

O.FRIC

BIBLICKÉ
KATECHESE
PRO PRVNÍ A DRUHOU TŘÍDU
ŠKOLY OBECNÉ

Cytila, M. Masarykova škola
v Týlněm V. Žatec 1913

Biblické katechese

pro první a druhou třídu školy obecné.

Dle předepsané osnovy vypracoval

Otakar Fric,
farář.

Se schválením nejdůst. kníž. arcib. Ordinariátu v Praze
ze dne 3. března 1909 č. 2009.

V Praze 1910.
Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a nakladatelství V. Kotrba.

Velectěnému pánu a milému příteli.

panu

Václavu Špačkovi,

řídícímu učiteli v. v., spisovateli, majiteli záslužného kříže „pro
Ecclesia et Pontifice“ a otcovskému příteli katolické mládeže,

věnuje

spisovatel.

Předmluva.

Vydávaje »Biblické katechese«, podotýkám, že jsem pracoval podle předepsané osnovy, které bývá vytýkáno, že obsahuje příliš mnoho a také těžkých věcí pro děti na prvním a druhém stupni.

Že osnova obsahuje příliš mnoho, dá se částečně vysvětliti prodloužením jak hlavních, tak i vánočních prázdnin, čímž nejméně šest náboženských hodin ubylo. Z toho důvodu snažil jsem se vypravovati co nejstručněji. Nepomůže-li ani to, budiž ponecháno dobrozdání katechetově, co z méně důležitých článků možno vynechati. Bez použití některý článek sotva zůstane, protože při výkladu katechismu pracuje se na základě biblické dějepavy.

Co se týče některých těžších pojmů a pravd, nesmí se zapomínati následující: Třeba se někdy zdálo, že malé děti některých náboženských pravd dobře nechápou, poklad víry skrývá se přece v jejich duši jako skizza; další vyučování rovná se nanášení barev, kterým skizza proměňuje se v obraz, plný určitosti a životnosti. Ostatně jest poměrně málo škol čtyř- a pěti-

třídních. Nejčastěji nalézáme dítky na prvním a druhém, ano i třetím stupni pohromadě.

Jako pomůcek užil jsem z českých Skočdopolovy »Biblické katechese«, z německých Knechtův »Praktischer Kommentar zur biblischen Geschichte« a Meyovy »Vollständige Katechesen«.

Kéž Vykupitel náš, Ježíš Kristus, ráčí žehnati tomuto nedokonalému dílku, věnovanému dítkám nejmenším, jichž byl nejlepším Přitelem!

ČÁST I.

Biblické katechese

pro

první třídu školy obecné.

Úvodní katechese.

(Úvod: Ježíš, přítel dítek. Na základě toho učí se dívky křesťanskému pozdravení, znamení svatého kříže a modlitbě Páně.)

Milé dívky! Těší mne, že vás zde pohromadě vidím. Některé z vás viděl jsem již na ulici a v kostele. To jsou hodné dívky, které rády chodí do kostela. Co děláme v kostele? V kostele se modlíme. Hodné dívky chodí také rády do školy. Co dělají dívky ve škole? Ve škole učí se dívky velice užitečným věcem. Učí se čísti, psát a počítati. Ale pamatujte si: Jen hodné a pozorné dívky naučí se dobře číst, psát a počítat. Ve škole budete se také učiti o Pánu Bohu. Ó jak krásný a dobrotivý jest Pán Bůh! Již doma učila vás maminka o Pánu Bohu. Ale ve škole uslyšíte o Pánu Bohu mnohem více. Ve škole uslyšíte také o Ježíši Kristu, Synu Pána Boha. Hned dnes chci vám něco velice krásného o Pánu Ježíši vypravovati. Dávejte pěkně pozor, abyste již v první hodině něčemu se naučily.

Jednou přinesly nábožné matky k Pánu Ježíši své dívky, by se nad nimi modlil. Kristus Pán před tím lidí dlouho učil a byl velice unaven. Proto nechtěli svatí apoštolové matky ony k Pánu Ježíši pustit. Kristus Pán však řekl: „Nechte dívky přijíti ke mně a nebraňte jim; neboť takových jest království nebeské.“ I bral dívky do náruči, objímal je, vzkládal na ně ruce a dával jim požehnání.

Hleďte, jak byl Kristus Pán hodný a dobrý! Ačkoli byl velice unaven, přece dítky přijal, je objímal a jim pozhánání dával. Měl dítky velice rád. Přál jim, aby se jim dobře vedlo, a slíbil jim, že je někdy vezme do nebe. Proto měly i dítky Pána Ježíše velice rády. Kdykoli ho spatřily, běžely k němu a pozdravovaly ho uctivě. Kristus Pán měl však nejen ony dítky rád, které k němu matky přivedly; miluje i vás a všechny dítky. Také vám přeje, aby se vám dobře vedlo; také vás chce vzít k sobě do nebe. Proto máte i vy Pána Ježíše milovati a chváliti.

Pamatovaly jste si, milé dítky, co jsem vám vypravoval? Hned se o tom přesvědčím. Koho přinesly nábožné matky k Pánu Ježíši? ... Co chtěly od Pána Ježíše? ... Proč je nechtěli svatí apoštolové k Pánu Ježíši pustit? ... Co však řekl Pán Ježíš? ... Co činil potom Pán Ježíš s dítkami? ... Z toho poznáváte, že byl Pán Ježíš velice hodný a že měl dítky rád. Co jim také přál? ... A co jim slíbil? ... Proto měly i dítky Pána Ježíše velice rády. Co činily, když ho někde spatřily? ... Které dítky ještě měl Pán Ježíš rád? ... Co přeje Pán Ježíš i vám? ... Kam vás chce někdy vzít? ... Proto máte i vy Pána Ježíše milovati a chváliti.

Mám radost, milé dítky, že jste si tak dobře pamatovaly, co jsem vám vypravoval. Za odměnu vám povím, jak nejlépe ukážete, že Pána Ježíše milujete a chválíte. Nejlépe ukážete, že Pána Ježíše milujete a chválíte, když budete hezky zřetelně a uctivě pozdravovati: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Když jsem vstoupil do třídy, povstaly a pozdravily jste. Jak? ... Koho jste těmi slovy chválily? Ježíše Krista, Syna Pána Boha. Tak pozdravovati máte ve škole, když přichází a odchází pan učitel nebo jiná osoba; tak pozdravovati máte, když na ulici lidi potkáváte, nebo když domů přicházíte. Při pozdravu na ulici mají hoši pěkně klobouk smeknout a dívky slušně se poklonit. Tak ukazujete zdvořilost a úctu k těm, které pozdravujete, a také k Pánu Ježíši. Na pozdrav: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« odpovídá se: »Až na všechny. Amen.« Kdo tak odpovídá, říká zároveň: »Ano, i já chválím Pána Ježíše a byl bych velice rád, kdyby ho všichni lidé všude a vždycky chválili!«

Jak nejlépe ukazujete, že Pána Ježíše milujete a chválíte? ... Kdo jest Ježíš Kristus? ... Opakuj! ... Také ty! ... Kde máte

tak pozdravovati? ... Kde ještě? ... Co mají učiniti při pozdravu hoši? ... Co dívky? ... Jak se odpovídá na pozdrav: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« ... Co říká zároveň, kdo tak odpovídá? ...

Slyšely jste snad již od tatínka neb od maminky, že Pán Ježíš zemřel na kříži. Milé dítky! Zarazil si již někdo z vás hřeb nebo trn do nohy? To byla veliká bolest, že? Ale mnohem, mnohem větší bolest měl Pán Ježíš. Pohleďte na kříž. Vidíte, že Pánu Ježíši byly probodeny velikými hřeby ruce i nohy. To dělalo Pánu Ježíši bolest tak velikou, že si ani pomyslit nedovedete. A to všechno trpěl Pán Ježíš z lásky k nám, aby nás přivedl do nebe. Za to musíme Pánu Ježíši děkovat a jej chválit; a to činíme, když děláme kříž. Povstaňte, dívejte se pozorně na mne a dělejte, co já budu dělati. Ukáži vám, jak se dělá kříž.

(Aby se dítky nemátly, dělají mnozí učitelé náboženství při kříži pohyby obrácené a místo ruky pravé užívají levé.)

Ukažte mi levou ruku. — Dobře. — Nyní položte levou ruku na prsa jako já. — Tak! — Pravou ruku pozdvihněte a udělejte palcem na čele čárku dolů a napříč, právě tak i na ústech čárku dolů a napříč, právě tak i na prsou čárku dolů a napříč. Při kříži na čele říkáme: **V e j m é n u — O t c e**, při kříži na ústech říkáme: **i — S y n a**, při kříži na prsou říkáme: **i D u c h a — s v a t é h o . A m e n .** Udělejte ještě jednou kříž jako já a říkejte zřetelně a pomalu: **V e j m é n u O t c e i S y n a i D u c h a s v a t é h o . A m e n .** (Nacvič.) Nyní vám, milé dítky, ještě povím, co jest při kříži nejdůležitější. I kdybyste pěkně kříž dělaly a slova zřetelně vyslovovaly, ale při tom na Pána Boha nemyslíly, nelíbily byste se Pánu Bohu. Chcete-li se Pánu Bohu líbiti, musíte při kříži inysliti na Pána Boha, obzvláště na Ježíše Krista, který za nás na kříži zemřel. Kdykoli tedy děláte kříž, dělejte ho pěkně a zbožně. Pán Bůh má takové dítky rád, které kříž pěkně dělají a při tom na utrpení Pána Ježíše vzpomínají.

Kdo zemřel z lásky k nám na kříži? ... Čím byly Pánu Ježíši probodeny ruce i nohy? ... Za tak velikou bolest a lásku máme Pánu Ježíši děkovati a jej chváliti. Jak to nejlépe učiníme? ... Ukaž mi, jak se dělá kříž? ... Co říkáme při kříži

na čele? ... Co při kříži na ústech? ... A co při kříži na prsou? ... Na koho máme vzpomínati, když děláme kříž? ...

Na konec vám ještě ukáži, jak se můžete Pánu Bohu ještě více zalíbiti. Slyšely jste, že má Pán Bůh takové děti rád, které zdvořile pozdravují a pěkně kříž dělají. Ještě větší zalíbení má v takových dětech, které se zbožně modlí. Proto nás Kristus Pán naučil velice krásné modlitbě. Říkáme jí: *O t č e n á š*. Otče náš modlily jste se již doma s tatínkem a maminkou. Kdo z vás by Otčenáš ještě dobře neuměl, naučí se mu ve škole. Před vyučováním i po něm modlíme se Otčenáš. Při této modlitbě sepněte ruce, myslíte na Pána Boha a říkejte zřetelně a uctivě: Otče náš ... Zdravas Maria ...

(Jest radno, aby se katecheta nespokojoval modlitbou před vyučováním a po něm vůbec, nýbrž aby se s dětmi modlil před každou náboženskou hodinou i po ní zvláště. Tím 1. upozorní děti na důležitost a svatost náboženství a 2. nabude času vyvíčiti řádné děti ve všech obvyklých křesťanských modlitbách.)

Váš otec jest hodný. Pracuje a stará se, dává vám jísti, kupuje vám šaty a boty a všechno, čeho potřebujete. Také Pán Bůh stará se o vás a o všechny lidi. Dal vám život, dává vám i vašim rodičům zdraví, aby mohli pracovati; chce, aby se vám dobře dařilo, a i do nebe chce vás někdy vzít. Proto ho nazýváme naším Otcem. Když máte hlad, nebo když potřebujete šatů, knih a jiných věcí, jdete o to prosit cizího člověka? Nikoli. Prosíte o to tatínka nebo maminku, poněvadž víte, že vás mají rádi a že vám dají, čeho potřebujete. Ještě více než tatínek a maminka může a chce vám dáti Pán Bůh. Může a chce vám dáti všechno. Proto se k němu pilně a zbožně modlete.

Jak říkáme modlitbě, které nás naučil Kristus Pán? ... Jak nazýváme v té modlitbě Pána Boha? ... Koho prosíte, když něčeho potřebujete? ... Proč právě tatínka nebo maminku? ... Kdo vám může dáti ještě více? ... Co vám může a chce dáti Pán Bůh? ...

Milé děti! Buďte vždycky tak hodné jako ony děti, které maminky k Pánu Ježíši přivedly. Milujte Pána Ježíše a pozdravujte ho uctivě, obzvláště když

jdete okolo kříže, kaple nebo kostela. Dělejte řádně a zbožně kříž a modlete se k Pánu Bohu ve škole, doma i v kostele, ráno i večer, před jídlem i po jídle. Pak vás bude mít Pán Bůh rád, povede se vám dobře a přijdete někdy do nebe.

Stvoření světa.

(Bůh stvořil nebe a co na něm jest, a zemi a co na ní jest. Bůh jest věčný, všemohoucí, duch. Neděle, den odpočinku.)
«Věřím v Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země.»
Ve druhé třídě přidá se: Stvoření světa v šesti dnech.

Milé děti! Minule jsem vám vypravoval, že má Pán Bůh takové děti rád, které zdvořile pozdravují, zbožně kříž dělají a k Pánu Bohu se modlí. Dnes vám budu vypravovati, co všechno Pán Bůh učinil.

Kdo z vás byl již na nějakém vrchu? Viděly jste daleko? Co pak jste s toho vrchu viděly? Pole, louky, lesy, řeky, hory. A kdybyste šly dále a vystoupily zase na jiný vrch, viděly byste zase jiná pole a jiné louky, lesy, řeky a hory. To všechno dohromady jmenuje se země. Kdybyste šly celý týden a pak ještě jeden týden, přece byste na konec země nedošly. Tak veliká jest země! Nad celou zemí nahoře jest nebe. Někdy jest nebe zakryto mraky a mlhou. Ale za jasného dne vidíme nahoře krásné modré nebe. Toto nebe, které nahoře vidíme, nazývá se také obloha. Jest však ještě jedno nebe, kterého nevidíme; proto se nazývá nebe neviditelné. V neviditelném nebi jest Pán Bůh s anděly a svatými. Nyní, milé děti, dávejte pěkně pozor! Kdo učinil krásné nebe a velikou zemi? Nebe i zemi učinil Pán Bůh! Opakujte všechny!

Povím vám také, co jest na nebi. Ve dne vidíme na nebi slunce. Slunce svítí a hřeje. Ráno vychází, večer zapadá. A když zapadlo, nastává noc. Noci bývají tmavé. Někdy však jest i v noci viděti. Co to v noci svítí? Měsíc a hvězdy. Měsíc jest jenom jeden, ale hvězd jest náramně mnoho. Celičké nebe

jest jimi poseto. Jak krásný to pohled, když měsíc a hvězdy svítí! Jako zlato se třpytí a na nás se usmívají. Pamatujte si tedy: Na nebi Pán Bůh učinil slunce, měsíc a hvězdy. Opakuj! Také ty! Všecky!

I na zemi učinil Pán Bůh mnoho věcí. Na zemi jsou pevná místa, po kterých chodíme, na kterých rostou stromy a stojí domy. Na zemi je také voda, na př. ve studních, v rybnících, potocích a v řekách. Nejvíce vody iest v moři. Rybník jste již zajisté viděli. V rybníku jest mnoho vody, ale v moři jest jí mnohem víc. Kolem rybníku jsou břehy. Kdybyste však stály na břehu moře, neviděly byste protějšího břehu. Tak veliké jest moře!

Na zemi rostou rostliny. Stromy v zahradách i v lesích, křoviny na stráních, trávy a květiny na polích i na lukách jmenují se dohromady rostliny. Na zemi žijí také zvířata. Pes i kočka, kráva i kůň, lev i tygr a mnoho, mnoho jiných, jsou zvířata, která žijí na pevné zemi. Některá zvířata žijí také ve vodě. To jsou ryby. Znáte některé ryby? Ano, kapři, štiky, pstruzi, bělice a mnoho jiných jsou ryby. Také ve vzduchu vidíme zvířata. Ve vzduchu létají ptáci. Znáte některé? Jak krásně umí mnozí z nich zpívat! A jak pilně jiní sbírají červíčky a housenky, které rostlinám škodí. Neubližujte jim tedy! Kdo učinil všechny rostliny a všechna zvířata na zemi? Pán Bůh.

Na zemi žijí také lidé. Rostliny a zvířata nemohou mluvit, ani přemýšlet, ani k Pánu Bohu se modlit, protože nemají rozumu. Lidé však mohou mluvit, přemýšlet a k Pánu Bohu se modlit. Proto jsou lidé ze všeho, co Pán Bůh na nebi i na zemi učinil, nejlepší a nejkrásnější. Všecky lidi, malé i veliké, mladé i staré, učinil Pán Bůh. Ať se podíváme kamkoli, všechno učinil Pán Bůh. Abyste si snáze pamatovaly, co Pán Bůh na zemi učinil, řeknu vám to krátce: Na zemi učinil Pán Bůh rostliny, zvířata a lidi.

Nyní zopakujeme, co jsem dnes o Pánu Bohu vypravoval. Kdo učinil nebe a zemi? ... Jak také jmenujeme to nebe, které nahore vidíme? ... Kdo jest v neviditelném nebi? ... Co učinil

Pán Bůh na nebi? ... Co učinil Pán Bůh na zemi? ... Jmenujte některé rostliny! ... Jmenujte některá zvířata na suché zemi! ... Která zvířata žijí ve vodě? ... Která zvířata létají ve vzduchu? ... Kdo učinil nebe a zemi a všechno, co na nebi a na zemi jest? ...

Nebe a země a všechno, co na nebi a na zemi jest, nazývá se jedním slovem svět. Svět jest nebe a země a všechno, co na nebi a na zemi jest. Opakuj! Také ty! Všecky! Kdo učinil celý svět? Řekni ještě jednou, co Pán Bůh učinil na nebi? Co na zemi? Tak je to, milé děti, na světě dnes. Ale nebylo tak vždy! Před dávnými časy nebylo stromů ani květin, nebylo zvířat ani lidí, nebylo nebe ani země. Jenom Pán Bůh byl vždy. Nyní jest mnoho věcí, zvířat a lidí na světě. Ale nebudou vždy. Po nějaké době zemrou lidé a pominou všechny věci. Jenom Pán Bůh nezemře, bude vždy. Protože Pán Bůh byl, jest a bude vždy, říkáme, že jest věčný. Jaký že jest Pán Bůh?

Kdo byl vždy? ... Byl vždy také svět? ... Co je svět? ... Kdo učinil celý svět? ... Čeho nebylo před dávnými časy? ... Kdo jenom byl vždy? ... Kdo nikdy nezemře? ... Jaký jest Pán Bůh, protože byl, jest a bude vždy? ...

Pravily jste, že Pán Bůh učinil svět. Nyní byste asi rády věděly, jak Pán Bůh celý svět učinil? I to vám povím. Co musí mítí truhlář, chce-li udělati lavici? Nemá-li truhlář prken, kladivů, pily, hoblíku a jiného náradí, nemůže udělati lavice. Co musí mítí, kdo chce vystavěti dům? Nemá-li kamenů, cihel, vápna, dříví a jiných věcí, nemůže vystavěti domu. Mimo to potřebuje k tomu také času a musí to umět. Ale u Pána Boha jest docela jinak. Když Pán Bůh chtěl učiniti svět, nebylo ani kamenů, ani hlíny, ani stromů, ani náradí. Z čeho tedy učinil Pán Bůh svět? Z ničeho. Nepotřeboval k tomu ani času, ani náradí, ani jiných věcí. Rekl jen — a ihned bylo nebe; řekl jen — a ihned byla země. Tomu říkáme, že Pán Bůh svět stvořil. Stvořiti znamená: něco z ničeho učiniti. Pán Bůh stvořil nebe a zemi a vše, co na nebi a na zemi jest. Co stvořil Pán Bůh na nebi? Co na zemi? Co ve vodě? Co ve vzduchu? Z čeho to Pán Bůh učinil? Z ničeho. Může také člověk z ničeho něco učiniti? Nemůže. Jenom Pán Bůh

může to učiniti. Pán Bůh může učiniti cokoli chce. Protože Pán Bůh všechno může, říkáme, že jest všemohoucí. Jaký jest Pán Bůh, protože všechno může? Proto se také modlíme: »Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země.« (Nacvič.)

Kdo stvořil celý svět?... Co musí mít truhlář, chce-li udělati lavici?... Tak jest u lidí vždycky. U koho jest docela jinak?... Z čeho učinil Pán Bůh celý svět?... Co znamená: stvořiti?... Jak stvořil Pán Bůh nebe?... Jak stvořil Pán Bůh zemi?... Jak říkáme Pánu Bohu, protože všechno může?... Jak se modlíme k Pánu Bohu, protože stvořil nebe i zemi?...

Pán Bůh stvořil celý svět, byl, jest a bude vždy — a přece ho nevidíme. Lidi vidíme. Proč? Protože mají tělo. Ale Pán Bůh nemá těla. Nemá ani rukou, ani nohou, ani hlavy. Protože Pán Bůh těla nemá, říkáme, že jest pouhý duch. Jaký jest Pán Bůh, protože nemá těla? Opakuj!

Víte již, že všemohoucí Bůh stvořil celý svět. Ale nestvořil ho najednou. Pán Bůh stvořil svět v šesti dnech. Chtěli byste také věděti, co Pán Bůh dělal sedmého dne? Sedmého dne Pán Bůh odpočinul. Byl snad unaven? Nebyl. Jest všemohoucí. Řekl jen — a bylo nebe; řekl jen — a byla země. Pán Bůh odpočinul sedmého dne, aby lidem ukázal, že mají šest dní pracovati, ale sedmého dne, v neděli, že mají odpočívati. Hodní lidé Pána Boha poslouchají. Šest dní pracují pilně a svědomitě. Sedmého dne, v neděli, odpočívají a dopřávají odpočinku i dobytku. Vezmou lepší šaty a jdou do kostela. V kostele se zbožně modlí, Pánu Bohu za všechno, co jim dal, děkují a za všechno, čeho potřebují, prosí. Také vy máte po celý týden pracovat a pilně do školy chodit. A když vaši rodiče něčeho od vás potřebují, máte to udělati s největší radostí. V neděli máte jíti pěkně do kostela, máte Pánu Bohu děkovat a za sebe i za rodiče se modlit.

V kolika dnech stvořil Pán Bůh svět?... Co dělal Pán Bůh sedmého dne?... Co tím lidem ukázal?... Co dělají hodní lidé celý týden?... Co dělají v neděli?... Kam jdou v neděli?... Co dělají v kostele?... Co máte vy šest dní dělati?... Co máte dělati v neděli?...

(Ve druhé třídě přidá se: Stvoření světa v šesti dnech.)

O kom jste slyšely, že byl vždycky?... Ale svět nebyl vždy. Svět byl stvořen od Pána Boha. To byl začátek světa. Na počátku byla země jiná, než jak ji teď vidíme; byla pusta a prázdná. Byla pokryta vodou a byla na ní všude tma. Nebylo na ní ani rostlin, ani zvířat, ani lidí. I řekl Pán Bůh prvního dne: »Buď světlo!« A bylo světlo. Co stvořil Pán Bůh prvního dne? Jaká byla země na počátku?

Druhého dne Pán Bůh řekl: »Buď obloha!« A hned byla nad zemí jasná, krásná obloha. Co stvořil Pán Bůh druhého dne?

Jaká byla země na počátku? Tak zůstala až do třetího dne. Třetího dne Pán Bůh řekl: »Shromazďte se vody na jedno místo a ukaž se suchol!« I stalo se tak. Některé části země se vyvýšily a voda stekla do hlubin. Tak povstalo moře. Na zemi, která vyschla, poručil Pán Bůh, aby rostly trávy, byliny a stromy nejrozmanitějších druhů. Co řekl Pán Bůh třetího dne? Co poručil, aby rostlo na vyschlé zemi?

Čtvrtého dne Pán Bůh řekl: »Buďte světla na obloze nebeské, aby osvětlovala zemi!« A ihned bylo na nebi slunce, měsíc a mnoho hvězd. Co stvořil Pán Bůh čtvrtého dne?

Pátého dne Pán Bůh řekl: »Ať jsou ryby ve vodách a ptáci v povětří!« A hned bylo mnoho ptáků a ryb. Co stvořil Pán Bůh pátého dne?

Šestého dne konečně Pán Bůh řekl: »Ať jsou na zemi zvířata všeho druhu!« I stalo se. Veliké množství čtvernohých zvířat žije od té doby na zemi. Ale všechna zvířata a všechny věci, které Pán Bůh doposud stvořil, neměly rozumu, nemohly o Pánu Bohu přemýšlet a k němu se modliti. Proto stvořil Pán Bůh ještě šestého dne naposled rozumného člověka. O tom uslyšíte později. Co řekl Pán Bůh šestého dne? Koho stvořil Pán Bůh šestého dne naposled?

Sedmého dne Pán Bůh odpočinul a posvětil ten den.

Milé děti! Děkujte Pánu Bohu za všechno. Děkujte mu, že vás i vaše rodiče a všechno stvořil. Pán Bůh jest všemohoucí; může učiniti, co chce. Může lidem pomoci a dáti, čeho potřebují. Jsou-li vaši rodiče nemocni, Pán Bůh je může uzdravit. Neprší-li dlouho, Pán Bůh může seslati déšť. Pán Bůh může vždycky pomoci. Proto se musíte k němu modlit. Obzvláště v neděli Pána Boha chvalte, jemu za všechno děkujte a k němu se modlete: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země!

Stvoření a určení andělů.

Pád některých. Dobří a zlí andělé; andělé strážní. (Modlitba k andělu strážci. Bůh nejvyšší svatý a spravedlivý.)

Milé děti! O čem vám budu dnes vypravovati? O něčem velice krásném, co děti rády poslouchají. Budu vám vypravovati o andělech.

Zapamatovaly jste si, co Pán Bůh stvořil na nebi? N., pověz mi, co Pán Bůh na nebi stvořil? Jak nazývá se také to nebe, které nahoře vidíme? Jest ještě jedno nebe, ale nevidíme ho — jest neviditelné. V tomto neviditelném nebi stvořil Pán Bůh anděly. Hvězdy na nebi nemůže nikdo spočítati. Tím méně bychom spočítali anděly v nebi. Tolik jich Pán Bůh stvořil. Pamatujte si tedy: V nebi stvořil Pán Bůh veliké množství andělů. Andělé jsou velmi krásní. Jsou krásnější nežli hvězdy na nebi a květiny na lukách. Andělé ví mnoho, ví mnohem více než lidé, mají veliký rozum; ale tak dokonalého rozumu, jako Pán Bůh, nemají. Andělé mají také vůli a jsou velice mocní. Mohou mnohem více než lidé. Ale všechno nemohou. Všemohoucí jest jen Pán Bůh. Kdo dal andělům rozum a vůli? Všemohoucí Bůh. Stvořitel nebe i země. Rády byste anděly viděly? Milé děti! Anděly viděti nemůžeme. Andělé nemají těla, nemají oči, ani uši, nemají ruku, ani nohu: Andělé jsou pouzí duchové.

Co jsou andělé? ... Kdo stvořil anděly? ... Kde je Pán Bůh stvořil? ... Kolik andělů stvořil Pán Bůh? ... Opakujte ještě jednou, co jsou andělé? ...

Všecko, co Pán Bůh stvořil, musí něco dělati. Lidé musí pracovati, slunce svítiti a hřáti, ptáčkové zpívati. Také andělé v nebi měli něco dělati. Andělé v nebi měli Pána Boha chválit a jemu sloužit. Co měli andělé v nebi dělati? S počátku byli všickni andělé dobří. Poslouchali Pána Boha a byli při tom šťastní a blažení. Pamatujte si: Andělé v nebi byli dobří a blažení. Tak měli zůstatí vždycky. Ale nezůstali. Mnozí z nich se stali zlí a pyšní. Pyšili se na svou krásu a na svůj rozum. Nechtěli více Pána Boha poslouchati, chtěli býti jako Pán Bůh sám. V tom okamžiku přestali se Pánu Bohu líbiti. — Hodné dítě rádo se modlí, rádo poslouchá a pracuje. Hodné dítě miluje dobré. Pozoruje-li hodné dítě, že někdo něco zlého dělá, neposlouchá, nebo ošklivé věci mluví, jest smutno a zarmouceno. Hodné dítě nenávidí zlého. Tak a ještě mnohem, mnohem více Pán Bůh miluje dobré a nenávidí zlého. A protože Pán Bůh jenom dobré miluje a zlého nenávidí, říkáme, že jest nejvyšší svatý. Ano, milé děti! Pán Bůh jest nejvyšší svatý: miluje jenom dobré a zlého nenávidí. Co jenom Pán Bůh miluje? Čeho nenávidí? Jaký jest Pán Bůh? Tím, že mnozí andělé zpyšlili a Pána Boha poslouchati nechtěli, dopustili se zlého, byli zlí. Mohl mítí nejvyšší svatý Bůh ze zlých andělů radost? Nemohl. Proto také nesměli zlí andělé zůstatí v nebi. Pán Bůh je potrestal a zavrhl do pekla. Kam zavrhl Pán Bůh zlé anděly?

Kde byli dříve všickni andělé? ... Co měli andělé v nebi dělati? ... Jací byli všickni andělé s počátku? ... Jací stali se mnozí z nich? ... Na co se pyšili? ... Komu se v tom okamžiku nelíbili? ... Co jenom miluje Pán Bůh? ... Čeho nenávidí? ... Jaký jest tedy Pán Bůh? ... Co to znamená? ... Kam zavrhl Pán Bůh zlé anděly? ...

Zavržení andělé nazývají se ďáblové a nejhorší ze všech ďáblů jmenuje se satan. V nebi byli všickni andělé krásní a blažení. Ale v pekle nejsou již krásní a blažení. Jsou hrozně oškliví a nešťastní.

V pekle musí ďáblové snášeti veliké bolesti a nesmí již nikdy do nebe. Pán Bůh je zavrhl na věky do pekla. Tak přísně trestá Pán Bůh! — Ďáblové nemilují Pána Boha a hněvají se na něho. Také lidé nemají rádi a škodí jim. Svádějí je ku zlému, k neposlušnosti a lenivosti. Radují se, vede-li se lidem zle. Ještě větší radost mají, když někdo neposlouchá, neslušné věci mluví a se nemodlí. A proč tak vlastně činí? Ze závisti. Když sami nebe ztratili, chtějí, aby i lidé nebe ztratili a do pekla přišli.

Ostatní anděly, kteří nezpyšněli, Pán Bůh odměnil. Dal jim v nebi ještě větší blaženost, nežli měli dříve. Dobří andělé vidí neustále Pána Boha a mají z něho velikou radost. Chválí Pána Boha a zpívají před trůnem jeho překrásné písně. Nikdo na světě nedovede tak krásně zpívat jako andělé v nebi. Andělé slouží také Pánu Bohu a dělají s největší radostí a rychle všecko, co jim Pán Bůh poroučí. Andělé ů viděti nemůžeme. Proč pak? Ale malované anděly jste již viděly. Kde jste je viděly? Malovaní andělé mají křídla. Co pak to asi znamená? Křídla znamenají, že andělé Pána Boha poslouchají tak rychle, jako když letí ptáček. Tak rychle a s radostí máte i vy, milé děti, poslouchati tatínka a maminku.

Dobré anděly Pán Bůh odměnil, zlé potrestal. Tak to dělá Pán Bůh vždycky. Proto říkáme, že jest spravedlivý. Tak spravedlivý jako Pán Bůh není nikdo. Pán Bůh jest nejvyšší spravedlivý: odměňuje dobré a trestá zlé, jak kdo zaslouhuje.

Co trestá Pán Bůh?... Zlé anděly Pán Bůh potrestal. Kam je zavrhl?... Jak se nazývají zavržení andělé?... Jací byli všickni andělé v nebi?... Jací jsou ďáblové v pekle?... Co musí ďáblové v pekle snášeti?... Kam již nikdy nemohou přijíti?... Ďáblové nemilují Pána Boha. Koho také nemají rádi?... K čemu je svádí?... Kam chtějí ďáblové, aby i lidé přišli?...

Co odměňuje Pán Bůh?... Dobré anděly Pán Bůh odměnil. Co jim dal v nebi?... Co dělají dobří andělé v nebi?... Jak dělají andělé všecko, co jim Pán Bůh poroučí?...

Jaký jest Pán Bůh, protože dobré odměňuje a zlé trestá?... Tak spravedlivý jako Pán Bůh není nikdo. Jak jest Pán Bůh spravedlivý?...

Milé děti! Ještě jsem vám o andělech neřekl všecko. To nejkrásnější o andělech uslyšíte nyní. Budu vám vypravovati, jak andělé lidi ochraňují.

Nejprve musím vám však ještě připomenouti, co jsem vám již řekl o ďáblech. Kam chtějí ďáblové, aby všickni lidé přišli? Ďáblové závidějí lidem, že je Pán Bůh chce vzíti do nebe. Rádi by lidem škodili a je ku zlému svedli; ale nemohou jim škoditi tak, jak by si přáli. Kdo pak jim v tom brání? Kdo chrání nás před ďábly? Pán Bůh! A jak to asi činí? Pán Bůh nařídil andělům, aby lidi na těle i na duši chránili. Co nařídil Pán Bůh andělům? Když jste se narodily, řekl Pán Bůh jednomu andělovi: »Jdi, ochraňuj to dítě a pomáhej mu, aby přišlo do nebe!« Andělé to rádi dělají. Jsou na stráži, aby nás chránili. Dávají pozor na naše tělo, abychom nikam nespádli a si neublížili. Kdyby nás andělé nechránili, byl by již snad mnohý z nás mrtev. Ještě více chrání andělé naši duši, abychom nečinili nic zlého. Je-li hodné dítě nemocno, jest u něho anděl a těší je. A musí-li hodné dítě zemřít, odnáší anděl jeho dušičku do nebe. Neustále jsou andělé na stráži, aby nás chránili. Proto se nazývají andělé strážní. Každý člověk má svého anděla strážce. Tatínek i maminka, pan učitel i já, ty a ty — všickni. Proto se také nemusíme nikdy a nikde bát. Některé děti bojí se v noci nebo v lese. Milé děti! Nebojte se nikdy a nikde! Anděl strážce jest u vás v noci i v lese, jest u vás neustále.

Kdo jest u nás neustále?... Co nařídil Pán Bůh andělům?... Kdo by rád lidem škodil?... Jak chrání andělé naše tělo?... Jak chrání naši duši?... Kam odnáší anděl dušičku zemřelého dítěte?... Andělé jsou neustále na stráži, aby nás chránili. Jak se proto jmenují?... Co řekl Pán Bůh andělům, když jste se narodily?...

Ó jak mnoho dobrého prokázal vám již anděl strážce! Za to musíte svého anděla strážce ctít, poslouchati a k němu se modliti.

Hodné dítě má svého anděla strážce ve veliké úctě. Mluvily nebo dělaly byste před rodiči, přede

mnou, nebo před panem učitelem něco zlého, neslušného? Zajisté ne, protože byste se z úcty k rodičům, ke mně a k panu učiteli ostýchaly. Ještě větší úctu musíte mít před andělem strážným. Mějte se tedy na pozoru, abyste nečinily nic zlého a neslušného! Anděl strážce jest smuten, dopustí-li se dítě něco zlého. Ráno se ihned oblect a nepobíhejte nikdy nedbale oblečeny. Obzvláště ošklivých řečí a písní se varujte.

Koho má v úctě hodné dítě? ... Kdy jest anděl strážce smuten? ... Co máte hned ráno učiniti? ... Jak nemáte nikdy pobíhati? ... Čeho se máte varovati obzvláště? ...

Hodné dítě poslouchá anděla strážce. Anděl strážný napomíná dítě k dobrému. Hoed ráno mu praví: Vstaň a pomodli se! Ve škole mu praví: Dávej pěkně pozor a uč se! V kostele mu praví: Neohlížej se, sepni ruce a modli se zbožně! Chce-li dítě něco vzít, co mu nepatří, napomíná anděl strážce: Neber nic cizího! Pán Bůh se hněvá na děti, které kradou. Anděl strážce neříká to ovšem do ucha, nýbrž uvnitř do srdce. A nikdo ho při tom nevdí. Ale hodné dítě ho dobře slyší a poslechne, k čemu je anděl strážný napomíná. Milé děti! Dbejte vždy hlasu anděla strážce. Myslí to s vámi dobře a chce, abyste přišly do nebe.

Jak to s vámi myslí anděl strážný? ... Kam chce, abyste přišly? ... Co říká anděl strážce dítěti hned ráno? ... Co ve škole? ... Co v kostele? ... Jak napomíná anděl strážce dítě, které chce něco cizího vzít? ...

Hodné dítě modlí se také k andělu strážci. Znáte již nějakou modlitbu k andělu strážci? Každé dítě musí se naučiti modlitbě k andělu strážci. Anděl strážce má radost z takového dítěte, které se k němu zbožně a zřetelně modlí. Dávejte pozor, bnda vám tu modlitbu říkati:

Anděle Boží, strážce můj!
Rač vždycky být ochránce můj,
mne vždycky říd a napravuj,
ke všemu dobrému mne vzbuzuj.
Ctnostem svatým mne vyučuj,
ať jsem tak živ, jak chce Bůh můj;

tělo, svět, ďábla přemáhám,
na tvá vnuknutí pozor dávám.
A v tom svatém obcování,
ať setrvám do skonání,
po smrti pak v nebi věčně
chválím Boha ustavičně. Amen.

(Kdo by tuto modlitbu považoval za příliš dlouhou pro děti na prvním stupni, navíc kratší: »Andělíčku, můj strážníčku!«)

Dnes se naučíte jenom kousku této modlitby, příště zase kousku atd., až ji budete uměti celou. Nezapomínejte pak pěkně se modlit ráno, aby vás anděl strážce po celý den chránil. Také večer před spaním odříkejte pěkně tuto modlitbu, aby vás anděl strážce chránil i v noci, když spíte. Anděl strážce jest u nás neustále, proto máme každý den na anděla strážce mysliti a k němu se modlit.

Kdy se máme k andělu strážci modlit každý den? ... Kdo z vás umí již modlitbu k andělu strážci? ... Říkej jí pěkně a zřetelně!

Milé děti! Nezapomeňte, co jsem vám o andělích vypravoval. Pyšné anděly Pán Bůh potrestal, dobré odměnil. Kterým chcete se podobati: andělům dobrým nebo zlým? Poslouchejte tedy Pána Boha, rodiče i pana učitele. A abyste vždy hodné zůstaly, prostě anděla strážce, aby vás ode všeho zlého chránil a k dobrému vedl. Tak přijďte po smrti k Pánu Bohu a k dobrým andělům v nebi a budete se s nimi věčně radovati.

Stvoření prvních lidí.

(Duše jest duch, nesmrtelná.)

Milé děti! Pamatujete se ještě, co jsem vám vypravoval o stvoření světa? Kdo stvořil celý svět? V kolika dnech stvořil Pán Bůh celý svět? Šestáho dne naposledy stvořil Pán Bůh člověka. Nyní jest na světě náramně mnoho lidí. A všickni jsou od Pána Boha. Bylo vždycky tolik lidí na světě? Nebylo. S počátku byl jen jeden člověk na světě. Dnes vám

budu vypravovati, jak Pán Bůh prvního člověka stvořil.

Všecko již Pán Bůh na světě stvořil: S'unce, měsíce a hvězdy na nebi, rostliny a zvířata na zemi. Jen lidí ještě na světě nebylo. I řekl Pán Bůh šestého dne: »Učiniťme člověka k obrazu a podobnosti svému!« Jak řekl Pán Bůh šestého dne? Po těchto slovech učinil Pán Bůh z hlíny tělo člověka: hlavu, prsa, ruce, nohy a všecko, co k tělu člověka patří. Pamatujte si tedy: Pán Bůh učinil tělo člověka z hlíny. Toto tělo nebylo však živé. Mělo oči a nevidělo, mělo uši a neslyšelo, mělo nohy a nemohlo choditi. Nebyl to tedy celý člověk. Bylo to jen neživé tělo. Viděly jste již mrtvého člověka? Takové bylo tělo člověka před tím, než je Pán Bůh učinil živé. Povím vám, co Pán Bůh učinil, aby bylo tělo člověka živé. Pán Bůh vdechl do těla duši. A hle! Oči viděly, uši slyšely, ruce i nohy mohly se pohybovati. Člověk byl celý, mohl pracovati, mluvit a přemýšleti. Pán Bůh dal mu jméno Adam. Slovo Adam znamená tolik jako muž ze země.

Co řekl Pán Bůh, když chtěl stvořiti člověka? ... Kolikátého dne stvořil Pán Bůh člověka? ... Co učinil Pán Bůh ze země nejdříve? ... Jaké bylo to tělo? ... Co vdechl Pán Bůh do těla? ... Jaké bylo potom to tělo? ... Tak stvořil Pán Bůh prvního člověka. Jaké mu dal jméno? ... Co znamená slovo Adam? ...

Adam viděl všecko, co Pán Bůh stvořil; viděl rostliny i zvířata, líbilo se mu všecko, ale přece byl smuten. Proč? Adam nemohl s nikým mluvit. Byl na celém světě mezi všemi rostlinami a zvířaty jediný člověk. I řekl Pán Bůh: »Není dobré člověku býti samotnému. Učiniťmež mu pomocníci podobnou jemu.« Potom poslal Pán Bůh na Adama tvrdý spánek, vzal mu jedno žebro, t. j. jednu kost zde na prsou, a učinil z toho žebra ženu. Pamatujte si, děti: První ženu učinil Pán Bůh z žebra Adamova. A když se Adam probudil, přivedl ji Pán Bůh k němu. Adam se zaradoval a dal jí jméno Eva.

Proč byl Adam v ráji smuten? ... Co řekl tedy Pán Bůh? ... Co poslal potom Pán Bůh na Adama? ... Co mu vzal zde na prsou? ... A co učinil z toho žebra? ... Z čeho tedy učinil

Pán Bůh první ženu? ... Co učinil Pán Bůh se ženou, když se Adam probudil? ... Adam se zaradoval, když ji spatřil. Jaké jí dal jméno? ...

Z toho, co jsem vám doposud o člověku vypravoval, poznáte, milé děti, velice snadno, z kolika částí se člověk skládá.

Z čeho stvořil Pán Bůh tělo člověka? Jaké bylo to tělo? Aby bylo živé, vdechl mu Pán Bůh duši. Člověk skládá se tedy z těla a z duše. Z čeho se skládá člověk? Samotné tělo není člověk. Také samotná duše není člověk. Jen tělo a duše dohromady jest člověk. Každý živý člověk má tělo a duši. Já, ty a ty — všickni. Budeme však stále živi? Nebudeme. Všickni lidé zemrou. Mnozí již zemřeli, jiní zemrou později. I my zemřeme. Co pak se stane s člověkem, když zemře? Zemře-li člověk, dá se jeho mrtvé tělo do rakve, odnese v průvodu na hřbitov a tam se pochová do hrobu. Hrob jest vykopán v zemi. Z čeho stvořil Pán Bůh tělo? ... A do země zase mrtvé tělo člověka přijde. Tělo člověka zemře, jest smrtelné. Duše však neumírá, duše žije neustále a nemůže býti pohřbena, protože jest nesmrtelná. Když Pán Bůh stvořil tělo člověka, vdechl mu nesmrtelnou duši. Co řekl Pán Bůh, když chtěl stvořiti člověka? ... Duše člověka podobá se tedy Pánu Bohu. O Pánu Bohu jste se učily, že jest věčný: byl, jest a bude vždy. Pán Bůh nikdy nezemře. A protože se duše Pánu Bohu podobá, nezemře také, jest nesmrtelná. Pamatujte si tedy: Tělo člověka jest smrtelné, duše nesmrtelná.

Jaká jest duše člověka? ... Jaké jest tělo člověka? ... Z čeho se skládá člověk? ... Kam přijde tělo člověka po smrti? ... K jakému obrazu a podobnosti stvořil Pán Bůh duši? ... Pán Bůh jest věčný a nikdy nezemře. Kdo také nezemře? ... Jaká jest duše člověka, protože nikdy nezemře? ...

Tělo člověka vidíme. Můžeme také duši člověka viděti? Nemůžeme. Duše jest ovšem v těle člověka, protože ji tam Pán Bůh vdechl. Jest v celém těle a způsobuje, že oči vidí, uši slyší, ústa mluví, nohy chodí. Ale nevidíme ji. Komu se podobá duše člověka? ... O Pánu Bohu jste slyšely, že jest duch. Proto jest

i duše člověka duch. Pán Bůh má nejdokonalejší rozum. Také duše má rozum: může přemýšlet a modlit se. Má duše tak dokonalý rozum jako Pán Bůh? Ó nikoli! Duše má mnohem menší rozum nežli Pán Bůh. Pán Bůh má také nejlepší vůli. Může učiniti všecko, cokoli chce. I duše má vůli, ale nemůže učiniti všecko. Čeho však Pán Bůh nemá? Také duše nemá těla. Duše jest jen v těle člověka.

Můžeme ji viděti?... Proč ji nemůžeme viděti?... Jaký má Pán Bůh rozum?... Jaký má rozum duše?... Jakou má vůli Pán Bůh?... Kdo má také vůli?... Čeho nemá Pán Bůh?... Čeho nemá duše?... Kde jest duše?... Kdo ji tam vdechl?...

Ó jak dobrobtivý jest Pán Bůh, že člověka tak krásným tělem a ještě krásnější duší obdařil! Dbejte proto čistoty těla i duše. Může někdo také duši znečistiti? Ó ano Kdo lže, krade nebo něco zlého mluví a dělá, znečišťuje duši, obraz Boží. Máte-li pěkný obrázek, dáváte jistě pozor, aby se vám neumazal. Nejkrásnější obraz, obraz Pána Boha, nesmrtelnou duši, nosíte stále v sobě. Varujte se tedy všeho zlého a prostě Pána Boha, abyste duši svou vždy čistou zachovaly.

Ráj.

(Bůh jest nejvyšší dobrobtivý; máme ho milovati, za všecko dobré prositi, za všecko mu děkovati.)

Krásným tělem a ještě krásnější duší obdařil Pán Bůh Adama a Evu. To bylo veliké dobrodění. Ale Pán Bůh učinil pro lidi ještě více. Dal jim k obývání ráj. O ráji budu vám dnes vypravovati.

Ráj byl veliká, krásná zahrada. Stromy nesly tam lahodné ovoce. V korunách stromů a křovin prozpěvovali ptáčekové líbezná písně. I nejrůznějších zvířat, velikých i malých, bylo v ráji veliké množství; ale ani jedno z nich neubližovalo lidem nebo jiným zvířatům. Všecka byla krotká a přítulná jako pes a jiná domácí zvířata. V ráji bylo všeho hojnost. Adam a Eva bydlili v tomto překrásném ráji a byli šťastni. Pracovali sice také, ale neunavili se a nenadávali si mo-

zolfů. Práce jejich byla lehká a zábavná jako hra dětí. Prály byste si býti také tak šťastny? Ale poslyšte! Pán Bůh obdařil Adama a Evu ještě větším štěstím. Byl již někdo z vás nemocen? . . . V nemoci jste si prály, abyste se brzo uzdravily. A když jste se uzdravily, měly jste radost Adam a Eva v ráji nebyli nikdy nemocni, neměli žádných bolestí. Srdce jejich bylo stále plno radosti. Pán Bůh s nimi často laskavě rozmlouval jako dobrý otec se svými dětmi a slibil jim, že jim dá ještě větší štěstí. Pán Bůh slibil Adamovi a Evě, že nezemrou, že přijdou, zůstanou-li hodní a poslušní, z ráje hned do nebe. A v nebi jest, milé děti, ještě mnohem, mnohem krásněji nežli v ráji. Kdo jest v nebi, vidí neustále Pána Boha, a Pán Bůh jest krásnější než všecko. Pamatujte si dobře: Adam a Eva bydlili v ráji a byli šťastni na těle i na duši.

Kde bydlili Adam a Eva? . . . Jací byli na těle i na duši? . . . Co byl ráj? . . . Co všecko bylo v ráji? . . . Jaká byla zvířata v ráji? . . . Komu neubližovala? . . . V ráji bylo všeho hojnost. Adam a Eva pracovali sice také, ale jaká byla jejich práce? . . . Čeho nikdy neměli? . . . Kdo s nimi jako laskavý otec rozmlouval? . . . Co jim Pán Bůh slibil, budou-li vždycky hodní a poslušní? . . . Co jest ještě krásnější nežli ráj? . . .

Šťastní a blažení byli první lidé v ráji. Kdo je tak šťastné a blažené učinil? Pán Bůh. Musil je tak šťastné a blažené učiniti? Nemusil. Pán Bůh nemusil jich ani stvořiti. Nepotřeboval a nepotřebuje lidí. Ale stvořil je přece, dal jim krásné tělo a ještě krásnější duši. Všecko jim dal, čeho potřebovali, a ještě více: dal jim všecko dobré a učinil je nad pomyslení šťastné a blažené. A proč? Protože je velice miloval. Miloval je více, nežli nejlepší otec své děti milovati může.

Jacko Adama a Evu miluje Pán Bůh i nás a všechny lidi. Proto se k němu modlíme: »Otče náš, jenž jsi na nebesích!« Otec miluje své děti. Ještě více miluje Pán Bůh všecko, co stvořil. Co Pán Bůh stvořil, nazývá se tvor Boží. Pán Bůh miluje své tvory a stará se o ně. Ukáži vám, jak se Pán Bůh o své tvory stará a je miluje.

Pozorujte ptáčky! Ptáčekové nesejí, nežnou a ne-

svázejí do stodol — a přece mají dosti potravy. Namají žádných starostí, vesele poskakují, poletují a prozpěvují. Kdo je živí? Pán Bůh. Pozorujte květiny! Nepracují ani nepředou — a přece mají překrásný šat. Kdo se tak o ně stará? Pán Bůh. Obzvláště stará se Pán Bůh o lidi. Když jste přišly na svět, nemohly jste ještě pracovati a se živiti. Proto vám dal Pán Bůh rodiče, tatínka a maminku. Rodiče vás milují a starají se o vás, Pán Bůh jim to nařídil. Rodiče dávají vám jídlo, šaty a všecko, čeho potřebujete. A od koho to mají vaši rodiče? Od Pána Boha. Pán Bůh dává růsti na poli obilí, ze kterého se peče chléb. Pán Bůh stvořil zvířata, která dávají mléko, maslo, vejce, maso, peří, vlnu atd. Na něco však nesmíme zapomenouti. Pán Bůh dal nám i anděly strážné a poručil jim, aby nás na těle i na duši chránili. Ó Bože, jak jsi dobrotivý! Jako dobrý otec nás miluješ a o nás se staráš! Ano, milé děti! Pán Bůh jest nejvyšší dobrotivý, jest pln lásky ke svým tvorům; všecko dobré máme od něho.

Jaký jest Pán Bůh?... Jací byli první lidé v ráji?... Kdo je učinil tak šťastné a blažené?... Proč je učinil Pán Bůh tak šťastné a blažené?... Koho Pán Bůh miluje jako Adama a Evu?... Pán Bůh miluje všechny lidi jako dobrý otec své děti. Jak se proto k Pánu Bohu modlíme?... Kdo živí ptáčky?... Kdo stará se o květiny?... O koho stará se Pán Bůh obzvláště?... Koho vám dal, když jste se narodily?... Co vám dávají rodiče?... A od koho to mají vaši rodiče?... Co dává Pán Bůh růsti na polích?... Co se peče z obilí?... Pán Bůh stvořil také z zvířat. Co nám dávají zvířata?... Pán Bůh dal nám i anděly strážné. A co jim nařídil?... Všecko dobré máme od Pána Boha. Jaký jest proto Pán Bůh?...

Milé děti! Nezapomeňte, že jest Pán Bůh nejvyšší dobrotivý. Hodné dítě miluje svého otce. Tím více musíme milovati Pána Boha, který nás miluje více, nežli nejlepší otec své děti milovati může. A jak ukážete nejlépe, že Pána Boha milujete? Dvojím způsobem můžete ukázati, že Pána Boha milujete:

1. budete-li dělati jen to, co Pán Bůh miluje;
2. budete-li se varovati všeho, čeho Pán Bůh nenávidí.

Pán Bůh miluje dobré. Učte se tedy pilně, po-

slouchejte ochotně a modlete se zbožně! Pán Bůh nenávidí zlého. Varujte se tedy lži, krádeže, ošklivých řečí a lenosti.

Kdybyste byly nemocny, ošetřovala a těšila by vás maminka; ale uzdraviti by vás nemohla. I zavolala by lékaře. A kdyby vám ani lékař pomoci nemohl, byl by přece ještě někdo, kdo by vám pomoci mohl. Kdo pak? Pán Bůh. To maminka dobře ví. Proto sepjala by ruce a modlila by se: »Dobrotivý Bože, uzdrav mé milované dítě!« Koho tedy máme prositi, kdykoli něčeho potřebujeme? Pána Boha. A proč? Protože jest nejvyšší dobrotivý a chce lidem pomoci. Pán Bůh může také pomoci. Jest všemohoucí, může učiniti, cokoli chce.

Co by učinilo hodné dítě, kdyby od někoho dostalo jen jedině jablko? Poděkovalo by zdvořile. Od Pána Boha máme všecko dobré: krásné tělo a ještě krásnější duši, zdraví i pokrm. Pán Bůh dal nám i anděla strážce a chce, abychom se dostali do nebe. Co máme za to činiti? Máme Pánu Bohu za všecko děkovati. Milé děti! Děkujte Pánu Bohu každého dne, ráno i večer, před jídlem i po jídle. Dítě, které Pánu Bohu neděkuje, jest nevděčné a nelíbí se Pánu Bohu. Co jsem vám pověděl, řeknu ještě jednou krátce: Pána Boha máme milovati, za všecko dobré prositi a za všecko mu děkovati. Opakuj také ty! Všecky!

Hodné dítě miluje svého otce. Koho máme ještě více milovati?... Co miluje Pán Bůh?... Co máte tedy dělati?... Pán Bůh nenávidí zlého. Čeho se tedy máte varovati?...

Kdo by vás ošetřoval, kdybyste byly nemocny?... Co by maminka nemohla učiniti?... Kdo by přece mohl pomoci, kdyby ani lékař pomoci nemohl?... Co máme tedy činiti, když něčeho potřebujeme?...

Co udělá hodné dítě, dostane-li něco?... Od koho máme všecko dobré?... Co máme za to činiti?... Kdy máte Pánu Bohu děkovati?... Jaké jest dítě, které Pánu Bohu neděkuje?...

Nebudte nikdy nevděčni! Ó jak neskonale dobrotivý jest Pán Bůh! Do krásného ráje zavedl Adama a Evu, učinil je šťastné a blažené a chtěl je vzíti do nebe. Také vám, vašim rodičům a všem lidem proka-

zuje Pán Bůh neustále všechno dobré. Z lásky dal nám i anděla strážce, aby nás od zlého chránil a k dobrému vedl. Bez lásky Boží byli bychom nešťastní. Oplácejte lásku láskou, děkujte Pánu Bohu za všechno, co vám již dobrého prokázal, a prostě ho za nová dobrodiní!

Příkázání v ráji. Satan svedl první lidi lži.

(Lži ohavnost, Bůh jest všudypřítomen, vševědoucí, spravedlivý. Vyvoditi jest, kdo hřeší. Jak trestal Bůh první lidi a jich potomky.)

O Adamovi a Evě budu vám i dnes vypravovati. Ale nic dobrého. Bohužel Adam a Eva učinili v ráji něco velice zlého a Pán Bůh je za to potrestal.

Šťastní a blažení byli Adam a Eva v ráji. Po nějakém čase měli přijíti za živa do nebe, aby se tam jako dobří andělé věčně radovali. Za to nezádal Pán Bůh od nich nic jiného, než aby zůstali hodní a poslušní. Aby ukázali, že chtějí Pána Boha poslouchati, řekl Pán Bůh Adamovi: »Se všech stromů v ráji můžeš jísti, ale se stromu uprostřed ráje ať nejíš! Budeš-li s něho jísti, zemřeš!« Jak řekl Pán Bůh Adamovi? V ráji bylo velmi mnoho stromů a se všech směl i Adam a Eva jísti; jen se stromu, který stál uprostřed ráje, zapověděl jim Pán Bůh jísti. Proto se nazývá strom uprostřed ráje zapovězený. Adam a Eva byli delší dobu poslušni. Se zapovězeného stromu nejedli, neboť měli v ráji všeho hojnost a byli šťastni. Ale ďábel záviděl Adamovi a Evě. Nejvíce ho mrzelo, že mají přijíti do nebe. I umínil si, že je svede, aby Pána Boha neposlouchali. Poslyšte, jak to ďábel udělal. Použil k tomu hada, neboť had byl lstivější než všechna ostatní zvířata. Jednoho dne šla Eva blíže k zapovězenému stromu. I tázal se jí had: »Proč přikázal vám Bůh, abyste nejedli se všech stromů v ráji?« Eva se divila, že had může mluvit. Měla si hned pomysli, že to není nic dobrého, a měla odejít. Ale neodešla. Odpověděla ha-

dovi: »Jíme se všech stromů v ráji; ale s tohoto stromu, kterýž jest uprostřed ráje, přikázal nám Pán Bůh, abychom nejedli, neboť bychom zemřeli.« I řekl had Evě: »Nikoli, nezemřete, když s něho jísti budete; nýbrž otevrou se oči vaše a budete jako Pán Bůh sám! Otevrou se oči vaše, znamená: budete mnohem chytřejší, budete všechno tak dobře věděti jako Pán Bůh sám. Eva uvěřila ďáblu. Zvědavě pohlížela na strom a čím déle naň hleděla, tím více líbilo se jí ovoce stromu. Konečně i ruku vztáhla, ovoce utrhla a jedla. Potom podala i Adamovi, který také jedl. Pamatujte si: Adam a Eva jedli se zapovězeného stromu. Ďábel se radoval, že lidi svedl, aby Pána Boha neposlouchali. A čím je svedl? Lží! Věděl ďábel, že to není pravda, když řekl, že budou jako Pán Bůh sám? Věděl. Kdo ví, že mluví nepravdu, ten lže. Ďábel lhal. Co řekl Evě? . . . Proč lhal ďábel? Aby lidem uškodil. Ó jak je ďábel zlý! Před ním nelhal nikdo na světě. Ďábel byl první lhář. A kdo lže, podobá se ďáblu. Milé děti! Varujte se lži, abyste se ďáblu nepodobaly.

Kdo lhal na světě po prvé? . . . Kde se dopustil ďábel prvé lži? . . . Co řekl Pán Bůh Adamovi o stromu uprostřed ráje? . . . Jak se nazývá strom uprostřed ráje? . . . Adam a Eva nejedli delší dobu se zapovězeného stromu a byli šťastni. Kdo jim záviděl? . . . Co si umínil, aby jim uškodil? . . . Koho k tomu použil? . . . Jednoho dne přišla Eva k zapovězenému stromu. Jak se jí ďábel tázal? . . . Co odpověděla Eva? . . . Co jí na to řekl ďábel? . . . Byla to hanebná lež, ale Eva mu uvěřila. Co učinila? . . . Komu také podala? . . . Co učinili Adam i Eva? . . .

Tím dopustili se něčeho velice zlého. Pán Bůh jim přikázal, aby se zapovězeného stromu nejedli -- a oni jedli. Co Pán Bůh přikazuje nebo zapovídá, nazývá se přikázání nebo zákon Boží. Adam a Eva přestoupili přikázání Boží. Věděli, že je to ovoce se zapovězeného stromu? Věděli -- a přece jedli. Jedli vědomě. Musili jísti se zapovězeného stromu? Nemusili. Měli v ráji všeho hojnost, Ďábel je sice sváděl, aby jedli, ale poroučeti jim nemohl. Jedli dobrovolně. Kdo přikázání Boží přestupuje vědomě a dobrovolně, dopouští se hříchu, čili hřeší. Kdo hřeší? Adam a

Eva dopustili se hříchu. Neuposlechli vědomě a dobrovolně Pána Boha, který jest nejvyšším Pánem na nebi i na zemi. Urazili Pána Boha, který jim tolik dobrého na těle i na duši prokázal. Hodné a poslušné dítě neboj se tatínka ani pana učitele. Učinilo-li však něco zlého, má strach. Dokud byli Adam a Eva hodní a poslušní, nebáli se Pána Boha. Byli šťastni a měli radost, když s nimi Pán Bůh rozmlouval. Ale po hříchu třásl se strachem. S hrůzou pohlíželi na sebe a viděli, že již nejsou tak krásni, jako byli dříve. Ze strachu před Pánem Bohem skryli se v rajsském stromu. Ale Pán Bůh věděl o nich a volal: »Adame, kde jsi?« Adam odpověděl: »Bál jsem se, a proto jsem se skryl.« I řekl jemu Pán Bůh: »Zajisté jsi jedl se zapovězeného stromu!« Adam odpověděl: »Eva dala mi z ovoce stromu toho jísti.« I řekl Pán Bůh k Evě: »Proč jsi to učinila?« Eva odpověděla: »Had mne podvedl.« Adam sváděl v nu na Evu, Eva sváděla vinu na hada.

Ale byli vinni oba. Jak se nazývá, co Pán Bůh přikazuje nebo zapovídá? ... Jaké přikázání dal Pán Bůh Adamovi a Evě v ráji? ... Adam i Eva věděli o tomto přikázání — a přece jedli. Čeho se tím dopustili? ... Kdo hřeší? ... Kdy se bojí dítě tatíka nebo pana učitele? ... Koho se báli Adam a Eva po hříchu? ... Kam se skryli ze strachu před Pánem Bohem? ... Ale Pán Bůh věděl o nich. Jak volal? ... Co odpověděl Adam? ... Co mu řekl Pán Bůh? ... Co odpověděl Adam? ... Co řekl Pán Bůh Evě? ... Jak odpověděla Eva? ... Na koho sváděl vinu Adam? ... Na koho sváděla vinu Eva? ...

Když Adam a Eva se zapovězeného stromu jedli, viděli někde Pána Boha? Neviděli. Kdyby ho byli viděli, nebyli by jedli. Adam a Eva Pána Boha u zapovězeného stromu neviděli — a přece tam Pán Bůh byl. Milé děti! Pán Bůh jest všude: na nebi i na zemi. Na polích i v lesích, ve škole i v kostele. Ani jediného místečka byste nenalezly, kde by Pán Bůh nebyl. Proto říkáme, že jest Pán Bůh všudypřítomný. To znamená: Pán Bůh jest všude, na nebi i na zemi. Kde jest Pán Bůh? Jaký jest Pán Bůh? My ovšem Pána Boha nevidíme, protože jest duch a nemá těla. Ale Pán Bůh nás vidí ať jsme kdekoli: zde ve škole nebo v kostele, doma nebo na poli, v lese nebo

na ulici. Viděl Adama i Evu, když jedli se zapovězeného stromu. Proč tedy volal: »Adame, kde jsi?« Nevěděl snad, kde Adam jest a co učinil? Věděl docela dobře. Tázal se jen proto, aby se Adam přiznal a hříchu svého litoval. A protože jest Pán Bůh všude a všecko vidí, ví také všecko. My jsme teď ve škole. Proto víme, kdo zde jest, co mluví a co dělá. Víme také, kteří lidé jsou nyní na ulici nebo na poli a co mluví? Nevíme, protože tam nejsme. Ale Pán Bůh jest všude, vidí a ví všecko. Jest i v naší duši, a proto ví, co si myslíme. Slyšely jste také, že jest Pán Bůh věčný: byl, jest a bude vždy. Proto ví všecko, co již bylo; ví všecko, co jest, a ví také, co se stane. Tomu říkáme, že jest Pán Bůh vševedoucí: ví minulé, přítomné i budoucí; ví i naše nejtajnější myšlenky. Co všecko ví Pán Bůh? Jaký jest Pán Bůh?

Jaký jest Pán Bůh, protože jest všude? ... Jmenuj některá místa, na kterých jest Pán Bůh přítomen ... Ačkoli jest Pán Bůh všude, přece ho nevidíme. Proč? ... Jaký jest Pán Bůh, protože všecko ví? ...

Zlé děti zatají někdy něco zlého před tatínkem a maminkou. Můžeme něco zatajiti před Pánem Bohem? Nemůžeme. Pán Bůh jest všudypřítomný a vševedoucí. Varujte se proto všeho zlého, neboť Pán Bůh trestá zlé. Potrestal i Adama a Evu za hřích, kterého se v ráji dopustili. O tom vám nyní budu vypravovati.

Adam a Eva byli v ráji šťastni. Pán Bůh dal jim krásné tělo a ještě krásnější duši. K jakému obrazu a podobnosti stvořil Pán Bůh duši člověka? ... Ale Adam a Eva přestoupili jedině a tak lehké přikázání Boží. Které? ... Čeho se tím dopustili? ... A hřích učinil je nešťastné na těle i na duši. Před hříchem poznávali Pána Boha a dobré i zlé tak jasně a dobře, jako když se na něco ve dne díváme. Po hříchu poznávali Pána Boha jen málo a nerozeznávali správně dobré od zlého, byli jako ve tmě. Proto říkáme, že jejich rozum se zatemnil. To bylo také ihned na nich viděti. Věděli, že Pán Bůh je všudypřítomný a vševedoucí. A přece chtěli se před ním skrýti. — Před hříchem měli Adam a Eva zalíbení

v Pánu Bohu a v dobrém. Ale u zapovězeného stromu vznikla v srdci jejich zlá žádost. Po čem? . . . A protože této žádosti po zapovězeném ovoci nepřemohli, zůstala zlá žádost v srdci jejich. Tomu říkáme, že jejich vůle byla nakloněna ke zlému. S ošklivostí odvrátil se od nich Pán Bůh a řekl Evě: »Budeš mít mnoho starostí a soužení s dětmi.« Adamovi pak řekl: »Zlořečená budiž země pro tebe. Trní a bodláčí tobě plodití bude. V potu tváře své jísti budeš chléb, dokud se nenavrátiš do země, ze které vzal jsi: neboť prach jsi a v prach se navrátiš!« Těmito slovy chtěl Pán Bůh říci: Země nebude již tak úrodná jako v ráji. Budeš musiti těžkou práci konat, aby ti země dala tolik, čeho budeš k živobytí potřebovati. Potom dal Pán Bůh Adamovi a Evě šaty z kozí a vyhnal je z ráje.

Ó jak nešťastní byli nyní Adam a Eva! Duše jejich nebyla již krásná. V ráji bylo srdce jejich plno radosti, mimo ráj plno zármutku. V ráji měli všeho hojnost, mimo ráj rostlo trní a bodláčí. V ráji bylo stále příznivé počasí, mimo ráj bylo jim snášeti jednak velikou zimu, jednak přílišné vedro. V ráji pracovali spíše pro zábavu, mimo ráj musili pracovati těžce, v potu tváře, aby se užívali. V ráji neznali bolesti ani nemoci, mimo ráj trápily je bolesti a nemoci. Eva zakusila s dětmi mnoho starostí a naříkala často. V ráji neměli ani zemřítí. Pán Bůh chtěl je vzít z ráje do nebe. Ale mimo ráj musili po nějakém čase zemřítí a po smrti nesměli do nebe. Tak potrestal spravedlivý Bůh Adama a Evu za hřích! Abyste si, milé děti, snáze pamatovaly, jaký trest první lidi za hřích stihl, řeknu vám to krátce: Adam a Eva byli vyhnáni z ráje a byli nešťastní na těle i na duši.

Koho již dobře nepoznávali? . . . Co správně nerozeznávali? . . . Co vzniklo v srdci jejich u zapovězeného stromu? . . . K čemu byla pak vůle jejich nakloněna? . . . Kdo se od nich s ošklivostí odvrátil? . . . Co řekl Pán Bůh Evě? . . . Co řekl Adamovi? . . . Jaké šaty dal Pán Bůh Adamovi a Evě? . . . Odkud je vyhnal? . . .

V ráji měli všeho hojnost; co však rostlo mimo ráj? . . . V ráji bylo stále příznivé počasí; co však bylo jim snášeti mimo

ráj? . . . V ráji pracovali spíše pro zábavu; jak musili pracovati mimo ráj? . . . V ráji neznali bolesti ani nemoci; co je trápló mimo ráj? . . . Co zakusila Eva s dětmi? . . . V ráji neměli Adam a Eva ani zemřítí. Kam je chtěl Pán Bůh vzít hned z ráje? . . . Ale mimo ráj musili po čase zemřítí a kam nesměli po smrti přijít? . . . Jak byli tedy Adam a Eva potrestáni za hřích? . . .

Veliký trest stihl první lidi za hřích. Ale nejen Adamovi a Evě, nýbrž i všem lidem uškodil hřích jejich.

Ukáží vám, proč hřích prvních lidí všem lidem uškodil. Daří-li se dobře rodičům, daří se dobře i jejich dítkám. Mají-li však rodiče bídu a nouzi, jest i dítkám jejich bídu a nouzi snášeti. Zemrou-li rodiče, patří všecky jejich věci: dům, pole, louky i peníze dítkám jejich. Tomu říkáme, že dítky po rodičích dědí. A nyní dávejte, dítky, dobrý pozor. První rodiče na světě byli Adam a Eva. Od nich pocházejí všickni lidé. Proto také dědí všickni lidé po Adamovi a Evě. A co dědí? Bohužel, nic dobrého. Čeho se dopustili první lidé v ráji? Tedy hřích dědí všickni lidé po prvních rodičích. Hřích, který všickni lidé po prvních rodičích dědí, nazývá se hřích dědičný. Každý člověk, když přijde na svět, má na duši ten hřích. Když jste se narodily, neučinily jste ještě nic zlého — a přece měly jste již hřích. Zdědily jste ho po prvních rodičích. Dnes ovšem nemáte již dědičného hřichu. Vaši rodiče odnesli vás do kostela a dali vás pokřtiti. Ve křtu sv. byla duše vaše očištěna od hřichu dědičného.

Kteří byli první rodiče na světě? . . . Po kom tedy dědí všickni lidé? . . . Co dědí všickni lidé po Adamovi a Evě? . . . Jak se nazývá ten hřích, protože ho dědíme? . . . Jaký hřích jste měly, když jste přišly na svět? . . . Kde byla vaše duše od hřichu dědičného očištěna? . . .

Za hřích byli první rodiče potrestáni na těle i na duši. Všickni lidé dědí i trest za hřích prvních rodičů. To můžeme, milé děti, dobře pozorovati na sobě i na jiných lidech. Tělo naše bývá často nemocno. Kdo z vás neměl již nějaké bolesti? Rodiče vaše musí pilně a těžce pracovati. Musí pracovati za mrazu i za dusného vedra, aby sobě i vám

zaopatřiti potřebný pokrm, šat a obuv. Maminka má mnoho starostí a obtíží s malými dětmi a nemůže pro ně často celé noci spát. A všechno toto soužení přišlo na lidi pro hřích prvních rodičů! Také na duši dědíme mnoho zlého od Adama a Evy. Rozum lidí jest zatemněn. Nepoznávají jasně Pána Boha a nerozeznávají správně dobré od zlého. Musíme se mnoho učit, abychom aspoň trochu poznali Pána Boha. U zapovězeného stromu vznikla v srdci prvních rodičů zlá žádost — a všickni lidé jí dědí. Vůle jejich jest nakloněna ke zlému. I ve vašem srdci, milé dítky, jest zlá žádost. Proto musíte býti opatrní. Když vidíte v cizí zahradě krásné ovoce, vznikne snad v srdci vašem žádost ukradnouti z onoho ovoce. Smíte tak učiniti? Nesmíte. Musíte zlou žádost přemoci. Kdybyste ji nepřemohly, zhřešily byste jako Adam a Eva u zapovězeného stromu

Za trest musili první rodiče zemřít. Pán Bůh řekl: »Budeš-li se stromu uprostřed ráje jísti, zemřeš!« Adam a Eva jedli — a proto musili po čase zemřít. Smrt je trest za hřích. Od té doby musí všickni lidé zemřít, protože všickni lidé dědí i trest za hřích prvních rodičů. Musí zemřít pán i nepán, chudý i bohatý, zlý i dobrý.

Pro smrti nesměli první rodiče do nebe. Pán Bůh nebe zavřel a žádný člověk nesměl již do nebe přijíti.

O jak mnoho zlého způsobil Adam svým hřichem u zapovězeného stromu! Uškodil nejen sobě, nýbrž všem lidem. Pro jeho hřích stihl trest tělo i duši člověka, pro jeho hřích přišla smrt na svět, pro jeho hřích bylo nebe uzavřeno!

Kdo dědí i trest za hřích prvních rodičů?... Jaké bývá často naše tělo?... Jak musí pracovati vaše rodiče?... Jaký jest rozum lidí?... Koho dobře nepoznáváme?... Co jest v srdci všech lidí?... K čemu jest nakloněna duše lidí?... Co máte činiti, vznikne-li v srdci vašem zlá žádost?... Proč musili Adam a Eva zemřít?... Kdo také musí zemřít?... Kam nesměli Adam a Eva po smrti?... Kdo také nesměl do nebe?...

Milé dítky! Tak veliké neštěstí stihlo první rodiče a všechny lidi pro hřích. Kdo svedl Adama a Evu ke

hřichu? Čím je svedl? Lhaly jste již také někdy? Chcete-li, aby vás měl Pán Bůh rád, mluvte vždy pravdu. — Eva jedla nejdříve. Kdyby nebyla k zapovězenému stromu šla, nebyla by zhřešila. Modlete se zbožně: »Neuveď nás v pokušení!« a varujte se všeho, co by vás ke hřichu svést mohlo. Hřích je to nejhorší, co by vás potkati mohlo. Hřích jest horší nežli bolest, nemoc i smrt. Nemoci a smrti se bojíte, že? Ještě více bojte se hřichu. Abyste nehřešily, přemáhejte zlou žádost v srdci svém a mějte vždy na mysli, že Pán Bůh jest všudypřítomný, vševědoucí a nejvyšší spravedlivý!

Zaslíbení Vykupitele.

Adam a Eva dopustili se hřichu a Pán Bůh je za to potrestal. Zarmoucení opouštěli ráj. Ale něco je přece těšilo a blažilo: Pán Bůh jim slíbil Vykupitele. O tom vám budu vypravovati.

Když se Adam a Eva dopustili hřichu, skryli se v rajsském stromu. A když Pán Bůh volal: »Adame, kde jsi!« odpověděl Adam: »Bál jsem se, a proto jsem se skryl.« Proč měli první rodiče tak veliký strach? Obávali se, že je Pán Bůh potrestá tak přísně jako pyšné anděly. Kam zavrhl Pán Bůh pyšné anděly? Adam a Eva uvěřili ďáblu a uposlechli ho. Tím si zasloužili, aby je Pán Bůh zavrhl do pekla jako pyšné anděly. Toho se první rodiče hrozně báli. Velice je také trápilo, že uškodili nejen sobě, nýbrž i všem lidem. Ó jak rádi byli by všechno snášeli, jen aby se na ně Pán Bůh více nehněval! — Dobrý člověk lituje nešťastných lidí. Musí-li některé chudé dítka v zimě a v roztrhaných šatech jíti dům od domu, aby si něco k jídlu vyprosilo, není vám ho líto? Zajisté. Pán Bůh jest nejvyšší dobrotivý. Když viděl zármutek a bídu prvních rodičů, bylo mu jich líto. Smiloval se nad nimi a uložil jim mnohem menší trest nežli pyšným andělům: vyhnal je z ráje, potrestal je na těle i na duši, ale do pekla jich nezavrhl. To potěšilo Adama i Evu velice. Ale Pán Bůh učinil z lásky k lidem

ještě více: slíbil jim Vykupitele. Co slíbil Pán Bůh Adamovi a Evě? Vykupitel je ten, kdo někoho zachrání, vysvobodí. Při koupání nemáte jít na hluboká místa. Kdybyste však přece šly a se topily, zmocnila by se vás hrozná úzkost a volaly byste o pomoc. A hle! V tom okamžiku skočil by za vámi nějaký člověk a vytáhl by vás z vody. Ten člověk byl by váš vysvoboditel nebo vykupitel, protože vás zachránil před utonutím. Pán Bůh slíbil prvním lidem Vykupitele. Řekl totiž ďablovi: »Nepřátelství položím mezi tebou a ženou a mezi pokolením tvým a jejím; ona potře hlavu tvou a ty úklady činiti budeš patě její.« Těmito slovy chtěl Pán Bůh říci: Podařilo se ti sice svést lidi ke hříchu a připravit je o nebe. Ale po nějakém čase přijdou lidé přece do nebe. Pošlu jim Vykupitele a ten vysvobodí lidi od hříchu a otevře jim nebe. Ó jak dobrotivý jest Pán Bůh! Smiloval se nad lidmi a slíbil jim Vykupitele.

Jak potrestal Pán Bůh pyšné anděly?... Kdo zřehšil v ráji?... Jak je mohlo za to Pán Bůh potrestati?... Čeho se Adam a Eva hrozně báli?... Co je také velice trápilo?... Komu bylo prvních rodičů líto?... Uložil jim mnohem menší trest. Kam jich nezavřhl?... Pán Bůh učinil z lásky k lidem ještě více. Koho jim slíbil?...

Rády byste, milé dívky, věděly, kdo je ten zaslíbený Vykupitel? Již často jste ho chválily a k němu se modlily. Zaslíbený Vykupitel jest Ježíš Kristus Syn Pána Boha. Kdo jest zaslíbený Vykupitel? Hned v první hodině jsem vám o něm vypravoval. Pán Ježíš přišel s nebe na zemi a učil lidi. Koho jednou přinesly nábožné matky k Pánu Ježíši? Co činil Pán Ježíš s těmi dětmi? Z toho jste poznaly, že Pán Ježíš byl velice hodný a že měl dívky rád. Tehdy jsem vám také vypravoval o Pánu Ježíši něco velmi smutného. Co bylo Pánu Ježíši probodeno na kříži? To dělalo Pánu Ježíši bolest tak velikou, že si ani nedovedete představit. A to všecko trpěl Pán Ježíš z lásky k nám lidem, aby nás vykoupil a přivedl do nebe. Ano, milé dívky, Pán Ježíš vzal na sebe hřích dědičný a hříchy všech lidí, zemřel za ně na kříži

a otevřel lidem nebe. Ó jak šťastny jste, že Pána Ježíše znáte a jej chválíte smíte! Adam a Eva neznali ovšem zaslíbeného Vykupitele, neboť přišel na zemi mnoho, mnoho let po jejich smrti. Věděli jen a věřili, že jistě přijde, protože ho Pán Bůh slíbil. Ďábel měl velikou zlost, že první rodiče nepřišli do pekla. Ještě více ho mrzelo, že Pán Bůh slíbil Vykupitele. Ale Adam a Eva se radovali. Od té doby nebyli již tak nešťastní. Těšila je naděje, že Vykupitel přijde a nebe otevře. Vzpomínali ovšem často na ztracený ráj a litovali hříchu svého. A když jim bylo snášeti různé bolesti a nemoci, nereptali. Dělali i nejtěžší práci ochotně, aby se Pánu Bohu zalíbili. A právě proto, že v zaslíbeného Vykupitele věřili a hříchu svého litovali, odpustil jim Pán Bůh a nezavřhl jich do pekla.

Kdo jest zaslíbený Vykupitel?... Adam a Eva neznali zaslíbeného Vykupitele; co jen o něm věděli a věřili?... Kdo měl zlost, že první lidé nepřišli do pekla?... Co ho nejvíce mrzelo?... Kdo však se radoval?... Vzpomínali ovšem často na ztracený ráj. Čeho litovali?... Proto jim Pán Bůh odpustil. Kam jich nezavřhl?...

Ačkoli první rodiče Pána Boha hříchem urazili, přece jim Pán Bůh odpustil. Litoval jich, když viděl jejich neštěstí a lítost. Tak dobrotivý, milé dívky, jest Pán Bůh vždycky. Odpouští rád lidem hříchy, ale jen tehdy, když jich litují jako Adam a Eva. Děkujte Pánu Bohu, že svého Syna, Ježíše Krista, na svět poslal, aby nás na kříži vykoupil a nebe otevřel.

Kain a Abel.

(Hřích Adamův uškodil všem lidem.)

Adam a Eva obdrželi od Pána Boha mnoho dětí, synů i dcer. Dnes vám budu vypravovati o nejstarších dvou jejich synech. Jmenovali se Kain a Abel.

Kain byl rolníkem. Orať, síť a sklízěl obilí. Abel byl pastýřem ovčím. Abel byl hodný, Kain zlý. Jednoho dne vystavěli oba bratři oltář z kamení, t. j. nízkou a širokou zeď, na oltář dali dříví a na dříví položili ty věci, které chtěli Pánu Bohu dáti nebo obětovat.

v a t i. Milé dítky! Chceme-li ukázati, že máme někoho rádi, dáme mu nějaký dárek. Pán Bůh dal Kainovi na poli pěkné obilí, Abelovi pak hezké ovečky. Z toho měli Kain i Abel radost a chtěli za to Pánu Bohu něco dáti. Dali mu, co měli. Kain obilí, Abel ovečku. Ale jak to mohli Pán Bohu dáti, když ho neviděli? Proč ho neviděli? Udělali to tedy tak, jak jsem vám již řekl. Vystavěli oltář, na oltář dali dříví, na dříví položil Kain obilí, Abel pak zaříznutou ovečku, dříví zapálili, aby všecko shořelo. Abel se modlil: »Děkuji ti, dobrotivý Bože, že jsi mně dal tolik hezkých oveček. Nechci je však všechny pro sebe; jednu ti zase dávám, abys viděl, že tě mám rád.« Také Kain se modlil. Ale Pán Bůh shlédl se zalíbením jen na Abela a na dary jeho; na Kaina pak a na dary jeho neshlédl se zalíbením. Ukázal také, že se mu Abelova obět líbí, Kainova pak nelíbí: dým z oběti Abelovy vznášel se k nebi, dým z oběti Kainovy plazil se po zemi. Proč pak neshlédl Pán Bůh se zalíbením na obět Kainovu? Vystavěl přece oltář a obětoval právě tak jako Abel. Milé dítky! Pán Bůh hledí na srdce člověka. A srdce Kainovo bylo zlé. Proto se Pánu Bohu nelíbil. Kdybyste doma nebo v kostele klečely a se modlily, ale při tom na Pána Boha nemyslily, neshlédly byste se Pánu Bohu. Kdo se chce Pánu Bohu líbiti, musí býti hodný jako zbožný Abel.

Jak se jmenovali nejstarší synové prvních rodičů? ... Čím byl Kain? ... Čím byl Abel? ... Jaký byl Abel? ... Jaký byl Kain? ... Co učinili jednoho dne oba bratři? ... Co dáme někomu, chceme-li ukázati, že ho máme rádi? ... Také Kain a Abel chtěli dáti Pánu Bohu dar. Jak tomu říkáme, že přinesli dar? ... Na koho shlédl Pán Bůh se zalíbením? ... Na koho neshlédl se zalíbením? ... Jak ukázal Pán Bůh, která obět se mu líbí? ... Na co hledí Pán Bůh? ... Jaké bylo srdce Kainovo? ... Jako kdo musí býti, kdo se chce Pánu Bohu líbiti? ...

Když Kain zpozoroval, že jenom Abelova obět se Pánu Bohu líbí, zlobil se na Pána Boha i na Abela. Od té doby choval se k Abelovi nelaskavě. Nechtěl s ním ani mluvit, vyhýbal se mu a mračil se na něho. Záviděl mu lásku Boží. Hněv jeho byl tak veliký, že mu ani jísti nechutnalo. Zlostí a závistí byl bledý a hubený. Konečně siu mýnil, že Abela zabije. Pán Bůh

věděl, co si Kain myslí a napomínal ho: »Proč jsi se rozhněval? Čiň dobře a budeš mi tak milý jako bratr tvůj; pakli zlé činiti budeš, potrestám tě. Přemáhěj zlou žádost a panuj nad ní!« Jak napomínal Pán Bůh Kaina? Kain však neposlechl. Choval dále hněv a závist v srdci svém. Jednoho dne řekl Abelovi na oko přívětivě: »Pojď se mnou na pole!« Dobrý Abel šel. Protože byl hodný, důvěřoval Kainovi. Ani mu nenapadlo, že by mu bratr mohl učiniti něco zlého. A když byli daleko na poli, obořil se Kain na Abela a zabil jej. Hrozného hříchů dopustil se Kain. Zabil, zavraždil svého bratra, byl bratrovrahem.

Na koho se Kain zlobil? ... Jak se choval k Abelovi? ... Jak veliký byl jeho hněv? ... Co si konečně umínil? ... Kdo věděl, co si Kain myslí? ... Co mu řekl? ... Co měl Kain přemoci? ... Ale Kain neposlechl. Co řekl jednoho dne Abelovi? ... Co učinil Kain, když byli hodně daleko? ... Jakého hříchů se dopustil? ...

Kain vyvedl Abela daleko na pole, aby nikdo nevěděl, že Abela zabil. Ale zmýlil se. Kdo to viděl? Ano, Pán Bůh vidí a ví všecko. I řekl Kainovi: »Kde jest Abel, bratr tvůj?« Pán Bůh dobře věděl, kde Abel jest a co se s ním stalo; chtěl však, aby se Kain přiznal a hříchů svého litoval. Ale Kain nechtěl se přiznati. Vzдорovitě a nezdvořile odpověděl: »Nevím. Jsem snad strážcem bratra svého?« Bláhový! Chtěl oklamati vševědoucího Pána Boha. Ale Pán Bůh mu řekl: »Co jsi to učinil? Krev bratra tvého volá ke mně ze země. Proto budeš nyní zlořečený na zemi. Když ji budeš zdělávati, nedá ti užítku. Tulákem a poběhlíkem budeš na zemi!« t. j. budeš pobíhati s místa na místo a nikde nenalezneš pokoje. Tak přísný trest vyslovil Pán Bůh nad Kainem. Od té doby neměl Kain žádného štěstí a pokoje. Ať dělal to neb ono, nic se mu nedařilo. Neměl Božího požehnání. Opustil rodiče, bratry a sestry své a toulal se po světě. Hlas v srdci jeho stále volal: »Co's to učinil? Zabil jsi bratra. Přijdeš do pekla!« Neustále viděl zabitého Abela. A když unaven usnul, probudily ho hrozný sny, trásl se strachem a ubíhal zase dále. Ve své úzkosti si myslil: Mně již Pán Bůh nikdy neodpustí. Milé dítky! Nebyl

by mu Pán Bůh odpustil, kdyby byl hříchu svého litoval a za odpuštění prosil jako jeho rodiče? Zajisté. Pán Bůh jest nejjvyš dobrotivý. Ale Kain neměl pravé lítosti a neprosil za odpuštění.

Kdo věděl, že Kain zabil Abela?... Co řekl Pán Bůh Kainovi?... Co odpověděl Kain?... Koho chtěl Kain oklamati?... Co řekl Pán Bůh Kainovi?... Čeho neměl Kain od té doby?... Koho opustil?... Jak volal hlas v srdci jeho?... Koho stále viděl?... Kdo ho probouzel ze spánku?... Co si myslil ve své úzkosti?... Měl pravdu?... Jaký jest Pán Bůh?...

Hříchem prvních rodičů zatemnil se rozum všech lidí a vůle jejich byla nakloněna ke zlému. Na Kainovi můžeme to dobře pozorovati. Rozum jeho byl zatemněn. Protože byl zlý, nelíbil se Pánu Bohu. Sám zavinil, že se Pánu Bohu nelíbil, ale hněval se na bratra svého, jako by tím Abel byl vinen. A když Abela na dalekém poli zabil, domníval se, že o tom nikdo neví. Jeho vůle nakloněna byla ke zlému. V srdci jeho povstala zlá žádost. Zlobil se na Abela, záviděl mu lásku Boží a konečně si umínil, že ho zabije. Proto ho Pán Bůh napomínal: »Přemoz zlou žádost a panuj nad ní!« To měl Kain učiniti; měl zlou žádost přemoci a se polepsiti. Ale nepřemohl zlé žádosti a nepolepsil se. Proto byl stále horší a horší, až konečně Abela zabil a sebe na vždy nešťastným učinil.

Co se zatemnilo hříchem prvních rodičů?... K čemu byla nakloněna jejich vůle?... Na kom to můžeme dobře pozorovati?... Sám zavinil, že se Pánu Bohu nelíbil; ale komu dával vinu?... Co se domníval, když Abela na poli zabil?... Jeho rozum byl zatemněn. Co také povstalo v srdci Kainově?... Co měl Kain učiniti?... Ale neučinil toho. Jaký byl stále?...

Milé děti! Na Kainovi vidíte, kam vede hněv, závist a neposlušnost. Zabil bratra svého, urazil Pána Boha, rodičům způsobil veliký zármutek a sebe uvrhl do neštěstí. Nezáviděly jste již někdy bratřím a sestrám nebo spolužákům, když je pan učitel nebo rodiče chválili? Přemáhejte závist. Závist jest hřích a vede ke hříchu. Raději se přičiňte, abyste zbožností, poslušností a pilností rodičům i učitelům radost dělaly a jejich chvály si zasloužily. Přemáhejte každou zlou

žádost. Kdyby se vám zachtělo lháti, krásti, nadávati nebo něco jiného zlého dělati, přemozte ihned takovou myšlenku. Kdyby byl Kain Pána Boha poslechl a se polepsil, nebyl by bratra svého zabil. Poslouchejte doma i ve škole a polepšete se, když jste chybili. Přiznejte se také, když jste něco zlého učinily. Kdo se přizná, ten se i snáze polepší. Kdo rád zapírá, jest stále horší. A kdyby někdo lidi oklamati dovedl, Pána Boha neoklame nikdy!

(Pro děti na druhém stupni připojuji výklad: Abel předobrazem Pána Ježíše. V osnově uvádí se Melchisedech jako první předobraz Pána Ježíše. Tuto odchylku dovolil jsem si z následujícího důvodu: O Melchisedechovi jest v biblických dějinách jenom kratinká zmínka, kdežto děj o Abelovi probírá se důkladně. Děti pamatují si dobře tento děj a cítí vše s neviným Abelem. Toho možno s prospěchem použiti k porovnání mezi Abelem a Ježíšem.)

Vypravoval jsem vám již, že měl Pán Bůh lítost nad Adamem a Evou, když hříchu svého litovali a se trápili, že hříchem sobě i všem lidem uškodili. Aby je potěšil, slíbil jim Vykupitele. Kdo jest zaslíbený Vykupitel? Aby lidé nikdy nezapomněli, že jednou Vykupitel přijde, sliboval ho Pán Bůh lidem vícekrát. O tom později uslyšíte. Pán Bůh také ukazoval na osobách i věcech, jaký ten Vykupitel bude, aby ho všickni, až přijde, poznali. Abyste to snáze pochopily, budu vám něco hezkého vypravovati.

Jedni rodiče měli hodného chlapečka. Jmenoval se Jeníček. Nejráději si hrával s babičkou, která mu pohádky vypravovala, po líčkách ho hladila a jej uspávala. Když bylo Jeníčkovi pět let, odstěhovali se jeho rodiče do daleké země. Jeníčka vzali s sebou, babička zůstala doma. Jeníčkovi stýskalo se po babičce. Často říkával: »Kéž bych tu měl babičku!« I řekl mu tatínek: »Budeš-li vždycky hodný a poslušný, dovolím ti, až vyrosteš, podívat se k babičce.« Také babičce stýskalo se po Jeníčkovi. Říkávala: »Kdybych měla aspoň jeho obrázek (fotografii) abych viděla jeho oči, tvářičky a vlásky!« Když Jeníček povyrosl, poslal tatínek babičce obrázek Jeníčkův. Ó jak se babička radovala. Každý den se na něj dívala. Ne-

dlouho na to dostala psaní, že ji Jeníček navštíví. S velikou radostí šla mu ke dráze naproti. Mnoho lidí vystupovalo z vlaku. Ale jen jeden z nich měl takové oči, jen jeden z nich měl taková ústa a takové čelo, jako na obrázku Jeníčkově. I poznala babička milého Jeníčka, přichvátala k němu, objala, přitiskla a líbala ho. Dle podoby ho poznala.

Milé děti! Takové podoby, takové obrázky posílal také Pán Bůh lidem, aby poznali Spasitele. A poněvadž je posílal před příchodem Pána Ježíše, říkáme jim předobrazy. Abel byl předobrazem Vykupitele Ježíše Krista. Hledte! Abel byl hodný a spravedlivý — Pán Ježíš byl nejhodnější a nejspravedlivější. Abel byl pastýřem ovcí — Pán Ježíš byl nejlepším pastýřem lidí. Vodil je na nejlepší pastvu: učil a uzdravoval je; konečně za ně i zemřel, aby přišli do nebe. Abel byl bratrem svým nenáviděn a zabit — Pán Ježíš byl také Židy nenáviděn a na kříž přibit. Krev Abelova volala ze země k Pánu Bohu — také krev Pána Ježíše volala k Pánu Bohu, aby lidem jejich hříchy odpustil.

Několik úvodních slov k Novému zákonu.

Adam a Eva byli v ráji velice šťastni. Ale nezůstali. Dopustili se hříchu a uškodili tím sobě a všem lidem na těle i na duši. Všichni lidé zdědili po nich hřích a trest za hřích. Proto se první rodiče rmoutili. Aby je potěšil, slíbil jim Pán Bůh Vykupitele. Co slíbil Pán Bůh prvním rodičům? Kdo jest zaslíbený Vykupitel? Co Pán Bůh slibuje, to také plní. Seslal Vykupitele, ale ne hned, nýbrž až po dlouhé, dlouhé době. Kdy seslal Pán Bůh Vykupitele? Dobří lidé těšili se na jeho příchod a nemohli se ho ani dočkat. Má-li přijít do města císař pán nebo biskup, radují se lidé a připravují se na jeho příchod. Čistí ulice a krásí domy. I na příchod Pána Ježíše měli se lidé připravit. Jak to měli učí-

nití? Víte, že Pán Bůh hledí na srdce. Měli srdce své očistiti od hříchu a okrášlit je dobrými skutky. Proto vyvolil si Pán Bůh svatého muže, aby lidem kázal a je na příchod Pána Ježíše připravoval. Tento svatý muž jmenoval se Jan. Dříve než svatý Jan na svět přišel, oznámil to Pán Bůh jeho rodičům. O tom vám dnes budu vypravovati.

Zvěstování narození Janova.

(Zmínka o chrámu jeruzalemském.)

V té době, kdy Pán Bůh zaslíbeného Vykupitele poslati chtěl, žil v zemi židovské kněz, jménem Zachariáš. Jeho manželka jmenovala se Alžběta. Oba byli zbožní a hodní. Dělali jen to, co se Pánu Bohu líbilo a očekávali toužebně zaslíbeného Vykupitele. Jen jedna věc je rmoutila. Že neměli žádných dětí. I prosili neustále Pána Boha, aby jim aspoň jedno dítě dal. Ale zdálo se, že prosí nadarmo. Byli již velice staří — a starým lidem nedává Pán Bůh obyčejně žádných dětí.

O kterém knězi jsem vám vypravoval? ... Jak se jmenovala jeho manželka? ... Jací byli oba? ... Koho toužebně očekávali? ... Jen která věc je rmoutila? ... O co prosili neustále Pána Boha? ... Komu Pán Bůh obyčejně nedává žádných dětí? ... Jací již byli Zachariáš a Alžběta? ...

Ale neprosili nadarmo. Poslyšte, jak Pán Bůh prosby jejich vyslyšel. Jednoho dne musil jít Zachariáš do města Jerusalema. V Jerusalemě byl veliký a krásný kostel. Takový kostel nazývá se také chrám. Co dělají lidé v kostele? Do chrámu jeruzalemského chodili se modliti lidé z celé země židovské a kněží obětovali tam Pánu Bohu, jako to již Kain a Abel činili. Vnitřek chrámu nazýval se svatyně chrámová. Tam stál kadidelný oltář. Jmenoval se kadidelný protože na něm kněží pálili kadidlo, které přelíbezně vonělo. Před kadidelným oltářem stál Zachariáš, pátil kadidlo a modlil se. V tom okamžiku ukázal se mu anděl na pravé straně oltáře. Zachariáš ulekl se ná-

ramně. Ale anděl mu řekl: »Neboj se. Zachariáš! Pán Bůh vyslyšel modlitbu tvou. Alžběta, manželka tvá, bude mít syna. Dáš mu jméno Jan. Budeš mít z něho velikou radost. Pán Bůh osvítl jeho rozum, že bude velice moudrý a zbožný. Až vyroste, bude kázati o Vykupiteli, který záhy po něm přijde.« Co řekl anděl Zachariášovi? To byla pro Zachariáše tak radostná zpráva, že jí ani nechtěl věřit. Milé dítky! Zachariáš neměl ani dost málo pochybovati; neboť kdo jen může poslati anděla? A Pán Bůh může učiniti, cokoli chce. Může i nejstarší rodiče obdarovati dítětem. Ale Zachariáš byl radostnou zprávou tak pomaten, že pochyboval o pravdě slov andělových. I řekl: »Po čem poznám, že mluvíš pravdu?« Anděl odpověděl: »Jsem archanděl Gabriel a Pán Bůh mne poslal, abych ti toto radostné poselství zvěstoval. Ale za to, že jsi neuvěřil, budeš němý až do narození Janova.« Po těch slovech anděl zmizel.

Kam musil jednoho dne jíti Zachariáš? ... Co dělal Zachariáš u kadidelného oltáře? ... Kdo se mu tam ukázal? ... Zachariáš se ulekl. Co mu řekl anděl? ... Jaké jméno měl dáti Zachariáš svému synu? ... Co řekl anděl o Janovi, že bude dělati, až vyroste? ... O čem pochyboval Zachariáš? ... Jak se tázal anděla? ... Co mu odpověděl anděl? ... Jak dlouho měl být Zachariáš němý? ...

Lid v předšní chrámové se divil, že Zachariáš tak dlouho nevychází ze svatyně. Když konečně vyšel a chtěl dáti lidu požehnání, nemohl promluvit, byl němý. Ale nermoutil se proto. Trpěl rád za svoji pochybnost. Spěchal s radostí domů a těšil se na den narození slíbeného syna. Věřil, že se tak stane, jak mu anděl řekl, a že pak zase bude moci mluvit.

Čemu se divil lid v předšní chrámové? ... Co nemohl Zachariáš činiti, když konečně ze svatyně vyšel? ... Ale nermoutil se proto. Kam spěchal s radostí? ... Na co se těšil? ... Co věřil? ...

Milé dítky! Nepochybujte ani dost málo o tom, co Pán Bůh řekl. Pán Bůh může učiniti všecko. Modlete se k Pánu Bohu tak zbožně a vytrvale, jako to činili Zachariáš a Alžběta. Nesmíte se domnívati, že

postačí modliti se jednou nebo dvakrát, když Pána Boha o něco prosíte. Kdo chce, aby ho Pán Bůh vyslyšel, musí se modliti vždycky.

Zvěstování narození Ježíšova.

(Advent.)

O zaslíbeném Vykupiteli slyšely jste již několi kráte. Ale o jeho matce jste dosud neslyšely. Ó jak krásná a svatá jest matka Pána Ježíše! Radujte se, milé dítky! Chci vám dnes o ní vypravovati.

Šestého měsíce po zvěstování narození Janova poslal Pán Bůh archanděla Gabriela do městečka Nazareta k jedné panně. Panna ta byla chudá, ale zbožná a svatá. Byla světlejší, nežli andělé v nebi. Jmenovala se Maria a byla zasnoubena svatému muži, jménem Josefovi, který byl chudým tesařem. Znáte, milé dítky, lilie? Květ lilie jest krásný a čistý jako padlý sníh. Není na něm ani poskvrný. Tak krásná a čistá byla duše Panny Marie. Ani jediného hříchu na ní nebylo. Pán Bůh prokázal jí tu milost, že neměla ani dědičného hříchu. Panna Maria měla největší radost, když se mohla modliti. Činila tak často a prosila Pána Boha, aby se již nad lidmi smíloval a seslal zaslíbeného Vykupitele. Jednoho dne byla opět ve své světničce samotna a modlila se. Tu vstoupil k ní archanděl Gabriel a pozdravil ji: »Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná jsi mezi ženami!« Panna Maria se ulekla. I řekl jí anděl: »Neboj se, Maria; neboť jsi nalezla milost u Pána Boha! Budeš mít syna a dáš mu jméno Ježíš; ten bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude.« Panna Maria se tázala: »Kterak se to stane?« Anděl jí odpověděl: »Duch svatý sestoupí v tebe a způsobí, že budeš matkou Syna Božího. Také přibuzná tvá Alžběta bude mít syna; neboť u Boha není nic nemožného.« Panna Maria uvěřila slovům andělovým a řekla: »Aj, já

dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého.« Slova ta znamenají: Co Pán Bůh ode mne žádá, chci ráda učiniti. Pamatujte si krátce: Pán Bůh vyvolil Pannu Marii za matku svého Syna, Vykupitele světa.

Koho poslal Pán Bůh k Panně Marii?... Jaká byla Panna Maria?... Čeho ani neměla na své duši?... Co dělala Panna Maria, když k ní anděl vstoupil?... Jak ji anděl pozdravil?... Panna Maria se ulekla. Co jí řekl anděl?... Jaké jméno měla dáti svému synu?... O Ježíši řekl anděl, že bude »Syn Nejvyššího«. Kdo jest nejvyšším Pánem na nebi i na zemi?... Anděl řekl tedy Panně Marii, že bude mít syna, ten syn že bude Synem Pána Boha. Panna Maria se také něco tázala. Jak se tázala?... Co odpověděl anděl?... Co řekl anděl Panně Marii o Alžbětě?... Pán Bůh chtěl, aby Panna Maria byla matkou jeho Syna, a Panna Maria k tomu svolila. Co řekla?... K čemu tedy vyvolil Pán Bůh Pannu Marii?...

Pán Bůh má jen jediného Syna. A toho chtěl z lásky k lidem z nebe na zemi poslati, aby všechny lidi vykoupil. Každý člověk přichází na svět jako malé dítě a má matku. Také Syn Boží chtěl se naroditi jako malé dítě a chtěl mít matku. Za matku vyvolil mu Pán Bůh nejhodnější a nejsvětější Pannu Kterou? Z toho poznáváte, jak veliká jest čest Panny Marie. Byla vyvolena za matku Syna Božího. Proto se k ní modlíme: »Svatá Maria, matko Boží!« Tak veliké cti nedostalo se žádné jiné panně na celém světě. Jen Pannu Marii Pán Bůh tak vyznamenal. Panna Maria se radovala, že ji Pán Bůh vyvolil za matku svého Syna, který již co nejdříve přijíti měl, aby lidi vykoupil. Od té doby, co Pán Bůh lidem v ráji Vykupitele slíbil, uplynulo již mnoho a mnoho let. Všichni dobří lidé těšili se na jeho příchod. A čím více se blížil čas jeho příchodu, tím toužebněji ho očekávali. Vždyť ani nejhodnější lidé nesměli do nebe, protože zdědili hřích prvních rodičů.

Na památku, že lidé čekali na příchod Vykupitele, slavíme před vánočními svátky čtyři týdny advent. Advent jest latinské slovo a znamená příchod Syna Božího, Vykupitele světa. Po celý advent jsou mše sv. čili roráty časně ráno za tmy, na památku, že lidé byli mnoho a mnoho let ve tmě hříchu a nesměli

do jasného nebe. V adventě máme Pánu Ježíši, Synu Božsmu, děkovati, že nebe opustil a na zemi přišel, aby všechny lidi vykoupil a do nebe uvedl.

Kolik Synů má Pán Bůh?... Koho má každý člověk, když přichází na svět?... Koho chtěl mít také Syn Boží?... Koho vyvolil Pán Bůh za matku svého Syna?... Jak se proto k Panně Marii modlíme?... Z čeho se Panna Maria radovala?... Kteří lidé těšili se na příchod Vykupitele?... Co slavíme na památku, že lidé čekali na příchod Vykupitele?... Kdy slavíme advent?... Advent jest latinské slovo; co znamená?... Komu máme v adventě děkovati?... Za co?...

Jednorozený Syn Boží jest naším Vykupitelem a Panna Maria jest jeho matkou! Milé děti! Vzpomínejte často na čest a slávu Panny Marie, obzvláště ve svátek Zvěstování Panny Marie. Syn Boží mohl si za matku vyvoliti kteroukoli princeznu, ale vyvolil si chudou Pannu Marii. Proč? Protože byla ze všech panen nejsvětější. Měla největší radost, když se mohla modliti. Modlíte se také tak rády jako Panna Maria? Kdo se chce líbiti Pánu Bohu, musí se zbožně modliti. Pán Bůh nehledí na bohatství, nýbrž na zbožné srdce.

Navštívení Panny Marie.

(Pozdravení andělské: »Anděl Páně« bez modlitby závěrečné.)

Brzo po andělském zvěstování navštívila Panna Maria tetu svou Alžbětu. O tom dnes uslyšíte.

Co řekl anděl Panně Marii o Alžbětě? Z toho měla Panna Maria velikou radost. Věděla totiž, jak dlouho Alžběta Pána Boha prosila, aby jí dal syna. Panna Maria chtěla také své tetě Alžbětě oznámiti, že byla vyvolena za matku Syna Božího. I vydala se na cestu. Cesta k Alžbětě byla daleká a obtížná. Ale Panna Maria nedbala toho. Z lásky k Pánu Bohu a z lásky k Alžbětě spěšovala, aby co nejdříve k Alžbětě přišla. A když do domu vstoupila, pozdravila Alžbětu. V též okamžiku naplnil Bůh Duch svatý Alžbětu a oznámil jí, že Panna Maria byla vyvolena

za matku zaslíbeného Vykupitele. S radostí pospíchala Alžběta Panně Marii naproti a zvolala: »Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého!« Těmito slovy chtěla Alžběta říci: Ty jsi nejšťastnější mezi všemi ženami; neboť žádná jiná žena, žádná královna, ani císařovna nebyla vyvolena za matku Syna Božího. Dále pravila Alžběta: »To jest pro mne veliká čest, že matka Syna Božího ke mně přichází. Šťastna jsi, Maria, že jsi andělu uvěřila.«

Panna Maria chválila překrásnými slovy Pána Boha a děkovala mu za své povýšení. U Alžběty zůstala několik neděl a pomáhala jí ochotně ve všech pracích. Potom se zase vrátila do Nazareta, domova svého.

Co jsem vám dnes vypravoval, můžete si krátce pamatovati takto: Brzo po andělském zvěstování navštívila Panna Maria svou tetu Alžbětu. Opakuj! Také ty! Na památku, že Panna Maria svou tetu Alžbětu navštívila, slavíme v létě svátek Navštívení Panny Marie.

Koho navštívila Panna Maria?... Co chtěla Panna Maria Alžbětě oznámiti?... Jaká byla cesta z Nazareta k Alžbětě?... Co učinila Panna Maria, když vstoupila do domu?... Co oznámil v tom okamžiku Duch sv. Alžbětě?... Kterak zvolala Alžběta?... Opakujte společně slova Alžbětina!... Jak dlouho zůstala Panna Maria u Alžběty?... V čem jí ochotně pomáhala?... Kam se potom Panna Maria navrátila?... Jaký svátek slavíme na památku, že Panna Maria tetu svou navštívila?...

Když jsem vám vypravoval, kterak anděl a později Alžběta Pannu Marii pozdravili, poznaly jste ihned, že jsou to tatáž slova, kteráž se modlíte každodenně, doma, ve škole i v kostele. Opakujte společně a zřetelně ta slova! Tato modlitba nazývá se »Pozdravení andělské« nebo také »Zdrávas«, protože tím slovem začíná.

Milé dívky! Kdykoliv tuto modlitbu říkáte, pozdravujte Pannu Marii také tak uctivě, jako to činili anděl a Alžběta. Jsou to slova Pána Boha, neboť archanděl Gabriel řekl Panně Marii jen to, co mu Pán

Bůh nařídil; také Alžběta zvolala jen to, co jí zjevil Bůh Duch svatý.

K pozdravení archanděla Gabriela přidáváme ještě slova: »Ježíš. Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás za hříšné, nyní i v hodinu smrti naší. Amen.« Těmi slovy prosíme Pannu Marii, aby se za nás přimlouvala u svého Syna, Ježíše Krista. Dalekou a obtížnou cestu konala Panna Maria, aby tetu svou Alžbětu navštívila a jí pomáhala. I nám jest třeba pomoci a přimluy Panny Marie. Nejvíce jest nám její pomoci a přimluy třeba v hodině smrti. Proto se k ní zbožně modlete: »Zdrávas, Maria...« Budete-li se k ní zbožně modliti, navštíví Panna Maria i vás a přinese vám pomoc a požehnání Boží.

Jak se nazývají slova archanděla Gabriela a Alžběty?... Modlitbu tu máme říkati uctivě; či slova to vlastně jsou?... Která slova přidáváme ještě k pozdravení andělskému?... Zač prosíme Pannu Marii těmito slovy?... Komu je také třeba pomoci a přimluy Panny Marie?... Kdy jest nám její pomoci a přimluy nejvíce třeba?... Co učiní Panna Maria, budete-li se k ní zbožně modliti?...

Mimo »Zdrávas« nebo »Pozdravení andělské« modlí se zbožní křesťané ještě jinou modlitbu. Ve městech i na vesnicích zvoní se třikráte za den: ráno, v poledne a večer. Slyšely jste již to zvonění? Kdo toto zvonění slyší, má se pomodliti modlitbu, které říkáme »Anděl Páně«, protože těmi slovy začíná. Zvonění tomu říká se také »klekání«, protože lidé při této modlitbě mají pokleknouti. Řekl jsem, že hodní a zbožní křesťané modlí se »Anděl Páně«. Chcete býti také hodnými a zbožnými křesťany? Zajistě! Proto se máte »Anděl Páně« třikráte za den pomodliti, i kdybyste zvonění neslyšely. Kterou modlitbu máte se pomodliti třikráte za den? Proč nazýváme tu modlitbu »Anděl Páně«? Dávejte pozor, naučím vás této krásné modlitbě.

»Anděl Páně« skládá se ze tří částí. První část zní:

Anděl Páně zvěstoval Panně Marii a ona počala z Ducha svatého. Jak zní

první část modlitby »Anděl Páně«? Anděl Páně, t. j. anděl Pána Boha zvěstoval Panně Marii. Který to byl anděl? Co zvěstoval archanděl Gabriel Panně Marii? (Že ji Pán Bůh vyvolil za matku svého Syna.) A ona počala z Ducha svatého. To znamená: Duch svatý způsobil, že se Panna Maria stala matkou Syna Božího. Co způsobil Duch svatý? Po slovech: Anděl Páně zvěstoval Panně Marii, a ona počala z Ducha svatého, připojí se modlitba »Zdrávas Maria...«

Druhá část obsahuje odpověď Panny Marie a zní: I řekla Maria: A j, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého! Jak zní druhá část modlitby »Anděl Páně«? Tato slova jste již slyšely. Co znamená tato slova? (Co Pán Bůh ode mne chce, jsem ochotna učiniti.) Pán Bůh chce, bych byla matkou jeho Syna — a já k tomu ráda svoluji. K čemu svolila Panna Maria? Vidíte, milé děti! Panna Maria jednala docela jinak nežli Eva. Eva Pána Boha neposlechla a uškodila sobě a všem lidem. Panna Maria Pána Boha poslechla a pomohla všem lidem. Také po odpovědi Panny Marie připojí se modlitba »Zdrávas Maria...«

Třetí část praví, že se skutečně stalo, co anděl zvěstoval, a k čemu Panna Maria svolila: A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. Jak zní třetí část modlitby »Anděl Páně«? Syn Boží nazývá se také »Slovo«. Syn Boží učiněn jest tělem, t. j. stal se člověkem. Čím se stal, čím byl učiněn Syn Boží? A přebývalo mezi námi. To znamená: Syn Boží přebýval delší dobu mezi lidmi, celých 33 let. O tom ještě uslyšíte. Při slovech: A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi, klademe pravou ruku na prsa takto... Tím chceme říci: K vůli nám lidem stal se Syn Boží člověkem, aby nás vykoupil a spasil. Také po třetí části připojí se modlitba »Zdrávas Maria...«

Milé děti! Ukázal jsem vám, jak se máte modlit »Anděl Páně«. Abyste se této modlitbě řádně naučily, budeme se ji modlití nějaký čas před každou náboženskou hodinou i po ní. Nezapomeňte, jakou radost měly Panna Maria a sv. Alžběta, když se dověděly,

že Syn Boží na svět přijde, aby lidi vykoupil a spasil. Proto nesmíte říkati »Anděl Páně« jenom ústy; musíte v srdci svém mysliti na Syna Božího a děkovati mu, že se k vůli nám stal člověkem. Ale nejen ve škole, nýbrž i doma a venku musíte se zbožně pomodlití »Anděl Páně«. Kdybyste ráno zvonění neslyšely, pomodlete se později, když jste vstaly. Doma a v kostele modlíme se »Anděl Páně« kleče. Jste-li při klekání na ulici, zanechte hovor a hry, obraťte se tvář ke kostelu a modlete se. Není také nic zlého, když někdo při klekání pomalu jde. Hoši mají při modlitbě uctivě smeknouti. Hodné děti zůstávají také po večerním klekání doma. Jen nezbudné děti dovádějí ještě po klekání na ulici.

Narození Janovo.

Milé děti! Dnes vám budu vypravovati o narození Janově.

Pamatujete se ještě, jak archanděl Gabriel ukázal se Zachariášovi u kadidelného oltáře? Když Zachariáš anděla spatřil, ulekl se náramně. Co však mu řekl anděl? (Neboj se, Zachariáši! Pán Bůh vyslyšel modlitbu tvoji. Alžběta, manželka tvá, bude mít syna. Dáš mu jméno Jan.) Zachariáš byl radostnou zprávou tak pomaten, že pochyboval o pravdě slov andělových. Jaký trest ho za to stihl? Zachariáš trpěl však rád za svoji pochybnost. S radostí pospíchal domů a očekával narození svého syna. Když zaslíbený čas přišel, obdržela Alžběta chlapečka. Ani si, milé děti, nedovedete představití, jakou měli rodiče jeho radost. Po čem tak dlouho toužili, o co tak dlouho a vytrvale prosili, to jim Pán Bůh dal. I sousedé a příbuzní jejich se radovali. Byli to dobří lidé — a dobrý člověk raduje se s radujícími.

Každé malé dítě dostává nějaké jméno. Také vy, když jste přišly na svět, dostaly jste na křtu svatém jméno. Jaké pak jméno dostal jsi ty? .. a ty? .. Kdo z vás jmenuje se jako tatínek? Když se Alžbětě

narodil chlapeček, chtěli sousedé a přátelé, aby se jmenoval jako otec jeho Zachariáš. Ale Alžběta řekla: »Nikoli, bude se jmenovati Jan. Proti tomu byli příbuzní, kteří pravili, že se nikdo z příbuzných tak nemenuje. Alžběta však trvala na svém. I měl rozhodnouti otec. Ale protože nemohl mluvit, požádal o tabulku a napsal na ni: »Jan« jest jméno jeho.« Kdo mu poručil, aby dal synu svému jméno Jan? A sotva slova ta napsal, nabyl znovu řeči. Mohl zase mluvit, jako před andělským zvěstováním.

Koho obdržela Alžběta, když přišel zaslíbený čas? ... Kdo měl z toho velikou radost? ... Kterí lidé radovali se s nimi? ... Jaké jméno chtěla dáti Alžběta svému synu? ... Jak chtěli příbuzní, aby se jmenoval? ... Kdo měl konečně rozhodnouti? ... O co požádal Zachariáš, protože byl němý? ... Co napsal Zachariáš na tabulku? ... Co se v tom okamžiku stalo? ...

Tím stala se radost Zachariášova ještě větší. Milé dítky! Němý člověk jest velice nešťastný. Nemůže lidem říci, co chce nebo co cítí. Zlí a nemilosrdní lidé tropí si někdy z němých žerty. To jest hřích. Jak nešťastny byste byly, kdybyste jen několik dní nemohly mluvit. Ale velikou radost byste měly, kdybyste opět řeči nabyly. Také Zachariáš se radoval, že opět řeči nabyl, a děkoval uctivě Pánu Bohu. Všickni přítomní se divili, že Zachariáš pouhým napsáním slova Jan řeči nabyl a pravili: »To se ještě nikdy nestalo. Zajisté chce Pán Bůh toto dítě povolati k něčemu důležitému.« Pravdu řekli tito lidé. Pán Bůh povolal skutečně Jana k důležité věci. Co řekl anděl Zachariášovi o Janovi, že bude dělati, až vyroste? (Že bude kázati o Vykupiteli, který hned po něm přijde.)

Mladý Jan rostl a sílil a byl stále zbožnější a moudřejší. Již v mládí svém odešel na poušť, t. j. do krajiny, kde skoro žádných lidí nebylo. Tam se k Pánu Bohu modlil a svatě žil.

Jaký jest němý člověk? ... Co dělal Zachariáš, když nabyl řeči? ... Co tomu říkali příbuzní? ... K čemu povolal Pán Bůh Jana? ... Kam odešel Jan již v mládí svém? ... Co dělal na poušti? ...

Milé dítky! Jakmile Zachariáš nabyl řeči, chválil

a velebil Pána Boha. Tak číňte i vy! Řeč jest veliký dar Boží, za který máme Pánu Bohu děkovati. Chraňte se hněvati Pána Boha neslušnými řečmi!

Malý Jan rostl a sílil. Také vy rostete a sílíte. Jan byl však také stále zbožnější a moudřejší. Můžete také o sobě říci, že jste stále moudřejší a zbožnější? Kdo se chce Pánu Bohu líbiti a řádným člověkem býti, musí již v mládí svém se přičiňovati, by v dobrém prospíval a zlého se varoval.

Narození Páně.

(Bůh jest nejvš pravdomluvný. Štědrý večer, Vánoce, jesle.) (Vánoční stromek, kde toho třeba.) I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha sv., narodil se z Marie Panny. Syn Boží člověkem učiněn jest.

Milé dítky! Když jsem vám vypravoval o zvěstování narození Ježíšova, poslouchaly jste s radostí. Ještě větší radost budete míti dnes. Budu vám totiž vypravovati o narození Ježíše Krista.

Svatý Josef nevěděl dosud, že Panna Maria byla vyvolena za matku Syna Božího. Pán Bůh chtěl, aby také sv. Josef o tom věděl. I poslal k němu jedné noci anděla, aby mu řekl: »Josefe, vezmi Pannu Marii k sobě! Stala se působením Ducha svatého matkou Syna Božího. Až se narodí, dáš mu jméno Ježíš. On vysvobodí lid od hříchu,« t. j. on jest zaslíbeným Vykupitelem. Proč měl vzíti sv. Josef Pannu Marii k sobě? Aby ji a Syna Božího chránil a živil. To bylo veliké vyznamenání. Tak velikého vyznamenání nedostalo se od Pána Boha žádnému jinému člověku na světě. Pán Bůh hledí na srdce. Svátý Josef byl jen chudým tesařem, ale srdce jeho bylo čisté a zbožné. Viděly jste již obraz sv. Josefa? Svátý Josef držel v ruce lilii. Tato lilie znamená, že byl svátý Josef velmi zbožný a ctnostný muž. Těšil se již dlouho na Vykupitele a radoval se, že mu Pán Bůh Pannu Marii a Syna svého svěřil. S největší ochotou vzal Pannu Marii k sobě. Pán Bůh věděl, že se bude svatý

Josef o Syna Božího starat, jako by byl jeho otcem. Byl však jeho otcem? Nebyl. Otcem Pána Ježíše byl sám Pán Bůh. Sv. Josef byl jen jeho pěstounem, protože se o něho staral a pečoval jako otec. Pamatujte si tedy: Pán Bůh vyvolil sv. Josefa za pěstouna svého Syna, Ježíše Krista. Opakuj! Také ty!

Koho poslal Pán Bůh k Josefovi? ... Co mu anděl řekl? ... Proč měl vzít sv. Josef Pannu Marii k sobě? ... Na co hledí Pán Bůh? ... Jaké srdce měl sv. Josef? ... Co věděl Pán Bůh o Josefovi? ... Kdo byl otcem Pána Ježíše? ... Sv. Josef nebyl otcem Pána Ježíše. Čím jenom byl? ... Proč se jmenoval svatý Josef pěstounem Pána Ježíše? ...

Po nějakém čase poručil císař Augustus, aby se všickni lidé v zemi židovské dali zapsat. Chtěl totiž vědět, kolik lidí má ve své říši. Panna Maria i svatý Josef byli z královského rodu Davidova a David byl z Betlema. Proto musili jít do Betlema. Cesta z Nazareta do Betlema byla daleká a obtížná. Když přišli do Betlema, byli velice unaveni. Hledali nocleh, ale nenašli v Betlemě žádného, protože bylo všecko plno cizími lidmi. Šli tedy za město a ohlíželi se po nějakém místě, kde by mohli přenocovat. I našli chlév, do kterého pastýři za špatného počasí vhněli svá stáda. Do toho vešli a byli rádi, že mohou aspoň ve chlévě přenocovat. A hle! V tomto chlévě v noci narodil se Kristus Pán. Kdo se narodil v Betlemě ve chlévě?

Panna Maria zavinula Božské dítě do plének a položila je do jeslí, které sv. Josef vystlal senem a slamou, aby se v nich Ježíškovi měkce leželo. Potom poklekli a klaněli se Synu Božimu, který jako malé děťátko na svět přišel.

Co poručil římský císař Augustus? ... Kam musili Panna Maria a sv. Josef jít? ... Z kterého rodu byli oba? ... Odkud byl David? ... Čeho nenašli v Betlemě? ... Co našli za městem? ... Kdo se v tomto chlévě narodil? ... Opakujte společně, kdo se v Betlemě ve chlévě narodil? ... Co učinila Panna Maria s Ježíškem? ...

Konečně se vyplnilo, co Pán Bůh již v ráji slíbil. Koho Pán Bůh slíbil v ráji? Později slíbil jej ještě

několikrát. Ale trvalo to mnoho a mnoho let, než Vykupitel skutečně přišel. Tu lidé se mohli domnívat, že Vykupitel již nepřijde. Ale nedomnívali se toho; obzvláště lidé hodní věřili pevně, že Vykupitel přijde, protože ho Pán Bůh slíbil. A dobře učinili, že Pánu Bohu věřili a Vykupitele s jistotou očekávali, neboť vše, co Pán Bůh mluví, jest pravda. Na Pána Boha můžeme se spolehnouti. A protože Pán Bůh mluví vždycky pravdu, říkáme o něm, že jest nejvyšší pravdomluvný. Opakuj!

Panna Maria i sv. Josef měli z narození Syna Božího velikou radost. Ale nejen oni, nýbrž i pastýřové a sv. tři králové, o kterých co nejdříve uslyšíte, se radovali. Radovali se z toho všickni dobří lidé a raduj se dosud všickni křesťané. Na památku narození Pána Ježíše v Betlemě slavíme každoročně v zimě svátky vánoční. O těchto svátcích děkují všickni nábožní křesťané Synu Božimu, že k nám na svět přišel. Den před vánočními svátky nazývá se štědrý večer. Na ten den těší se všickni lidé, obzvláště děti, neboť je očekává mnohé překvapení. Večer se ozve zvonek, a když děti vstoupí do světnice, spatří tam mnohými světly ozářený stromek. Na stromku visí ořechy, jablka, hrušky, cukroví, hračky atd. Není to velká radost, milé děti? Ale hleďte! Kdyby se nebyl Ježíšek narodil, nebylo by žádných vánočních svátků, ani štědrého večera, ani vánočního stromku, nebylo by žádné radosti. Děkujte tedy Ježíškovi, že na svět přišel a lidem ten nejlepší dárek, vykoupení od hříchu, přinesl. A jestliže vám bylo mnoho naděleno, dejte z toho — se svolením rodičů — chudším dětem, aby se také radovaly.

Mnohé děti staví také o Vánocích jesle nebo betlemy. I v kostelích vidáme někdy takové. Představují chlév, ve kterém se Ježíšek narodil. Ve chlévě jest vidět Pannu Marii, sv. Josefa i Božské děťátko, které jest ovinuto plenkami a leží v jeslích. Za jeslemi stojí osel a vůl, kteří Ježíška zahřívají svým dechem. Kolem klečí pastýřové s ovečkami a svatí tři králové, kteří z daleka přišli, aby Ježíškovi dary přinesli. Nade chlévem vznášej se andělé, zpívají krásné písně a dě-

kují Pánu Bohu, že poslal Syna svého na svět. Před takovými jesličkami nebo betlemem máte, milé dívky, pokleknouti a k Ježíškovi se modliti.

Kdo měl z narození Syna Božího velikou radost? ... Jaké svátky slavíme na památku narození Pána Ježíše v Betlemě? ... Za co máme o Vánocích Synu Božímu děkovati? ... Jak se jmenuje den před vánočními svátky? ... Štědrý večer jest dnem radosti. Čeho by však nebylo, kdyby se nebyl Ježíšek narodil? ...

Co také staví mnohé dívky o Vánocích? ... Co představují takové jesle nebo betlemy? ... Co máte před takovými jeslemi učiniti? ...

Když jste slyšely o stvoření světa, naučily jste se začátku modlitby »Věřím v Boha«. Jak zní začátek modlitby »Věřím v Boha«? Opakujte společně! Dnes se naučíte další části nebo článku této modlitby. Viděly jste již řetěz? Řetěz skládá se z kroužků nebo článků. Také modlitba »Věřím v Boha« skládá se z více částí nebo článků. První článek již umíte. Dnes se naučíte článek druhému a třetímu: »I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho; jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny.« Opakují ještě jednou: I v Ježíše ... Věříme nejen v Pána Boha, který z ničeho celý svět stvořil, nýbrž věříme i v jeho jediného Syna, který jest naším Pánem, protože nás všechny vykoupil. O Pánu Bohu jste slyšely, že jest věčný: Byl, jest a bude vždy. Také Syn Boží jest věčný. Když však chtěl Pán Bůh lidi vykoupit, poslal Syna svého na svět. Duch svatý učinil z Panny Marie tělo lidské a duši lidskou, a Syn Boží spojil se s tímto tělem a s touto duší. Tomu říkáme, že Syn Boží stal se člověkem. Když Syn Boží stal se člověkem, nepřestal tím býti Bohem. Byl tedy Bůh i člověk. Jako Bůh jest věčný, jako člověk přišel na svět, narodil se z Marie Panny v Betlemě a jmenuje se Ježíš Kristus.

Z čeho se skládá modlitba »Věřím v Boha«? ... Jak zní druhý a třetí článek? ... Pán Bůh jest věčný. Co to znamená? ... Kdo také jest věčný? ... Koho poslal Pán Bůh na svět, když chtěl lidi vykoupit? ... Duch svatý učinil z Panny Marie tělo lidské a duši lidskou; kdo se s tímto tělem a

s touto duší spojil? ... Tomu říkáme, že Syn Boží se stal člověkem. Kdo se stal člověkem? ... Opakujte všechny! ... Cím nepřestal Syn Boží býti, když se stal člověkem? ... Byl to tedy Bůh i člověk. Jak se jmenoval Syn Boží, když se stal člověkem? ...

Milé dívky! Nezapomeňte nikdy, že Syn Boží z lásky k nám stal se člověkem. Za matku vyvolil si chudou Pannu Marii, za pěstouna chudého tesaře Josefa, narodil se ve chlévě, aby ukázal, že má všechny lidi, i ty nejchudší, stejně rád. Nenaříkejte tedy, máte-li chudé rodiče, nebo špatné šaty. Byl Ježíšek bohatší? Jeho šatem byly chudé plénky, jeho postýlkou jesličky. Obzvláště o vánočních svátcích vzpomínejte na Ježíška, modlete se k němu a zpívejte radostně: »Narodil se Kristus Pán — radujme se!« A kdykoli se modlíte, připojte také modlitbu: »Věřím v Boha, ... Panny.«

Pastýřové u jeslí. Osmého dne dítě nazváno Ježíš.

Když jsem vám vypravoval o jeslích, které mnohé dívky o Vánocích staví, pravil jsem, že okolo Ježíška klečí pastýři. O těch dnes uslyšíte.

Nedaleko Betlema hlídali chudí, ale zbožní pastýři svá stáda. V těch krajinách nebývá tak veliká zima jako u nás. Tráva tam roste i v zimě. Proto se tam vyhánějí ovce a jiný dobytek i v zimě na pastvu. V noci nechávali pastýři stáda na pastvinách a hlídali je před vlky a zloději. Tito pastýřové dověděli se nejdříve, že se narodil Pán Ježíš. Poslyšte, jak se to stalo!

Byla tichá, tmavá noc. Pojednou obklíčilo pastýře světlo jako zář velikého ohně a v záři ukázal se jim anděl. Pastýři ulekli se velice, neboť nevěděli, co to má znamenati. Anděl však jim řekl: »Nebojte se! Zvěstuji vám radost velikou, neboť se vám dnes narodil v Betlemě Vykupitel, Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Naleznete dítě v plénkách zavinuté a

položené v jeslích.« Ó jak radostná to byla zpráva! Několik tisíc let na ni lidé čekali. A sotva anděl tato slova dopověděl, ukázalo se mnoho jiných andělů, kteří radostně prozpěvovali: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.« Těmito slovy chválili andělé Pána Boha na nebi, že Syna svého seslal, aby lidi vykoupil, a slibovali pokoj a požehnání Boží všem lidem na zemi, kteří jsou hodní a Pána Boha poslouchají.

Kterí lidé dověděli se o narození Pána Ježíše nejdříve? ... Co dělali pastýřové v noci u Betlema? ... Kdo se jim pojednou ukázal? ... Pastýři se ulekli; ale co jim anděl zvěstoval? ... Podle jakého znamení měli pastýři Ježíška poznati? ... Jak prozpěvovali andělé? ... Koho těmi slovy chválili? ... Za co? ... Jakým lidem slibovali andělé pokoj a požehnání Boží? ...

Když andělé zase do nebe odešli, pravili pastýřové: »Pojďme rychle do Betlema podívat se, co nám anděl o Vykupiteli zvěstoval!« Šli spěšně, hledali a našli šťastně ve chlévě dítě, ovinuté plénkami a položené v jeslích. S velikou radostí dívali se na ně, neboť věřili, že toto dítě jest Syn Boží a Vykupitel světa. Kdo řekl pastýřům, že je toto dítě Vykupitel světa? Kterými slovy? Pastýři uvěřili andělu. Proto také před dítětem poklekli a klaněli se mu. Když pak se zbožně pomodlili, odešli zase ke svým stádům a děkovali Pánu Bohu za všechno, co slyšeli a viděli.

Kam odešli pastýři, když se zbožně pomodlili? ... Kam před tím spěchali, když andělé odešli do nebe? ... Co našli ve chlévě? ... Co učinili pastýřové před dítětem? ... Čemu věřili pastýři? ... Opakuj! ... Všecky! ...

Víte již, že každé dítě dostává jméno. Jaké jméno měl dostati narozený Syn Boží? Kdo to poručil Panně Marii i sv. Josefovi? Panna Maria i sv. Josef poslouchali vždycky Pána Boha. Když uplynulo osm dní, dali narozenému dítěti jméno Ježíš.

Milé děti! O narození Pána Ježíše dověděli se nejdříve chudí, ale zbožní pastýři. Z toho opět poznáváte, že Pán Bůh nehledí na to, jak jest kdo bohat, nýbrž hledí na zbožné srdce. Pastýřové pospíchali k Ježíškovi a klaněli se mu. Máte také tak velikou

lásku a úctu k Pánu Ježíši jako zbožní pastýřové? Choďte rády do kostela a modlete se tam k Ježíškovi. Anděl řekl pastýřům, podle čeho Ježíška najdou a poznají. Pastýři anděla uposlechli a Ježíška našli. [Poslouchajte také ochotně anděla strážce. Ten vás jistě pověde k dobrému.

Obětování Pána Ježíše v chrámě.

Milé děti! Dnes vám povím, co se s Ježíškem stalo, když mu bylo 40 dní.

Malé děti neumí chodit, a proto nemohou jít do kostela. Ale Pán Bůh chtěl, aby i malé děti k němu do chrámu přišly a tím ukázaly, že patří Pánu Bohu a že ho chtějí poslouchat. Proto nařídil, aby každá matka svého narozeného synáčka po čtyřiceti dnech do chrámu v Jerusalemě donesla a obětovala. Bohatší matky obětovaly při tom beránka a holoubátko, chudší matky obětovaly dvě holoubátka. Co dělaly jiné matky, to udělala i Panna Maria. Když uplynulo čtyřicet dní, vzala Ježíška, přitiskla ho k srdci svému a šla se svatým Josefem do chrámu v Jerusalemě. Tam Ježíška obětovala. Pamatujte si tedy: Když bylo Pánu Ježíši čtyřicet dní, obětovala ho Panna Maria v chrámě.

Co učinila Panna Maria s Ježíškem, když mu bylo čtyřicet dní? ... Kdo pak to nařídil všem matkám? ... Co obětovaly při tom bohatší matky? ... Co chudší? ...

Chcete také, milé děti, věděti, jak Panna Maria Ježíška obětovala? Když vstoupila do chrámu, obětovala nejdříve dvě holoubátka, protože byla chudá. Potom podala Ježíška knězi, který ho na loktech pozvedl do výše a obětoval Pánu Bohu. Při tom se Panna Maria zbožně modlila a Pánu Bohu děkovala, že ji vyvolil za matku svého Syna. Pánu Bohu líbila se obět i modlitba Panny Marie. Pohlížel se zalíbením na ni i na Ježíška, svého Syna.

Co obětovala Panna Maria, když vstoupila do chrámu? ... Komu podala Ježíška? ... Co učinil kněz s Ježíškem? ... Co při tom dělala Panna Maria? ... Kdo pohlížel se zalíbením na Pannu Marii a Ježíška? ...

Toho času žil v Jerusalemě spravedlivý a zbožný stařeček, jménem Simeon. Od mládí svého těšil se na Vykupitele a prosil Pána Boha, aby mu dovolil tak dlouho žítí, až by spatřil Vykupitele. Simeon byl právě ve chrámu, když Panna Maria Ježíška obětovala. A sotva Simeon Ježíška spatřil, poznal ihned, že je to zaslíbený Vykupitel. Kdo mu to zjevil? Pán Bůh sám: I spěchal radostně k Panně Marii, vzal Ježíška na ruce své, chválil Pána Boha a pravil: »Nyní rád zemru, neboť oči mé spatřily Vykupitele světa!« Ve chrámu byla též nábožná stařenka, jménem Anna, která skoro celé dny ve chrámu se modlila a bohabojně žila. Také Anna přišla k Ježíškovi, měla radost a děkovala Pánu Bohu, že jí dal spatřiti Vykupitele. Potom vypravovala všem lidem, kteří také Vykupitele očekávali, že ho již viděla. O Simeonovi a Anně můžete si krátce pamatovati: Simeon a Anna poznali ve chrámu, že Ježíšek jest zaslíbený Vykupitel.

Co poznali Simeon a Anna ve chrámu? ... Kdo byl Simeon? ... Na koho se od mládí svého těšil? ... O co prosil Pána Boha? ... Co poznal Simeon, když Panna Maria Ježíška obětovala? ... Co potom udělal Simeon s Ježíškem? ... Kdo také ve chrámu poznal, že jest Ježíšek zaslíbený Vykupitel? ... Komu to Anna vypravovala? ...

Na památku obětování Pána Ježíše ve chrámu slavíme po Vánocích svátek Očišťování Panny Marie nebo Hromnic. Jaký svátek slavíme na památku obětování Pána Ježíše ve chrámu? Toho dne jde kněz s lidmi okolo kostela a všickni nesou posvěcené svíce. Tento průvod nebo procesí znamená, že Panna Maria šla s Ježíškem do chrámu v Jerusalemě. Posvěcené svíce znamenají Pána Ježíše, který, když vyrostl, rozum lidí osvětlil, t. j. poučil, jak se mají chovati, aby přišli do nebe. Co znamená průvod okolo kostela? Co znamenají posvěcené svíce?

Podobně jako Panna Maria Ježíška, nesly vaše

maminky i vás, když jste se narodily, do kostela, děkovaly tam Pánu Bohu, že vás na svět poslal a slibovaly mu, že ho budete poslouchat a milovat. Nezapomeňte na to a chovejte se tak, abyste rodičům i Pánu Bohu radost působily! Máte z Ježíška také tak velikou radost jako Simeon a Anna? Nemusíte ovšem na Ježíška tak dlouho čekat jako Simeon. Kdykoli chcete, můžete ho v kostele navštívit a k němu se modlit. Když vstoupíte do kostela, vzpomeňte si na onu chvíli, kdy vás vaše maminka po prvé do kostela přinesla, aby vás Pánu Bohu obětovala. Patřte Pánu Bohu, jste jeho dítkami; chovejte se také dle toho!

Príchod mudreů od východu.

(Svátek svatých tří králů.)

Dnes vám budu vypravovati o příchodu mudrců od východu k Ježíškovi.

O Pánu Ježíši jsem vám vypravoval, že přišel na svět, aby všechny lidi vykoupil. Když se Pán Ježíš narodil, byli všickni lidé buď Židy nebo pohany. Židé věřili v Pána Boha, klaněli se mu a očekávali Vykupitele. Ale pohané zapoměli skoro docela na Pána Boha a klaněli se slunci, blesku, zvířatům, obrazům a sochám, které si sami udělali [z kamene, zlata nebo stříbra. Někteří Židé věděli již, že se Vykupitel narodil, na př.: pastýři, Simeon, Anna a ti, kterým to Anna řekla. Z pohanů nevěděl nikdo o narození Vykupitele v Betlemě. Pán Bůh chtěl, aby o tom zvěděli i pohané. Toho času žili v daleké krajině na východní straně tři králové, kteří se jmenovali: Kašpar, Melichar a Baltazar. Říká se jim také mudrci od východu, protože byli velice učení a moudří. Žili sice mezi pohany, ale nebyli tak pošelí jako tito. Věřili v Pána Boha, klaněli se mu a očekávali toužebně Vykupitele. Za to jim Pán Bůh slíbil, že jim oznámí, až zaslíbený Vykupitel přijde na svět.

Co slíbil Pán Bůh sv. třem králům? ... Jak se jmenovali sv. tři králové? ... Jak se říká sv. třem králům ještě jinak? ...

Kde žili svatí tři králové? ... Kteří Židé věděli již, že se Vykupitel narodil? ... Z pohanů ještě nikdo o tom nevěděl. Komu to chtěl Pán Bůh také oznámiti? ... Co slíbil Pán Bůh svatým třem králům? ...

Co Pán Bůh slíbil, to také splnil. Když se Pán Ježíš v Betlemě narodil, ukázala se na nebi veliká hvězda, která mnohem krásněji svítila, nežli všechny ostatní hvězdy. Z toho svatí tři králové poznali, že se již Vykupitel narodil. S radostí vypravili se na cestu, aby Vykupitele navštívili. Naložili na velbloudy všechny potřebné věci a zásoby potravy a jeli za hvězdou, která se před nimi pohybovala a jim cestu ukazovala. Po dlouhé cestě přišli šťastně do Jerusalema — a hvězda zmizela. I domnívali se, že se Vykupitel narodil v Jerusalemě. »Kde jest nově narozený král židovský?« tázali se lidí. »Viděli jsme hvězdu jeho na východě a přijeli jsme klaněti se jemu.« Té doby vládl v Jerusalemě král Herodes. Když uslyšel slova mudrců od východu, zalékl se. Věděl totiž také, že má přijíti Vykupitel, ale netěšil se na něj, protože byl zlý. Dosud však nevěděl, kde se Vykupitel narodil. I zavolal všechny učené muže k sobě a tázal se jich, kde Vykupitel má přijíti na svět. Tito odpověděli: »Pán Bůh řekl, že se Vykupitel narodí v Betlemě.« Hned na to povolal Herodes mu drce od východu a řekl jim: »Jděte do Betlema a ptejte se pilně po dítěti, a když je naleznete, oznamte mi; půjdu potom také k němu a budu se mu klaněti.«

Svatí tři králové byli rádi, že se dověděli, kde se Vykupitel narodil, a vydali se ihned na další cestu. Sotva vyjeli z Jerusalema, ukázala se jim zase hvězda na nebi a vedla je až do Betlema. Tam se zastavila nad chlévem. Pamatujte si: Hvězda ukazovala cestu mudrcům od východu až do Betlema k Ježíškovi.

Co ukazovala hvězda mudrcům? ... Kdo poslal tuto hvězdu? ... Koho poslal Pán Bůh k pastýřům? ... Co poznali svatí tři králové, když se jim hvězda ukázala? ... Kam přišli po dlouhé cestě? ... Jak tázali se lidí? ... Kdo byl tehdy králem v Jerusalemě? ... Proč se netěšil Herodes na příchod Vykupitele? ... Na co se tázal učených mužů? ... Co mu od-

pověděli učení mužové? ... Co řekl potom Herodes mudrcům? ... Co se zase mudrcům ukázalo? ... Kam až ukazovala jim hvězda cestu? ...

Svatí tři králové vešli do chléva a našli tam totéž, co dříve pastýřové: Pannu Marii, svatého Josefa a Ježíška. Sotva Ježíška spatřili, padli na kolena a klaněli se mu. Přinesl také krásné dary: zlato, kadidlo a myrrhu. Jaké dary přinesli svatí tři králové? Zlato znáte. Kalich, který kněz v kostele při mši svaté pozvedá, jest pozlacený. Také kadidlo znáte. Dává se v kostele na žhavé uhlí, aby vonělo. Ale myrrhy jste dosud neviděly. Myrrha jest drahá, líbezně vonící mast. Těmi dary chtěli svatí tři králové ukázat svou radost nad tím, že je Pán Bůh přivedl k Ježíškovi, svému Synu a Vykupiteli světa.

Potom chtěli se navrátit do Jerusalema, aby oznámili Herodesovi, že našli Vykupitele. Ale Pán Bůh jim řekl, aby toho nečinili, nýbrž aby se navrátili jinou cestou do svého domova. Svátí tři králové uposlechli Pána Boha a odebrali se jinou cestou do své vlasti.

Koho našli svatí tři králové ve chlévě? ... Co učinili před Ježíškem? ... Co mu obětovali? ... Kam chtěli potom jíti? ... Co chtěli říci Herodesovi? ... Co jim však Pán Bůh řekl? ... Kudy se tedy odebrali do své vlasti? ...

Na památku, že svatí tři králové z tak daleké země přišli klanět se Pánu Ježíši, slavíme po Vánocích svátek Svatých tří králů. Den před tím píší křesťané na dvě začáteční písmena svatých tří králů: K. M. B., aby si připomínali, jak velice svatí tři králové milovali Pána Ježíše, když tak dalekou cestu konali, aby se mu klaněli a dary přinesli.

Pán Ježíš měl zajisté radost, že svatí tři králové všecko doma opustili a k němu přišli. Vy nemáte k Pánu Ježíši tak daleko. Jen několik kroků do kostela a jste již u něho. Před oltářem hoří v lampě světlo. Toto světlo ukazuje jako hvězda, že jest na oltáři tentýž Pán Ježíš, kterému se mudrci ve chlévě klaněli. Cnodte k němu rády, abyste se mu líbily. A třeba byste mu nemohly obětovat zlata, kadidla a

myrrhy, obětovati mu přece můžete. Co pak asi? Lásku a modlitbu. A to bude Pánu Ježíši právě tak milé, jako dary svatých tří králů.

Útěk do Egypta a návrat do Nazareta.

Milé děti! I dnes budu vám vyprávovati o Ježíškovi. Ale nic radostného, neboť Herodes chtěl Ježíška zabít. Svatý Josef a Panna Maria musili s Ježíškem utéci do Egypta.

Herodes očekával netrpělivě návrat mudrců z Betléma. Když však nepřicházeli, domníval se, že se k němu zúmyslně nevrátili, a rozhněval se proto velice. A protože měl zlé srdce, přemýšlel, jak by Ježíška zabil. Konečně vymyslel si něco velice ukrutného a hříšného: nařídil vojákům, aby šli do Betléma a povraždili tam i v okolí všechny chlapečky u věku do dvou let. Co nařídil Herodes vojákům? Při tom těšil se nadějí: budou-li zabiti všickni chlapečkové, bude mezi nimi také Ježíšek.

Ale Pán Bůh nedal ublížiti Ježíškovi. Dříve než vojáci do Betléma přišli, ukázal se v noci Josefovi anděl a řekl mu: »Vstaň, vezmi dítě i matku jeho a utec do Egypta; tam buď tak dlouho, dokud ti zase neřeknu, abys se vrátil, neboť Herodes bude dítě hledati, aby je zahubil.« Egypt byla velice vzdálená země. Cesta do Egypta byla dlouhá a nebezpečná, protože vedla pouští, ve které se zdržovali lvi a tygři. Sv. Josef to věděl, ale nezdráhal se jíti do Egypta, neboť byl poslušný a důvěřoval v Pána Boha, že ho bude chrániti. Vstal rychle, vzal Ježíška i Pannu Marii a vydal se ještě téže noci na útěk do Egypta.

Kam se vydal sv. Josef s Pannou Marií a Ježíškem? ... Před kým utíkal? ... Co nařídil Herodes vojákům? ... Čím těšil se Herodes? ... Koho Pán Bůh poslal k Josefovi? ... Co řekl anděl Josefovi? ... Co učinil ihned svatý Josef? ...

Nedlouho potom přihnali se vojáci do Betléma. Prohledali všechny domy a každý kout a kde chlape-

čka našli, hned ho zabili. Ubohé děti křičely strachem a bolestí, matky nařkaly, ruce k vojákům vztahovaly a o smilování prosily; ale marně. Vojáci neohlíželi se na jejich prosby a povraždili všechny chlapečky, kteří nebyli přes dva roky staří. Byl mezi nimi také Ježíšek? Nebyl. Kde byl zatím sv. Josef s Pannou Marií a Ježíškem? Tak zachránil Pán Bůh svého Syna před ukrutným Herodesem.

Povražděné chlapečky v Betlémě a okolí nazýváme také svatá nevíňátka, protože nevinně zemřela.

Milé děti! Víte, že Pán Bůh jest nejvyšší spravedlivý. Co to znamená? A skutečně! Pán Bůh odměnil povražděné chlapečky a vzal je do nebe, ale ukrutného krále Herodesa potrestal. Poslal na něho hroznou a bolestnou nemoc. Po celém těle jeho udělaly se boule a vředy, maso mu hnilo a červi ho užírali. Herodes svíjel se bolestí a křičel o pomoc. Ale nebylo mu pomoci. Za trest musil zemřít v největších bolestech.

Když zemřel, ukázal se zase anděl Josefovi v Egyptě a řekl mu: »Vstaň, vezmi dítě a matku jeho a navrať se do vlasti své; neboť zemřel již Herodes, který chtěl Ježíška zabít.« Josef vstal, vzal Ježíška a Pannu Marii a navrátil se s nimi do země židovské; ne však do Betléma, nýbrž do Nazareta, dřívějšího domova.

Kam se svatý Josef navrátil? ... Před kým utíkal do Egypta? ... Co učinili vojáci, když přišli do Betléma? ... Jak se nazývají v Betlémě zavraždění chlapečkové? ... Jak odměnil Pán Bůh svatá nevíňátka? ... Jak potrestal Herodesa? ... Co řekl anděl Josefovi, když Herodes zemřel? ...

Všickni lidé, kteří se dověděli o narození Pána Ježíše, se radovali. Kteří to byli? Jediný Herodes se neradoval. Proč? Protože byl zlý a ukrutný. Milé děti! Hodní lidé mají Pána Ježíše rádi a klanějí se mu. Ale zlí lidé Pána Ježíše nemilují a nechodí k němu do kostela. Kterým se chcete podobati? Herodes se přetvařoval a lhal, když svatým třem králům řekl, že se chce také Ježíškovi klanět. Lhaly a přetvařovaly

jste se již také? Kdo jest opravdu hodný, nemusí se ani přetvařovati, ani lháti. Jen zlí lidé se přetvařují a lhou.

Dvanáctiletý Ježíš v chrámě.

(Ježíš krásným příkladem pro děti, povzbuzuje k horlivé docházce do kostela a do školy; k pobožnosti, k mravnému chování v kostele a ve škole a k poslušnosti.)

Když bylo Pánu Ježíši dvanáct let, šel s rodiči svými do chrámu a tam ukázal, že jest Syn Boží.

Panna Maria a sv. Josef chodívali každoročně do Jerusáléma na slavnost velikonoční. Když bylo Ježíšovi dvanáct let, vzali ho po prvé s sebou. Z Nazareta do Jerusáléma bylo daleko. Skoro celé čtyři dny musilo se tam jíti. Ale dvanáctiletý Ježíš nelekal se toho. S radostí vydal se na dalekou cestu. Ještě větší byla jeho radost, když vstoupil po prvé do chrámu, na který se již dlouho těšil. Slavnost velikonoční trvala celých sedm dní. Po všechny dny pospíchal Pán Ježíš do chrámu. Tam se zbožně modlil a naslouchal pozorně kněžím a učitelům, kteří vykládali o Pánu Bohu. Při tom choval se velice způsobně a zbožně. Panna Maria, sv. Josef a všickni, kteří jeho zbožnost a krásné chování viděli, měli z něho radost. Když bylo po slavnosti velikonoční, ubírali se Panna Maria a sv. Josef s ostatními poutníky domů. Ale dvanáctiletému Ježíši líbilo se ve chrámu tak, že tam zůstal i po slavnosti. Panna Maria a sv. Josef nevěděli o tom. Domnívali se, že šel již napřed se známými z Nazareta. Šli tedy celý den a hledali ho u známých; ale nikde ho nenalezli a nikdo o něm nevěděl. I měli o Ježíše velikou starost. Obávali se, že se mu něco zlého stalo. Starostí ani spáti nemohli. Druhého dne časně ráno pospíchali zpět do Jerusáléma a všude ho hledali. Ale teprve třetího dne našli ho ve chrámě. Můžete si, milé děti, představit, jakou

radost měli, když Ježíše našli a viděli, že se mu nic zlého nestalo.

Kde našli Panna Maria a sv. Josef Pána Ježíše? ... Kam chodili Panna Maria a sv. Josef každoročně? ... Kdy vzali Pána Ježíše po prvé s sebou? ... Jak dlouho musilo se jíti z Nazareta do Jerusáléma? ... Jak dlouho trvala slavnost velikonoční? ... Kam chodil Pán Ježíš po všechny tyto dny? ... Co tam dělal? ... Jak se tam choval? ... Kam se ubírali Panna Maria a sv. Josef po slavnosti? ... Kde však zůstal dvanáctiletý Ježíš? ... Kdo o tom nevěděl? ... Kde hledali Pána Ježíše? ... Ale nikde ho nenalezli. Čeho se obávali? ... Kam pospíchali druhého dne časně ráno? ... Kolikátého dne ho teprve našli? ... Kde ho našli? ...

Co dělal Pán Ježíš tak dlouho ve chrámu? Seděl mezi učiteli, naslouchal pozorně jejich výkladu o Pánu Bohu a zaslíbeném Vykupiteli, odpovídal na jejich otázky a sám se jich tázal tak moudře a učeně, že se tomu všickni divili. Ještě nikdy neviděli dvanáctiletého hochu, který by byl tak moudrý a učený. Nevěděli ještě, že Pán Ježíš jest Syn Boží. O Pánu Bohu jste se učily, že jest vševědoucí, že ví všechno. Také Pán Ježíš, Syn Boží, jest vševědoucí. Byl vševědoucí i tehdy, když se v Betlémě narodil. Ale neřekl to nikomu. V Nazaretě žil jako jiné zbožné děti. Ve chrámu Jerusalemském ukázal po prvé, že jest vševědoucí Syn Boží. — Panna Maria přistoupila k Pánu Ježíši a řekla: »Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle, otec tvůj i já s bolestí hledali jsme tebe.« Co řekla Panna Maria? Panna Maria nazývá sv. Josefa otcem Pána Ježíše. Byl sv. Josef otcem Pána Ježíše? Nebyl. Byl jen jeho pěstounem. Ale protože o Pána Ježíše pečoval jako vlastní otec, nazývali ho lidé otcem Pána Ježíše. Pán Ježíš odpověděl: »Proč jste mne hledali? Nevěděli jste, že v tom, co jest Otce mého, musím býti?« Jak odpověděl Pán Ježíš? Chrám byl dům Pána Boha. Pán Ježíš řekl, že musí býti v domě Otce svého. Je tedy Pán Bůh Otcem Pána Ježíše. Potom navrátil se Pán Ježíš s rodiči svými do Nazareta, byl jim poddán a prospíval jak věkem, tak i moudrostí a milostí u Pána Boha a u lidí.

Co dělal Pán Ježíš tak dlouho v chrámě? ... Čemu se všickni v chrámě divili? ... Co ještě nevěděli o Pánu Ježíši? ... Kdy již byl Pán Ježíš vševedoucí? ... Řekl to také někomu? ... Jak žil Pán Ježíš v Nazaretě? ... Kde ukázal po prvé, že jest vševedoucí Syn Boží? ... Co mu řekla Panna Maria? ... Kdo byl pěstounem Pána Ježíše? ... Kdo byl jeho Otcem? ... To řekl Pán Ježíš sám, když Panně Marii odpověděl. Jak jí odpověděl? ... Kam se potom navrátil s rodiči svými? ... Tam jim byl poddán a prospíval jak věkem, tak i moudrostí a milostí u Pána Boha a u lidí.

Tato slova musím vám vyložit, abyste jim dobře rozuměli. Dávejte pěkně pozor!

Pán Ježíš byl Panně Marii a sv. Josefu poddán, to znamená, že je poslouchal. Dělal rád a ochotně všecko, co mu poručili. Ba, nebylo mu ani třeba poroučet. Bez poručení dělal všecko, o čem věděl, že se rodičům líbí. Dokud byl malý, dělal práce lehčí; když sesláhl, pomáhal pilně sv. Josefu při tesařské práci. Tesařská práce je těžká. Pán Ježíš byl často unaven, ale nikdy si nestěžoval. Celých třicet let poslouchal rodičů a pomáhal jim. Musil Pán Ježíš poslouchati? Nemusil, neboť jest Syn Boží, jest Pánem všeoh lidí. Proč tedy poslouchal? A by dítkám ukázal, že mají otce svého i matku svou ctíti a poslouchati. Proč byl Pán Ježíš rodičům svým poddán, proč jich poslouchal?

Pán Ježíš prospíval věkem. V tom podobal se všem dítkám. Den ode dne jste starší a větší. Za několik let budete tak veliké jako vaši starší bratři nebo vaše sestry. Také Pán Ježíš byl stále starší a větší. Tomu říkáme, že prospíval věkem.

Pán Ježíš prospíval též moudrostí. Když jste začaly chodit do školy, věděly jste ještě málo. Nyní jste však již mnohem moudřejší. Obzvláště dítky pilné a pozorné naučily se již mnohým užitečným věcem. A čím déle a pilněji budete se učiti, tím více budete věděti, tím moudřejší budete. Bylo tomu tak také u Pána Ježíše? Nebylo. Slyšely jste již o Pánu Ježíši, že byl vševedoucí, že věděl všecko již tehdy, když se v Betlémě narodil. Neřekl to však nikomu. Ale čím byl starší, tím více svou moudrost ukazoval. V chrámě pak ukázal po prvé,

že jest vševedoucí Syn Boží. Pamatujte si tedy: Pán Ježíš prospíval moudrostí, znamená: čím byl starší, tím více ukazoval svou moudrost.

Pán Ježíš prospíval konečně i milostí. Co má dítko na duši, když se narodí? Na křtu svatém očistí se duše dítko od hříchu dědičného, jest svatá a líbí se Pánu Bohu. Taková duše má milost Boží. A když dítko povyroste a jest hodné, poslušné a zbožné, dostává vždy více milosti Boží, čili prospívá milostí. Bylo tomu také tak u Pána Ježíše? Nebylo. Pán Ježíš byl a jest nejsvětější Syn Boží, měl a má tolik milosti, že jí více nemohl míti. Ale čím byl starší, tím více ukazoval svou svatost.

Když slunce vychází, jest na zemi ještě šero. Ale čím výše slunce jde, tím jasněji jest na zemi, až konečně nastane den. Podobně bylo u Pána Ježíše. Když se narodil, považovali ho mnozí lidé za obyčejné dítko; ale čím byl starší, tím více poznávali jeho moudrost a svatost, až se konečně přesvědčili, že jest vševedoucí a nejvyšší svatý Syn Boží.

Proto se Pán Ježíš líbil Pánu Bohu a všem lidem. Lidé divili se jeho moudrosti a svatosti a dávali ho za příklad svým dítkám. A dobře činili, že dávali Pána Ježíše za příklad svým dítkám, neboť Pán Ježíš byl nejhodnějším dítkem na světě. Před ním ani po něm nebylo a není žádného tak hodného dítko. Také zde ve škole jsou některé velice hodné dítky. Mám je za to rád. Ale tak hodné jako Pán Ježíš přece nejsou. Proto si, milé dítky, musíte vzítí za příklad Pána Ježíše, který byl ze všech dítek nejhodnějším.

Kam šel Pán Ježíš, když mu bylo dvanáct let? Jak daleko bylo z Nazareta do Jerusálema? Ale Pán Ježíš nelekal se tak dlouhé cesty. Dlouho se již těšil na chrám, na dům Otce svého v Jerusalemě. A když se již všickni navrátili domů, zůstal Pán Ježíš ještě ve chrámě, a by ukázal, jak rádi máme choditi do kostela. Milé dítky! Pán Ježíš jest vaším vzorem. Chodte také tak rády a pilně do kostela. Máte kostel tak blízko. — nebyla by to hanba, kdybyste

z lenosti nešly do kostela? Mohl by z vás Pán Ježíš mít radost? Jen tehdy, kdybyste byly nemocny, odpustil by vám Pán Ježíš, že jste v neděli a ve svátek mši svatou zameškaly. Kdyby se vám někdy pro špatné počasí nebo pro delší cestu nechtělo do kostela, nebo kdyby vám bylo v kostele zima, pomyslete si: Můj milý Ježíši! Ty jsi konal tak dalekou cestu do chrámu a zůstal jsi tam i po slavnosti — z lásky k tobě chci také jít do kostela a zůstanu tam přes celou mši svatou!

Co dělal Pán Ježíš tak dlouho v chrámě? (Seděl mezi učiteli atd.) Pán Ježíš byl vševědoucí, věděl všecko od malička a přece seděl mezi učiteli a naslouchal jim pozorně, aby dítkám ukázal, že i ony mají pilně do školy chodit a pozor dávat. Když jste začaly chodit do školy, neuměly jste čísti, psát, ani počítati; také o Pánu Bohu jste mnoho nevěděly. Nyní jste se již však mnohem naučily, obzvláště ty dívky, které jsou při vyučování pozorné. Později budete se učit ještě mnohým jiným a krásným věcem. Chodte tedy pilně do školy a dávejte pěkně pozor. Nehrajte si a nemyslete na nic jiného, než na to, čemu se máte učit. Také v kostele při kázání neb o křesťanském cvičení dávejte pozor, abyste Pána Boha víc a více poznávaly a jemu se líbily.

Pán Ježíš chodil po všechny dny slavnosti do chrámu a modlil se tam zbožně. V Jerusalemě bylo mnoho krásných domů a věcí. Pánu Ježíši líbily se ty věci, ale největší zalíbení měl v chrámě Božím a v modlitbě. Tak zbožně žil i v Nazaretě. Pracoval rád a pilně, ale nejraději se modlil. Kdykoli měl trochu volnou chvíli, přemýšlel o svém nebeském Otci, sepal ruce a modlil se. A protože byl moudřejší, než všechny jiné dívky, poučoval je o Pánu Bohu. Hodné dívky se radovaly, když se mohly s Ježíškem sejti; a které s ním byly častěji pohromadě, stávaly se jeho příkladem stále hodnějšími a zbožnějšími. Ale ani nezbedné dívky neopovázily se před Ježíšem něco zlého mluvit nebo dělati, protože věděly, že toho nemá rád a že jest zarmoucen, hněvá-li kdo Pána Boha.

Milé dívky! Chovejte se v kostele i ve škole, doma i na ulici vždy tak zbožně a mravně jako Pán Ježíš. Pán Ježíš ví všecko. Vidí vás všude, ví i co si myslíte a má radost, když se modlíte a zlého se varujete. Ale byl by zarmoucen, kdybyste rodičů a učitelů svých neposlouchaly, na modlitbu zapomínaly a neslušně se chovaly.

Křest Pána Ježíše.

(Jeden Bůh ve třech osobách.)

Minule jste slyšely, že Pán Ježíš celých třicet let rodičů svých poslouchal a jim pomáhal. Dnes vám povím, co Pán Ježíš učinil, když mu bylo třicet let.

Když bylo Pánu Ježíši třicet let, chtěl všem lidem ukázati, že jest zaslíbený Vykupitel. V téže době poručil Pán Bůh Janovi, aby lidi na příchod Vykupitele připravoval. Svátý Jan tak činil. Kázal lidem u řeky Jordánu a napomínal jich: »Čiňte pokání, litujte svých hříchů a polepšete se! Co nejdříve přijde Vykupitel.« Se všech stran přicházeli k němu lidé a poslouchali bedlivě jeho kázání. Mnozí z nich litovali opravdu svých hříchů a slibovali, že se polepší. Ty vzal sv. Jan k řece Jordánu a lil jim vodu na hlavu. Tomu říkáme, že sv. Jan křtil. Vysvětlím vám ihned, proč sv. Jan křtil. Kdo chce býti čist, myje se vodou, neboť voda čistí tělo. O duši jste slyšely, že se podobá Pánu Bohu a že jest velmi krásná. Kdo hřeší, znečišťuje svou duši. Lituje-li však hříchů, Pán Bůh mu odpouští a duše jest zase čistá a krásná. Když sv. Jan křtil, chtěl tím vlastně říci: Jako voda čistí tělo, tak čistí lítost duši. Proto litujte svých hříchů, byste se líbili Vykupiteli, který vidí nejen vaše tělo, nýbrž i vaši duši. Protože sv. Jan křtil, nazývá se také sv. Jan Křtitel.

Jednoho dne přišel k sv. Janu Pán Ježíš a žádal, aby ho také pokřtil. Sv. Jan se zdráhal, protože věděl, že Pán Ježíš jest nejsvětější Syn Boží a že nemá ani

nejmenšího hříchu. I odpověděl uctivě: »Já měl bych od Tebe pokřtěn býti, a Ty jdeš ke mně?« Ale Pán Ježíš mu řekl, aby jen tak učinil, že je to vůle Boží. Sv. Jan uposlechl, a když Pán Ježíš sestoupil do řeky Jordánu, lil vodu na hlavu jeho. Nyní tedy víte, co Pán Ježíš učinil, když mu bylo třicet let: Šel k sv. Janu a dal se od něho v řece Jordáně pokřtít.

Co učinil Pán Ježíš, když mu bylo třicet let?... Na co připravoval sv. Jan lidi?... Jak je napomínal?... Čeho mnozí z nich litovali?... Co slibovali?... Co dělal svatý Jan s takovými lidmi?... Jak se nazývá sv. Jan, protože křtil?... Kdo přišel jednoho dne k sv. Janovi?... Kolik let bylo tehdy Pánu Ježíši?... Co žádal Pán Ježíš od sv. Jana?... Co věděl svatý Jan o Pánu Ježíši?... Co zdráhal se učiniti?... Co mu řekl Pán Ježíš?... Co tedy učinil sv. Jan?...

V tom okamžiku otevřelo se nebe nad Pánem Ježíšem a Duch svatý sestoupil ve způsobě holubice na Pána Ježíše. Duch svatý jest neviditelný. Aby ho lidé viděli, ukázal se jako holubice a vznášel se nad hlavou Pána Ježíše. Zároveň ozýval se hlas s nebe: »Tento jest Syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil.« To bylo zajisté něco neobyčejného. Pamatujte si to dobře, milé děti! Při křtu svatém Pána Ježíše otevřelo se nebe, Duch svatý sestoupil jako holubice na Pána Ježíše a s nebe ozýval se hlas: »Tento jest Syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil.«

Nebe se otevřelo. Hříchem prvních rodičů v ráji bylo nebe uzavřeno. Nikdo z lidí nesměl po několik tisíc let do nebe, protože všickni zdědili hřích prvních rodičů. Ale Pán Ježíš, Vykupitel světa, otevřel zase nebe. Kdo v Pána Ježíše věří a jej poslouchá, dostane se po smrti do nebe.

Duch svatý sestoupil jako holubice na Pána Ježíše. Když jsem vám vypravoval o dvanáctiletém Pánu Ježíši, řekl jsem: Pán Ježíš byl již jako malé dítě nejsvětější Syn Boží a měl tolik milosti, že jí více mít nemohl. Ale neukazoval lidem svou svatost a moudrost najednou. Čím byl starší,

tím více ukazoval svou svatost a milost Boží. Při křtu svatém pak sestoupil na něho Duch svatý, aby všickni lidé věděli, že Pán Ježíš jest nejsvětější Syn Boží.

To také oznamoval hlas s nebe. Byl to hlas Boha Otce. A co pravil Bůh Otec? »Tento jest Syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil,« t. j. kterého velice miluji.

Co se stalo při křtu Pána Ježíše?... Opakuj!... Všechy!... Co se otevřelo nad Pánem Ježíšem?... Čím bylo nebe uzavřeno?... Kdo otevřel opět nebe?... Kdo sestoupil s nebe na Pána Ježíše?... V jaké podobě sestoupil Duch svatý?... Co se ozývalo s nebe?... Či to byl hlas?... Co pravil Bůh Otec?... Pán Ježíš je tedy Syn Boží a Vykupitel světa. Kdo jest Pán Ježíš?... Opakujte společně!...

Či hlas ozýval se s nebe? (Boha Otce.) Kdo se dal křtít v řece Jordáně? Kdo byl Pán Ježíš? (Syn Boží.) Kdo se vznášel nad hlavou Pána Ježíše? (Duch svatý.) Při křtu Pána Ježíše ukázali se tedy: Bůh Otec, Bůh Syn a Bůh Duch svatý. Byli to tři bohové? Nebyli! Pamatujte si dobře: Jest jenom jeden Bůh. V každé zemi jest mnoho, mnoho lidí. Ale kolik jest v jedné zemi králů? Jenom jeden. Podobně jest i u Pána Boha. Jest jenom jeden Bůh, který jest Otcem všech lidí a králem celého světa. Kdykoli tedy budete tázány: Jest více než jeden Bůh? odpovězte vždycky: Jest jenom jeden Bůh. Jak odpovíte vždycky na otázku: Jest více než jeden Bůh? Bůh Otec, Bůh Syn a Bůh Duch svatý jsou jen tři božské osoby. První božská osoba jmenuje se Bůh Otec, druhá Bůh Syn a třetí Bůh Duch svatý. Ale tyto tři božské osoby nejsou tři bohové, nýbrž jen jeden Bůh. Pamatujte si tedy o Pánu Bohu: Jest jenom jeden Bůh, ale v Bohu jsou tři osoby. Ty tři osoby se jmenují: Otec, Syn a Duch svatý. Co si máme o Pánu Bohu dobře pamatovati?

Před příchodem Pána Ježíše neřekl Pán Bůh lidem, že jest ve třech božských osobách. Proč ne? Aby nepovažovali tři božské osoby za tři bohy. Bylo by to správné považovati tři božské osoby za tři Bohy? Nybylo, neboť jest jenom jeden Bůh. Teprve při křtu Pána Ježíše ukázal Pán Bůh lidem, že jest ve třech

osobách. Tři božské osoby dohromady nazývají se také Nejsvětější Trojice, protože nejsvětější Bůh jest ve třech osobách. Jak se jmenují tři božské osoby dohromady? Kdy ukázal Pán Bůh lidem po prvé, že jest ve třech osobách?

Milé děti! Lidé nevěděli mnoho a mnoho let, že Pán Bůh jest ve třech božských osobách. Vy se však tomu učíte již ve škole. Jak jste šťastny! Kdykoli tedy děláte kříž, dělejte jej uctivě a vyslovujte zbožně jména Nejsvětější Trojice: Boha Otce i Syna i Ducha svatého!

Po svém křtu počal Pán Ježíš učit lidi, chodil po zemi židovské od místa k místu, povolal učeníky a vyvolil z nich apoštoly, z nichž jako prvního svatého Petra. Ukázal jim, že jest Syn Boží.

Milé děti! Dnes uslyšíte, co Pán Ježíš činil po svém křtu v řece Jordáně. Po svém křtu v řece Jordáně nevrátil se již Pán Ježíš do Nazareta, nýbrž počal učit. Jak to činil? Chodil po zemi židovské od místa k místu a všude učil. Cesty po zemi židovské byly obtížné, obzvláště v létě za velice parných dnů. Ale Pán Ježíš nedbal únavy a učil celé tři roky. Kamkoli přišel, kázal lidem svaté učení, které z nebe přinesl. Za krátkou dobu znali všude Pána Ježíše a lidé přicházeli k němu se všech stran. Mnozí z nich byli z dalekých krajů, trpěli hlad i žízeň, zimu i horko — ale všechno rádi snášeli, jen když mohli slyšet kázání Pána Ježíše. Pánu Ježíši líbila se jejich horlivost. I kázal jim, kdekoli se sešli. Neučil však jenom ve školách, tam by se tolik lidí nebylo vešlo. Pán Ježíš učil také venku, na polích, na horách i na jezeře. Na jezeře, které bylo jako náramně veliký rybník, sedl si Pán Ježíš do ložky a učil lidi, kteří stáli nebo seděli na břehu. Pamatujte si tedy: Po svém křtu chodil Pán Ježíš po zemi židovské od místa k místu a všude učil.

Co činil Pán Ježíš po svém křtu? ... Jaké byly cesty po zemi židovské? ... Kolik roků učil Pán Ježíš? ... Odkud k němu přicházeli mnozí lidé? ... Jmenuj některá místa, kde Pán Ježíš kázal!? ... Jak učil Pán Ježíš na jezeře? ...

Židovští kněží a učitelé vykládali o Pánu Bohu v chrámě Jerusalemském a ve školách; ale žádný z nich neuměl tak krásně kázati a o Pánu Bohu vykládati jako Pán Ježíš. Kdo jen jednou Pána Ježíše slyšel, přál si jeho kázání slyšet opět a opět. Tak krásně učil Pán Ježíš, protože byl Syn Boží. Prály byste si, milé děti, také něco zvědět z učení Pána Ježíše? Nemohu vám ovšem vypravovati všechno, čemu Pán Ježíš učil, protože je toho mnoho. Reknu vám z učení Pána Ježíše jenom to nejdůležitější. Něco málo již znáte, později uslyšíte více. Dávejte pěkně pozor!

O Pánu Bohu učil Pán Ježíš, že jest jenom jeden Bůh, ale ve třech osobách. Jak se jmenují tři božské osoby? Dále učil o Pánu Bohu, že jest náš dobrotivý, ale také nejvyšší spravedlivý Otec, který dobré odměňuje a zlé trestá.

O hříchu prvních lidí učil Pán Ježíš, že všem lidem uskodil a nebe uzavřel.

O sobě učil Pán Ježíš, že jest Syn Boží a zaslíbený Vykupitel. Že mu tedy lidé věřiti a jej poslouchati musí, chtějí-li přijíti do nebe.

Ano, milé děti! Kdo chce do nebe přijíti, musí v Pána Ježíše věřiti a jeho poslouchati.

Co musí činiti, kdo chce do nebe přijíti? ... Kdo tak učil? ... Co učil Pán Ježíš o Pánu Bohu? ... Co o hříchu prvních lidí? ... Co o sobě? ...

Mnozí uvěřili v Pána Ježíše a poslouchali ho, cokoli přikazoval. Tito zbožní lidé nazývají se věřící. Z věřících vyvolil Pán Ježíš učeníky a dvanáct apoštolů. Jména všech apoštolů nemůžete si ještě pamatovati. Prozatím pamatujte si jen tři jména: Petr, Jakub a Jan. Prvním mezi apoštoly učinil Pán Ježíš svatého Petra. Mnozí posluchači a učeníci Pána Ježíše odešli po kázání zase domů ku svým pracím a řemeslům; ale svatým apoštolům dovolil Pán Ježíš choditi s ním po zemi židovské, aby všechno viděli a slyšeli, co ku spasení lidí konal. Pán Ježíš věděl, že bude učit jenom něco přes tři roky. Potom chtěl za lidi zemřít a do nebe odejít. Aby

však lidé na jeho učení nezapomněli, vycvičil dobře svaté apoštoly, aby po jeho smrti lidi učili. Pán Ježíš učil jenom v zemi židovské, ale svaté apoštoly poslal do všech zemí. Proto se nazývají svatí apoštolové též poslové Pána Ježíše. Po odchodu Pána Ježíše do nebe měli svatí apoštolové a všickni, kteří v učení Pána Ježíše uvěřili, poslouchati svatého Petra, protože ho Pán Ježíš učinil prvním mezi apoštoly. Pamatujte si krátce: Z věřících vyvolil Pán Ježíš dvanáct apoštolů a z nich jako prvního svatého Petra.

Koho vyvolil Pán Ježíš z věřících? ... Koho učinil prvním mezi apoštoly? ... Které z apoštolů máte si prozatím zapamatovati? ... Kam odcházeli mnozí posluchači po kázání? ... Co dovolil Pán Ježíš svatým apoštolům? ... Kolik roků chtěl Pán Ježíš učiti? ... Co chtěl potom učiniti? ... Kam odejti? ... Kdo měl po jeho smrti lidi učiti? ... Ve které zemi učil Pán Ježíš? ... Kam poslal Pán Ježíš svaté apoštoly? ... Koho měli svatí apoštolové a všickni věřící po odchodu Pána Ježíše poslouchati? ...

Před Pánem Ježíšem žilo již mnoho velice hodných a zbožných lidí. Ale tak dobrý, přívětivý a svatý jako Pán Ježíš, nebyl žádný z nich. Pán Ježíš mluvil vždy jen pravdu, pomáhal ubohým lidem a těšil je; byl laskavý nejen ku přátelům, nýbrž i k těm, kteří ho neměli rádi. Vyhledával hříšné lidi, poučoval je a mírně jim domlouval, aby se polepšili. Modlil se za všechny lidi, i za ty, kteří mu ubližovali. Z toho poznali svatí apoštolové a všickni, kteří u něho častěji bývali, že tak svatě nemůže žíti člověk, nýbrž jenom nejsvětější Syn Boží. Svatým životem dokázal tedy Pán Ježíš, že jest Syn Boží a Vykupitel světa. Totéž dokázal Pán Ježíš ještě jiným způsobem. Konal totiž takové skutky, kterých žádný člověk vykonati nemůže, i kdyby byl sebe dovednější a moudřejší. Takové skutky nazýváme zázraky. O některých zázracích Pána Ježíše budu vám vypravovati v příštích hodinách. Ze života a zázraků Pána Ježíše poznali svatí apoštolové i lidé, že Pán Ježíš jest Syn Boží. Proto ho velice milovali a poslouchali. Pamatujte si tedy: svatým životem a zázraky dokázal

Pán Ježíš svatým apoštolům a všem lidem, že jest Syn Boží.

Čím dokázal Pán Ježíš, že jest Syn Boží? ... Opakujte společně! ... Co vždycky mluvil Pán Ježíš? ... Ke komu byl laskavý? ... Jaké lidi vyhledával a poučoval? ... Za koho se modlil? ... Co z toho poznali svatí apoštolové a všickni lidé? ... Jaké skutky konal Pán Ježíš? ... Jak nazýváme takové skutky? ... Čím tedy dokázal Pán Ježíš, že jest Syn Boží? ...

Milé dítky! Kdybyste měly to štěstí, že byste směly Pána Ježíše jako svatí apoštolové doprovázeti, když po zemi židovské chodil a učil, zdaž byste nenaslouchaly jeho svatým slovům s největší láskou a uctivostí? Zajistě. A nyní hleďte! Totéž učení, které Pán Ježíš z nebe přinesl a učil, slyšíte zde ve škole a v kostele. Svatí apoštolové byli posly Pána Ježíše. Ale zemřeli již. Nyní jsou posly Pána Ježíše biskupové a kněží. Čemu Pán Ježíš učil, učí nyní kněží. Pán Ježíš posílá kněze, aby lidi učili ve škole i v kostele. Ó jaké to štěstí! Poslouvejte tedy s největší pozorností a uctivostí, co vám zde a v kostele vykládám. Z nebe je to učení a do nebe přivádí všechny, kteří je zachovávají.

Pán Ježíš proměnil vodu ve víno.

(Jest všemohoucí; zázrak.)

Minule jsem vám slíbil, že v příštích hodinách budu vypravovati o skutcích a zázracích Pána Ježíše. Dnes uslyšíte o jeho prvním zázraku.

Pán Ježíš byl pozván se svými apoštoly na svatbu v Káni Galilejské. Kána bylo městečko nedaleko Nazareta. Také Panna Maria s mnohými jinými hosty byla na té svatbě. Při jídle nedostávalo se vína. Svatěbčané byli chudí a neměli tolik peněz, aby jiné víno mohli koupiti. Panna Maria zpozorovala to nejdříve a měla s nimi útrpnost. Sama jim ovšem pomoci nemohla, protože byla také chudá; věděla však, že by mohl pomoci její Syn. I přistoupila k Pánu Ježíši a

řekla potichu: »Nemajť vína.« Pán Ježíš porozuměl, že ho matka těmito slovy prosí, aby pomohl. Chtěl sice teprve později všem lidem ukázati, že jest všemohoucí Syn Boží; ale protože se Panna Maria za snoubence přimlouvala, byl ochoten pomoci ihned. Panna Maria znala předobré srdce svého Syna a věděla, že pomůže. Řekla tedy služebníkům: »Cokoli vám Syn můj řekne, učinte!«

Co řekla Panna Maria služebníkům?... Kde byla ta svatba, na které byli Pán Ježíš, Panna Maria a svatí apoštolové?... Čeho se při jídle nedostávalo?... Kdo to upozoroval nejdříve?... Proč jim nemohla pomoci?... O kom však věděla, že pomoci může?... Co řekla Pánu Ježíši? Co chtěl Pán Ježíš teprve později všem lidem ukázati?... Proč byl ochoten pomoci ihned?...

V síni stálo šest velikých kamenných štoudví na vodu. U Židů bylo totiž obyčejem, že si před jídlem i po jídle umývali ruce; kdo přišel z daleka, tomu umývány byly i nohy, protože dlouhou cestou byly zaprášeny a pálily. Pán Ježíš ukázal služebníkům na ty štoudve a řekl: »Naplněte je vodou!« Služebníci hned tak učinili. Potom řekl jim Pán Ježíš: »Nalévejte a dejte okusiti správci svatby.« Správce svatby měl na starosti nápoje a jídla, která byla předkládána hostům. Když okusil, shledal, že je to velice dobré — víno. I divil se, odkud ženich tolik dobrého vína vzal, a řekl mu: »Každý člověk dává nejprve dobré víno na stůl a pak, když se hosté dosti napili, dává méně dobré; ale ty jsi zachoval dobré víno až na konec.« Ženich však sám nevěděl, odkud by tolik dobrého vína bylo. I tázali se služebníků, kde víno vzali. Služebníci vypravovali, že na rozkaz Pána Ježíše přinesli vodu, a že ji Pán Ježíš proměnil ve víno. Pamatujte si: V Káni Galilejské proměnil Pán Ježíš vodu ve víno.

Co proměnil Pán Ježíš v Káni Galilejské?... Opakuj ještě jednou!... Opakujte všechny!... Co stálo v síni?... Jaký byl u Židů obyčej?... Co poručil Pán Ježíš služebníkům?... Služebníci učinili tak. Co jim potom Pán Ježíš řekl?... Co shledal správce, když nápoj okusil?... Co řekl ženichovi?... Co nevěděl sám ženich?... I tázali se oba služebníků. Co vypravovali služebníci?...

Rády byste věděly, jak Pán Ježíš vodu ve víno proměnil. Docela snadno. Chtěl jen, aby se voda proměnila ve víno, a ihned se tak stalo. Může také některý člověk proměnit vodu ve víno? Nemůže. To může učiniti jenom ten, kdo jest všemohoucí Pán Ježíš to učinil: Je tedy všemohoucí Syn Boží. Učinitel a svatí apoštolové věřili již dříve, že Pán Ježíš jest všemohoucí Syn Boží, ale proměněním vody ve víno byla jejich víra ještě více upevněna.

Víte již, že takový skutek, který nikdo z lidí vykonati nemůže, nazývá se zázrak. Některý člověk jest velice silný. Nosí docela lehce věci tak těžké, že by jich mnozí jiní lidé ani nepozdvihli. Je to zázrak? Ne, protože to, když ne všickni, aspoň někteří lidé mohou vykonati. Někteří lidé mají zase tak dobrou paměť, že si pamatují dlouhý článek, když si ho jen jednou přečtou. Je to zázrak? Ne, protože to někteří lidé dovedou. Jen to, co žádný z lidí, neb všickni lidé dohromady, i ti nejsilnější a nejmoudřejší, vykonati nemohou, co jen Pán Bůh vykonati může, jest zázrak. Pán Ježíš proměnil vodu ve víno. Mohl by to také některý člověk učiniti? Nemohl. Co učinil tedy Pán Ježíš, když proměnil vodu ve víno? Zázrak. Byl to první zázrak Pána Ježíše. Později učinil Pán Ježíš ještě mnoho jiných zázraků. Pamatujte si tedy: První zázrak učinil Pán Ježíš v Káni Galilejské.

Kde učinil Pán Ježíš svůj první zázrak?... Co tam proměnil?... Jak to učinil?... Něco takového může učiniti jen ten, kdo jest všemohoucí. Pán Ježíš to učinil. Jaký je tedy?... Čím to dokázal?... Kdo může učiniti zázrak?...

Milé děti! Nezapomeňte, že Pán Ježíš jest všemohoucí Syn Boží, který všecko může učiniti. První svůj zázrak učinil v Káni Galilejské na přímluvu Panny Marie. Kdykoli něčeho potřebujete, prostě Pannu Marii o přímluvu. Její přímluva jest velice mocná.

Kam byl Pán Ježíš se svými apoštoly pozván? Na svatbě se lidé radují a jsou veselí. Pán Ježíš pozvání přijal, byl na svatbě a radoval se také, aby ukázal, že není proti slušným zábavám. Jen neslušné a rozpustilé zábavy a hry nelíbí se Pánu Ježíši.

Když si tedy, milé dítky, hrajete, hrajte si tak způsobně a slušně, aby při vašich zábavách a brách mohli býti Pán Ježíš, Panna Maria a svatí apoštolové!

Pán Ježíš rozmnožil chleby.

(Chléb darem Božím; modlitba před jídlem a po jídle.)

Milé dítky! Posledně jste slyšely, jak Pán Ježíš proměnil vodu ve víno. Dnes vám budu vypravovat o zázračném rozmnožení chleba.

Pán Ježíš chodil se svými apoštoly po zemi židovské od vesničky k vesničce, od města k městu, a všude učil. Jednoho dne byl tak unaven, že potřeboval odpočinku. I odešel s apoštoly svými do pusté krajiny, kde skoro žádní lidé nebydlili, aby si tam odpočinul. Ale i tam přišlo za ním množství lidu Pánu Ježíši se líbilo, že lidé tak rádi jeho kázání poslouchají. Aby je za to odměnil, nedopřál si ani oddechu, vystoupil na horu, aby jej všickni viděti a slyšeti mohli, posadil se tu s apoštoly a učeníky svými a učil. A když domluvil, šel k nemocným, které lidé s sebou přinesli, a uzdravil je.

Zatím přibližoval se večer. Sv. apoštolové přistoupili k Pánu Ježíši a řekli mu: »Co nevidět bude tma, lidé jsou z daleka a zde není dosti pokrmů pro tolik lidí; řekni jim, Pane, aby odešli do nejbližších vesnic a městeček a nakoupili sobě pokrmů.« Pán Ježíš řekl: »Není jim potřeba odcházeti. Kolik chlebů máte?« Apoštol Ondřej odpověděl: »Jest zde jeden pacholík, který má pět chlebů a dvě ryby; to jest vše, co bychom mohli koupit; ale co je to mezi tak mnohými?« Chleby u Židů nebyly tak veliké jako u nás; byly nízké a kulaté a podobaly se koláčům. Pán Ježíš řekl: »Přiveďte toho mládence s chleby a rybami ke mně a řekněte lidem, aby se posadili.« I posadili se mužů i žen a dětí bylo velice mnoho. Všichni zvědavě očekávali, co Pán Ježíš učiní.

Kam odešel Pán Ježíš, aby si odpočinul? Kdo přišel za ním i tam? ... Co se Pánu Ježíši líbilo? ... Co učinil, aby je za to odměnil? ... Co učinil, když domluvil? ... Zatím přibližoval se večer. Co řekli apoštolové Pánu Ježíši? ... Pán Ježíš jim odpověděl, že není třeba, aby lidé odešli. Co se potom tázal? ... Co odpověděl apoštol Ondřej? ... Jaké byly chleby u Židů? ... Co poručil Pán Ježíš? ... Co měli učiniti lidé? ... Kolik bylo mužů, žen a dětí? ...

Pán Ježíš vzal těch pět chlebů a ty dvě ryby, pohlédl k nebi a modlil se. Potom požehnal jídlo a dal je učeníkům, aby lidem nosili a rozdávali. Učeníci nosili a rozdávali všem tolik chleba a tolik ryb, kolik potřebovali, aby se do syta najedli — a hle! — ani chleba, ani ryb neubývalo! Pán Ježíš učinil veliký zázrak: rozmnožil chleby i ryby. Co učinil Pán Ježíš? A když se všickni do syta najedli, rozkázal Pán Ježíš učeníkům svým: »Seberte drobtý, které zůstaly, aby nebyly pošlapány!« Učeníci sebrali pečlivě drobtý a naplnili jimi dvanáct košů. Zbylo tedy mnohem více chleba, nežli ho z počátku bylo. I divili se všickni tomuto zázraku a volali: »Pán Ježíš jest zajisté onen Vykupitel, kterého Pán Bůh na svět poslati slíbil!« A protože věděli, že Vykupitel bude také králem židovským, chtěli Pána Ježíše odvésti do Jerusálema a tam ho učiniti králem. Ale Pán Ježíš tomu nechtěl a odešel se svými apoštoly do jiné krajiny.

Čím nasytil Pán Ježíš veliké množství mužů, žen a dítek? ... Učeníci rozdávali, ale čeho neubývalo? ... Co poručil Pán Ježíš, když se všickni do syta najedli? ... Kolik košů naplnili sv. apoštolové? ... Čím chtěli Pána Ježíše učiniti? ... Ale Pán Ježíš nechtěl. Kam odešel se svými apoštoly? ...

Co poručil Pán Ježíš učeníkům svým, když všickni lidé do syta se najedli? Pán Ježíš nechtěl, aby drobtý zůstaly ležet a byly pošlapány, protože chléb jest dar Boží. Kdyby Pán Bůh nedával lidem chleba, musili by trpěti hlad, ba musili by hladem zahynouti. Právě jste slyšely, že Pán Ježíš nasytil lidi, kteří za ním přišli, aby poslouchali jeho učení. Jak to učinil Pán Ježíš? Ano, Pán Ježíš rozmnožil zázračným způsobem chleby a ryby a nasytil celé množství. Lidé divili se tomu. Když jsem vám o tom vypravoval, di-

vily jste se také. A přece rozmnožuje Pán Bůh chléb každého roku! Jak to! Hleďte! Lidé pole zorají, zasejí obilí a jdou domů. Po několika dnech obilí klíčí, Pán Bůh pošle déšť, slunéčko hřeje, obilí roste, dostává klasy a v těch klasech jest plno obilí. Malou hromádku obilí lidé sejí — a velikou hromadu obilí klidí. Kdo rozmnožil to obilí? Pán Bůh! Milé děti! Tak stará se Pán Bůh každého roku o lidi a dává jim obilí, aby si mohli napéci chleba, koláčů, housek a jiných jídel. Podobně rozmnožuje Pán Bůh trávu a jiné rostliny, aby i zvířata hladu netrpěla. Tak dobrotivý je Pán Bůh! Proto si musíme chleba a jiných jídel jako daru Božského vážit a opatrně s nimi zacházeti. Nikdy nesměme ani nejmenším kouskem chleba pohazovati, protože by to byl hřích. Buďte rády, že máte vždycky dosti chleba, abyste se najedly. Nemůžete-li ho snísti, dejte jej chudým lidem. Pán Bůh dává růsti tolik obilí, aby všichni lidé mohli se najísti. A kdyby vám chléb spadl a se zamazal, nemyslete, že jej smíte zahodit. Pes, ptáček, ryba a jiná zvířata snědí jej s chutí. Pán Bůh dává lidem chléb, aby jej jedli, a ne aby jim pohazovali. Kdo s chlebem nešetrně a neuctivě zachází, toho Pán Bůh trestá a nechá ho trpěti nouzi. Jak mnozí lidé jedli by rádi chléb, kterého si dříve nevážili!

Nesmíte také obilí svévolně kazit a škodu dělat, neběhejte v obilí, pasete-li, dávejte pozor, aby dobytek nedělal škody; trháte-li ovoce, nepoškozujte stromů! Všecko, co venku roste, jest dar Boží, kterého si máme vážit.

Čím jest všecko, co venku roste?... Kdo rozmnožuje každoročně obilí?... Jak máme s chlebem zacházeti?... Jakým lidem máme dáti chléb nebo jinou almužnu?... Komu máme dáti chléb, který vám spadl a se zamazal?... Jak trestává Pán Bůh ty, kteří s chlebem neuctivě zacházejí?... Na co máme dáti pozor, pasete-li dobytek?... Čeho máme dbáti, trháte-li ovoce?... Čím jest chléb, obilí, ovoce a vše, co venku roste?...

Že chléb jest darem Božím, ukázal Pán Ježíš ještě jiným způsobem. Dříve než chleby a ryby rozdávati poručil, pohlédl k nebi a modlil se. Milé

dítka! Pán Ježíš pohlédl k nebi, aby nám ukázal, že chléb jest darem Pána Boha, který v nebi přebývá. Co ukázal Pán Ježíš tím, že pohlédl k nebi? Pán Ježíš se modlil, aby ukázal, že i my máme se před jídlem a po jídle modliti a Pánu Bohu za všechno děkovati. Co ukázal Pán Ježíš tím, že se před jídlem modlí? Byly již doby, kdy lidé měli takový hlad, že jedli travu a kůru se stromů, ano hladem i umírali! Vy máte pokrmů hojnost a zdravých. Děkujte za to Pánu Bohu, který se o vás tak laskavě stará. Nezapomínejte na modlitbu před jídlem a po jídle! Kdyby vám některý člověk dal jen jedno jablíčko, co byste jako zdivočilé děti učinily? A Pánu Bohu, který vám i vašim rodičům a všem lidem ráno, v poledne i večer jísti dává, byste neděkovaly? To by bylo ošklivé a nevděčné. I kdybyste měly ve iký hlad, sepněte nejdříve ruce a pomodlete se, aby vám Pán Bůh vždycky dal, čeho potřebujete. A máte-li více, než potřebujete, nezapomenejte na chudé, kteří trpí nouzi, a dejte rády almužnu. Kdo rád almužnu dává, tomu Pán Bůh mnohonásobně vynahradí. Když jdete o prosebných dnech v průvodu do polí, modlete se s ostatními lidmi, aby Pán Bůh dal úrodu, a říkejte zbožně slova Otčenáše: »Chléb náš vezdejší dej nám dnes!«

Zalovení ryb.

(Na Božím pozehnání všecko záleží.)

O kterých dvou zázracích Pána Ježíše jste již slyšely? Dnes vám budu vypravovat o zázračném zalovení ryb.

V zemi židovské bylo jezero Genezaretské. Toto jezero bylo větší, nežli všechny rybníky, které jste dosud viděly. Kdyby bylo zamrzlé a šly byste po něm, musily byste jíti po jeho délce šest hodin, po jeho šířce tři hodiny, abyste je přešly. Pro tuto velikost říkali mu lidé také moře Genezaretské. V Genezaretském jezeře bylo mnoho ryb, které rybáři do sítí chytali a

prodávali. Někteří ze sv. apoštolů byli rybáři. Také sv. Petr, kterého Pán Ježíš učinil prvním mezi apoštoly, byl rybářem. K tomuto jezeru přišel jednoho dne Pán Ježíš. Nesčíslné množství lidu hrnulo se za ním, aby poslouchalo jeho učení. Pán Ježíš vstoupil na loď, která patřila Petrovi, a řekl, aby odpluli malíčko od břehu. Potom posadil se na lodi a kázal lidem, kteří na břehu stáli nebo seděli. Když kázání ukončil, řekl Petrovi a jeho bratru Ondřejovi: »Za-
jedte dále na jezero a rozestřete síti k lovení!« Svatý Petr odpověděl: »Mistře, po celou noc jsme lovíli a žádných ryb jsme nechytily; ale k slovu tvému, protože to poroucháš, rozestru síť poznovu.« Když síť rozestřeli a do vody hodili, byla ihned plná ryb, takže se trhala. I zavolali ostatní apoštoly na pomoc. Ti přijeli a naplnili rybami obě loďky, že se téměř potopovaly. Pamatujte si: Na rozkaz Pána Ježíše zalovili sv. apoštolové ohromné množství ryb. Když sv. Petr tento zázrak uviděl, obešla ho hrůza, padl k nohám Ježíšovým a zvolal: »Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný!« Domníval se, že pro své hříchy neuložil za celou noc žádných ryb, a že ani proto nezasluhuje, aby Pán Ježíš, nejsvětější Syn Boží, byl na jeho lodi. Ale Pán Ježíš mu řekl: »Neboj se, od tohoto času budeš lovit lidi!« Těmito slovy chtěl Pán Ježíš říci: »Jsi mým apoštolem, budeš jako já lidi učiti a uvedeš jich do nebe více, nežli jsi ulovil ryb do sítí. A skutečně! Sv. Petr i jiní apoštolové zanechali všeho a chodili neustále s Pánem Ježíšem po zemi židovské.

Na kterém jezeře stalo se zázračné zalovení ryb?... Na čí loď vstoupil Pán Ježíš?... Co poručil, když kázání ukončil?... Co odpověděl sv. Petr?... Jaký zázrak se stal, když na rozkaz Pána Ježíše hodili síť do vody?... Koho sv. Petr a Ondřej volali na pomoc?... Co zvolal sv. Petr, když spatřil tento zázrak?... Co mu řekl Pán Ježíš?... Co chtěl Pán Ježíš těmito slovy říci?...

Milé děti! Zázračné zalovení ryb na jezeře Genezaretském jest velice poučné. Sv. Petr lovil ryby po celou noc. Kolik jich ulovil? A přece chytají se ryby v noci snáze nežli ve dne! Hodil síť do vody

jednou, po druhé i po třetí, ale místo ryb bylo v síti trochu kamení a větviček, které do jezera se stromů na břehu jeho rostoucích spadly. Když však hodil síť do vody na rozkaz Pána Ježíše, byla ihned plná ryb. Na Božím požehnání všechno záleží. Na čem všechno záleží? Opakuj! Opakujte všechny! Tak jest, milé děti, při každé práci. Kdyby rolník sebe lépe pole zoral a sebe lepší semeno zasil, bez požehnání Božího byla by práce jeho marna. A kdyby zahrádník ošetřoval květiny nebo stromy co nejpečlivěji, bez požehnání Božího by nekvetly, ani ovoce nenesly. Jediný prudký mráz spálí nejkrásnější květy, jediné krupobití zničí celou úrodu. Chtějí-li tedy lidé, aby jejich práce nebyla marnou, musí nejdříve Pána Boha prosit o požehnání. Tím ovšem neříkám, že mají lidé jenom o požehnání Boží prosit a při tom lenošit. Pán Bůh chce, aby lidé pracovali a o požehnání jeho prosili. Jako ptáka k letu, tak stvořil Pán Bůh člověka ku práci. Lenochům Pán Bůh nedává svého požehnání.

Milé děti! Zapamatujte si dobře přísloví: »Na Božím požehnání všechno záleží,« a řiďte se dle něho! Když nějakou práci začínáte, prostě nejdříve Pána Boha o požehnání. Proto se před vyučováním i po něm modlíme, aby Pán Bůh požehnal našemu učení. Tak číňte i před prací a po práci. — Nespoléhejte však jenom na Boží požehnání. Pán Bůh chce, abyste se samy přičinily, pozor dávaly a úkolům se učily. A kdyby ta práce, kterou máte vykonati, byla sebe obtížnější, budete-li dříve o požehnání Boží prositi, snadno ji vykonáte!

Utišení bouře na moři.

(V nebezpečství důvěřuj v Boha.)

Milé děti! Dnes uslyšíte o jiném zázraku, který Pán Ježíš učinil na jezeře Genezaretském, totiž: o zázračném utišení bouře na moři.

Jednoho dne vstoupil Pán Ježíš s apoštoly svými na loď a poručil, aby jeli na druhou stranu moře Genezaretského. Učenci jeho a mnozí lidé pluli na lodích za ním. Chůzí a kázáním byl Pán Ježíš unaven. I posadil se v lodi a usnul. Pojednou strhla se na moři hrozná bouře: nebe se zachmuřilo, z černých mraků šlehaly blesky, hrom burácel a prudký vítr se zdvihl. Na moři udělaly se ohromné vlny, které lodí jako míčem sem a tam zmítaly. Voda stříkala do lodí a apoštolové se obávali, že se loď potopí. Ale Pán Ježíš spal klidně dále, jakoby žádného nebezpečení nebylo. Sv. apoštolové věděli sice, že by jim Pán Ježíš mohl pomoci, ale neměli odvahy ho zbuditi. Když však bouře byla stále silnější a vlny jako domy vysoké lodí házely, že ve všech koutech praskala — tu přistoupili plni strachu a hrůzy k Pánu Ježíši, zbudili ho a prosili: »Páne, zachovej nás, hyneme!« Jak prosili sv. apoštolové? Pán Ježíš jim odpověděl: »Co se bojíte, malověrní?« Těmito slovy chtěl Pán Ježíš říci: Tak malou důvěru máte ve mne, že se bojíte? Nevíte snad, že se vám nic zlého státi nemůže, jsem-li s vámi? Či myslíte že vám ve spaní nemohu pomoci? Potom vstal, přikázal větru a moři, aby se utišily — a v okamžiku bylo po bouři. Milé děti! Kdybyste prudce běžely a někdo na vás zavolal: »Stůjte!«, mohly byste v okamžiku klidně státi? Nemohly. Prudce rozjetý vůz nelze ihned zastaviti. Podobně nelze ani prudký pohyb vody najednou zastaviti. Rozbouřená moře potřebuje mnoho hodin, někdy i několik dní, aby se uklidnilo. Když však Pán Ježíš poručil, utišil se vítr a uklidnilo se moře v okamžiku. Mohl by také některý člověk, na př. některý mocný král nebo císař utišiti v okamžiku bouři na moři? Nemohl, protože žádný, ani nejmocnější člověk nemá tolik moci. Pán Ježíš to učinil, protože mohl učiniti všecko, cokoli chtěl. Někteří lidé nevěděli ještě, že Pán Ježíš jest všemohoucí Syn Boží; proto se divili zázračnému utišení bouře na moři a pravili: »Kdo je tento, že ho větry i moře poslouchají?« Poznali z tohoto velikého zázraku, že Pán Ježíš jest v pravdě Synem Božím a Vykupitelem světa, za kterého se vy-

dával. Pamatujte si tedy: Pán Ježíš utišil bouři na moři.

Přes které jezero plul Pán Ježíš se svými apoštoly? ... Co se pojednou strhlo? ... Jak veliké byly vlny? ... Čeho se obávali sv. apoštolové? ... Co dělal Pán Ježíš v lodi? ... Jak prosili sv. apoštolové Pána Ježíše? ... Co jim odpověděl Pán Ježíš? ... Co chtěl Pán Ježíš těmi slovy říci? ... Co přikázal Pán Ježíš větrům a moři? ... Co se stalo v tom okamžiku? ... Co poznali lidé z toho zázraku? ...

Také zázračné utišení bouře na moři jest velice poučné. Co řekl Pán Ježíš apoštolům, když ho plni strachu a hrůzy zbudili? Káral je, že měli tak málo důvěry v něho. Měli přece věděti, že jim Pán Ježíš vždy a všude může pomoci. Pán Ježíš pomohl v Káni Galilejské. Jak? Nasytil veliké množství mužů, žen a dítek. Čím? Pomohl i chudým rybářům, kteří celou noc lovili, ale žádných ryb neulovili. Jak? Proto svatí apoštolové neměli míti žádného strachu před bouří, protože byl s nimi Pán Ježíš. O Pánu Ježíši věděli přece sv. apoštolové, že jest vševědoucí a všemohoucí Syn Boží. Proto také žádal Pán Ježíš od apoštolů, aby mu vždy a ve všem důvěřovali. Tutéž důvěru žádá Pán Ježíš i od nás. Vy ovšem, milé děti, nevíte ještě o žádných velikých starostech a bolestech. Jste zdraví, rodiče se o vás starají a dávají vám všecko, čeho potřebujete. Netrpíte nouze ani hladu. Přeji vám, aby se vám vždycky dobře dařilo. Ale přece vám musím říci, že i vás někdy může potkati neštěstí, že můžete onemocněti, nebo že onemocní a zemrou vám rodiče, že snad i bída a bolest na vás přijde. Budete potom prositi o pomoc lidí, ale lidé nemohou vždycky pomoci. Když jest dítě nemocno, jak ráda by mu maminka pomohla, ale nemůže vždycky. Pán Ježíš však může, neboť jest všemohoucí: může učiniti, cokoli chce. Pán Ježíš je také vševědoucí: ví o všech lidech na celém světě, ví, jak se jim daří, co je bolí a trápí. Proto, milé děti, důvěřujte v Pána Ježíše a prostě ho jako sv. apoštolové: »Páne, zachovej nás, hyneme!« Ano, milé děti! Nezapomeňte nikdy na důvěru v Pána Ježíše. Budete-li v něho důvěřovati a o jeho pomoc prositi, pomůže vám jako svým apo-

štolům na moři. Člověk není nikdy opuštěn. Třeba Pána Boha nevidíme, jest přece u nás — a když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší!

Uzdravení slepce u Jericha.

(Jak se máme chovati k chudým, ke starcům, k žebrákům.)

O kterých zázracích Pána Ježíše jste slyšely? Nyní vám budu vypravovati o zázračném uzdravení nemocných. Nemocní lidé nemohou pracovati, jídlo jim nechutná, celé noci nemohou spáti a trpí bolesti. Který nemocný člověk by si nepřál, aby byl zase zdravý? Kdo z vás byl již nemocen? Po čem tehdy nejvíce jste toužily? Zajisté že po zdraví. Aby se nemocní uzdravili, volají k sobě lékaře. A dobře dělají, neboť lékaři nemocem rozumějí. Lékař nemocného prohlédne a předepíše léky. Mnohý nemocný se uzdraví, ale trvá to obyčejně delší dobu. Někdy ani nejdovednější lékař nemůže pomoci a nemocný zemře. Pán Ježíš však uzdravoval nemocné zcela jinak. Nepředepsal ani léků, ani prášků, ani mastí. Dotekl se jenom nemocného, nebo řekl, aby byl zdravý — a v tom okamžiku byla nemoc ta tam! Pán Ježíš uzdravoval zázračně.

Dnes vám budu vypravovati o uzdravení slepce u Jericha.

Jericho bylo město, do kterého Pán Ježíš právě šel. Před ním i za ním šlo veliké množství lidu. U cesty seděl slepý žebřák. Již z daleka slyšel hluk a hovor lidí. I tázal se, co se to děje a kdo tudy jde? Lidé mu řekli, že jdou s Pánem Ježíšem do Jericha. Slepý žebřák se zaradoval, že Pán Ježíš je tak blízko. Slyšel již několikrát o něm, jak veliké zázraky činí a jak jest laskavý ke všem lidem, obzvláště k ubohým a nešťastným. Nemohl však k Pánu Ježíši jít, protože byl slepý. I volal silným hlasem: »Ježíši, smiluj se nade mnou!« Lidé ho okřikovali, aby tolik nekřičel. Ale on nedbal jejich napomínání. Již dlouho

pfál si setkati se s Pánem Ježíšem, protože věřil, že jenom Pán Ježíš může mu pomoci. Proto volal ještě více: »Ježíši, smiluj se nade mnou!«

Pán Ježíš se zastavil a tázal se ho vlídně: »Co chceš, abych ti učinil?« Slepý žebřák odpověděl: »Pane, učni, abych viděl.« Z těchto slov můžete, milé děti, poznati, jak velikým neštěstím jest slepota. Slepce byl žebřákem a musil často hlad trpěti; ale neprosil Pána Ježíše o almužnu. Jedným jeho přáním bylo, aby viděl. Pán Ježíš mu řekl: »Prohlédni! Víra tvá tě uzdravila.« Co mu řekl Pán Ježíš? Těmi slovy chtěl Pán Ježíš říci: Chci, abys viděl, protože jsi uvěřil, že jsem všemohoucí Syn Boží a Vykupitel, kterého Pán Bůh lidem slíbil. V tom okamžiku zmizela slepota a žebřák viděl. Ó jak se radoval, když spatřil přelaskavou tvář Pána Ježíše, modré nebe a zelené háje! Šel ihned s ostatními lidmi za Pánem Ježíšem a chválil ustavičně Pána Boha za dobrodiní, které mu Pán Ježíš prokázal. Pamatujte si: Pán Ježíš uzdravil slepce u Jericha.

Koho uzdravil Pán Ježíš u Jericha?... Kdo šel před i za Pánem Ježíšem?... Kdo seděl u cesty?... Co slyšel již z daleka?... Po čem se tázal?... Co řekli mu lidé?... Kdo se nad tím zaradoval?... Co slyšel již několikrát o Pánu Ježíši?... Jak volal na Pána Ježíše?... Co mu lidé říkali?... Kdo nedbal jejich napomínání?... Jak otázel se Pán Ježíš slepce?... Co odpověděl slepý žebřák?... Co mu řekl Pán Ježíš?... Co se stalo v tom okamžiku?... Co činil uzdravený?...

Lidé okřikovali slepého žebřáka, aby na Pána Ježíše tak hlasitě nekřičel. Okřikl ho také Pán Ježíš? Nikoli. Měl s ním útrpnost, zastavil se, inluvil s ním vlídně a uzdravil ho. Tím ukázal Pán Ježíš, že i my máme mítí útrpnost s chudými, nemocnými a starými lidmi.

Chudý člověk zkusí mnoho. Musí jít dům od domu a žebřati. Hošní lidé dají mu almužnu, ale nemilosrdní ho odbudou. Ó jak to bolí takového žebřáka, nenalezne-li milosrdenství. Pracoval by rád, ale nemůže, protože je starý nebo nemocný. Již stáří samo přináší mnohou svízel. Staří lidé slabostí sotva

se vlekou, špatně dýchají, úly se třesou. K stáří připojují se obyčejně i různé nemoci, z nichž nejhorší jest slepota. — Dle příkladu Pána Ježíše mějte i vy, milé děti, útrpnost s chudými a starými lidmi. Také vy můžete někdy onemocněti nebo zchudnouti. Pftály byste si pak, aby lidé s vámi útrpnost měli a vám dobrodiní prokazovali? Zajisté! Čiňte tedy také vy tak! Mějte v uctivosti staré lidi a pozdravujte je zdvořile. Pro churavost svoji bývají staří lidé někdy netrpěliví a nevrří. Mějte s nimi trpělivost a vyhovte ochotně jejich přání. Tím se zavděčíte jim i Pánu Bohu. Žebrákům dejte almužnu s radostí a laskavostí a nemáte-li samy ničeho, co byste jim daly, promluvejte aspoň vlídně s nimi. Laskavé slovo je také almužna. Největší útrpnost mějte s mrzáky, obzvláště se slepci. Nemůžete jim ovšem pomoci jako Pán Ježíš, ale pozorně a laskavě je převéstí přes ulici, dáti jim almužnu; vlídně s nimi promluvití můžete vždycky.

Uzdravení služebníka setníkova.

(Jak se máme chovati ke služebným, k nemocným, k pánům.)

Milé děti! Pamatujete si ještě, koho Pán Ježíš uzdravil u Jericha? Dnes vám budu vypravovati o jiném záračném uzdravení: Pán Ježíš uzdravil služebníka setníkova.

Ve městě Kafarnaum na břehu jezera Genezaretského žil římský setník. V Kafarnaum byli totiž vojáci a setník byl jejich pánem nebo velitelem. Setaík nebyl Žid, ale měl Židy rád a vystavěl jim za své peníze školu. Tento setník měl služebníka, kterého velice miloval, a ten byl na smrt nemocen. Zavolal již několik lékařů k němu, ale žádný honemohl uzdravití. Tu uslyšel, že Pán Ježíš jest na cestě do Kafarnaum. I zaradoval se; ale protože si netroufal k Pánu Ježíši jíti sám, poslal několik nejváženějších mužů města poprosit jej, aby služebníka jeho uzdravil. Pán Ježíš šel. Když byl již nedaleko domu, vyšel mu setník

sám vstříc a pravil: »Páne, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rcislovem, a uzdraven bude služebník můj.« Řeknu vám slova setníkova ještě jednou: »Páne, nejsem...« Co řekl setník Pánu Ježíši? Opakujte všecky!... Těmito slovy chtěl setník říci: Nejsem hoden, nezasluhuji si, abys vešel do domu mého, protože jsi Syn Boží a já pohan. Není také třeba, abys šel až do domu mého; řekneš-li jen, bude můj služebník ihned zdrav. Pánu Ježíši líbila se víra setníkova a chválil ho přede všemi, kteří ho provázeli. Řekl dále, že takoví pohané, jako setník, přijdou spíše do nebe nežli Židé, kteří nechtějí uvěřiti v Syna Božího a Vykupitele světa. Pak odměnil také setníka za jeho víru a řekl mu: »Jdi, a jak jsi uvěřil, staň se tobě!« A v tu chvíli byl služebník uzdraven.

Koho uzdravil Pán Ježíš?... Ve kterém městě bydlil setník?... Jakého služebníka měl setník?... O kom slyšel setník, že jest na cestě do Kafarnaum?... Koho poslal setník k Pánu Ježíši?... Potom šel sám vstříc Pánu Ježíši a co řekl?... Opakujte ještě jednou všecky!... Co řekl Pán Ježíš setníkovi?... Co se stalo v tu chvíli?...

Setník byl zajisté hodný pán, protože měl služebníka svého tak rád. Jiný pán byl by si snad pomyslll: Aťsi zemře! Nemohu za to. Vezmu si jiného služebníka; za peníze mi každý poslouží. Setaík však měl dobré srdce, zacházel se všemi svými služebníky laskavě a pečoval o jejich zdraví. Tak laskavě má zacházeti každý pán se svými služebníky. Vy ovšem, milé děti, nemáte ještě žádných služebníků, ale mají je snad vaši rodiče. Jak se k nim máte chovati? Jak se k nim choval setník? A setník byl veliký a mocný pán! Chovejte se proto ke služebníkům přívítivě. Potřebujete-li něčeho od nich, požádejte je o to slušně; nikdy však nesmíte s nimi hrubě a nelaskavě zacházeti. Nemyslete, že jsou služebníci něco méně než ostatní lidé. Pán Bůh má všecky lidi stejně rád. Kdyby některý ze služebníků onemocněl, jděte k němu ve volné chvíli a poslužte mu. Nemocný člověk nemůže si sám pomoci. Pán Bůh chce, aby mu zdraví lidé pomáhali a sloužili.

Pravil jsem, že setník byl hodný pán, protože měl služebníka svého rád a pečoval o něho. Co myslíte však, milé dívky! Kdyby ten služebník býval lenivý, neposlušný a neuctivý, byl by ho měl jeho pán také tak rád? Zajisté ne. Chtějí-li tedy služebníci, aby je páni jejich měli rádi a o ně pečovali, musí pilně pracovati, na slovo poslouchati a uctivě se chovati. Jen tehdy by nesměli uposlechnouti, kdyby jim páni něco poroucheli, co Pán Bůh zapovídá. Milé dívky! Mnohé z vás půjdou později do služby nebo do učení. Chcete, aby s vámi páni nebo mistři byli spokojeni? Zajisté.

Chcete-li toho dosáhnouti, cvičte se v pracovitosti, poslušnosti a uctivosti již teď. Dělejte úkoly rádně, pilně se učte a poslouchajte na slovo doma i ve škole. Pak vás bude mfti nyní i později každý rád.

Vzkříšení dcery Jairovy.

Dosud jsem vám vypravoval, jak Pán Ježíš uzdravil zázračně dva nemocné. Které? Podobně uzdravil Pán Ježíš ještě mnoho, mnoho nemocných. Byly to veliké zázraky. Všickni, kteří je viděli, neb o nich slyšeli, divili se jim a poznávali z nich všemohoucnost Pána Ježíše. Ale Pán Ježíš činil ještě větší zázraky! Zajisté jste ještě nikdy neslyšely, že by některý mrtvý člověk zase oživil. Když některýin rodičům zemře dítě, jak rádi by je zase vzkřísili, aby dále žilo a jim radost působilo, ale nedovedou toho, i kdyby sebe více plakali a nařkali. Nedovede toho ani nejdovednější lékař. Jen Pán Ježíš to učiní. Ano, milé dívky, Pán Ježíš křísil mrtvé.

O jednom takovém vzkříšení budu vám dnes vypravovati.

Na svých cestách po zemi židovské přišel Pán Ježíš po delší době opět do Kafarnaum. Sotva se lidé o tom dověděli, přiběhli k němu, vítali ho a radovali se, že je Pán Ježíš zase navštívil. Mimo jiné přistoupil k němu také představený školy, jménem Jairus.

Ten měl jedinou dceru, dvanáctiletou, na smrt nemocnou. Ze strachu, aby mu milovaná dcera nezemřela, padl k nohám Ježíšovým a prosil ho snažně: »Pane, dcera má umírá. O pojď, vlož na ni ruku svou a ona bude zase zdráva!« Dobrotivý Pán Ježíš vyslyšel jeho prosbu a šel s ním. Učenici a mnozí lidé doprovázeli ho. Ještě nepřišli k domu, když jim služebník Jairův přiběhl naproti a zvěstoval smutnou novinu: »Dcera tvá již zemřela; netrmácej tedy děle Mistra!« Služebník ten se domníval, že Pán Ježíš může jen nemocné uzdraviti. Že by také mohl křísiti mrtvé, toho se nenadál. Proto řekl Jairovi, aby Pána Ježíše ušetřil cesty až do domu, protože veškerá pomoc jest marna. Jairus ulekl se hrozně. Zbledl, třásl se na celém těle a nemohl promluvit ani slova. Ale Pán Ježíš ho těšil: »Neboj se! Věť jen ve mne a dcera tvá bude zase zdráva.«

Kdo padl v Kafarnaum k nohám Ježíšovým? ... Jak stará byla dcera Jairova? ... Jak byla nemocna? ... Jak prosil Jairus Pána Ježíše? ... Kdo jim přiběhl naproti? ... Co zvěstoval služebník Jairovi? ... Kterými slovy těšil Pán Ježíš Jaira? ...

Když přišli do domu Jairova, spatřil Pán Ježíš mnoho lidí, kteří pro zemřelou dceru plakali. Byli tam i hudebníci, kteří dle tehdejšího obyčeje hráli u mrtvého smuteční písně. Pán Ježíš jim řekl: »Proč pláčete a děláte hluk? Dívka neumřela, ale spí.« I posmívali se mu někteří, protože věděli, že dívka zemřela. Nevěděli ovšem ještě, že Pán Ježíš může křísiti mrtvé právě tak snadno, jako my budíme ty, kteří usnuli. Pán Ježíš poručil všem cizím lidem, aby odešli. Potom vzal otce a matku dívky a tři apoštoly, Petra, Jakuba a Jana, a vešel s nimi do světničky, ve které ležela zemřelá dívka. Rodiče plakali a nařkali nad smrtí své dcerušky. Jedinou jejich nadějí bylo, že ji snad Pán Ježíš, který již tolik zázraků učinil, přivede opět k životu. A hle! Pán Ježíš přistoupil k mrtvole, vzal ji za ruku a řekl: »Dívko, vstaň!« A hned dívka vstala a chodila. Představte si, milé dívky, radost rodičů, když viděli, že jejich milovaná dceruška jest zase živa a zdráva. Nevěděli ani radostí, mají-li dříve svou dcerušku objímati a líbat, nebo Pánu Ježíši za tak

veliký zázrak děkovati. Zpráva o zázračném vzkříšení dcery Jairovy rozšířila se rychle po celé zemi židovské. Co jsem vám dnes vypravoval, můžete si krátce pamatovati takto: Pán Ježíš vzkřísil dceru Jairovu.

Koho vzkřísil Pán Ježíš? ... Koho spatřil Pán Ježíš, když přišel do domu Jairova? ... Co jim řekl Pán Ježíš? ... Proč se mu někteří posmívali? ... Koho vzal Pán Ježíš do světničky, ve které ležela zemřelá dívka? ... Co pravil Pán Ježíš zemřelé dívce? ... Co se ihned stalo? ...

Veliká byla radost rodičů, když Pán Ježíš dcerušku jejich k životu přivedl. Nezapomněli zajisté nikdy na tak veliké dobrodiní a milovali Pána Ježíše po všechny dny života svého.

Milé děti! Kdybyste zemřely — a Pán Ježíš vás zase vzkřísil, neděkovaly byste mu srdečně? Hleďte! Kolikrát jste již mohly zemřít! Již mnoho dětí zemřelo a odpočívá na hřbitově ve chladném hrobečku. Vám Pán Ježíš dává život a probouzí vás každodenně ze spánku, který se podobá smrti. Děkujte proto také každodenně Pánu Ježíši a chovejte se vždycky slušně a mravně, aby Pán Ježíš z vašeho života měl radost.

Vzkříšení mládence Naimského.

(Jak se máme chovati při pohřbu.)

Pán Ježíš vzkřísil dceru Jairovu, která právě zemřela. Dnes uslyšíte o vzkříšení mládence, kterého již odnášeli na hřbitov.

Jednoho dne šel Pán Ježíš s učenky svými do města, které se jmenovalo Naim. Veliké množství lidu šlo za ním. Když se přibližoval ku bráně města, potkal pohřební průvod. Nesli na hřbitov mládence, jediného syna matky, která byla vdova. Ubohá matka šla za marami, plakala a nařikala. Mnoho lidí z města šlo s ní, aby ji v zármutku jejím potěšili. Nebylo opravdu divu, že veliký žal svíral její srdce. Před delší dobou zemřel jí muž — nyní doprovází ke hrobu

svého jediného syna, kterého měla tolik ráda a který ji ve stáří podporoval a živil. Když Pán Ježíš ubohou matku spatřil, bylo mu jí líto, měl s ní útrpnost a řekl k ní laskavě: »Neplač!« Matka pozvedla k němu slzami zarosené oči, jakoby chtěla říci: Jak nemám plakati, když mi zemřel jediný a tak hodný syn? — Pán Ježíš přistoupil k nosičům a dotekl se mar na znamení, aby se zastavili. Nosiči postavili máry na zem. Mrtvý mládenec ležel v rakvi, která dle obyčeje židovského neměla víka, a byl přikryt jenom bílým plátnem. Všickni pohlíželi mlčky na Pána Ježíše a byli zvědaví, co se dále bude dít. Pán Ježíš řekl k mrtvému: »Mládenče, tobě pravím, vstaň!« A hned posadil se mládenec a počal mluvit. Pán Ježíš vzkřísil mládence. Koho vzkřísil Pán Ježíš? Matka radostí a hrůzou byla tak zaražena, že nemohla ani k synu svému přistoupit. I vzal Pán Ježíš mládence za ruku a dal jej matce jeho. Všecky, kteří vzkříšení mládence byli přítomni, pojala veliká bázeň. Poznali, že tak veliký zázrak nemůže učiniti člověk, nýbrž jen sám Pán Bůh. S velikou úctou pohlíželi na Pána Ježíše, velebili Pána Boha a děkovali mu, že svého Syna poslal na svět.

Do kterého města šel Pán Ježíš se svými učenky? ... Koho potkal u brány města? ... Koho nesli na hřbitov? ... Kdo šel za marami? ... Co řekl Pán Ježíš matce? ... Cím byl mládenec přikryt? ... Co řekl Pán Ježíš mrtvému mláďenci? ... Co se stalo po těchto slovech Pána Ježíše? ... Komu dal Pán Ježíš vzkříšeného mládence? ...

Když odnášeli mrtvého mládence na hřbitov, šli ubohá matka za marami a plakala. Šla za marami sama? Kdo šel s ní? Šli s ní proto, aby ukázali, že ji mají rádi a že s ní mají soustrast. Cestou modlili se za duši zemřelého, aby ji Pán Bůh vzal do nebe. Takové pohřební průvody viděly jste již často. Když potkáte pohřební průvod, smekněte a pokřičte se před křížem, který se nese v čele průvodu. A jdete-li v průvodu, nehovořte zbytečně. Zemřelému ovšem nemůžete pomoci tak, jako pomohl Pán Ježíš mláďenci; ale poněkud můžete mu pomoci ptece, když se za jeho duši budete modlit, aby ji Pán Bůh vzal

k sobě do nebe. Vzpomeňte si také, že i vy někdy zemřete a budete nesený na hřbitov.

Pánu Ježíši bylo matky líto a těšil ji. Také nám má býti líto těch, kterým někdo z příbuzných zemřel, a máme je potěšiti laskavým slovem nebo pomocí. Když nám tatínek, maminka, bratr, sestřička nebo někdo z příbuzných zemře, také nás to těší, mají-li lidé s námi soustrast a jdou-li na pohřeb. Ale největší naší útěchou musí býti, že Pán Ježíš o našem zármutku ví a všechno zase obrátí k dobrému.

Vzkříšení Lazara.

(Všickni lidé budou vzkříšeni.)

Milé dívky! Slyšely jste, že Pán Ježíš křísil mrtvé. O kterých vzkříšených jsem vám již vypravoval? Dnes uslyšíte o vzkříšení Lazara, který byl již čtvrtý den v hrobě.

Nedaleko Jerusálema v městečku Bethanii žil nábožný muž, jménem Lazar. Lazar měl dvě sestry, Marii a Martu. Pán Ježíš měl je velice rád a navštěvoval je často. Jednou Lazar těžce onemocněl. Maria a Marta věděly, že by ho Pán Ježíš uzdravil; ale protože učil daleko od Bethanie, vyslaly k němu posla se vzkazem: »Pane, ten, kterého miluješ, jest nemocen.« Posel očekával, že Pán Ježíš půjde ihned s ním, aby Lazara uzdravil; ale Pán Ježíš nešel. Řekl jen poslovi: »Nemoc Lazara není k smrti, nýbrž ukáže lidem moc a slávu Syna Božího.« Posel vrátil se do Bethanie a nalezl Lazara — mrtvého. Teprve po dvou dnech řekl Pán Ježíš učeníkům: »Pojdme do Bethanie! Lazar, přítel náš spí; půjdu tam, abych jej probudil.« Nevěděl snad Pán Ježíš, že Lazar již zemřel? Věděl, ale protože mohl mrtvé tak snadno vzkřísiti, jako kdyby jen spali, řekl, že Lazar spí. Učeníci řekli: »Pane, spí-li Lazar, bude zase zdráv.« Domnívali se totiž, že Lazar opravdu jen spí. I řekl jim Pán Ježíš otevřeně: »Lazar umřel. Ale pojďte k němu!«

Který muž žil v městečku Bethanii? . . . Jak se jmenovaly jeho dvě sestry? . . . Kdo je miloval a často navštěvoval? . . . Co se stalo Lazarovi? . . . Co vzkázaly Lazarovy sestry Pánu Ježíši? . . . Šel Pán Ježíš ihned do Bethanie? . . . Co se stalo zatím s Lazarem? . . .

Když přišli do Bethanie, ležel Lazar již čtyři dny v hrobě. K zarmouceným sestřím přišli příbuzní a známi, aby je potěšili. Jakmile Marta uslyšela, že Pán Ježíš přichází, opustila hosti, pospíchala Pánu Ježíši vstříc a řekla: »Pane, kdybys zde byl býval, nebyl by bratr můj zemřel.« Pán Ježíš jí těšil: »Bratr tvůj zase vstane z mrtvých.« Marta odpověděla: »Vím, že vstane, při vzkříšení v den posledního soudu, neboť v ten den vstanou všickni zemřelí.« Ale Pán Ježíš jí řekl: »Já jsem vzkříšení a život; já mohu vzkřísiti, kdykoli chci. Věříš tomu?« A Marta odpověděla: »Ovšem, Pane, věřím že jsi Kristus, Syn Boží.«

Potom odešla Marta zpět do domu, zavolala tiše svou sestru Marii a řekla jí: »Pán Ježíš jest zde a chce s tebou mluvit.« Maria rychle vstala a pospíchala k Pánu Ježíši. Přátelé se domnívali, že jde ke bratrovu hrobu, a šli za ní. Maria padla k nohám Ježíšovým a zvolala: »Pane, kdybys zde byl býval, nebyl by bratr můj zemřel.« — Dále nemohla pro pláč mluvit. Židé, kteří šli za ní, nemohli se také zdržeti pláče. I Pán Ježíš byl pohnut k lítosti a tázal se: »Kam jste ho pochovali?« I vedli jej ke hrobu. Cestou Pán Ježíš pro Lazara plakal.

Kolik dní ležel již Lazar v hrobě, když Pán Ježíš přišel do Bethanie? . . . Která sestra přišla k Pánu Ježíši nejdříve? . . . Co mu řekla? . . . Jak jí těšil Pán Ježíš? . . . Co odpověděla Marta? . . . Co jí řekl Pán Ježíš? . . . Kam potom odešla Marta? . . . Co jí oznámila? . . . Ke komu pospíchala Maria? . . . Jak zvolala? . . . Kam vedli potom Pána Ježíše? . . . Co činil Pán Ježíš cestou? . . .

Hrob Lazarův byl vytesán ve skále a přikryt velikým kamenem. Pán Ježíš řekl, aby kámen odvalili a hrob otevřeli. Ale Marta namítala: »Pane, již zapáchá, nebyť leží již čtyři dny v hrobě.« Pán Ježíš jí však odpověděl: »Neřekl jsem ti již, že jsem vzkříšení a život? Že mohu vzkřísiti, kdykoli chci?« Tu

odvalili přátelé kámen, Pán Ježíš pohlédl k nebi, modlil se hlasitě a zvolal hlasem velikým: »L a z a r e, p o j d v e n i!« V tom okamžiku Lazar ožil a vyšel z hrobu. Nemohl však dobře jít, protože byl dle židovského zvyku zavínut do plátna. Proto poručil Pán Ježíš: »Rozvažte jej, aby mohl choditi.« Když tak učinili, chodil Lazar opět jako před smrtí a byl ještě mnoho let živ. S bázní pohlíželi lidé na vzkříšeného Lazara a poznávali, že Pán Ježíš jest pravý Bůh, neboť žádný člověk nemohl by vzkřísiti člověka, který již čtyři dny hnil v hrobě.

Za krátkou dobu rozšířila se zpráva o vzkříšení Lazarově daleko široko. Ze všech krajin přicházeli lidé do Bethanie, aby se na vlastní oči přesvědčili, že zemřelý Lazar opět žije. A kdž se přesvědčili, radovali se z toho, chválili Pána Boha a věřili, že Pán Ježíš jest Syn Boží a slíbený Vykupitel. Pamatujte si krátce: Pán Ježíš vzkřísil Lazara, který již čtyři dny ležel v hrobě.

Čím byl překryt hrob Lazarův? ... Co poručil Pán Ježíš? ... Co namítala Marta? ... Co jí odpověděl Pán Ježíš? ... Co odvalili přátelé? ... Kam pohlédl Pán Ježíš? ... Co činil? ... Jak zvolal? ... Kdo vyšel v tom okamžiku z hrobu? ... Proč nemohl Lazar dobře jít? ... Co poručil Pán Ježíš? ... Co poznávali lidé z toho zázraku? ...

Největší radost ze vzkříšení Lazara měly ovšem obě jeho sestry, Maria a Marta. Za těžké nemoci Lazarovy očekávaly toužebně příchod Pána Ježíše, poněvadž byly přesvědčeny, že by ho Pán Ježíš uzdravil. Když však Lazar zemřel, plakaly a nařkaly, neboť se domnívaly, že se s Lazarem zde na světě již nikdy neshledají. Pán Ježíš těšil Martu: »Bratr tvůj zase vstane z mrtvých.« A co odpověděla Marta? Ano, milé dítky, na konci světa, v den posledního soudu, vstanou všickni lidé z mrtvých. Když Pán Bůh tělo člověka stvořil, bylo neživé. Aby oživlo, vdechl do něho Pán Bůh nesmrtelnou duši. Při smrti člověka odloučí se zase duše od těla. Duše jde k Pánu Bohu, mrtvé tělo přijde do země; tam shnije a rozpadne se v prach. Ale nezůstane tam vždycky, neboť na konci světa Pán Bůh vzkřísí všechny

lidi. Jak to učiní? Spojí duše lidské s jejich těly, a lidé oživnou. Může to Pán Bůh učiniti? Ovšem, neboť jest všemohoucí. Řekne jen — a lidé vstanou z mrtvých jako Lazar, mládenec Naimský a dcera Jairova.

Kdy vstanou všickni lidé z mrtvých? ... Opakujte společně! ... Kdo je vzkřísí? ... Co se odlučuje při smrti člověka od jeho těla? ... Kdo spojí zase duše lidské s jejich těly? ... Proč to Pán Bůh může učiniti? ...

To jest, milé dítky, velice potěšitelné učení. Jako zemřel Lazar, tak i vám může zemřít otec nebo maminka, a vy byste plakaly a nařkaly jako Maria a Marta. Také vy můžete zemřít jako dcera Jairova a mládenec Naimský, a pak by zase plakali vaši rodiče. Ale zármutek Marie a Marty, matky mládence Naimského a manželů Jairových obrátil se v radost, protože Pán Ježíš jejich zemřelé vzkřísil. Tak i zármutek lidí obrátí se v radost, až na konci světa zase oživnou a rodiče své dítky a dítky své rodiče spatří živé. Proto nenaříkejte příliš, milé dítky, kdyby vám snad někdo zemřel. Je to ovšem velice bolestné ztratiti rodiče, které dítky své tolik milují, ale nepamenejte nikdy, že se s nimi opět u Pána Boha shledáte. Nářkem byste nepomohly ani rodičům, ani sobě. Dítky, kterým rodiče zemřeli, nejlépe činí, když se za ně modlí a jim slíbí, že budou vždy Pána Ježíše milovati, dle jeho učení žítí a zlého se varovati. Tak číňte, milé dítky, i vy, aby vás Pán Bůh po smrti vzal do nebe, kde se s rodiči, bratry a sestrami shledáte a s nimi na věky se budete radovati.

Ježíš, přítel dítek.

(Pán Ježíš miloval všechny lidi, zvláště dítky. Užítí.)

Dnes vám, milé dítky, budu vypravovati o něčem, co jste slyšely již v první náboženské hodině. Když jsem tehdy vstoupil do třídy, pozdravily jste: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Protože jste těmi slovy chválily Pána Ježíše, vypravoval jsem vám ihned

o něm, jak měl děti rád. Dnes vám o tom ještě jednou budu vypravovati, abyste lásku Pána Ježíše k dětem ještě lépe poznaly a jej také co nejvíce milovaly.

Slyšely jste již několikrát, že se k Pánu Ježíši se všech stran lidé hrnuli, aby spatřili jeho zázraky a slyšeli jeho učení. Malé děti nemohly však tak daleko za Pánem Ježíšem jít. Proto přinesly jednou nábožné matky své děti k Pánu Ježíši, aby se nad nimi modlil a dal jim své požehnání. Kristus Pán před tím dlouho učil a byl velice unaven. Proto nechtěli svatí apoštolé ony matky k Pánu Ježíši pustiti. Kristus Pán však nedbal únavy a řekl: »Nechtež dítek přijít ke mně a nebraňte jim, neboť takových jest království nebeské!« — Dejte pozor, řeknu vám tato slova ještě jednou: »Nechtež dítek...« Těmito slovy chtěl Pán Ježíš říci: Jen pusťte děti ke mně! Ačkoli jsem unaven, přece je rád přijmu, neboť děti miluji a rád s nimi rozmlouvám; děti poslušné a zbožné přijdou do nebe. Potom již sv. apoštolové matkám nebránili. Ustoupili, a matky nesly nebo vedly své děti k Pánu Ježíši. Z počátku byly děti trochu zaraženy; když však viděly, že Pán Ježíš na ně laskavě se usmívá, přitulily se k němu. Pán Ježíš bral je do náručí, objímal je, vzkládal na ně ruce a dával jim požehnání, t. j. přál jim, aby se jim vždycky dobře vedlo a aby přišly do nebe.

Koho přivedly nábožné matky k Pánu Ježíši? ... Co chtěly od Pána Ježíše? ... Proč jich nechtěli sv. apoštolé k Pánu Ježíši pustiti? ... Co řekl Pán Ježíš? ... Opakujte všechny! ... Co činil potom Pán Ježíš s dětmi? ... Čeho jim přál? ...

Toho ovšem Pán Ježíš přál a přeje všem lidem; proto se stal Syn Boží člověkem, aby lidem dobře činil a je do nebe přivedl. A že tak Pán Ježíš činil, ukázal mnoho a mnohokrát. Neúnavně chodil po zemi židovské a byl ke všem lidem velice laskavý a dobrotivý. Kdekoli našel nějakého ubohého člověka, potěšil jej a pomohl mu. Nestyděl se ani za nejchudší lidi; právě naopak, s těmi měl největší útrpnost. Svůj první zázrak učinil, aby pomohl chudým lidem z ne-

snáze. -- Zázračně nasycil hladové. Chudým rybářům-apostolům dal uloviti veliké množství ryb. Zachránil je ve hrozné bouři. Uzdravil slepého žebráka, služebníka setníkova. Vzkřísil dceru Jairovu, mládence Naimského, Lazara. — A to nejsou, milé děti, všechny zázraky Pána Ježíše. Učinil jich mnohem více a všechny jen proto, aby prokázal lidem dobrodiní. Modlil se také, často celé noci, za všechny lidi, za hodné i za zlé a konečně za ně i zemřel. Tak velice miloval Pán Ježíš všechny lidi! Zvláště však miloval děti. Ačkoli byl velice unaven, přece je ochotně přijal, objímal a jim žebnal. Proto měly i děti Pána Ježíše velice rády. Kdekoli ho spatřily, běžely k němu a pozdravovaly ho uctivě. Šťastné děti! Nepřály byste si také býti mezi nimi? Zjistěte. Hleďte, milé děti, i vy jste tak šťastny, neboť Pán Ježíš miluje vás právě tak, jako ony děti, které nábožné matky k němu přivedly. I vám dává Pán Ježíš své požehnání, zvláště když se zbožně modlíte, mravně se chováte a doma i ve škole posloucháte. Také vám Pán Ježíš přeje, aby se vám dobře vedlo, a chce vás vzít do nebe. Jenom dítě nezbedných, nemravných a neposlušných Pán Ježíš nemiluje a nedává jim svého požehnání.

Ke komu byl Pán Ježíš velice laskavý a dobrotivý? ... S kterými lidmi měl největší útrpnost? ... Co činil lidem hladovým? ... Co činil nemocným? ... Za koho se Pán Ježíš modlil? ... Za koho zemřel? ... Koho pak miloval Pán Ježíš obzvláště? ... Koho miluje Pán Ježíš doposud? ... Kdy vám dává Pán Ježíš požehnání? ... Kterým dětem nedává Pán Ježíš svého požehnání? ... Ku kterým dětem chcete náležet vy? ...

Milé děti! Pán Ježíš miloval všechny lidi, zvláště děti. A co z toho následuje? Že ho mají také všichni lidé a zvláště děti milovati. Lidé, kterým Pán Ježíš na svých cestách po zemi židovské dobrodiní prokázal, chodili za ním, děkovali mu a chválili jej po celý svůj život. Také vy, milé děti, máte Pána Ježíši děkovati, jej chváliti, k němu se modliti a jej v kostele navštěvovati. Čím pilněji tak budete činiti, tím více vás Pán Ježíš bude milovati.

Pán Ježíš učí v podobenstvích.

Když jste, milé dívky, začaly chodit do školy, neuměly jste ještě ani číst, ani psát, ani počítati. Tehdy jste ani všecy nevěděly, kolik jest jedna a jedna. Dnes to ovšem již víte. Pan učitel vás tomu již naučil. Vzal na př. jablko, postavil je na stůl a řekl: »Na stole jest jedno jablko.« Potom dal k jablku na stole ještě jedno jablko. Kolik jich tam potom bylo? Tak jste se naučily, že jedna a jedna jsou dvě. Nyní nemusíte ani na jablka mysliti a víte, že jedna a jedna jsou dvě, dvě a tři pět, pět a pět deset atd. Pan učitel řekl vám vždycky nějaký příklad a dle toho příkladu jste se učily.

Podobně to činil Pán Ježíš. Když začal učit, nevěděli ještě lidé, co dělají, čeho se mají varovati a čemu věřiti, aby přišli do nebe. Pán Ježíš je tomu učil. Aby však jeho učení lépe rozuměli, řekl jim obyčejně nejdříve nějaký příklad nebo podobenství a dle toho podobenství jim vložil své učení. O podobenstvích Pána Ježíše uslyšíte dnes a v příštích náboženských hodinách.

Milosrdný Samaritán.

(Přikázání lásky.)

K Pánu Ježíši přišel učený člověk, který se nazýval také zákoník, a řekl: »Mistře, co musím činiti, abych přišel do nebe?« Pán Ježíš se ho otázal: »Co poručil Pán Bůh lidem, aby činili?« Zákoník odpověděl: »Pán Bůh poručil: Milovati budeš Pána Boha svého, z celého srdce svého a z celé duše své a ze vsí síly své i ze vsí myslí své; a bližního svého jako sebe samého.« — I řekl mu Pán Ježíš: »Dobře jsi odpověděl. Čiň tak a přijdeš do nebe!« — Ale zákoník se tázal dále: »Kdo jest můj bližní?« Těmito slovy chtěl říci: Že mám Pána Boha milovati více nežli zdraví, peníze, rodiče i život, to vím; ale nevím,

mám li z lidí milovati jenom Židy či také pohany, příbuzné či také cizí, lidi hodné či také zlé? Pán Ježíš chtěl ho poučiti, že máme milovati všecy lidi, chceme li přijíti do nebe. Aby to zákoník lépe pochopil, vypravoval mu Pán Ježíš podobenství o milosrdném Samaritáně.

Člověk jeden šel z Jerusalema do Jericha. Na cestě upadl mezi lotry. Ti ho zranili a oloupili, t. j. vzali mu všecy peníze a věci, které měl u sebe. Potom nechali ho polomrtvého na cestě ležeti a odešli. Po chvíli šel touž cestou židovský kněz. Když spatřil polomrtvého a oloupeného člověka, politoval ho sice, ale šel dále. Také levita, služebník při chrámu Jerusalemském, šel touž cestou a spatřil ubožáka ležeti; ale i on šel dále a nepomohl mu. Konečně bral se touž cestou Samaritán. Když spatřil ubohého, polomrtvého člověka, bylo mu ho srdečně líto. Přistoupil ihned k němu, vymyl olejem a ochladil vínem jeho rány a ovázal je, aby nekrvácely; potom vysadil jej na svého osla, vedl do nejbližší hospody a pečoval tam o něj. Příštího dne, když bylo mu jíti dále, dal hospodskému dva denáry (skoro 3 koruny) a řekl: »Měj o něj péči; až se vrátím, zaplatím ti všecko, oč ještě více pro něj vydáš.« — Potom tázal se Pán Ježíš: »Kdo z těch tří zdá se ti bližním býti tomu, kterýž upadl mezi lotry?« Zákoník odpověděl: »Ten, který mu prokázal milosrdenství.« I řekl mu Pán Ježíš: »Jdi a čiň podobně!«

O kterém podobenství slyšely jste dnes?... Odkud šel jeden člověk?... Kam šel?... Co se mu stalo na cestě?... Kdo šel nejprve touž cestou?... Co učinil?... Kdo šel potom touž cestou?... Co učinil levita?... Kdo bral se konečně touž cestou?... Co učinil Samaritán?... Jak tázal se potom Pán Ježíš zákoníka?... Co odpověděl zákoník?... Co mu pak řekl Pán Ježíš?...

Podobenstvím o milosrdném Samaritáně učí Pán Ježíš, že každý člověk jest náš bližní. Pamatujte si dobře, milé dívky, že každý člověk jest náš bližní! Ten, který upadl mezi lotry, byl Žid. Mezi Židy a Samaritány bylo veliké nepřátelství. Židé, i když měli velikou žízeň, nechtěli od Samaritánů ani

píti. Tak velice hněvali se na Samaritány! Tu mohl si Samaritán pomysliť: »Jsi Žid, nepřítel Samaritánů, nepomohu ti! Kdybych já byl na tvém místě, nepomohl bys mi také. Pomysliť si Samaritán něco takového? Nikoli. Neohlížel se na to, že zraněný a oloupený člověk jest Žid a že by mu v podobném neštěstí sotva pomohl. Měl rád všechny lidi, a když viděl ubohého, polomrtvého člověka, který potřeboval rychlé pomoci — pomohl ihned.

Milé děti! Jako milosrdný Samaritán máme jednat i my, chceme-li přijít do nebe. Pán Bůh chce, abychom milovali všechny lidi: hodné i zlé, přibuzné i cizí, křesťany i lidi jiné vřry. Každý člověk pochází jako my od prvních rodičů a má téhož nebeského Otce jako my. Pán Bůh miluje všechny lidi a chce, aby všickni lidé přišli do nebe.

Čemu učí Pán Ježíš podobenstvím o milosrdném Samaritánu?... Kdo byl ten, který upadl mezi lotry?... Co bylo mezi Židy a Samaritány?... Co si mohl Samaritán pomysliť?... Pomysliť si něco takového?... Koho měl Samaritán rád?... Koho máme tedy i my milovati?... Jen přibuzné?... Jen křesťany?... Od koho pocházejí všickni lidé?... Kdo jest Otcem všech lidí?... Kam chce Pán Bůh, aby všickni lidé přišli?... Kdo je tedy náš bližní?... Opakuj!... Opakujte všechny!...

Na milosrdném Samaritánu ukázal také Pán Ježíš, jak máme své bližní, totiž všechny lidi, milovati. Máme je milovati jako sebe. Jak máme milovati své bližní? Když Samaritán zraněného a oloupeného člověka spatřil, pomysliť si: Kdybych já zde tak ležel, čeho bych si asi přál? Aby mne zde lidé nechali zahynouti? Zajisté ne. Co tedy? Aby se někdo nade mnou smiloval a mně pomohl. A co bych si přál, aby mně jiní učinili, to chci i já učiniti jinému. Ano, milé děti! Co chcete, aby vám jiní činili, máte i vy činiti jim; a čeho si sami nepřejete, nesmíte činiti jiným. Přejete si zajisté jen dobré: aby se vám dobře vedlo, aby vás měli lidé rádi, aby vám pomáhali, když pomoci potřebujete, aby vás litovali, když by se vám něco zlého stalo atd. Proto také máte lidi milovati, jim pomáhati, když potřebují pomoci, a jich litovati, když se jim něco zlého přihodí. Nepřejete si

zlého: nemoci, bolesti, bídy; nepřejete si, aby vám někdo něco zlého dělal nebo přál. Proto nesmíte nikomu nic zlého činiti ani přáti. Tak to přikazuje Pán Ježíš, který jen dobře činil, z lásky k lidem na svět přišel a za ně na kříži zemřel. A protože Pán Ježíš přikazuje, abychom Pána Boha nade všechno a všechny lidi jako sebe samy milovali, říkáme, že nám dal příkázání lásky. Toto přikázání lásky zní: »Milovati budeš Pána Boha svého, z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší síly své a ze vší mysli své; a bližního svého jako sebe samého.«

Jak máme milovati všechny lidi?... Čeho přejete sobě?... Čeho máte přáti jiným?... Čeho si nepřejete?... Čeho nesmíte přáti jiným?... Kdo to přikazuje?... Jak se jmenuje to přikázání?... Kterak zní to přikázání?...

Milé děti! Na židovském knězi a levitovi vidíte, jak je to ošklivé, nemá-li někdo slitování s ubohými lidmi. Na milosrdném Samaritánu vidíte, jak je to krásné a ušlechtilé, pomáháme-li rádi a ochotně těm, kteří pomoci a útěchy potřebují. Komu se, milé děti, podobáte? Knězi a levitovi, či milosrdnému Samaritánovi? Neradujete se z neštěstí jiného? Nemstíte se? Pomáháte dle možnosti ubohým a chudým? Nemůžete-li pomoci, ukažte aspoň, že máte s nimi útrpnost.

O kookole mezi pšenici.

(Mezi křesťany jsou dobří i zlí lidé; poslední soud.)

Milé děti! Pán Ježíš chtěl také lidem vyložití, proč jsou na světě lidé hodní a zlí, a co se s nimi někdy stane. I vypravoval jim podobenství o kookole mezi pšenici. Poslyšte! Pán Ježíš řekl:

»Podobno jest království nebeské člověku, který nasil dobrého semene na poli svém. Když pak jeho lidé usnuli, přišel jeho nepřítel, nasil kookole mezi pšenici a odešel. Když pšenice vzrostla, ukázal se též

koukol. (Koukol jest neužitečná tráva, která na poli roste a dobrému obilí škodí, protože mu ubírá potravu a brání vzrůstu.) I přistoupili služebníci hospodářovi a řekli: »Pane, zdali jsi nenasil dobrého semene na poli svém? Odkud je tam tedy i koukol?« Hospodář jim odpověděl: »Nepřítel to učinil.« Služebníci tázali se dále: »Chceš-li, půjdeme a vytrháme jej?« Ale on řekl: »Ne, abyste snad, trhájce koukol, nevytrhali s ním i pšenici. Nechte obé růsti až do žní. V čas žní řeknu žencům: Seberte nejprve koukol a svažte jej ve snopy ku spálení; ale pšenici shromážděte do stodoly mé!«

Jaké podobenství vypravoval Pán Ježíš? ... Co chtěl Pán Ježíš tímto podobenstvím vyložit? ... Co nasil hospodář na svém poli? ... Co učinil nepřítel, když služebníci hospodářovi v noci usnuli? ... Co jest koukol? ... Kterak tázali se služebníci hospodáře? ... Co jim odpověděl hospodář? ... Jak dlouho chtěl nechati koukol růsti? ... Co řekl, že nafidí v čas žní? ...

Učenenci Pána Ježíše nerozuměli dobře tomuto podobenství; proto prosili Pána Ježíše, aby jim také řekl, co to podobenství znamená. A Pán Ježíš vyložil to podobenství takto: Rozsévač dobrého semene jsem já sám. Pole jest svět. Dobré símě jsou hodní lidé; koukol jsou lidé zlí. Nepřítel pak, který je rozsévá, jest ďábel. Žeň jest skonání světa a ženci jsou andělé. Jako bývá v čas žní koukol sebrán a spálen, tak se stane i se zlými lidmi při skonání světa, neboť pošlu anděly své, a ti vyberou všechny, kteří nyní zlé činí a špatný příklad dávají, a uvrhnou je do pekla. Tam budou zlí lidé plakati a bolestí zuby skřípati. Lidé hodní však budou krásní a blažení a přijdou do nebe.

Kdo jest rozséváč dobrého semene? ... Co znamená pole? ... Kdo jest dobré símě? ... Co znamená koukol? ... Kdo jest nepřítel? ... Co znamená žeň? ... Kdo jsou ženci? ... Co stává se v čas žní s koukolem? ... Co učiní andělé při skonání světa se zlými lidmi? ... Co budou dělati zlí lidé v pekle? ... Kam přijdou hodní lidé? ... Jací budou? ...

Pán Bůh stvořil lidi, aby byli hodní a aby přišli do nebe. Ale ďábel svádí lidi ku zlému. Tak to učinil již v ráji. Někteří lidé poslouchají více ďábla než Pána Boha, nejsou hodní, činí zlé, škodí jiným lidem, hřeší

a nemodlí se. Jsou jako škodlivý koukol na poli. Za to by je mohl Pán Bůh okamžitě potrestati i smrtí a uvrhnouti je do pekla jako pyšné anděly. A skutečně potrestal již často Pán Bůh zlé lidi ihned, když zlého se dopustili. Ale nečiní tak vždycky, neboť jest nejvyšší dobrotivý a nechává zlé lidi dále žíti, ano, prokazuje jim i mnoho dobrého, protože si přeje, aby se polepšili a přišli do nebe. Polepší-li se, má Pán Bůh radost a odpustí lidem jejich hříchy. Nepolepší-li se, potrestá je, neboť jest nejvyšší spravedlivý. Kdy se to stane? Na konci nebo při skonání světa. Při skonání světa vzkřísí Pán Ježíš všechny lidi, dobré i zlé, jako vzkřísil dceru Jairovu, mládence Naimského a Lazara. Pán Ježíš přijde ve veliké slávě s mnohými anděly a bude souditi. Andělé vyberou zlé lidi a postaví je na levou, lidi dobré pak postaví na pravou stranu Pána Ježíše. Zlí lidé neopovázají se ani oči pozdvihnouti k Pánu Ježíši a budou se třásti strachem; dobří lidé budou se radovati. Pán Ježíš řekne pak přede všemi každému, co dobrého nebo zlého na světě vykonal. Všickni budou sebe i ostatní lidi viděti tak jasně jako v zrcadle. Ani jediný hřích, kterého lidé nelitovali, nezůstane zatajen. Všickni budou o něm při posledním soudu vědět, a ti, kteří se toho hříchu dopustili, budou s velikou hanbou státi před Pánem Ježíšem a přede všemi lidmi. Ale ani dobré skutky nezůstanou zatajeny. Pán Ježíš poví každému, co dobrého na světě vykonal, a ti, kteří dobré činili, budou s velikou ctí a radostí státi před Pánem Ježíšem a přede všemi lidmi. A jako ve žních koukol se spaluje, tak řekne i Pán Ježíš ke zlým lidem: »Odejděte ode mne do pekla!« Zlí lidé zblednou po těchto slovech, zalomí rukama a odejdou do věčného pekla. Ó, jak budou litovati, že Pána Boha, rodičů svých i těch, kteří je k dobrému vedli, neuposlechli a se nepolepšili! S největší radostí chtěli by pak všechno napravití, co zlého na světě učinili, ale již bude pozdě. Marný bude jejich pláč a nárek. Jak šťastni za to budou lidé dobří! Pán Ježíš obrátí k nim svoji laskavou tvář a řekne jim: »Pojďte, požehnání, ke mně do království nebeského!«

S velikou radostí půjdou dobří lidé za Pánem Ježíšem do nebe, zpívající radostné písně. Ó, jak se budou radovati, že Pána Boha a rodičů svých vždy poslouchali, zlého se varovali, dobré konali, a když přece někdy chybili, zase se polepšili!

K čemu stvořil Pán Bůh lidi? ... Kdo svádí lidi ke zlému? ... Jací jsou někteří lidé? ... Co činí? ... Čemu se podobají? ... Co by jim za to Pán Bůh mohl udělati? ... Činí tak vždycky? ... Co jim prokazuje? ... Čeho si přeje? ... Co učiní Bůh, polepší-li se lidé? ... A nepolepší-li se? ... Kdy pak je potrestá? ... Kdy přijde Pán Ježíš ve veliké slávě? ... Co bude dělati? ... Kam postaví andělé lidi zlé? ... Kam lidi dobré? ... Co řekne Pán Ježíš lidem zlým? ... Co řekne dobrým? ... Čeho budou lidé zlí litovati? ... Z čeho se budou lidé dobří radovati? ...

Milé děti! Na podobenství o koukole mezi pšenicí poznáváte, že Pán Bůh jest nejen nejvyšší dobrotivý, nýbrž i nejvyšší spravedlivý. Jest nejvyšší dobrotivý, protože netrestá vždycky ihned. Popřává lidem času, aby se polepšili. Nemyslete si však, že Pán Bůh o hříších a dobrých skutcích lidí neví. Ví o všem, co se děje na světě, a odmění nebo potrestá všechny při posledním soudu. Na které straně Pána Ježíše chcete, milé děti, při posledním soudu státi? Zajisté na pravé straně mezi dobrými lidmi, kteří přijdou do nebe. Varujte se proto všeho zlého, nedejte se svést ke zlému, a kdybyste přece někdy chybili, napravte svoji chybu a polepšete se. Kdykoli spatříte obilí a v něm koukol, vzpomeňte si, čemu Pán Ježíš učil o posledním soudu, a řiďte se dle toho, aby i vám platila někdy slova Ježíšova: »Pojďte ke mně do království nebeského!«

O hřivnách.

(Bůh uděluje každému člověku potřebnou pomoc, aby mohl dobré konati; ale člověk musí spolupůsobiti.)

V minulém výkladu jste slyšely, že Pán Ježíš při posledním soudu dobré odmění a zlé potrestá. Aby se lidé na poslední soud dobře připravili a dobře

skutky konali, vypravoval Pán Ježíš další podobenství o hřivnách.

»Při posledním soudu budu jednati s lidmi jako jeden člověk, který chtěl odcestovati. Dříve než odcestoval, povolal své služebnky a odevzdal jim všechno své jmění. Jednomu dal pět hřiven, druhému dvě a třetímu jednu. (Jedna hřivna byla asi tolik, jako nyní 10.000 korun. Dostal tedy první asi 50, druhý 20, třetí 10.000 korun.)*) Potom nařídil služebníkům: »Pracujte a přičiňte se, aby hřivny přinesly užitek!« Pak odešel. — První služebník pracoval, přičiňoval se a vydělal jiných pět hřiven. Také druhý služebník pracoval a vydělal jiné dvě hřivny. Ale třetí služebník byl lenivý. Aby nemusil pracovati, zakopal hřivnu, kterou dostal, do země. Po dlouhém čase vrátil se pán a zavolal k sobě služebnky, aby mu řekli, jak s hřivnami pracovali. První služebník předstoupil a řekl: Pane, pět hřiven jsi mně dal, a já jsem s nimi vydělal pět jiných. I řekl mu pán: Dobře, služebníče: dobrý a věrný! Protože jsi byl věrným nad málem, ustanovím tě příště nad mnohým. Pojď ke mně a raduj se se mnou. — Potom přistoupil druhý služebník a řekl: Pane, dvě hřivny jsi mně dal, já s nimi vydělal jiné dvě. A pán pochválil ho právě tak jako prvního služebníka: Dobře, služebníče dobrý a věrný! Protože jsi byl věrný nad málem, ustanovím příště i tebe nad mnohým. Pojď ke mně a raduj se se mnou! Konečně přistoupil třetí služebník, který dostal jednu hřivnu a řekl: Pane, věděl jsem, že jsi muž přísný. Proto jsem se bál o hřivnu, kterou jsi mi dal, a uschoval jsem ji v zemi; zde máš, co je tvého. — Pán mu odpověděl: Služebníče zlý a lenivý! Věděl jsi, že jsem muž přísný. Právě proto měl jsi s hřivnou pracovati. A když jsi pracovati nechtěl, měl jsi ji aspoň někomu půjčiti, aby nesla užitek. Potom se pán obrátil k okolostojícím a rozkázal jim: Vezměte od něho hřivnu a dejte ji tomu, který má deset hřiven! Neboť každému, kdo svou přičinlivostí a pracovitostí něco vydělal, bude

*) Cenu hřivny možno udati při výkladu katechismu. U malých dětí řekni, že hřivna platila mnoho peněz.

dáno ještě více; tomu však, kdo ničeho nevydělal, bude vzato i to, co mu bylo svěřeno. Služebníka pak neužitečného zavřete do temného žaláře; tam bude pláč a skřipění zubů.

Jaké podobnosti vypravoval Pán Ježíš?... Co učinil jeden člověk, dříve než odcestoval?... Kolik dal prvnímu služebníkovi?... Kolik druhému?... Kolik třetímu?... Co potom nařídil svým služebníkům?... Kolik vydělal první služebník?... Kolik druhý?... Kolik třetí?... Co učinil se hřivnou, aby nemusil pracovat?... Kdy se navrátil pán?... Koho k sobě zavolał?... Proč?... Co řekl první služebník?... Jak pochválil ho za to pán?... Co řekl druhý služebník?... Jak pochválil pán i tohoto?... Co řekl třetí služebník?... Co mu na to řekl pán?... Jak ho potrestal?...

Nyní vám, milé děti, povím, co podobnosti o hřivnách znamená. Pán, který dal svým služebníkům hřivny, jest Pán Ježíš. Služebníci jsou lidé. Pán Ježíš dává všem lidem hřivny, t. j. život, zdraví, jmění, rozum atd. a chce, aby konaly dobré skutky. Ale nedává všem stejně. Některým dává více, jiným méně; ale každému dává tolik, aby mohl konati dobré skutky a přijíti do nebe. Od těch, kterým dal pevnější zdraví, více peněz a lepší rozum, žádá více dobrých skutků. Od těch, kterým dal chatrnější zdraví, méně peněz a slabší rozum, žádá méně dobrých skutků. Čím více komu dal, tím více bude žádati. Po dlouhé době, t. j. při skonání světa přijde Pán Ježíš, vzkřísí všechny lidi a bude od nich žádati účty, jak s jeho dary pracovali. Ty, kteří svého zdraví, jmění, rozumu a jiných darů použili, aby konali dobré skutky, pochválí Pán Ježíš a vezme je do nebe. Ty však, kteří svého zdraví, jmění, rozumu a jiných darů nepoužili a dobrých skutků nekonali, zavrhnou do pekla.

Něco podobného vidíte, milé děti, i ve škole. Jest vás zde mnoho, ale nemáte všechny stejnou paměť. Když vám něco vypravuji, pamatuje si to některý žák ihned, jiný naučí se tomu teprve opakovaním. Některé z vás mají tedy velmi dobrou, jiné dobrou a opět jiné slabou paměť. Ale každý z vás má takovou paměť, že se může naučiti všemu, čemu se zde ve škole učí. Jest jenom třeba, abyste dobře dávaly pozor

a pilně se učily. Žáka, který pěkně dává pozor a pilně se učí, má pan učitel rád a dá mu pěknou známku, třeba se neučil tak snadno, jako jiný žák, který má lepší paměť a snaže se učí. Jen takových žáků, kteří jsou leniví a nedávají pozor, nemá pan učitel rád a dá jim špatnou známku. — Podobně dostává každý člověk od Pána Boha tolik pomoci, kolik potřebuje, aby se dostal do nebe. Nikdo se nemůže vymlouvat, že nemůže konati dobré a že nemůže přijíti do nebe, protože mu Pán Bůh pomáhá a tolik pomoci dává, kolik potřebuje. Kdo však jenom na Pána Boha spoléhá a sám se nepříčiňuje, aby konal dobré skutky, ten ovšem sám zavinuje, že do nebe nepřijde.

Nyní se přesvědčím, zda jste si pamatovaly, co podobnosti o hřivnách znamená. Kdo jest onen pán, který dal svým služebníkům hřivny?... Kdo jsou služebníci?... Co znamená hřivny?... Kolik pomoci dává Pán Bůh každému člověku?... Kolik dobrých skutků bude žádati Pán Bůh od těch, kteří dostali více darů a pomoci?... Kolik bude žádati od těch, kteří dostali méně darů a pomoci?... Čeho jest však ještě potřeba?... Jako kteří služebníci musí pracovat?...

Milé děti! Všecky jste dostaly od Pána Boha různé dary: zdraví, rozum, paměť, milost atd. Někdo dostal více, někdo méně. Které jste dostaly pevnější zdraví, lepší paměť, bohatší rodiče atd., nepyšněte se tím, neboť jste si toho nikterak nezasloužily. Pán Bůh obdařil vás těmi dary, abyste jich užívaly k dobrému. Budete-li tak vždycky činiti, pochválí vás za to Pán Ježíš při posledním soudu a vezme vás do nebe. Kdybyste však darů Božích zneužívaly ke zlému, hněval by se Pán Ježíš na vás a zavrhl by vás do pekla. Které jste však dostaly slabší paměť a rozum, nebo chudší rodiče, nermuťte se proto. Pán Bůh dal a dá vám ještě tolik pomoci, kolik potřebujete, abyste mohly zbožně žít. Konejte jen dle svých sil dobré a varujte se zlého. Takovým způsobem budete dobrými a věrnými služebnicemi Pána Ježíše, který vám za to při posledním soudu řekne: »Pojďte ke mně do nebe a radujte se se mnou!«

O marnotratném synu.

(Kdy nám budou odpuštěny hříchy.)

Každý člověk si přeje dostat se do nebe. Na podobenství o kookole mezi pšenicí ukázal Pán Ježíš, že jsou mezi křesťany lidé dobří i zlí. Přijdou také lidé zlí do nebe? Nepřijdou. Musí však hříšný člověk ve hřichu zůstat a zemřít? Nemusí a nemá! Pán Bůh chce, aby hříšní lidé se polepšili a svých hříchů litovali. Litují-li jich a polepší-li se, Pán Bůh jim je odpouští. Aby lidé dobře věděli, co mají činit, aby jim jejich hříchy zase byly odpuštěny, vypravoval Pán Ježíš podobenství o marnotratném synu:

»Člověk jeden měl dva syny. Mladší z nich řekl k otci: »Otče, dej mi peníze, které mi náležejí. Otec mu je dal. Po několika dnech vzal mladší syn všechny své peníze a odešel do daleké krajiny. Tam promrhal všechny peníze, neboť mnoho a zbytečně utrácel. Když všechno utratil, nastal hlad v celé krajině, a syn počal trpěti nouzi. I dal se do služby k jednomu měšťanu v té krajině. Ten jej poslal do svého dvora, aby tam pásl vepře. Často měl marnotratný syn tak veliký hlad, že si přál nasytiti se pokrmem, kterým krmili vepře, ale nikdo mu nedal ani toho.

Hladov a v roztrhaných šatech sedával na poli a přemýšlel o svém bývalém a nynějším životě. Tu teprve poznal, jak chybil a se prohřešil, že svého dobrého otce opustil a všechno své jmění utratil. Jak mnoho nádenníků v domě otce mého má hojnost chleba; já pak zde hynu hladem! — pravil sám sobě a dal se do pláče. Litoval svých hříchů a umnil si: Vstanu a půjdu k otci svému a řeknu mu: »Otče, zhřešil jsem proti přikázáním Božím a proti tobě; již nejsem hoden býti tvým synem; učin mne alespoň jedním ze svých služebníků! — Co si umnil, to též učinil: vstal a šel k otci. Otec spatřil ho z daleka a bylo mu ho líto, když viděl jeho utrápené, hubené tělo a roztrhané šaty. Spěchal mu vstříc, vzal jej okolo krku a políbil. Syn zvolal: »Otče, zhřešil jsem proti Pánu Bohu a proti tobě; již nejsem hoden býti synem

tvým.« — Ale otec nedal mu ani domluvit, nýbrž poručil svým služebníkům: »Přineste rychle nejlepší roucho (šaty) a oblectě ho; dejte prsten na ruku jeho a obuv na nohy jeho, neboť přijímám ho zase za syna; přiveďte také tučné tele a zabijte je, abychom hodovali a se radovali. Neboť tento můj syn byl pro mne a pro řádný život mrtev a zase ožil, byl ztracen a nalezen jest.«

Jaké podobenství jsem vám dnes vypravoval?... Kolik synů měl onen člověk?... Co řekl mladší syn otci?... Co učinil otec?... Kam odešel mladší syn po několika dnech?... Jak tam žil?... Co učinil s penězi?... Jak se mu vedlo, když všechny peníze utratil?... Co učinil, aby se uživil?... Kam ho poslal hospodář?... Jak veliký hlad mival?... O čem přemýšlel na poli?... Co si umnil?... Co si umnil, to též učinil?... Jak ho přivítal otec?...

Jako marnotratný syn, jednají i někteří lidé. Nechtějí poslouchati Pána Boha, zanedbávají kostel a modlitbu, dopouštějí se zlých skutků a opouštějí tak svého otce, Pána Boha. Podílu, který jim Pán Bůh dal, totiž zdraví, síly a rozumu užívají k tomu, aby hřešili a Pána Boha hněvali. Ale nejsou při tom šťastni. Svědomí říká jim stále: »Hleď, jak jest Pán Bůh dobrotivý, a ty ho zarmucuješ. Nedobře činíš, nepolepšíš-li se, přijdeš po smrti do pekla.« A tu chtějí se mnozí zase polepšiti. Na marnotratném synu ukázal jim Pán Ježíš, co mají činit, aby jim Pán Bůh hříchů odпустиł.

Hříšný člověk musí nejprve jako marnotratný syn v á ž n ě p ř e m ý š l e t i, kolikrát a jak hřešil.

Kdo o svých chybách a hříších vážně přemýšlí, pozná, že jednal nevděčně, když hněval a urážel Pána Boha, který mu tolik dobrého prokázal. Jako marnotratnému synu bylo do pláče, když poznal, že nejen svého dobrého otce zarmoutil, nýbrž i sám sobě uškodil, tak musí i hříšník litovat, že urazil Pána Boha a zasloužil si pekla.

Kdo svých hříchů skutečně lituje, musí míti také opravdový úmysl se polepšiti. Musí říci jako marnotratný syn: »Půjdu k otci,« t. j. odprosím Pána Boha a polepším se. Pán Bůh, který je tak dobrotivý a milosrdný, zajisté mu odpustí.

Co si marnotratný syn umínil, to i učinil. Podobně musí učiniti i hříšný člověk, chce-li odpuštění hříchů dosáhnouti. Nemůže ovšem jíti k Pánu Bohu, jako šel marnotratný syn k otci svému, protože Pána Boha nevidíme. Později uslyšíte, že Pán Ježíš nařídil, aby lidé šli ke knězi a řekli mu své hříchy. A kdo ke knězi jde a jemu ze hříchů svých se vyzná čili zpovídá, tomu je Pán Bůh odpustí.

Marnotratný syn měl velikou radost, že mu otec odpustil. Aby se otci zalíbil, byl ochoten konati i nejtěžší práce a polepšil se úplně. Tak má činiti i člověk, kterému byly hříchy odpuštěny. Za to, že mu Pán Bůh odpustil, má se opravdově polepšiti, hřichu se varovati a zbožným životem Pánu Bohu činiti radost.

Pamatujte si krátce: Kdo 1. o svých hříších vážně přemýšlí, 2. jich lituje, 3. má opravdový úmysl se polepšiti a nikdy již nehřešiti, 4. ze hříchů svých se vyzná čili zpovídá a 5. opravdu se polepší, tomu Pán Bůh hříchy odpouští.

Na kterém podobenství ukázal Pán Ježíš, jak nám budou odpuštěny hříchy? ... Jako kdo jednají někteří lidé? ... K čemu užívají zdraví, síly a rozumu? ... Jsou při tom šťastní? ... Co jim říká svědomí? ... O čem musí vážně přemýšlet, chtějí-li, aby jim hříchy byly odpuštěny? ... Čeho musí litovati? ... Jaký úmysl musí míti? ... Ke komu chce Pán Ježíš, abychom se šli vyzpovídat? ... Jak se polepšil marnotratný syn? ... Co musí také učiniti hříšník? ... Kdo by dovedl říci, komu Pán Bůh hříchy odpouští? ...

Mi é dítky! Komu se podobáte: staršímu či mladšímu synu? Nechci říci, že jste se již tak těžce prohřešily jako marnotratný syn. Ale menších chyb, na př. neposlušnosti, lenivosti, zanedbávání modlitby atd. dopustily jste se již přece. Z malého stroměčku stává se časem veliký strom — z malého hříchu stává se časem veliký hřích. Abyste později neupadly do větších hříchů a nepodobaly se marnotratnému synu, vzpomínejte každého dne večer, zda jste neučinily něco zlého, a stalo-li se tak, litujte toho, odproste Pána Boha a slibte mu, že toho již nikdy neuděláte.

Děkujte také Pánu Bohu, že je tak dobrotivý a že nám hříchy odpouští. Kdybyste někdy, až vyrostete, jako marnotratný syn zhřešily, litujte také a polepšete se jako marnotratný syn, abyste spokojeně žily a po smrti se dostaly do nebel!

Boháč a Lazar.

(Všichni lidé musí zemřít a dostaviti se k soudu soukromému; budou odměněni nebo potrestáni.)

V podobenství o marnotratném synu poznaly jste veliké milosrdenství Boží. Aby však nikdo na milosrdenství Boží příliš nespolehal a polepšení života svého neodkládal, vypravoval Pán Ježíš podobenství o boháči a chudém Lazaru. O jednom Lazarovi jste již slyšely, že ho Pán Ježíš vzkřísil. Lazar však, o kterém vám dnes budu vypravovati, byl docela jiný člověk, než ten první. Poslyšte, co Pán Ježíš vypravoval:

Byl jeden bohatý člověk, který se oblékal v nejkrásnější a nejdrahocennější šaty a hodoval každého dne skvostně. Jedl a pil příliš, o Pána Boha se nestaral a činil, co se mu zachtělo, ať se to Pánu Bohu líbilo či nelíbilo. Byl bezbožný a pyšný, chudých lidí nemiloval, neměl s nimi slitování a opovrhoval jimi. Toho času žil v tomto městě také chudý, ale nábožný člověk, jménem Lazar. Byl těžce nemocen; měl tělo plné vředů a boulí, ležel u vrat boháčových a prosil o droby, které padaly s boháčova stolu, ale nikdo mu jich nedal. Toliko psi přicházeli a lízali jeho vředy. Snášel však svou nemoc a bídu trpělivě a doufal v Pána Boha. Po čase zemřel a andělé odnesli jej do předpekli k Abrahamovi. Předpekli bylo místo, kde spravedliví bez bolesti očekávali svého vykoupení a těšili se na věčné radosti v nebi. Abraham byl svatý muž, kterého Pán Bůh velice miloval. Také boháč zemřel, ale přišel do pekla, protože až do smrti své se nepolepšil. Když pozdvihl oči svých, spatřil vysoko nad sebou Abrahama a vedle něho Lazara. I zvolal:

Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara dolů, ať omočí aspoň konec svého prstu ve vodě a ochladí jazyk můj; neboť se mučím v tomto plameni! Ale Abraham odpověděl: Vzpomeň si, že jsi se měl na světě dobře, kdežto Lazar zle. Lazar byl nábožný, snášel trpělivě nemoc i bídu a proto se nyní raduje; ty's však byl bezbožný a nestřídmý a proto se nyní mučíš v pekle. Nemohu ti také pomoci, i kdybych chtěl, neboť mezi námi a vámi jest hrozná propast, tak že nemůže nikdo od nás k vám a od vás k nám. <

Jaké podobnosti jste právě slyšely? ... Do čeho oblékal se boháč? ... Jak pil a jedl? ... O koho se nestaral? ... S kterými lidmi neměl žádného slitování? ... Co měl na těle chudý Lazar? ... Kde ležel? ... Oč prosil? ... Jak snášel Lazar nemoc a bídu? ... Kam přišel po smrti? ... Kam boháč? ... Koho uzřel boháč vysoko nad sebou? ... Oč prosil Abrahama? ... Co mu odpověděl Abraham? ...

Dlouho snášel Lazar nemoc a bídu, ale konečně zemřel. Dlouho boháč se radoval na světě, ale konečně zemřel i on. Tak, milé děti, stává se se všemi lidmi. Žádný člověk nezůstane pořád na světě. Zemru já, zemřete vy, zemrou vaši rodiče i všickni lidé. Slyšely jste již také, proč všickni lidé zemrou. Když dal Pán Bůh lidem v ráji přikázání, pohrozil jim, že zemrou, nezachovají-li toho přikázání. Adam a Eva přikázání Boží nezachovali a proto musili zemřít. Kdo zdědil hřích prvních lidí? Proto také všickni lidé musí zemřít. Co se děje při smrti? Při smrti oddělí se duše od těla. Mrtvé tělo přijde do hrobu, tam shnije a rozpadne se v prach. Ale duše lidská neumírá a nepřichází do hrobu, nýbrž jde před Boží soud. Pán Ježíš ji soudí, t. j. řekne jí, co dobrého nebo zlého člověk na světě vykonal, a oznámí, kam duše má jít. Duše hodných lidí odmění nebem, duše zlých lidí potrestá peklem. Soud po smrti každého člověka nazývá se s o u d s o u k r o m ý, protože jest souzen každý člověk zvlášť. Když zemřel boháč, vystrojili mu přátelé nádherný pohřeb, ale duše jeho byla již odsouzena do pekla. Když zemřel Lazar, měl jenom chudíček pohřeb, ale duše jeho byla již v předpekli. Slyšely jste již také, že ani tělo lidské nezůstane vždycky ve

hrobě. Při skonání světa vzkřísí Pán Ježíš všechny lidi a bude je souditi opět. Tento soud nazývá se soud poslední nebo všeobecný, protože budou souzeni všickni lidé najednou. Pamatujte si tedy dobře: Všickni lidé musí zemřít a dostaviti se k soudu soukromému.

Kdo musí zemřít? ... Čím pohrozil Pán Bůh prvním lidem v ráji? ... Kdo zdědil hřích prvních lidí? ... Proč musí všickni lidé zemřít? ... Zemřel boháč i Lazar. Kdo také zemře? ... Co se děje při smrti člověka? ... Kam přijde mrtvé tělo? ... Kam se musí dostaviti duše? ... Kdo ji soudí? ... Jak se nazývá soud hned po smrti člověka? ... Kdy bude ještě jeden soud? ... Jak ten se nazývá? ...

Milé děti! Mohlo by se zdáti, že Pán Bůh boháče více miloval než Lazara, protože se boháčovi na světě tak dobře vedlo, kdežto život Lazarův byl pln bídy a bolesti. A přece bylo tomu obráceně. Po smrti přišel Lazar do předpekli, boháč do pekla. Radost boháčova byla krátká; ani se nenadál a přišla smrt a radost jeho obrátila se v žalost. I život Lazarův uplynul, přišla smrt a jeho žalost obrátila se v radost. Nemyslete si však, že boháč přišel do pekla pro své bohatství. Kdyby byl Pána Boha poslouchal a svého bohatství k dobrému užíval, byl by přišel do nebe. Také Lazar nepřišel do předpekli jenom pro svoji nemoc a chudobu. Kdyby byl zlořečil a hříchů se dopouštěl, byl by přišel do pekla. Pán Bůh neohlíží se ani na bohatství, ani na chudobu, nýbrž na to, jak jest kdo hodný a zbožný. Hodným a zbožným může býti každý, bohatý i chudý. Milé děti, žádné z vás neví, jak se vám někdy povede; ale ať se vám vede dobře či zle, pamatujte vždycky na smrt a na soud a poslouvejte Pána Boha, který dobré odměňuje a zlé trestá!

Ačkoli učil a zázraky činil, nenáviděli mnozí Pána Ježíše, hlavně nejvyšší kněží, zákonníci a fariseové. (Proč?)

Milé děti! Celé tři roky chodil Pán Ježíš po zemi židovské a učil. Učení jeho bylo tak krásné,

že se všech stran přicházeli lidé, aby naslouchali jeho slovům. Zvláště ubozí a nemocní lidé ho vyhledávali, protože s nimi jednal velice laskavě a pomáhal jim. Nemocní, kterým žádný lékař nemohl pomoci, přicházeli, anebo, když choditi nemohli, dali se k Pánu Ježíši donéstí a prosili ho, aby je uzdravil — a Pán Ježíš uzdravoval je ochotně a zázračně. Mnozí z uzdravených byli za to Pánu Ježíši vděční, děkovali mu srdečně a milovali ho. Ze zázraků a svatého života Pána Ježíše poznávali všickni, že Pán Ježíš není pouhý člověk, nýbrž také Bůh. Přemnozí uvěřili, že jest Syn Boží a zaslíbený Vykupitel, a radovali se, kdykoli ho spatřili nebo mohli slyšeti. Přičiňovali se také dle učení Pána Ježíše žiti, protože věděli, že jen ti přijdou do nebe, kteří se řídí jeho učením. — Ale ne všickni milovali Pána Ježíše. Mezi Židy byli také lidé zlí, kteří Pána Ježíše nenáviděli a jemu záviděli, že ho lidé měli tak rádi, že ho poslouchali a jeho učením se řídili. Ale jak to jenom bylo možno, nemilovali tak dobrého a laskavého Pána Ježíše, který všechny lidi miloval, jim dobrodiní prokazoval a za ně se modlil? Abyste to snáze pochopily, povím vám příklad. Znal jsem jednoho žáka, který se nerad učil, byl nepozorný a nezpůsobilý. Pan učitel laskavě mu domlouval, ale marně. Když pak rozdána byla vysvědčení, měl onen žák skoro samé špatné známky. I zlobil se a řekl: »Nemám pana učitele rád, protože mi dal tak špatné známky!« Milé dívky! Mohl za to pan učitel? Kdo tím byl vinen? Ano, lenivý a nepozorný žák zavinil sám, že měl tak špatné známky. Podobně jednali někteří Židé, zvláště nejvyšší židovští kněží, fariseové a zákonníci. Nenáviděli Pána Ježíše, protože byli zlí. Pamatujte si dobře, milé dívky: Nejvyšší kněží, fariseové a zákonníci nenáviděli Pána Ježíše.

Kteří lidé nenáviděli Pána Ježíše? ... Jak dlouho chodil Pán Ježíš po zemi židovské a učil? ... Se všech stran spěchali k němu lidé. Kteří pak zvláště? ... Jak jednal s nimi Pán Ježíš? ... Co poznávali všickni ze zázraků a svatého života Pána Ježíše? ... Milovali všickni Pána Ježíše? ... Kteří ho nenáviděli? ...

Nyní vám povím, kdo byli fariseové a zákonníci.

Zákonníci byli učení lidé, kteří měli učiti o Pánu Bohu a o zaslíbeném Vykupiteli. Byli však na svou učenost velice pyšní a učili, že zaslíbený Vykupitel bude mocným králem, který všechny nepřátele přemůže a ze země židovské vyžene. Když viděli zázraky Pána Ježíše, musili sice uznati, že pouhý člověk zázraků nemůže vykonati. Ale protože Pán Ježíš byl chudý, neuvěřili mu, nenáviděli ho a opovrhovali jím.

Fariseové byli falešní a neupřímní lidé. Činili se lepšími a zbožnějšími, nežli opravdu byli. Modlili se a dávali almužnu na ulici, aby je každý viděl a chválil. Ale nebyli zbožní a dobročinní. Nemilovali Pána Boha, ani lidí, nýbrž jenom sebe. A protože Pán Ježíš o nich řekl, že nepřijde do nebe, kdo by Pána Boha a lidi miloval jenom na oko, zlobili se na fariseové a přemýšleli, jak by ho zabili.

Tedy jenom zlí lidé nemilovali Pána Ježíše a neuvěřili, že jest Syn Boží a zaslíbený Vykupitel, protože se nechtěli polepsiti. Dobří lidé Pána Ježíše milovali a radovali se, že přišel na svět, aby lidi vykoupil a uvedl do nebe.

Jací lidé milovali Pána Ježíše? ... Jací lidé nenáviděli Pána Ježíše? ... O kom měli učiti zákonníci? ... Co musili uznati, když viděli zázraky Pána Ježíše? ... Proč však neuvěřili v Pána Ježíše a proč ho nenáviděli? ...

Jací lidé byli fariseové? ... Kde se modlili a dávali almužnu? ... Jakými se činili před lidmi? ... Koho jenom měli rádi? ... Co o nich řekl Pán Ježíš? ... Na koho se fariseové zlobili? ... Co mu chtěli učiniti? ...

Milé dívky! Ku kterým chcete patřiti: k hodným lidem, kteří Pána Ježíše milovali, či ku zlým, kteří ho nenáviděli? Zajisté k hodným. Musíte však také dokázati, že Pána Ježíše opravdu milujete. Dokážete to nejlépe, když budete ve škole i v kostele jeho učení pozorně poslouchati a jsm se řiditi. Zlého pak, zvláště farisejské přetvářky se varujte! Kdo jest upřímně hodný a zbožný, ten nemusí se přetvařovati. Pán Ježíš miloval a vykoupil ovšem všechny lidi; ale ty, kteří v něho věřili a dle jeho učení žili, miloval více. Čím

větší lásku budete mít k Pánu Ježíši, tím větší láskou bude vám Pán Ježíš spláceti.

Slavný vjezd Pána Ježíše do Jerusaléma,

(Neděle květná.)

Milé děti! Jak již víte, nenáviděli nejvyšší kněží židovští, fariseové a zákonníci Pána Ježíše a umínili si, že ho usmrtí. Ale nebyli by mohli všemohoucímu Synu Božímu ublížiti, kdyby nebyl chtěl sám dobrovolně za lidí trpěti a zemřít. Proto právě přišel Syn Boží na svět a stal se člověkem, aby za hříchy lidí trpěl a na kříži zemřel. Když již tři léta učil a mnohými zázraky dokázal, že jest Syn Boží a Vykupitel světa, vyvolil si Pán Ježíš ku svému utrpení svátky velikonoční, o kterých Židé z celé země scházivali se do Jerusaléma. Tam také slavil Pán Ježíš svůj vjezd. Poslyšte!

V neděli před velikonočními svátky ubíral se Pán Ježíš do Jerusaléma. Když přišel k městečku Betfage, řekl svým dvěma učeníkům: »Jděte do tohoto městečka. Naleznete tam přivázanou oslici a oslátka u ní; odvažte je a přiveďte ke mně. Řekne-li vám někdo, proč je odvažujete, odpovězte jen, že jich potřebuji, a ihned vám je vydá.«

Učeníci šli a našli všechno tak, jak jim Pán Ježíš řekl. I přivedli oslátka, prostřeli na ně svá roucha (pláště), Pán Ježíš posadil se na ně a jel do Jerusaléma. Cestou připojilo se k němu veliké množství lidu. Někteří z nich prostírali svá roucha před ním, jiní usekávali ratolesti se stromů a házeli je na cestu. Všichni pak, kteří šli před Pánem Ježíšem i za ním, radovali se a volali: »Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný král israelský! Hosanna na výstech!« Těmito slovy chtěli říci: Sláva našemu Vykupiteli a králi, kterého nám Pán Bůh poslal! V zástupu byli také fariseové, kteří byli plni závisti, že lidé tak radostně a slavnostně vítají Pána Ježíše. I řekli mu: »Mistře,

zakaž jim to!« Ale Pán Ježíš jim odpověděl: »Proč bych jim to zakazoval? Dobře činí, že mne jako svého Vykupitele vítají.« A čím více se přibližoval k městu, tím větší množství lidu ho provázelo, jej vítalo a jemu slávu provolávalo. Pán Ježíš jel ulicemi Jerusalemskými přímo ke chrámu. Se všech stran přicházeli k němu nemocní, slepí a kulhaví a Pán Ježíš je uzdravoval. Když to spatřily děti, měly velikou radost a počaly znovu radostně volati: »Hosanna synu Davidovu!« To rozhněvalo fariseje tak velice, že tázali se zlostně Pána Ježíše: »Neslyšíš, že i děti tebe jako Vykupitele pozdravují?« Pán Ježíš jim odpověděl: »Slyším a raduji se z toho!« Pamatujte si: V neděli před velikonočními svátky slavil Pán Ježíš svůj vjezd do Jerusaléma.

Co slavil Pán Ježíš v neděli před velikonočními svátky?... Co si umínili nejvyšší židovští kněží, fariseové a zákonníci, že Pánu Ježíši učiní?... Co chtěl Pán Ježíš sám dobrovolně za lidi učiniti?... Které svátky vyvolil si Pán Ježíš ku svému utrpení?... Co prostřeli sv. apoštolé na oslátka, na kterém Pán Ježíš jel?... Kdo ho provázal?... Jak volal zástup?... Co házeli lidé před ním na cestu?... Kdo se proto zlobil?... Jací lidé přicházeli k němu se všech stran?... Co jim činil Pán Ježíš?... Jak volaly děti znovu, když to spatřily?... Bylo to fariseům milé?... Co řekli Pánu Ježíši?... A co jim odpověděl Pán Ježíš?...

Na památku slavného vjezdu Pána Ježíše do Jerusaléma slavíme každoročně květnou neděli. Případá na neděli před velikonočními svátky a jmenuje se květná, protože křesťané přinášejí do kostela ratolesti, jejichž pupeny nebo kočičky právě rozkvétají. Kněz modlí se nad ratolestmi a kropí je svěcenou vodou neboli světlí je. Potom jdou všichni průvodem okolo kostela a zpívají nábožné písně, aby si připomatovali, že také Pán Ježíš šel průvodem do chrámu Jerusalemského. Svěcené ratolesti odnášejí křesťané domů a dávají je za obrazy a kříže na stěnách, anebo je zapichují na polích do osení. Tím chtějí křesťané ukázati, že Pána Ježíše ctí a chválí právě tak jako ti, kteří ho v Jerusalemě pozdravovali a vítali, a prosí ho zároveň o požehnání na polích a o milostivé odvrácení různých neštěstí.

Co slavíme každoročně na památku slavného vjezdu Pána Ježíše do Jerusáléma? ... Kterou neděli? ... Proč se jmenuje květná? ... Co činí kněz s ratolestmi? ... Kudy jdou účastníci průvodem? ... Kam dávají křesťané svícené ratolesti? ... Co tím činí? ... Oč ho zároveň prosí? ...

Milé děti! Chovejte se o procesi o květné neděli zbožně a vzpomínejte na slavný vjezd Pána Ježíše do chrámu Jerusálémského. Pán Ježíš se radoval, že ho i děti jako svého Vykupitele radostně vítaly a pozdravovaly. Také z vás bude mít radost, budete-li ho vždy milovat, křesťanským pozdravením chváliti a zbožným životem uctívati.

Beránek velikonoční. (Zelený čtvrtek.) Umývání nohou.

Milé děti! V dnešní a příští náboženské hodině uslyšíte, co Pán Ježíš činil poslední večer před svým umučením. Poslední večer před svým umučením jedl Pán Ježíš se svými apoštoly beránka velikonočního, myl jim nohy a ustanovil Nejsvětější Svátost Oltářní. O tom vám budu vypravovati.

Nejvyšší židovští kněží, fariseové a zákonníci nenáviděli Pána Ježíše víc a více. Zvláště slavný vjezd Pána Ježíše do Jerusáléma velice je pohněval. Nejraději byli by Pána Ježíše ihned chytili a k smrti umučili, ale obávali se lidu, kterého bylo v Jerusálémě o svátcích velikonočních veliké množství, a který by byl Pána Ježíše bránil. Proto si umínili, že se zmocní Pána Ježíše a usmrtí jej po svátcích, až zase lid do svých domovů se rozejde. Svati apoštolé pozorovali již delší dobu, co chtějí nejvyšší židovští kněží, fariseové a zákonníci Pánu Ježíši učinit, a byli odhodláni brániti svého Mistra a Pána, kterého nade vše milovali. Jenom jeden z apoštolů nemiloval Pána Ježíše.

Byl to Jidáš. Peníze mu byly ze všeho na světě nejmilejší. Z lakoty okrádal Pána Ježíše a sv. apoštoly. Pán Ježíš neměl ovšem mnoho peněz. Ale to, co mu dobří lidé dali, nebo co sv. apoštolé rybařením

vydělali, dávali do společného měšce a jeden z apoštolů peníze ty nosil a kupoval za ně, čeho bylo k živobytí třeba. Jidáš z těch peněz potají bral a pro sebe schovával. Ale čím více kradl, tím větší byla jeho žádost po penězích. Konečně dal se svojí lakotou svěsti k hroznému hříchu. Dověděl se totiž, že by fariseové a zákonníci Pána Ježíše rádi zabili, ale že se obávají lidu. I šel k nim a řekl: »Kolik peněz mi dáte, povím-li vám, kde byste se ho mohli nejsnáze zmocniti?« A oni mu nabídli 30 stříbrných, t. j. asi 80 korun. Pán Ježíš věděl ovšem o zlém úmyslu svých nepřátel i o zradě Jidášově a rmoutil se proto, ale neodešel z Jerusáléma, aby se smrti vyhnul, neboť chtěl o svátcích velikonočních dobrovolně za hříchy všech lidí zemřítí.

Kdo nenáviděl Pána Ježíše víc a více? ... Co byli by Pánu Ježíši nejraději ihned učinili? ... Koho se obávali? ... Kdo to pozoroval? ... K čemu byli odhodláni? ... Který apoštol Pána Ježíše nemiloval? ... Co bylo mu nejmilejší? ... Koho okrádal? ... Čeho se dověděl o fariseích a zákonnících? ... Ke komu šel? ... Co se jich tázal? ... Kolik mu slíbili dáti? ...

Den před velikonočními svátky musili Židé v každé rodině zabiti beránka, upéci jej a večer snísti. I Pán Ježíš jedl každoročně se svými učeníky velikonočního beránka. Ve čtvrtek před velikonočními svátky tázali se učenci Pána Ježíše: »Kde chceš, abychom připravili tobě beránka?« Pán Ježíš řekl Petrovi a Janovi: »Jděte do města (Jerusáléma); tam vás potká člověk nesoucí džbán vody. Jděte za ním, a do kterého domu vejde, vejděte také a řekněte pánu domu toho: Kde jest večeradlo, ve kterém bych mohl jísti beránka s učeníky svými? A on vám ukáže večeradlo veliké; tam nám připravte beránka k večeri.« — Petr a Jan šli a našli všecko tak, jak jim Pán Ježíš řekl. Pán domu ukázal jim velikou světnici (veliký pokoj), ve které stál dlouhý stůl a okolo stolu sedadla, a sv. Petr se sv. Janem připravili tam beránka k večeri. Když pak byl večer, přišel Pán Ježíš, posadil se za stůl s dvanácti apoštoly a řekl: »Toužebně jsem si přál ještě jednou jísti s vámi tohoto beránka, dříve než zemru.« Potom se se sv. apoštoly pomodlil a

jedl s nimi před svým unušením naposled; proto se tato večeře nazývá poslední. — Na poslední večeři Pána Ježíše máme si často vzpomínati, zvláště ve čtvrtěk před velikonočními svátky. Ten den nazývá se Zelený čtvrtěk. Pamatujte si: Ve čtvrtěk před velikonočními svátky jedl Pán Ježíš se svými apoštolý beránka velikonočního naposledy.

Kdy jedl Pán Ježíš se svými apoštolý naposled? ... Co jídali Židé každoročně před velikonočními svátky? ... Jak tázali se sv. apoštolé Pána Ježíše před velikonočními svátky? ... Co řekl Pán Ježíš Petrovi a Janovi? ... Co připravili ve večeradle k jídlu? ... Kdo přišel večer do večeradla? ... Co učinil Pán Ježíš dřive, nežli jedl? ... Jak nazývá se tato večeře? ... Kdy si máme vzpomínati na poslední večeři Páně? ... Jak nazývá se tento čtvrtěk? ...

Když snědli beránka velikonočního, Pán Ježíš vstal, odložil svrchní roucho a ovázal se bílým šatem. Potom nalil vodu do měděné mísy (umyvadla) a chtěl mýti apoštolům nohy. U Židů umývali jenom služebníci nohy svým pánům. Proto ulekl se sv. Petr, když Pán Ježíš k němu přistoupil a jeho nohy nejdříve umýti chtěl, a zvolal udiveně: »Pane, ty mi chceš nohy mýti?« Těmito slovy chtěl sv. Petr říci: Ty, Syn Boží, chceš mně, hříšnému člověku, mýti nohy? Ale Pán Ježíš mu odpověděl: »Jen si dej nohy umýti; řeknu vám ihned, proč tak chci učinit.« Potom se již sv. Petr nezdráhal a Pán Ježíš umyl nohy všem apoštolům a utíral je plátnem.

Když pak umývání dokončil, oblékl zase svrchní roucho, posadil se za stůl a řekl: »Divíte se, že jsem se tak ponížil, jako bych byl vaším služebníkem. Když já, Pán a Mistr váš, umyl jsem vám nohy, máte i vy jeden druhému nohy umývati, t. j., máte jeden druhému ochotně pomáhati a služby prokazovati. Dal jsem vám příklad, jak i vy máte býti poníženi a k sobě navzájem laskavi.« Pamatujte si: Při poslední večeři umyl Pán Ježíš nohy svým apoštolům.

Co činil Pán Ježíš při poslední večeři? ... Kdo si je nechtěl dát mýti? ... Co mu řekl Pán Ježíš? ... Co řekl Pán Ježíš, když byl umyl nohy všem apoštolům? ...

Milé děti! Nejen apoštolům, nýbrž i nám a všem lidem dal Pán Ježíš příklad, že se nemáme nad jiné vypínati. Naopak, máme dle příkladu Pána Ježíše rádi a ochotně bližnímu pomáhati a nečekati, až nás o nějakou službu poprosí. Na památku, že Pán Ježíš umýval svatým apoštolům nohy, umývají na Zelený čtvrtěk biskupové a císař pán nohy dvanácti starcům, aby ukázali, že i oni, ačkoliv mají velikou moc, chtějí býti poníženi a laskavými ke všem lidem. A když císař pán a biskupové následují příkladu Pána Ježíše, nebylo by to bláhové, kdybyste se chtěly pyšňiti a nad jiné vypínati? Cím ponížejší a úslužnější budete, tím více budete se líbiti Pánu Ježíši.

Ustanovení Nejsv. Svátosti Oltářní.

(Mše svatá; svaté přijímání.)

Milé děti! Kdyby tatínek váš byl na smrt nemocen, čeho pak by si asi nejvíce přál? Zajisté, aby nemusil zemřít. Každý otec miluje své děti a přeje si, aby mohl hodně dlouho žít a tak o své děti se starati a je k dobrému vesti. Musí-li však zemřít, odkáže svým dětkám všechno, co mu náleží: dům, pole i peníze. — Pán Ježíš chtěl již příštího dne za hříchy lidí zemřít. A protože své apoštolý a všechny lidi miloval více, než kterýkoli otec své děti milovati může, odkázal jim a všem lidem něco nad míru vzácného, čeho žádný otec dětkám svým odkázati nemůže, totiž tělo své a krev svou v Nejsvětější Svátosti Oltářní. Povím vám ihned, jak to Pán Ježíš učinil.

Pán Ježíš vzal po večeři do svých svatých rukou před ním ležící chléb, požehnal jej, obětoval Pánu Bohu, Otci svému všemohoucímu, a podával apoštolům, řka: »Vezměte a jezte; toto je tělo mé, které za vás vydáno bude.« Pamatujte si tato slova: »Vezměte a jezte...« (Nacvič.) Potom vzal i kalich s vínem, požehnal jej, obětoval opět Pánu Bohu a dal jej apoštolům řka: »Vezměte a pijte

z toho všickni; totoť jest krev má, krev Nového zákona, která za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů. To činite na mou památku!« I tato slova si dobře pamatujte! Řeknu vám je ještě jednou: »Vezměte a pijte...« (Nacvič.) Sv. apoštolé pohlíželi udiveni na Pána Ježíše. Viděli již mnohé jeho zázraky, ale že by z lásky k nim proměnil chléb ve své tělo a víno ve svou krev, toho se nenadáli. A přece bylo tomu tak. Pán Ježíš vzal ve své svaté ruce chléb a řekl: »Toto je tělo mé!« Pak vzal kalich s vínem a řekl: »Toto jest krev má.« Co Pán Ježíš praví, jest pravda. Proto věřili sv. apoštolé a věříme i my, že to, co Pán Ježíš podal sv. apoštolům k jídlu, nebyl již chléb, nýbrž jeho svaté tělo, a co jim podal k pití, nebylo již víno, nýbrž jeho svatá krev. Na pohled a dle chuti zdálo se, že zůstal chléb chlebem a víno vínem; ale nebyl to již chléb a nebylo to víno, nýbrž pravé tělo a pravá krev Pána Ježíše. Něco podobného učinil Pán Ježíš v Káni Galilejské. Co proměnil Pán Ježíš v Káni Galilejské? Při poslední večeři proměnil Pán Ježíš chléb ve své tělo a víno ve svou krev. Opakuj! Také ty! Všecky!

Co vzal Pán Ježíš po večeři ve své svaté ruce? ... Komu jej obětoval? ... Komu jej dával? ... Co řekl? ... Co vzal potom Pán Ježíš ve své svaté ruce? ... Komu obětoval i víno? ... Co řekl? ... Pán Ježíš vzal chléb a řekl: Toto je tělo mé. Co měl Pán Ježíš po těch slovech ve svých rukou? ... Co neměl již ve svých rukou? ... Potom vzal kalich s vínem a řekl: Toto jest krev má. Co bylo po těchto slovech v kalichu? ... Co nebylo již v kalichu? ... Z chleba i vína stalo se něco jiného. Co se stalo z chleba? ... Co se stalo z vína? ... Kdo to učinil? ... Kde učinil Pán Ježíš něco podobného? ... Co tam proměnil? ...

Po slovech: »Totoť je tělo mé,« podal Pán Ježíš sv. apoštolům své svaté tělo a řekl: »Vezměte a jezte!« Sv. apoštolé přijali z rukou Pána Ježíše jeho tělo a jedli je s velikou zbožností. Po slovech: »Totoť jest krev má,« podal Pán Ježíš sv. apoštolům kalich se svou krví a řekl: »Vezměte a pijte!« Sv. apoštolé přijali z rukou Pána Ježíše kalich s jeho krví a pili ji také s velikou zbožností. Pán Ježíš miloval všecky

lidi a chtěl, aby všickni lidé mohli jeho svaté tělo jísti a jeho svatou krev pít. Proto řekl na konec: »To činite na mou památku!« Těmi slovy chtěl Pán Ježíš říci: Co jsem právě učinil, činite i vy na památku mé lásky k lidem. — Co učinil Pán Ježíš? Proměnil chléb ve své tělo a víno ve svou krev a podal obé sv. apoštolům k jídlu a pití. Totéž měli učiniti sv. apoštolé; měli proměňovati chléb v tělo a víno v krev Pána Ježíše a podávati jako pokrm jiným lidem. Tak to Pán Ježíš nařídil slovy: »To činite na mou památku!« Sv. apoštolé plnili věrně nařízení svého Mistra a Pána. Co Pán Ježíš při poslední večeři učinil a nařídil, činili i oni: proměňovali chléb v tělo a víno v krev Pána Ježíše a dávali jiným lidem požívati právě tak, jako jim dával Pán Ježíš při poslední večeři. Po smrti sv. apoštolů proměňovali chléb v tělo a víno v krev Pána Ježíše biskupové a kněží a činí tak dosud. Když kněz proměňuje chléb v tělo a víno v krev Pána Ježíše, říkáme, že slouží mši svato u. Byly jste již často v kostele na mši svaté, ale nevěděly jste, že při mši sv. děje se totéž, co učinil Pán Ježíš při poslední večeři. Ano, při mši sv. proměňuje kněz na oltáři chléb v tělo a víno v krev Pána Ježíše, požívá obého sám a dává požívati i jiným. Když kněz a lidé požívají těla a krve Pána Ježíše, říkáme tomu svaté přijímání.

Pán Ježíš podal svatým apoštolům tělo své — a co učinili sv. apoštolé? ... Pak podal jim svoji krev — a co učinili sv. apoštolé? ... Potom řekl Pán Ježíš: »To činite na mou památku!« Co poručil Pán Ježíš těmi slovy sv. apoštolům? ... Kdo proměňoval a proměňuje dosud chléb v tělo a víno v krev Pána Ježíše? ... Kdy proměňují kněží chléb v tělo a víno v krev Pána Ježíše? ... Jak tomu říkáme, když kněží a jiní lidé požívají těla a krve Pána Ježíše? ...

Milé děti! Nezapomeňte nikdy, že nás Pán Ježíš více miloval, nežli kterýkoli otec své děti milovati může. Chtěl s námi neustále býti; proto proměnil při poslední večeři chléb ve své tělo a víno ve svou krev a nařídil, aby sv. apoštolové, biskupové a kněží totéž činili na jeho památku. Vzpomínejte často, zvláště při mši svaté, na lásku Pána Ježíše, který za nás na ol-

táři se obětuje a dává nám požívatí svého těla i krve své, abychom se dostali do nebe.

Předpověď zrady Jidášovy a Petrova zapření.

Milé děti! Dnes vám budu vypravovati, jak Pán Ježíš předpověděl, že ho Jidáš zradí a Petr zapře.

Pán Ježíš věděl všechno. Znal i nejtajnější myšlenky sv. apoštolů a všech lidí. Jidáš seděl za stolem, přijímal také tělo a krev Pána Ježíše a přetvařoval se, jakoby Pána Ježíše velice miloval; myslil však neustále na peníze, které mu nejvyšší židovští kněží, fariseové a zákonníci slíbili. Pán Ježíš to věděl, rmoutil se nad tím a řekl: »Jeden z vás mne zradí,« t. j., jeden z vás poví mým nepřítelům, kde by mne nejsnáze mohli zajmouti a zabít. Sv. apoštolé se těchto slov zalekli. Nenadáli se, že by někdo z nich mohl se dopustiti tak velikého hříchu. Udivené pohlíželi na sebe a tázali se jeden po druhém Pána Ježíše: »Pane, jsem já to?« Pán Ježíš neřekl jim ihned, že je to Jidáš, který ho chce zraditi. Slovy: »Jeden z vás mne zradí,« chtěl Pán Ježíš Jidáše varovati, aby se nedopouštěl tak velikého hříchu. Ale Jidáš nedal se napravit. Přetvařoval se dále a přistoupiv k Pánu Ježíši, tázal se také: »Pane, jsem já to?« Tak drzý byl Jidáš! Tato drzost Jidášova zabořila i pohněvala Pána Ježíše tak, že řekl: »Ano, ty jsi to! Co učiniti chceš, učiň rychle!« Zdali neměl nyní Jidáš hříchu svého litovati a Pána Ježíše odprosit? Ale neučinil toho. Zamračen opustil Pána Ježíše i sv. apoštoly a šel ihned k nejvyšším kněžím, fariseům a zákonníkům, aby jim za 30 stříbrných oznámil, kde by ještě téhož večera Pána Ježíše ve svou moc mohli dostat. Pamatujte si: Pán Ježíš předpověděl, že ho Jidáš zradí.

Který apoštol myslil při poslední večeři na peníze?... Kdo znal jeho myšlenky a rmoutil se nad tím?... Co řekl Pán Ježíš?... Čeho se svatí apoštolé ulekli?... Čeho se nena-

dáli?... Jak tázali se Pána Ježíše?... Kdo se také tak tázal?... Co mu odpověděl Pán Ježíš?... Co měl nyní Jidáš učiniti?... Co učinil Jidáš?... Ke komu šel?... Koho jim prodal?... Zač?...

Když Jidáš odešel, loučil se Pán Ježíš s apoštoly a napomínal je laskavě: »Synáčkové, již jen malou chvíli budu s vámi. Na rozloučenou přikazuji vám: Milujte se vespolek, jako já jsem miloval vás!« Svatí apoštolové nevěděli ještě, že Pán Ježíš již příštího dne chce zemřít. Domnívali se, že chce jenom někam odejti, a sv. Petr se tázal: »Pane, kam chceš jíti?« Pán Ježíš mu odpověděl: »Kam já jdu, nemůžeš nyní za mnou jíti.« Sv. Petr odpověděl: »Proč nemohl bych za tebou jíti? Chci i život svůj dáti za tebe!« Ale Pán Ježíš mu řekl: »Všickni mne opustíte a utečete jako stádo ovec, když loupežníci přepadnou pastýře.« Svatý Petr sliboval znovu: »I kdyby tě všickni opustili, já tě nikdy neopustím a jsem ochoten s tebou do žaláře i na smrt jíti.« Ale Pán Ježíš mu předpověděl: »Ty že chceš se mnou na smrt jíti? Pravím tobě, ještě této noci, dříve než kohout dvakrát zazpívá, třikrát mne zapřeš!« Pamatujte si: Pán Ježíš předpověděl, že ho sv. Petr třikrát zapře.

S kým loučil se Pán Ježíš, když Jidáš odešel?... Co přikázal Pán Ježíš sv. apoštolům na rozloučenou?... Co se domnívali sv. apoštolé?... Jak se tázal sv. Petr Pána Ježíše?... Co mu odpověděl Pán Ježíš?... Co odpověděl sv. Petr?... Co na to řekl Pán Ježíš o všech apoštolech?... Co znovu sliboval sv. Petr?... Co mu Pán Ježíš předpověděl?...

Milé děti! Na Jidášovi vidíte, jak zlým se stane člověk, nedbá-li napomenutí a rady svých rodičů a učitelů. Stává se stále horším, až konečně jest schopen i nejhoršího hříchu. Chybíte-li tedy někdy, napravte chybu svou a činite, jak vám rodiče a dobří lidé radí, abyste se někdy nepodobaly Jidášovi. Pán Ježíš zná i vaše nejtajnější myšlenky a rmoutilo by ho to, kdybyste lhaly a se přetvařovaly.

Na sv. Petru vidíte, jak se může někdy i dobrý člověk dopustiti hříchu. Sv. Petr ujišťoval, že s Pánem Ježíšem chce i zemřít. Ale Pán Ježíš předpověděl, že

ho Petr třikrát zapře, dříve než kohout dvakrát zazpívá. A stalo se tak. Člověk, který jenom na sebe a ne na pomoc Boží spoléhá, dopustí se snadno hříchu. Proto se nedomnívejte, že jste lepší a hodnější než jiné děti, a prostě Pána Boha o pomoc, abyste vždy hodnými zůstaly.

Pán Ježíš na hoře Olivetské.

Milé děti! Již vícekrát jsem vám vypravoval, jak velice Pán Ježíš lidi miloval. Z lásky k nám opustil nebe a přišel jako chudé dítě na svět. Z lásky chodil tři roky po zemi židovské, učil, uzdravoval nemocné a křísil mrtvé. Při poslední večeři ustanovil Nejsvětější Svátost Oltářní a dal nám své tělo za pokrm a svou krev za nápoj. Z lásky k nám učinil ještě více: dal se od svých nepřátel zajmouti a na kříž přibít. Dnes vám budu vypravovati, jakou měl Pán Ježíš na hoře Olivetské úzkost a jak byl od nepřátel zajat.

Když Pán Ježíš se sv. apoštoly se rozloučil, odešel s nimi na horu Olivetskou. Hora ta byla blízko Jerusalema a jmenovala se Olivetská, protože na ní rostly olivy. Na hoře Olivetské byla zahrada. Do té vešel Pán Ježíš a vzal s sebou jenom tři apoštoly: Petra, Jakuba a Jana. Tu počal se Pán Ježíš smutit a smuten býti. I řekl apoštolům: »Smutná jest duše má až k smrti! Zůstaňte zde a modlete se se mnou!« Pán Ježíš řekl: Smutná jest duše má až k smrti, t. j., jsem tak smuten, jest mi tak bolestno, že skoro zármutkem umírám. Potom poodešel od sv. apoštolů kousek cesty, co by kamenem mohl dohoditi, padl na tvář svou a modlil se: »Otče můj, je-li možno, odejmi kalich tento ode mne; ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň!« O jakém to kalichu mluvil Pán Ježíš? O kalichu svého utrpení. Jeho utrpení bylo jako trpký nápoj v kalichu, který měl vypít. Po modlitbě Pán Ježíš vstal a šel k oněm třem apoštolům, aby se s nimi potěšil. Ale apoštolové

spali. I zbudil je a napomenul, aby se modlili. Potom vrátil se na dřívější místo. Jeho úzkost byla ještě větší než dříve. I modlil se po druhé: »Otče můj, je-li možno, odejmi kalich tento ode mne; ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň!« A protože jeho úzkost byla nadmíru veliká, odešel opět k apoštolům, aby u nich hledal útěchy; ale apoštolé spali zase. Nechal je tedy spáti, odešel po třetí na ono místo a padl na svou tvář. Jeho úzkost byla tak hrozná, že se potil krví. Jeho krvavý pot stékal v kapkách na zem. I modlil se dále a vroucněji než dříve. Pamatujte si: Na hoře Olivetské měl Pán Ježíš tak velikou úzkost, že se krví potil.

Kam odešel Pán Ježíš, když se rozloučil se sv. apoštoly?... Které apoštoly vzal do zahrady?... Co řekl Pán Ježíš v zahradě?... Jak daleko poodešel Pán Ježíš od svatých apoštolů?... Co učinil?... Jak se modlil?... Ke komu šel Pán Ježíš po modlitbě?... Co dělali sv. apoštolé?... Co učinil Pán Ježíš?... K čemu je napomenul?... Kam se potom vrátil?... Jak se modlil?... Jaká byla jeho úzkost?... Ke komu šel zase?... Co dělali opět sv. apoštolé?... Nechal je tedy spáti. Kam odešel po třetí?... Co se mu tam stalo?..

Milé děti! Proč pak asi měl Pán Ježíš tak velikou úzkost? Dávejte pozor, vysvětlím vám to. Někdy se stává, že lidé zarazí si rezavý hřeb do nohy. Nevyčistí-li se rána ihned, může nastati otrava krve a noha musí býti uříznuta, aby člověk nezemřel. Představte si, milé děti, že by vám měla býti odňata noha. Přijde lékař a položí své věci na stůl: nůž k odříznutí masa, pilku k přefříznutí kosti, jehlu k sešití kůže. Netřásly byste se strachem a úzkostí při pohledu na ty věci? Takovou a ještě větší úzkost měl Pán Ježíš na hoře Olivetské. Víte, že Pán Ježíš byl Syn Boží a že věděl všecko, co se již stalo, i co se stane. Proto viděl již ony řemeny a metly, kterými měl býti bičován, viděl trny, kterými měl býti korunován, viděl ony hřeby a kladivo, kterými měl býti přibit na kříž. To všecko Pán Ježíš viděl a měl hroznou úzkost před tak velikými bolestmi.

Ale ještě něco jiného způsobilo Pánu Ježíši tak velikou úzkost. Když jste, milé děti, něco hříšného

učinily, nebály jste se? Již první lidé v ráji třáslí se strachem a úzkostí před Pánem Bohem, protože zhřešili. Také Kain byl pln úzkosti, když zabil svého bratra Abela. Ale Pán Ježíš neučinil nic zlého; proč tedy měl tak velikou úzkost? Milé dítky! Pán Ježíš vzal na sebe hříchy všech lidí od počátku světa až do skonání světa. Vzal na sebe hřích Adamův, hříchy naše i hříchy všech lidí. Ó jak veliké množství jich bylo! A protože z lásky k lidem vzal všechny jejich hříchy na sebe, bylo mu tak, jakoby se byl sám všech těch hříchů dopustil. Tyto tak mnohé a osklivé hříchy způsobily, že Pán Ježíš se potil krví.

Čím měl býti Pán Ježíš bičován? ... Čím korunován? ... Čím na kříž přibit? ... Viděl to již Kristus Pán? ... Proč? ... Co způsobilo Pánu Ježíši ještě větší úzkost? ... Či hříchy vzal Pán Ježíš na sebe? ... Jak mu proto bylo? ... Co způsobily tyto mnohé a osklivé hříchy Pánu Ježíši? ...

Pán Bůh viděl smrtelnou úzkost svého Syna a poslal anděla z nebe, aby Pána Ježíše potěšil a posilnil. Ó jak to těšilo Pána Ježíše, že ho jeho nebeský Otec neopustil! Všecka úzkost a bázeň zmizela. Vstal klidně, šel po třetí k apoštolům, probudil je a řekl: »Vstaňte! Jidáš, zrádce, přichází!« A hle! Do zahrady přicházel celý zástup vojáků a služebníků s lucernami, meči, holemi a provazy. Kdo jim prozradil, že Pán Ježíš jest na hoře Olivetské? Apoštol Jidáš. Proto se také jmenuje zrádce. Aby vojáci a služebníci Pána Ježíše snáze našli a poznali, šel s nimi a řekl: »Kterého políbím, ten jest, toho se chopte!« A když byli již blízko Pána Ježíše, přistoupil Jidáš k němu, políbil ho a řekl: »Zdráv buď Mistře!« Jidáš políbil Pána Ježíše, jakoby ho velice miloval; ale toto políbení nebylo znamením lásky — bylo znamením vojákům, koho se mají chopiti. Milé dítky! Nebylo to hanebné jednání? Jak nešlechtný a zlý člověk byl Jidáš! Pán Ježíš věděl, co políbení Jidášovo znamená, a rmoutil se z jeho hříchu. Ale přece mu řekl mírně: »Příteli, proč jsi přišel? Políbením mne zrazuješ.« Potom šel Pán Ježíš vojákům vstříc a otázel se jich: »Koho hledáte?« Oni odpověděli: »Ježíše Nazaretského.« I řekl jim Pán Ježíš: »Já jsem Ježíš Nazaretský.« V tom oka-

mžiku vojáci a služebníci padli na zem a leželi jako mrtví. Nyní Pán Ježíš mohl odejti i se sv. apoštoly; ale neodešel, protože chtěl za hříchy lidí dobrovolně trpěti a zemřítí. Když vojáci opět se vzpamatovali, tázal se jich po druhé: »Koho hledáte?« A oni zase odpověděli: »Ježíše Nazaretského.« I řekl jim Pán Ježíš: »Pověděl jsem vám již, že já jsem to; můžete mne spoutati, ale apoštoly mé nechte odejti.« — Po těchto slovech přistoupili vojáci k Pánu Ježíši, aby ho svázali. Ale svatí apoštolé nechtěli dopustit, aby vojáci Pána Ježíše svázali, a tázali se: »Pane, máme tě brániti mečem?« A sv. Petr uchoopil již meč a uťal jednomu služebníkovi ucho. Ale Pán Ježíš řekl Petrovi: »Schovej meč do pochvy! Nevíš, kdybych chtěl, že by mi Otec můj poslal na pomoc zástupy andělů?« Pak dotekl se ucha služebníkova a uzdravil jej. Vojáci a služebníci svázali potom Pána Ježíše a odváděli ho do Jerusáléma. Sv. apoštolé ulekli se toho a utekli, aby také nebyli svázáni a odvedeni. Pamatujte si: Na hoře Olivetské byl Pán Ježíš od nepřátel zajat.

Koho poslal Pán Bůh, aby Pána Ježíše potěšil a posilnil? ... Co řekl Pán Ježíš apoštolům, když k nim přišel po třetí? ... Kdo přicházel do zahrady? ... Co nesli vojáci a služebníci? ... Kdo jim prozradil, že Pán Ježíš jest na hoře Olivetské? ... Co řekl Jidáš vojákům, aby Pána Ježíše snáze poznali? ... Jak pozdravil Jidáš Pána Ježíše? ... Co při tom učinil? ... Co řekl Pán Ježíš Jidášovi? ... Jak otázel se potom Pán Ježíš vojáků? ... Co odpověděli vojáci? ... Co se s nimi stalo po odpovědi Pána Ježíše? ... Co mohl nyní Pán Ježíš s apoštoly učiniti? ... Jak tázal se Pán Ježíš po druhé? ... Co odpověděli vojáci? ... Co jim na to řekl Pán Ježíš? ... Po těchto slovech přistoupili vojáci, aby Pána Ježíše svázali. Kdo tomu chtěl zabrániti? ... Co učinil sv. Petr? ... Co mu řekl Pán Ježíš? ... Pak dotekl se ucha služebníkova a co učinil? ... Co učinili sv. apoštolé, když vojáci Pána Ježíše svázali a odváděli do Jerusáléma? ...

Milé dítky! Vzpomínejte často na Pána Ježíše, jak se na hoře Olivetské krví potil. Potil se krví za hříchy všech lidí, tedy i za hříchy vaše. Ano, i vaše hříchy způsobily Pánu Ježíši velikou úzkost a veliký zármutek. Není vám toho líto? Odprite Pána Ježíše a říkejte v duchu: »Nejmilejší Pane Ježíši! Jest mi

líto, že jsem ti svými hříchy tak velikou úzkost způsobil, a slibuji, že se příště i nejmenšího hříchu budu chrániti, abych tě již nikdy nezarmoutil.«

Ježíš před Kaifášem. Petrovo zapření. Jidášovo zoufání.

Milé dívky! Pamatujete si ještě, co Pán Ježíš při poslední večeři předpověděl? Co předpověděl o Petrovi? Co o Jidášovi? Že Jidáš skutečně Pána Ježíše zradil, slyšely jste minule. Dnes vám budu vypravovati, jak byl Pán Ježíš odsouzen, jak sv. Petr Pána Ježíše zapřel a jak Jidáš si zoufal.

Vojáci a služebníci vedli Pána Ježíše do Jerusalema ke Kaifášovi. Cestou zacházeli s Pánem Ježíšem hrubě a nemilosrdně; ale Pán Ježíš snášel všechno trpělivě. Ku Kaifášovi přišli i jiní židovští kněží, fariseové a zákonníci, aby Pána Ježíše soudili. Protože však věděli, že Pán Ježíš nečinil nic zlého, přivedli s sebou zlé lidi a podplatili je, aby na Pána Ježíše žalovali. Ale jejich svědectví se nesrovnávala. Všecko, co proti Pánu Ježíši vypovídali, byla lež. I vystoupil Kaifáš a tázal se Pána Ježíše: »Pověz nám, jsi-li Kristus, Syn Boží?« A Pán Ježíš odpověděl: »Ano, jsem!« Mohl Pán Ježíš jinak odpovědět? Nemohl, protože byl opravdu Syn Boží. Ale Kaifáš zvolal: »Urazil Pána Boha! Nač potřebujeme ještě svědků? Čeho za to zasluhuje?« A všickni volali: »Hoden jest smrti!« t. j., protože řekl, že jest Syn Boží, zasluhuje, aby byl usmrcen.

Když byl Pán Ježíš odsouzen na smrt, odvedli ho vojáci do žaláře a tam ho po celou noc všemožně trápili a sužovali. Posmívali se mu, plivali mu ve tvář a bili ho. Co nejhoršího si mohli vymyslet, to Pánu Ježíši dělali. Někteří z nich zakryli jeho obličej, dávali mu poličky a tázali se posměšně: »Hádej, Kriste, kdo tě udeřil?« S bolestí jen můžeme vzpomínati, co Pán Ježíš té noci zakoušel; ale nebránil se. Jako tichý

beránek snášel všechny ukrutnosti a výsměchy. Pamatujte si: U Kaifáše byl Pán Ježíš odsouzen na smrt.

Od koho byl Pán Ježíš odsouzen na smrt?... Kdo přivedl Pána Ježíše ke Kaifášovi?... Kdo byl Kaifáš?... Kdo také přišel ke Kaifášovi?... Jaké lidi přivedli s sebou?... Co měli tito říci?... Co vypovídali proti Pánu Ježíši?... Kterak se tázal Kaifáš Pána Ježíše?... Opakuj!... Opakujte všechny!... Co odpověděl Pán Ježíš?... Co řekl Kaifáš?... Jak volali všickni?... Kam odvedli potom vojáci Pána Ježíše?... Co mu tam po celou noc dělali?... Jak to všechno Pán Ježíš snášel?...

Slyšely jste, že svatí apoštolé se rozutekli, když Pán Ježíš na hoře Olivetské byl zajat. Utekl i svatý Petr, který při poslední večeři Pána Ježíše ujišťoval, že ho neopustí, i kdyby s ním do žaláře, nebo na smrt měl jíti. Přece však chtěl vědět, co se s Pánem Ježíšem stane. I šel s apoštolem Janem z daleka za Pánem Ježíšem až do dvora Kaifášova. Uprostřed dvora udělali si vojáci oheň, aby se ohřáli, neboť byla velice chladná noc. Také sv. Petr přistoupil k ohni, aby se ohřál. V tom spatřila ho jedna děvče a řekla: »Ty jsi také chodil s Ježíšem Nazaretským!« Sv. Petr se ulekl. Ze strachu, aby také nebyl zajat a souzen, zapřel Pána Ježíše a řekl: »Nikoliv, neznám ho.« — A kohout zazpíval. Po malé chvíli přišel jeden ze služebníků k ohni, podíval se na sv. Petra a řekl: »I tento jest učeník Ježíšův!« Ale sv. Petr zapřel opět a řekl: »Neznám toho člověka.« Později přistoupili jiní vojáci a služebníci k ohni a řekli: »Ty jsi také jeden z apoštolů; byl jsi s Ježíšem na hoře Olivetské!« A sv. Petr zapřel Pána Ježíše po třetí. Aby mu vojáci uvěřili, dušoval se a přísahal, že Pána Ježíše ani nezná. Sotva domluvil, zazpíval kohout po druhé. V tutéž dobu odváděli vojáci odsouzeného Pána Ježíše do žaláře. Pán Ježíš věděl, co Petr učinil, i obrátil se a pohlédl smutně na něj. A tento smutný pohled Pána Ježíše sv. Petra vzpamatoval. Vzpomněl si na slova Ježíšova: »Ještě této noci, dříve než kohout dvakrát zazpívá, třikrát mne zapřeš!« Při této vzpomínce zmocnila se sv. Petra veliká lítost. Poznal, jak velice zhrěšil a Pána Ježíše zarmoutil. I vyšel rychle ze dvora a

plakal hořce. — Sv. Petr dopustil se sice velikého hřichu, ale nesetrval v něm dlouho. Jediný pohled Pána Ježíše postačil, aby se vzpamatoval a hřichu svého litoval. Lítost jeho byla tak veliká, že usedavě plakal. Nezapomněl také až do smrti, čeho se dopustil, a kdykoli slyšel kohouta zpívat, litoval znovu svého hřichu. Proto mu Pán Ježíš odpustil a měl ho zase tak rád, jako dřívě. Pamatujte si: Na dvoře Kaišášově zapřel sv. Petr Pána Ježíše.

Kde zapřel sv. Petr Pána Ježíše? ... Co učinili sv. apoštolé, když Pán Ježíš byl zajat? ... Kteří apoštolé šli za Pánem Ježíšem až do dvora Kaišášova? ... Co chtěli vědět? ... Co udělali vojáci uprostřed dvora? ... Kdo také přistoupil k ohni? ... Co řekla děvečka? ... Jak odpověděl sv. Petr? ... Kolikrát zapřel sv. Petr Pána Ježíše? ... Koho odváděli vojáci, když sv. Petr zapřel Pána Ježíše po třetí? ... Co učinil Pán Ježíš? ... Na co si vzpomněl sv. Petr? ... Co učinil? ...

Docela jinak počínal si Jidáš. Když se dověděl, že byl Pán Ježíš odsouzen k smrti, ulekl se hrozně. Svědomí mu vyčítalo: »Cos' to učinil? Tak dobrého Pána Ježíše jsi zradil za třicet stříbrných! Jsi tím viněn, že Pán Ježíš bude přibit na kříž. Co ti to pomůže, že máš peníze, když za tak hrozný hřích přijdeš do pekla?« I šel k židovským kněžím, fariseům a zákonníkům do chrámu, aby jim vrátil peníze. Ale oni jich nepřijali. A když Jidáš řekl: »Zhřešil jsem, zradil jsem nevinného« — odpověděli jemu: »Co jest nám do toho? To je tvá věc!« Tato odpověď naplnila Jidáše zoufalstvím: hodil třicet stříbrných na zem, vyběhl z chrámu ven za město a oběsil se. Tak hrozně skončil Jidáš svůj život. Kdyby byl litoval svého hřichu jako sv. Petr, byl by mu Pán Ježíš také odpustil. Ale Jidáš svého hřichu nelitoval. Domníval se, že mu Pán Bůh tak veliký hřích odpustiti nemůže a nechce. Pamatujte si: Zrádce Jidáš si zoufal.

Kdo si zoufal? ... Ke komu šel Jidáš, když se dověděl, že Pán Ježíš byl odsouzen na smrt? ... Co jim chtěl vrátit? ... Oni jich však nepřijali. Co odpověděli, když jim řekl, že zradil nevinného? ... Co učinil potom Jidáš s penězi? ... Jakou smrt si způsobil? ...

Milé děti! Pamatujte si, že jen to přináší štěstí, čeho jsme nabyli poctivou prací; peníze nepoctivě a

hříšné škodí člověku a uvádí v záhubu. Varujte se každého hřichu, neboť Pán Ježíš musil za ně hrozně trpět. Lituje ho co nejdříve jako sv. Petr, a Pán Bůh vám odpustí. Abyste však hřichu se nedopustily, nechoďte tam, kde jsou zlí lidé nebo nehodné děti. Kdyby sv. Petr nebyl šel mezi vojáky, nebyl by zapřel Pána Ježíše. Podobně i vy uchráňte se hřichu, vyhněte-li se zlým a bezbožným lidem.

Pán Ježíš před Pilátem, bičován, trním korunován a na smrt vydán.

(»Jenž jsi za nás bičován a trním korunován byl — smiluj se nad námi!«)

Milé děti! Veliké bolesti zakoušel Pán Ježíš v noci ze čtvrtka na pátek. Ale ještě větší bolesti očekávaly ho v pátek, neboť byl bičován, trním korunován a na smrt vydán. Dávejte pozor, abyste poznaly, jak mnoho Pán Ježíš trpěl za naše hřichy.

Židé odsoudili Pána Ježíše na smrt. Ale nesměli ho zabiti bez dovolení zemského vladaře. Tehdy byl vladařem země židovské Pilát. Císař římský poslal ho do země židovské, aby ji spravoval a v ní vládl. Proto odvedli Židé Pána Ježíše v pátek ráno k Pilátovi. Pilát byl pohan a neznal Pána Ježíše. I tázal se: »Co máte proti němu?« Židé žalovali na Pána Ježíše, že svádí lidi ku zlému, že jim říká, aby neplatili daní, a že se činí králem židovským. Byla to hanebná lež. Pán Ježíš konal jen dobré a napomínal lidi, aby byli hodní a spravedliví. Pilát tázal se Pána Ježíše, je-li králem židovským. A Pán Ježíš mu odpověděl: »Ano, jsem král; ale moje království není na zemi; přišel jsem na svět, abych lidi učil a do království nebeského uvedl.« Pilát poznal, že Pán Ježíš jest nevinný. I řekl: »Já na něm žádné viny nenalézám.« Co měl nyní Pilát učiniti? Měl Pána Ježíše propustiti a před Židy chrániti. Ale neučinil tak, protože se bál zlosti Židů, kteří chtěli, aby Pán Ježíš byl zabit. Zabiti však

Pána Ježíše Pilát přece nechtěl. Věděl dobře, že Pán Ježíš nic zlého neučinil. Aby svedený a proti Pánu Ježíši poštvaný lid uchlácholil, řekl Pilát, že dá Pána Ježíše bičovati.

Bez čího dovolení nesměli Židé Pána Ježíše zabiti? ... Kdo byl tehdy vládařem země židovské? ... Kdy odvedli Židé Pána Ježíše k Pilátovi? ... Co se tázal Pilát Židů? ... Co žalovali Židé na Pána Ježíše? ... Byla to pravda? ... K čemu napomínal lidi? ... Co odpověděl Pán Ježíš na otázku, je-li králem židovským? ... Co poznal Pilát? ... Co řekl? ... Co měl učiniti? ... Ale neučinil toho. Koho se bál? ... Co řekl, že dá Pánu Ježíši udělati? ... Koho chtěl tím uchlácholiti? ...

Milé dítky! Bičování způsobovalo hroznou bolest. Nevinný Pán Ježíš musil tuto hroznou bolest snášeti. Vojáci svlékli Pána Ježíše a přivázali ho pevně ke sloupu. Potom jej bičovali metlami a důtkami. Důtky byly řeménky, které měly na konci hroty a kuličky z olova nebo ze železa. A těmito důtkami vojáci šlehali nemilosrdně Pána Ježíše. A jak to Pána Ježíše bolelo! Hroty a kuličky vnikaly mu při každém úderu do těla, tak že byl Pán Ježíš samá rána a krev. Kdyby vás, milé dítky, někdo jen jednou takovými důtkami udeřil, vykřikly byste bolestí a slzy by vám vytryskly z očí. Ale Pán Ježíš ani si nepostěžoval. Mlčky snášel tu hroznou bolest a obětoval ji svému nebeskému Otci.

Kdo se dopouští zlého, zasluhuje trestu. Ale Pán Ježíš neučinil nic zlého. A přece tolik trpěl! Proč? Protože vzal na sebe naše hříchy. Snášel na svém svatém těle ony bolesti, kterých jsme si my zasloužili za své hříchy. Lidé, kteří nestoudné věci mluví a páchají, způsobili, že Pán Ježíš byl obnažen, ke sloupu přivázán a bičován. Z toho, milé dítky, poznáváte, jak velice se prohřešují lidé nestoudní.

K čemu přivázali vojáci Pána Ježíše? ... Čím ho bičovali? ... Co měly dítky na koncích? ... Kam vnikaly kuličky a hroty při každém úderu? ... Jak snášel Pán Ježíš tuto bolest? ... Čeho zasluhuje, kdo se dopouští zlého? ... Za jaké lidi byl Pán Ježíš obnažen a bičován? ...

Pilát rozkázal, aby vojáci Pána Ježíše zbičovali. Ale nemilosrdní vojáci učinili ještě více: k o r u n o

vali Pána Ježíše trním. Protože Pán Ježíš řekl, že jest králem, přistrojili ho jako krále. Králové nosívali krásné pláště, na hlavě korunu a v ruce žezlo, t. j. krátkou ozdobnou hůl. Vojáci přioděli Pána Ježíše na potupu červeným pláštěm a dali mu na hlavu korunu, ale docela jinou, než jakou nosívali králové. Koruna, kterou vojáci přinesli, byla z trní. Tuto trnovou korunu vtlačili Pánu Ježíši na hlavu. Ó jak to bolelo! Zarazily jste si již někdy trn do nohy? To byla veliká bolest, že? Ale Pánu Ježíši vtlačili vojáci veliké množství trnů do hlavy. Krev tekla Pánu Ježíši po svaté tváři. Do pravé ruky dali Pánu Ježíši místo žezla třtinu, t. j. rákos, klekali před ním, posmívali se mu a říkali: »Zdráv buď, králi židovský!« Některí z vojáků plivali na Pána Ježíše, dávali mu políčky, brali mu třtinu z ruky a bili jí o hlavu jeho. Tím zaráželi trní ještě hlouběji do jeho svaté hlavy. Představte si, milé dítky, ubohého Pána Ježíše s trnovou korunou na hlavě! A všechny tyto bolesti, všechen posměch snášel Pán Ježíš tiše a trpělivě. Mohl jen chtít — a celý ten zástup bezbožných žoldnérů byl by klesl na zem jako vojáci na hoře Olivetské. Ale Pán Ježíš dal se tupiti a trním korunovati z lásky k lidem pyšným a nadutým.

Co poručil Pilát žoldnérům, aby Pánu Ježíši udělali? ... Ale žoldnéři učinili ještě více. Čím ho přioděli? ... Jakou korunu vsadili mu na hlavu? ... Co mu dali do pravé ruky? ... Jak se mu posmívali? ... Čím tloukli Pána Ježíše do hlavy? ... Jak snášel Pán Ježíš všechny tyto bolesti? ... Pro které lidi dal se Pán Ježíš tupiti a trním korunovati? ...

Zbičovaného a trním korunovaného Pána Ježíše přivedli žoldnéři před Piláta. Hrozný byl pohled na Pána Ježíše. Celé jeho tělo bylo poseto ranami, obličej plný krve a slin, na hlavě trnová koruna. Pilát litoval Pána Ježíše a domníval se, že i Židé budou míti slitování, spatří-li Krista Pána tak zmučeného. Proto vedl Pána Ježíše před dům, kde byli židovští kněží, fariseové, zákonníci a jiní nepřátelé Pána Ježíše. Tam ukázal jim Pána Ježíše a řekl: »Ejhle, člověk!« Těmi slovy chtěl Pilát říci: Pohleďte, jak jest zmučený! Mějte s ním přece slitování! Ale Židé slitování neměli

a volali: »Ukřižuj, ukřižuj ho!« Jak nevděční byli Židé. Tři roky chodil Pán Ježíš po zemi židovské, učil, uzdravoval nemocné a prokazoval dobrodiní. A za to Židé volali: Ukřižuj, ukřižuj ho! A když viděli, že ho Pilát nechce dát ukřižovati, hrozili mu a pravili: »Nedáš-li ho ukřižovati, budeme na tebe žalovati u císaře, že jsi propustil Ježíše, který se dělá králem a protiví se císaři!« Toho se Pilát ulekl. Vzal vodu, umyl si ruce a řekl: »Vezměte ho tedy a ukřižujte, ale já jsem jeho smrt nezavinil!« Neměl Pilát žádné viny, že Pán Ježíš byl vydán na smrt? Měl, neboť věděl, že Pán Ježíš jest nevinný, a přece dovolil, aby byl ukřižován. Jako vladař země židovské měl vládnouti spravedlivě a chrániti nevinné. Ale ne učinil tak. Aby měl pokoj, vydal Pána Ježíše na smrt a dopustil se tak velikého hříchu. Voda, kterou si umyl ruce, nesmyla jeho hřích.

Před koho přivedli žoldněří zmučeného Pána Ježíše? ... Koho litoval Pilát? ... Co se domníval o Židech? ... Koho jim ukázal? ... Co řekl? ... Měli Židé slitování? ... Jak křičeli? ... Jak hrozili? ... Toho se Pilát ulekl. Co učinil? ... Co řekl? ... Jak měl Pilát vládnouti? ... Jaké lidi měl chrániti? ... Co však učinil, aby měl od Židů pokoj? ... Čeho se tím dopustil? ...

Milé dítky! I za vás byl Pán Ježíš bičován, trním korunován a na smrt vydán. Proto litujte hříchů svých a kdykoli při modlitbě sv. růžence nebo v litaních se modlíme: »Jenž jsi za nás bičován a trním korunován byl«, odpověďte zbožně: »Smiluj se nad námi!« Hlavně neslušných a nemravných řečí se varujte. Pro ty byl Pán Ježíš obnažen a bičován. Varujte se také pýchy. Pro tu byl Pán Ježíš trním korunován. Tak velice miloval Pán Ježíš lidi, a my bychom neměli ho milovat? Tak velké bolesti snášel Pán Ježíš za hříchy lidí — a my bychom chtěli hřešiti dále? Kdybyste hřešily, podobaly byste se nevděčným Židům, kteří za všechna dobrodiní, která jim prokázal, volali: Ukřižuj, ukřižuj ho!

Pán Ježíš nese těžký kříž, jest ukřižován, pronáší sedm bolestných slov a umírá.

Milé dítky! Nepřátelé Pána Ježíše dosáhli, po čem tak dlouho toužili: směli Pána Ježíše ukřižovati. Jak se radovali! Nestačilo jim, že Pán Ježíš byl bičován a trním korunován. Chtěli, aby ještě více trpěl; chtěli, aby zemřel na kříži. O bolestné smrti Pána Ježíše na kříži budu vám dnes vypravovati.

Žoldněří sňali s Pána Ježíše potupný plášť a dali mu zaše jeho roucho. Potom přinesli veliký, těžký kříž a vložili jej Pánu Ježíši na ramena. Pán Ježíš vzal jej ochotně na sebe a kráčel ulicemi města Jerusalema ven na horu Kalvarii. Hora Kalvarie jmenovala se také Golgotha a leží na západní straně Jerusalema. Bylo to v pátek před polednem, když Pán Ježíš nesl kříž na Kalvarii. S Pánem Ježíšem vedeni byli dva zločinci neboli lotři. Měli býti také ukřižováni. V ulicích bylo plno lidí. Dívali se na průvod a někteří z nich se Pánu Ježíši posmívali. Jen málo jich ho litovalo. Pán Ježíš byl velice slabý, neboť od poslední večere ničeho nepojedl, celou noc nespál a bičováním ztratil mnoho krve. Sehnut kráčel pod těžkým křížem. Ale žoldněří neměli s ním smilování. Zacházeli s ním hrubě a nutili ho k rychlejší chůzi. Ale Pán Ježíš nemohl dále. Byl již tak vysílen, že klesl pod těžkým křížem k zemi. Žoldněří jej bili a smýkali jím. Konečně Pán Ježíš s napjetím posledních sil vstal a nesl kříž dále. Ale za nedlouho klesl po druhé a po třetí. Když klesl po třetí, obávali se nepřátelé, že Pán Ježíš zemře na cestě. Tak hrozně trpěl pod křížem. S čela řinul se mu pot smíšený s krví, a celé tělo se chvělo. I přinutili žoldněří jednoho člověka, který se jmenoval Šimon Cyrénský, aby Pánu Ježíši pomohl nésti kříž.

Mezi diváky bylo též několik zbožných žen s dítkami. Když viděly utrpení Pána Ježíše, plakaly pro něj. Pán Ježíš obrátil se k nim a řekl: »Neplačte nade mnou, ale plačte nad sebou a nad svými dětmi!«

Těmi slovy chtěl Pán Ježíš říci, že lidé mají plakati nad svými hříchy. Proč? Protože naše hříchy učinily kříž Pána Ježíše tak těžkým. Nikdo z lidí nemůže si ani představit, jak veliké bolesti působil kříž Pánu Ježíši. Ale Pán Ježíš jej nesl trpělivě, aby ukázal, jak i my máme různé práce, obtíže a bolesti trpělivě snášeti. Milé děti! Nebyly jste již někdy netrpělivy? Když vám něco obtížným se zdá, vzpomeňte si na Pána Ježíše pod křížem a uvažte si: Nesl-li Pán Ježíš tak těžký kříž za mé hříchy trpělivě, chci i já svůj malý kříž trpělivě nésti!

Co vložili žoldnéři Pánu Ježíši na ramena? ... Na kterou horu krácel Pán Ježíš? ... Kdo ještě měl býti ukřižován s Pánem Ježíšem? ... Kolikrát klesl Pán Ježíš pod křížem? ... Co se domnívali nepřátelé, když Pán Ježíš klesl po třetí? ... Koho přinutili žoldnéři, aby pomohl nésti kříž? ... Co dělaly zbožné ženy, když viděly utrpení Pána Ježíše? ... Co jim řekl Pán Ježíš? ... Jak nesl Pán Ježíš těžký svůj kříž? ... Jak máme snášeti i my různé práce, obtíže a bolesti? ...

Před polednem došel Pán Ježíš na horu Kaivarii. Žoldnéři přistoupili ihned k němu a strhali mu roucho s těla. Bičováním bylo svaté tělo Pána Ježíše rozsluháno a zkrváčeno. Roucho, které Pán Ježíš měl na sobě, přilepilo se a přischlo k jeho tělu, a když žoldnéři roucho strhali, obnovili tím i rány, které se znovu otevřely a krvácely. Potom ukřižovali vojáci Pána Ježíše. Bolestno jest o tom vypravovati. Vojáci položili Pána Ježíše na kříž, vzali dlouhé, silné hřeby a přibili jimi ruce i nohy Pána Ježíše ku kříži. Těžkým kladivem tloukli na hřeby. Hřeby prorazily ruce, nohy i dřevo kříže. Krev stříkala z velikých ran a stékala po kříži k zemi. Když byl Pán Ježíš přibit na kříž, vykopali vojáci jámu do země a postavili do ní kříž. Pán Ježíš visel mezi nebem a zemí za probodené ruce a nohy a trpěl hrozně, neboť tíhou těla zařezávaly se hřeby víc a více do rukou i nohou. Ale ani při těchto hrozných mukách Pán Ježíš nebědoval. Trpělivě snášel všechno. Jako tichý beránek nechal se přibiti na kříž. Obětoval se dobrovolně za neposlušnost prvňích lidí v ráji, kteří vztáhli ruce své po zapovězeném ovoci. Obětoval se za neposlušnost

a za hříchy všech lidí i za hříchy naše. Obětoval všechno za nás. Neměl ani, kam by hlavy sklonil. Neměl ani roucha na těle, neboť o to se rozdělili žoldnéři pod křížem. S Pánem Ježíšem byli ukřižováni i dva lotři, jeden po pravé, druhý po levé straně. Uprostřed nich visel Pán Ježíš. To učinili Židé zúmyslně, aby se zdálo, že Pán Ježíš jest horší než oba lotři.

Kdy došel Pán Ježíš na horu Kalvárii? ... Co strhali vojáci s těla Pána Ježíše? ... Co tím obnovili? ... Jak ukřižovali vojáci Pána Ježíše? ... Kam postavili kříž? ... Jak snášel Pán Ježíš všechny tyto bolesti? ... Co učinili vojáci s rouchem Pána Ježíše? ... Kdo byl také s Pánem Ježíšem ukřižován? ... Kdo visel uprostřed? ... Proč tak Židé učinili? ...

Židovští kněží, fariseové, zákonníci a mnozí jiní zlí lidé neměli ani nyní s Pánem Ježíšem slitování. Stáli pod křížem a posmívali se Pánu Ježíši, řkouce: »Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže. Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže!« Viděli tolik zázraků Pána Ježíše a přece neuvěřili, že Pán Ježíš jest všemohoucí Syn Boží, protože byli zlí. — Pán Ježíš mohl sestoupiti i s kříže; ale neučinil tak, neboť chtěl dobrovolně za hříchy lidí na kříži zemřít. Nehněval se na tyto zlé a rouhavé lidi, kteří mu tolik bolesti a hanby způsobili. Naopak, modlil se za ně: »O t ě e, o d p u s t ě j i m, n e b o ť n e v ě d í, c o č i n í!« Jak se modlil Pán Ježíš za nepřátele?

I jeden z lotřů se rouhal a posmíval Pánu Ježíši. Pravil: »Jsi-li ty Kristus, pomoz sobě i nám!« Ale lotr na pravici ho napomenul: »Ani ty nebojíš se Pána Boha? My trpíme, čeho jsme si zlými skutky svými zasloužili; ale Pán Ježíš neučinil nic zlého!« Potom obrátil se k Pánu Ježíši a prosil: »Pane, rozpomeň se na mne, až přijdeš do království svého!« A Pán Ježíš mu odpověděl: »Ještě dnes budeš se mnou v ráji.« Obdivujte se, milé děti, laskavosti Pána Ježíše! Mnoho zlého učinil tento lotr. Ale před smrtí poznal své hříchy, litoval jich a prosil Pána Ježíše za odpuštění. A Pán Ježíš mu je odpustil. Tak odpouští Pán Ježíš všem lidem hříchy, jestliže jich litují a prosí za odpuštění.

Jak se posmívali nepřátelé Pánu Ježíši? ... Kterými slovy modlil se za ně Pán Ježíš? ... Opakuj N.! ... Opakujte všechny! ... Kdo ještě posmíval se Pánu Ježíši? ... Kdo ho napomenul? ... Co mu řekl? ... Oč prosil lotr na pravici Pána Ježíše? ... Co mu odpověděl Pán Ježíš? ...

Blízko kříže stála Panna Maria, matka Pána Ježíše. Můžete si, milé děti, představit, jak velice litovala svého milovaného Syna. Nejraději byla by sama za Pána Ježíše zemřela. Cítila tak velikou bolest, jakoby ostrý meč pronikl její srdce. Ale nemohla Pánu Ježíši pomoci. Vedle Panny Marie stál sv. apoštol Jan. Všickni apoštolé opustili Pána Ježíše ze strachu před Židy. Jediný Jan osmělil se jít až na Kalvarii. Mimo Pannu Marii a sv. Jana byla u kříže také Maria Magdalena a několik zbožných žen. Pán Ježíš řekl k matce své: »Hle, syn tvůj«, t. j. Jan bude starati se o tebe jako hodný syn o matku svou. Janovi pak řekl: »Hle, matka tvá!« t. j. starej se o Pannu Marii po mé smrti, jakoby byla tvojí matkou. Pán Ježíš ani v největších bolestech nezapomněl na svou matku. Tím nám ukázal, že máme po celý život své rodiče milovati a o ně se starati. Slovy: »Hle, matka tvá!« dal Pán Ježíš i nám Pannu Marii za matku. Máme ji ctíti, milovati, prositi ji za přímluvu.

Když bylo poledne, stala se tma po celé zemi a trvala tři hodiny. Bolesti Pána Ježíše byly větší a větší. Hřichy lidí trápily Pána Ježíše tak hrozně, že zvolal: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?« Ke všem těmto mukám přidala se palčivá žízeň. Pán Ježíš zvolal: »Žízním!« Jeden voják nalil ocet na houbu a podal ji k ústům Pána Ježíše. Když Pán Ježíš ocet se napil, řekl: »Dokonáno jest!« To znamená: Vykoupení lidí jest dokonáno; vytrpěl jsem za hřichy tolik, aby lidé mohli přijít do nebe. Pak zvolal hlasem velikým: »Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!« Po těchto slovech naklonil hlavu a skončil o třetí hodině odpolední.

Po smrti Pána Ježíše staly se veliké zázraky. Zemi se třásla, a skály se pukaly. Lidé vyběhali postrašení z domů; domnívali se, že na ně domy spadnou. Hroby se otvíraly, a mnohá mrtvá těla svatých vstala

z hrobů a ukázala se v Jerusalemě. Co znamenaly všechny tyto zázraky? Že Pán Ježíš jest Syn Boží. To poznal i setník na hoře Kalvarii, který řekl: »Zajisté byl tento (Pán Ježíš) Syn Boží!« Všickni, kteří na smrt Pána Ježíše se dívali, třáslí se strachem a vrátili se mlčky do Jerusalema.

Kdo stál blízko kříže Pána Ježíše? ... Jak velikou bolest cítila Panna Maria v srdci? ... Kdo stál vedle Panny Marie? ... Co řekl Pán Ježíš své matce? ... Co řekl Janovi? ... Na koho tedy nezapomněl Pán Ježíš ani v největších bolestech? ... Na koho nemáme zapomenouti po celý život? ... Jak dlouho trvala tma? ... Jak zvolal Pán Ježíš, když ho hřichy lidí hrozně trápily? ... Co se ještě připojilo ke všem mukám? ... Co podal voják Pánu Ježíši, když zvolal: »Žízním!«? ... Co zvolal Pán Ježíš, když se napil octa? ... Co zvolal Pán Ježíš naposled? ... Kolik bylo hodin, když Pán Ježíš zemřel na kříži? ... Jaké zázraky staly se po smrti Pána Ježíše? ... Co znamenaly tyto zázraky? ...

Milé děti! Uvažujte, jak mnoho Pán Ježíš trpěl! Také za vaše hřichy trpěl. Z lásky k lidem dal se tupiti a ukřižovati. Vzpomínejte často, zvláště při pohledu na kříž, na hrozné bolesti Pána Ježíše a říkejte v srdci svém: »Děkuji ti, milý Pane Ježíši, že jsi za mne tolik vytrpěl. Sibuji, že budu co nejpečlivěji varovati se hřichu, aby tvá svatá krev nebyla za mne marně vylita!«

Ježíš do hrobu položen.

(Zvonění v pátek ve tři hodiny, Veliký pátek, Bílá sobota. Syn Boží učiněn jest člověkem, aby nás svým utrpením a svou smrtí na kříži vykoupil. »Trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben jest.«)

Milé děti! Dnes vám budu vypravovati o pohřbu Pána Ježíše.

Jak víte, zemřel Pán Ježíš v pátek mezi dvěma lotry na kříži. Příštího dne, v sobotu, počínaly se velikonoční svátky. Židé nechťeli, aby mrtvá těla Pána Ježíše a obou lotrů visela na kříži přes svátky. I nařídili žoldněřům, aby je odstranili. Když vojáci přišli

na horu Kalvarii, byli ještě oba lotři na kříži živi. Proto zlámali jim kosti, aby dříve zemřeli. Pán Ježíš byl však již mrtev; i nezlámali mu vojáci ani jediné kosti. Aby se však o jeho smrti úplně přesvědčili, vzal jeden z vojáků kopí, t. j. dlouhou hůl, která měla na konci železo ostré jako nůž, a probodl bok Pána Ježíše tak silně, že špička vjela až do srdce. A ihned vytekla z něho krev a voda.

Těla ukřižovaných lotřů zahrabali vojáci vedle křížů, na kterých zemřeli. Ale Pán Ježíš byl pochován od zbožných lidí do krásného hrobu. Josef z Arimathie miloval Pána Ježíše a věřil, že jest Syn Boží. V pátek k večeru šel k Pilátovi a prosil ho, aby směl Pána Ježíše pochovati. Pilát mu to dovolil. K Josefovi připojil se ještě jiný nábožný muž, jménem Nikodém. Oba šli na horu Kalvarii, vytáhli hřeby a sňali uctivé tělo Pána Ježíše s kříže. Panna Maria objala mrtvé tělo milovaného Syna, plakala a líbala jeho rány. Bylo jich mnoho. Po celém těle samá rána a krev. V hlavě byly ještě zaraženy dlouhé trny. Ty opatrně sejmuli, pomazali tělo Pána Ježíše vonnými mastmi a ovinuli je čistým plátnem. Tak byl Pán Ježíš nesen do hrobu. Josef z Arimathie, Nikodém a sv. Jan ho nesli. Na hoře Kalvarii, nedaleko místa, kde Pán Ježíš byl ukřižován, měl Josef zahradu. V této zahradě byl nový, ve skále vytesaný hrob. Tu pochovali Pána Ježíše a přivalili ke dveřím hrobovým veliký kámen.

Kterého dne zemřel Pán Ježíš na kříži?... Které svátky se počínaly příštího dne?... Co Židé nechtěli?... Co tedy nařídili žoldnům?... Komu zlámali pak žoldněti kosti?... Proč?... Komu žoldněti kosti nezlámali?... Proč?... O čem se chtěli vojáci u Pána Ježíše přesvědčiti?... Co učinil jeden voják?... Kam až vnikla špička kopí?... Co vyteklo ze srdce Pána Ježíše?... Kam zahrabali vojáci tělo lotřů?... Kdo pochoval Pána Ježíše?... Co učinila Panna Maria?... Čím pomazali tělo Pána Ježíše?... Čím je ovinuli?... Kde byl hrob Pána Ježíše?... Co přivalili ke dveřím hrobovým?...

Milé dítky! Slyšely jste již v pátek odpoledne zvonit? Co pak asi toto zvonění znamená? Hlas zvonů jakoby volal: »V pátek ve tři hodiny zemřel Pán Ježíš na kříži za hříchy všech lidí!« Tedy na

pa mátku smrti Pána Ježíše na kříži zvoní se v pátek ve tři hodiny. Když zbožní křesťané hlas zvonů v pátek odpoledne slyší, vzpomínají si na bolestnou smrt Pána Ježíše a modlí se pětkrát Otčenáš a Zdrávas. Proč právě pětkrát? Pán Ježíš měl na svém těle mnoho ran, tolik, že bychom jich ani spočítati nemohli. Ale největších ran měl pět: dvě v rukou, dvě v nohou a jednu v boku. K těmto pěti ranám Pána Ježíše modlí se zbožní křesťané pětkrát Otčenáš a Zdrávas. Čňte tak, milé dítky, i vy! I vás vykoupil Pán Ježíš svou smrtí na kříži.

Na utrpení Pána Ježíše a jeho smrti na kříži vzpomínáme si zvláště v pátek před velikonočními svátky. Tomu dni říkáme Veliký pátek, protože se v něm staly veliké a důležité věci, totiž naše vykoupení. Křesťané shromažďují se o Velikém pátku v kostele, tam se modlí a Pánu Ježíši děkují, že nás tak bolestnou smrtí na kříži vykoupil. Otitá se a kříže v kostele jsou zastřeny černými plátny na znamení zármutku.

Téhož dne koná se také v kostele p o b o ž n o s t křížové cesty. Po smrti Pána Ježíše navštěvovali křesťané ona místa, kde Pán Ježíš tolik trpěl, a uvažovali o jeho přehořké smrti. Ale všickni křesťané nemohli jíti až do země židovské, protože je tam náramně daleko. I udělali si obrazy, které jim ukazovaly ona svatá místa, na kterých Pán Ježíš trpěl. Takové obrazy máme i v našem kostele; jest jich 14 a jmenují se křížová cesta. Při pobožnosti křížové cesty dívejte se na obrazy a modlete se zbožně s ostatními lidmi. Pán Ježíš má radost, vzpomínáte-li vděčně jeho utrpení a přehořké smrti.

Křesťané chodívali také ku hrobu Pána Ježíše. Poněvadž my tak daleko jíti nemůžeme, stavíme na Veliký pátek v kostele Boží hrob. Podobá se hrobu Pána Ježíše v zahradě Josefově. K Božímu hrobu chodí křesťané, modlí se a děkují Pánu Ježíši, že za nás zemřel a v hrobě byl pochován. Boží hrob zůstává v kostele i druhý den po Velikém pátku. Ten den nazývá se Bílá sobota. Milé dítky! Chovejte se u Božího hrobu uctivě a zbožně. Vzpomínejte na

Pána Ježíše, co všechno vytrpěl za hříchy lidí i vaše, než byl položen do hrobu.

Na jakou památku zvoní se v pátek ve tři hodiny? ... Co činí zbožní křesťané, když toto zvonění slyší? ... Kterého dne vzpomínáme zvláště na utrpení Pána Ježíše? ... Jakou pobožnost konáme na Veliký pátek? ... Co se také stává v kostele na Veliký pátek? ... Jak se jmenuje sobota po Velikém pátku? ...

Celý život i bolestná smrt Pána Ježíše ukazují převelikou lásku jeho k lidem. Z lásky k lidem opustil Syn Boží nebe a stal se člověkem. Narodil se jako malé a chudé dítě a dostal jméno Ježíš. Z lásky k lidem chodil tři roky po zemi židovské, učil, uzdravoval nemocné, křísil mrtvé a dával dětkám požehnání. Večer před svou smrtí ustanovil Nejsvětější Svátost Oltářní. Dal nám své tělo za pokrm a svou krev za nápoj. Ale všechno toto nepostačovalo přelaskavému Pánu Ježíši. Z lásky k lidem učinil ještě více. Co řekl Pán Ježíš při poslední večeři? »Vezměte a jezte; totoť jest tělo mé, které za vás vydáno bude.« Potom řekl: »Vezměte a pijte; totoť jest krev má, která za vás vylita bude na odpuštění hříchů.« Co Pán Ježíš řekl, stalo se. Tělo své vydal, když se dal zajmouti, bičovati, trním korunovati a na kříž přibiti. Krev svou vylil, když se krví potil, když byl bičován, trním korunován a když mu byly probodeny ruce, nohy i bok. Za koho vydal Pán Ježíš své tělo? Za koho vylil svou krev? Za všechny lidi. Kdo hřeší, hněvá Pána Boha a nesmí do nebe. Pyšní andělé dopustili se hříchu — a byli zavrženi do pekla. Také první lidé v ráji dopustili se hříchu. Tento hřích dědí všickni lidé. I jiní lidé dopustili se hříchů. Také vy, milé děti, učinily jste již někdy něco zlého. Měly jste na př. nábožně se modliti — a smály jste se; měly jste bratry, sestry a jiné děti milovati — a hněvaly jste se na ně; měly jste poslouchati — a neuposlechly jste. Snad jste již také lhaly, něco neslušného mluvily a kradly. Za své hříchy měli býti všickni lidé uvrženi do pekla. Ale Pán Ježíš je miloval a nechtěl, aby do pekla přišli. Pamatujete se ještě na milosrdného Samaritána? Koho spatřil milosrdný Samaritán u cesty? Co učinil? Milo-

srdný Samaritán byl hodný muž; měl k lidem velikou lásku. Ale mnohem, mnohem větší lásku k lidem měl Syn Boží. Aby lidé nepřišli do pekla, stal se člověkem, a když mu bylo 33 let, vykoupil všechny lidi svým utrpením a svou smrtí na kříži. Dobře si to, milé děti, pamatujte! Syn Boží stal se člověkem a vykoupil všechny lidi svým utrpením a svou smrtí na kříži. Proto jmenuje se také Vykupitel. Od té doby, kdy Pán Ježíš za hříchy lidí trpěl a na kříži zemřel, přestal Pán Bůh na lidi se hněvati. Pro utrpení svého milého Syna, Ježíše Krista, chce Pán Bůh lidem hříchy odpustiti a vzíti je do nebe.

Čím se stal Pán Ježíš z lásky k lidem? ... Jaké jméno dostal, když se narodil? ... Co činil Pán Ježíš po celé tři roky z lásky k lidem? ... Co ustanovil večer před svou smrtí? ... Co řekl Pán Ježíš o svém těle? ... Co o své krvi? ... Kdy vydal Pán Ježíš své tělo a vylil svou krev za lidi? ... Kam byli zavrženi pyšní andělé? ... Kdo se dopustil hříchu v ráji? ... Kdo dědí ten hřích? ... Kam měli za to všickni lidé přijíti? ... Kdo nechtěl, aby lidé přišli do pekla? ... Co učinil Syn Boží, aby lidé do pekla nepřišli? ... Jak se proto jmenuje? ... Kdo se nehnevá na lidi od smrti Pána Ježíše? ... Kam je chce vzíti? ...

Považte, milé děti, jak velikou lásku k lidem měl Pán Ježíš! Nemáme ho proto milovati? Nemáme mu za to děkovati? Jak nevděčně by se zachoval, kdo by Pána Ježíše nemiloval! Kdo z vás chtěl by býti tak nevděčným? Z lásky k Pánu Ježíši máme si jeho utrpení a smrt často připomínati. A to činíme, když se modlíme: »Trpěl pod Pontským Pilátem, ukřížován, umřel i pohřben jest.« Opakují ještě jednou: »Trpěl...« (Nacvič.) Slova tato jsou čtvrtým článkem v modlitbě »Věřím v Boha«. N., říkej modlitbu »Věřím v Boha«! Připoj nyní čtvrtý článek! Vstaňte, pomodlíme se společně první čtyři články modlitby »Věřím v Boha«.

Od těla se oddělivši, sestoupila duše Pána Ježíše do předpekli. (»Sstoupil do pekel.«) Tělo Páně do hrobu položeno a od vojáků hlídáno. Z mrtvých vstání Páně. (»Třetího dne vstal z mrtvých.«)

Milé dítky! Když jsem vám vypravoval podobenství o boháči a Lazarovi, řekl jsem, že při smrti duše opouští tělo. Také při smrti Pána Ježíše na kříži opouštěla duše jeho tělo. Tělo bylo položeno do hrobu. A co se stalo s duší Pána Ježíše? Duše Pána Ježíše sestoupila do pekel. O tom vám budu nyní vypravovati.

Adam a Eva dopustili se v ráji hříchu. Za svůj hřích nesměli po smrti do nebe. Hřích prvních lidí zdědili všichni lidé. Proto nesměl žádný člověk do nebe. Od stvoření prvních lidí až do příchodu Syna Božího na svět žilo na světě veliké množství lidí. Mnozí z nich byli hodní, poslouchali Pána Boha a očekávali toužebně zaslíbeného Vykupitele. Jiní zase svých hříchů litovali a Pán Bůh jim je odpustil. Kam přišli takoví lidé po smrti? Do pekla k ďáblům? Nikoli. Tam přišel zrádce Jidáš. Tělo své oběsil, ale duše jeho byla zavržena do pekla. Kam tedy přišly duše spravedlivých lidí? Do nebe? Také ne. Nebe bylo pro hřích prvních lidí uzavřeno. Duše spravedlivých lidí přišly do předpekli. Předpekli bylo místo, kde duše spravedlivých bez bolesti očekávaly Vykupitele. Mezi nimi byli na př. Adam a Eva. Dopustili se sice v ráji těžkého hříchu, ale litovali ho opravdově. V předpekli byl také Abel, hodný syn prvních rodičů. Ti očekávali příchodu zaslíbeného Vykupitele dlouho, dlouho. Jiní byli v předpekli jen krátký čas, na př. zbožní pastýři, sv. tři králové, Simeon a Anna, sv. Jan Křtitel a sv. Josef, pěstoun Pána Ježíše. Všichni tito viděli již Pána Ježíše na zemi a vypravovali ostatním spravedlivým v předpekli mnoho krásného o Vykupiteli. Proto těšily se duše spravedlivých v předpekli na Vykupitele víc a více.

K těmto spravedlivým duším v předpekli sestoupila duše Pána Ježíše

oznámila jim, že jsou vykoupěny. Milé dítky! Nestýskalo by se vám, kdybyste jen na několik týdnů musily opustiti rodiče? A kdyby se vám v cizině sebe lépe vedlo, přece byste každodenně toužily spatřit laskavou tvář tatínkovu a mamčinu. Mnohé duše v předpekli očekávaly Vykupitele tisíce let. Jaká byla jejich radost, když k nim Pán Ježíš sestoupil! Radost spravedlivých nemůžeme si ani předslavit. S jásotem vítali Pána Ježíše a děkovali mu, že je svou smrtí vykoupil a nebe otevřel.

Kam sestoupila duše Pána Ježíše po jeho smrti? ... Které duše byly v předpekli? ... Jmenuj některé spravedlivé, kteří byli velice dlouho v předpekli! ... Jmenuj některé spravedlivé, kteří byli v předpekli jen krátkou dobu! ... Pro který hřích nesměly duše spravedlivých do nebe? ... Na koho čekaly duše spravedlivých v předpekli? ... Co oznámil Pán Ježíš duším v předpekli? ...

Protože duše Pána Ježíše sestoupila do předpekli, modlíme se dále ve »Věřím v Boha«: sstoupil do pekla. Jak se modlíme dále ve »Věřím v Boha«? Sstoupil Pán Ježíš do předpekli s tělem i s duší? Nikoli. Jenom duše Pána Ježíše sestoupila do předpekli. Tělo Pána Ježíše bylo v hrobě. Bylo tam pochováno Josefem z Arimathie, Nikodémem, sv. apoštolem Janem, Pannou Marií a několika zbožnými ženami. Židovští kněží, fariseové a zákonníci se radovali, že se Pána Ježíše zbavili. Vzpomněli si však, že Pán Ježíš kdysi řekl: »Po třech dnech zase vstanu!« Aby vstáti nemohl, šli k Pilátovi a řekli: »Ten svědce řekl kdysi, že po třech dnech vstane z mrtvých. Rozkaž tedy hlídati hrob až do třetího dne, aby snad jeho učenci nepřišli, tělo jeho neukradli a neřekli, že vstal z mrtvých.« Pilát vyhověl jejich přání a poslal vojáky ke hrobu Ježíšovu, aby tam dnem i nocí stáli na stráž. Mimo to zapečetili kněží židovští kámen, aby nikdo nemohl do hrobu vejít.

Kde bylo mrtvé tělo Pána Ježíše? ... Kdo je tam pochovával? ... Na která slova Pána Ježíše vzpomněli si židovští kněží, fariseové a zákonníci? ... O co požádali Piláta, aby Pán Ježíš nemohl vstáti? ... Koho poslal Pilát ke hrobu Ježíšovu? ... Proč zapečetili i kámen u hrobu? ...

Ale všechno namáhání židovských kněží, fariseů a zákonníků bylo marné: Pán Ježíš třetího dne vstal z mrtvých. Slyšely jste o mnohých zázracích Pána Ježíše. Tyto zázraky konal Pán Ježíš, aby lidem dokázal, že jest Syn Boží. Největší zázrak učinil Pán Ježíš třetího dne po své smrti. V pátek bylo jeho tělo položeno do hrobu a odpočívalo tam až do rána v neděli. Jeho duše byla zatím v předpekli. Časné ráno v neděli stalo se veliké zemětřesení. Touž dobou spojil Pán Ježíš duši svou opět s tělem a vyšel z hrobu živý a slavný. Ani kámen, ani pečeť, ani stráž remobly mu v tom brániti. Zároveň sestoupil anděl s nebe, odvalil kámen a posadil se na něm. Tělo Pána Ježíše bylo jasné jako slunce, které právě vycházelo. Rány, které Pánu Ježíši byly způsobeny, když byl bičován, trním korunován a křížován, zmizely; jen pět největších ran: dvě na rukou, dvě na nohou a jednu v boku ponechal Pán Ježíš na svém svatém těle. Vojáci na stráži třáslí se strachem a padli na zem jako mrtví. Když se opět vzpamatovali, povstali a dali se na útěk do Jerusalema. Pamatujte si: Třetího dne vstal Pán Ježíš z mrtvých.

Kdy vstal Pán Ježíš z mrtvých? ... Kdy bylo tělo Pána Ježíše položeno do hrobu? ... Kdy opět spojil Pán Ježíš duši svou s tělem? ... Jaký vyšel Pán Ježíš z hrobu? ... Kdo sestoupil zároveň z nebe? ... Kolik ran ponechal Pán Ježíš na svém těle? ... Co se stalo s ostatními ranami? ... Co se stalo s vojáky na stráž? ...

☞ V neděli záhy ráno šly některé nábožné ženy ku hrobu; chtěly pomazati vonnými mastmi tělo Pána Ježíše. Cestou pravily smutně: »Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových?« Ale když přišly ke hrobu, spatřily kámen odvalený. Vešly tedy do hrobu; ale nenalezly tam těla Ježíšova. I zarmoutily se velmi. Pojednou uzřely dva anděly v překrásném rouše a ulekly se. Ale anděl na pravici řekl jim vliďně: »Nebojte se! Hledáte Ježíše Nazaretského, ukřížovaného? Vstal jest, není ho tuto. Jděte a povězte to jeho učeníkům, zvláště pak Petrovi!« Nábožné ženy šly rychle a s velikou radostí, aby oznámily učeníkům, že Pán Ježíš vstal z mrtvých.

Bylo-li dítě na smrt nemocno, ale zase se uzdravilo, jakou radost mívá dobrá matka! Takovou a ještě větší radost měla Panna Maria ze z mrtvých vstání Pána Ježíše. Když stála pod křížem, citila bolest tak velikou, jakoby meč srdce její pronikl. Nyní však se radovala a všickni učenci Pána Ježíše s ní. Radujme se i my, milé dítky! Pro hřích prvňch lidí přišla smrt na svět; ale Pán Ježíš smrt přemohl. Až zemřeme, přijdou ovšem naše těla do hrobu, ale nezůstanou tam. V den posledního soudu vzkřísí nás Pán Ježíš, a blaze tomu, kdo v Pána Ježíše věřil a dle jeho učení žil! Ten vstane z hrobu slavný a přijde do nebe.

Na památku z mrtvých vstání Pána Ježíše slavíme svátky velikonoční. Večer před nimi, v sobotu, shromáždí se křesťané na slavnost vzkříšení. Celý kostel bývá osvětlen. Zbožní křesťané osvětlují také okna svých domů. Kněz jde k Božímu hrobu, modlí se tam a pak zvěstuje radostnou zprávu: »Vstal jest Vykupitel!« Potom běže Nejsvětější Svátost Oltářní a jde v průvodu kostelem nebo také ven na náměstí. Při tom lidé zpívají radostné a zbožné písně.

Na slavné z mrtvých vstání Pána Ježíše vzpomínáme také, když se ve »Věřím v Boha« dále modlíme: »Třetího dne vstal z mrtvých.«

Jak modlíme se dále ve »Věřím v Boha«? ... Kdo šel v neděli ráno ke hrobu? ... Co tam chtěly učiniti? ... Koho nenalezly v hrobě? ... Co jim řekl anděl? ... Kdo měl největší radost ze z mrtvých vstání Pána Ježíše? ... Kdo radoval se s ní? ... Pro který hřích přišla smrt na svět? ... Kdo přemohl smrt? ... Koho vzkřísí Pán Ježíš v den posledního soudu? ... Jaké svátky slavíme na památku z mrtvých vstání Pána Ježíše? ... Jaká slavnost koná se den před tím, v sobotu večer? ... V které modlitbě vzpomínáme také na z mrtvých vstání Pána Ježíše? ... Kterými slovy? ...

Milé dítky! Žijte vždy dle toho, čemu Pán Ježíš učil, abyste se v den posledního soudu tak radovaly, jako se radovala Panna Maria a s ní sv. apoštolé a všickni dobří lidé, když zvěděli, že Pán Ježíš vstal z mrtvých.

Ježíš zjevuje se apoštolům a dává jim moc odpouštětí hříchů. Ježíš činí Petra hlavou apoštolů a věřících. (Církev.)

Milé děti! Posledně jste slyšely o slavném z mrtvých vstání Pána Ježíše. Ve velikých bolestech zemřel Pán Ježíš, ale s velikou slávou vstal zase z mrtvých a mohl ihned odejít do nebe. Ale Pán Ježíš zůstal ještě čtyřicet dní na zemi. A co činil celou tu dobu na zemi? Ukazoval se sv. apoštolům a jiným lidem, jedl a rozmlouval s nimi, aby je přesvědčil, že opravdu vstal z mrtvých. Při tom nařídil sv. apoštolům, co mají činit, až odejde do nebe, a dal jim moc odpouštětí hříchů.

Apoštolé byli zase v onom večeradle v Jerusalemě, ve kterém Pán Ježíš naposled s nimi jedl velikonočního beránka. Rozmlouvali vespolek o Pánu Ježíši a radovali se, že vstal z mrtvých. Ale Židů se báli; proto zavřeli dveře, aby nikdo k nim nemohl. Ale Pán Ježíš přišel k nim zavřenými dveřmi a řekl: »Pokoj vám. Já jsem to, nebojte se!« Sv. apoštolé byli nadmíru zděšení a domnívali se, že je to nějaký duch. Nemohli pochopit, jak Pán Ježíš zavřenými dveřmi k nim mohl přijít. Pán Ježíš jest Syn Boží a může učinit všechno, cokoli chce. Jako světlo prochází sklem, tak mohl Pán Ježíš po svém z mrtvých vstání projít zavřenými dveřmi. Aby sv. apoštoly přesvědčil, že je to on a nikdo jiný, řekl jim: »Vizte ruce mé i nohy mé.« Při těchto slovech ukázal jim Pán Ježíš na svých rukou i na nohou rány od hřebů. Pak řekl dále: »Dotýkejte se mne a přesvědčte se, že já to jsem. Duch nemá těla a kostí, jako já mám.« A když svatí apoštolé ještě pochybovali, tázal se jich: »Máte tu něco k jídlu?« I podali mu kus pečené ryby a chleba s medem. Pán Ježíš jedl před nimi. A když pojedl, vrátil jim, co zbylo. Tu se sv. apoštolé přesvědčili, že je to v pravdě Pán Ježíš, a radovali se. Potom řekl Pán Ježíš sv. apoštolům: »Pokoj vám! Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás.« Pak dechl na ně a řekl: »Přijměte Ducha svatého! Kterým

odpustíte hříchů, odpouštějí se jim, a kterým je zadržíte, zadržány jsou.« Jakou to moc dostali sv. apoštolé od Pána Ježíše? Odpouštějí hříchů. Komu sv. apoštolé hříchů odpustí, tomu budou odpuštěny i od Pána Boha. Komu jich však neodpustí (zadrží), tomu ani od Pána Boha odpuštěny nebudou. Hříchů odpouštěti může jenom Pán Bůh nebo ten, komu Pán Bůh tuto moc dá. Pán Ježíš dal tuto moc sv. apoštolům. Kterými slovy? »Přijměte Ducha svatého. Kterým...« (Nacvič.)

Jak dlouho zůstal [Pán Ježíš na zemi po svém z mrtvých vstání?... Co činil po celou tu dobu?... Kde byli jednou sv. apoštolé shromážděni?... Co učinili, aby k nim nikdo nemohl?... Koho se báli?... Kdo přišel k nim zavřenými dveřmi?... Jak oslovil Pán Ježíš sv. apoštoly?... Co se svatí apoštolé domnívali?... Čeho nemohli pochopit?... Co jim ukázal Pán Ježíš?... Co jedl před nimi?... O čem se konečně sv. apoštolové přesvědčili?... Jakou moc dal jim Pán Ježíš?... Kterými slovy?... Opakuj!... Opakujte všechny!...

Děkujte, milé děti, Pánu Ježíši, že dal apoštolům moc odpouštětí hříchů. Máme ovšem všeho zlého bedlivě se varovati, ale kdybychom přece hříchů se dopustili, nemusíme si zoufati jako Jidáš. Dobrotivý Pán Ježíš se postaral, aby i nám hříchů byly odpuštěny. Moc odpouštětí hříchů přešla s apoštolů na biskupy a kněze. Kdo tedy dodustil se hříchů, musí jich litovati a říci je knězi. Kněz mu hříchů odpustí. A komu kněz hříchů odpustil, tomu je odpustil také Pán Bůh.

Když Pán Ježíš sv. apoštolům dal moc odpouštětí hříchů, odešel zase od nich zavřenými dveřmi. Jeden z apoštolů, sv. Tomáš, nebyl přítomen, když Pán Ježíš do večeradla přišel. Proto řekli mu později ostatní apoštolé: »Viděli jsme Pána Ježíše.« Ale sv. Tomáš nechtěl tomu uvěřiti a řekl: »Dokud neužiji rány od hřebů v rukou jeho a nepoložím prst do probodeného boku jeho, neuvěřím!« Po osmi dnech byli sv. apoštolé opět shromážděni. Také sv. Tomáš byl s nimi. Tu přišel k nim Pán Ježíš opět zavřenými dveřmi, stál uprostřed nich a řekl: »Pokoj vám!« Potom pravil Tomášovi: »Viz ruce mé a vlož sem prst svůj; vztáhni

také ruku svou a vlož ji do mého boku. A nebudte nevěřící, ale věřící! Sv. Tomáš styděl se velice a bolelo ho, že neuvěřil apoštolům. Ani se neodvážil pohlednouti na Pána Ježíše. Pln lítosti padl mu k nohám a zvolal: »Pán můj a Bůh můj!« Pán Ježíš odpustil Tomášovi a řekl mu: »Že jsi mne viděl, Tomáši, uvěřil jsi; blahoslavení, kteří nevidí a přece věří!« O kom to Pán Ježíš pravil, že jsou blahoslavení, t. j. šťastní? O těch, kteří ho neviděli, ale přece uvěřili, že vstal z mrtvých. Takoví lidé líbí se Pánu Bohu a přijdou do nebe. My jsme také Pána Ježíše neviděli, když vstal z mrtvých, ale věříme pevně v jeho z mrtvých vstání. Víme to od sv. apoštolů, kteří ho po jeho z mrtvých vstání viděli, s ním rozmlouvali a jedli. Proto jsme i my, milé děti, šťastní. A budeme-li také dle učení Pána Ježíše žiti, přijdeme do nebe.

Který apoštol nebyl přítomen, když Pán Ježíš přišel do večeřadla? ... Co mu řekli sv. apoštolé? ... Uvěřil tomu Tomáš? ... Co odpověděl apoštolům? ... Po kolika dnech byli sv. apoštolé zase shromážděni? ... Kdo byl také s nimi? ... Kdo přišel zase zavřenými dveřmi? ... Co řekl Pán Ježíš Tomášovi? ... Co učinil Tomáš? ... Jak zvolal? ... Odpustil mu Pán Ježíš? ... O kterých lidech řekl pak Pán Ježíš, že jsou blahoslavení? ... Kam přijdou takoví lidé? ... Věříme, že Pán Ježíš vstal z mrtvých? ... Od koho to víme? ... Kam přijdeme, budeme-li také dle učení Pána Ježíše žiti? ...

Ještě něco velice důležitého učinil Pán Ježíš, dříve než odešel do nebe: Ustanovil Petra hlavou apoštolů a věřících.

Sv. apoštolé odešli z Jerusalema do krajiny u jezera Genezaretského a živili se tam lovením ryb. Tam se jim zase Pán Ježíš zjevil, požehnal jejich lovu a jedl s nimi. Když pak poobědvali, tázal se Pán Ježíš svatého Petra, který se také jmenoval Šimon: »Šimone, miluješ mne více, nežli ostatní apoštolé?« Petr odpověděl: »Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji.« I řekl jemu Pán Ježíš: »Pasiž beránky mé!« Potom tázal se Pán Ježíš po druhé: »Šimone, miluješ-li mne?« Petr odpověděl: »Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji.« A Pán Ježíš mu zase rozkázal: »Pasiž beránky mé!« Pán Ježíš tázal se ještě po třetí: »Šimone, miluješ-li mne?«

Sv. Petr se zarmoutil, když se ho Pán Ježíš po třetí tázal, miluje-li ho. Domníval se, že mu Pán Ježíš nevěří. I odpověděl smutně: »Pane, ty víš všecko; ty víš také, že tě miluji.« Potom řekl jemu Pán Ježíš: »Pasiž ovce mé!«

Milé děti! Dávejte pozor, abyste slovům Pána Ježíše dobře porozuměly. Pastýř má mnoho oveček. Také Pán Ježíš měl mnoho oveček. Nebyly to ovšem takové ovečky, jaké vidíváte na pastvě. Ovečky Pána Ježíše jsou hodní lidé, kteří v Pána Ježíše věří a jeho poslouchají. Také vy, milé děti, jste ovečky Pána Ježíše. Také vaši rodičové, bratři a sestry a mnoho jiných lidí patří k jeho ovečkám. Tyto ovečky Pána Ježíše nazývají se křesťané. Veliké množství oveček musí mítí více pastýřů. Pán Ježíš ustanovil za pastýře svých oveček sv. apoštolu. A koho učinil Pán Ježíš prvním mezi apoštolu, koho učinil jejich hlavou? Sv. Petra. Jemu řekl: »Pasiž beránky mé, pasíž ovce mé!« Sv. Petra učinil tedy Pán Ježíš pastýřem všech svých oveček; o všechny ovečky Pána Ježíše, t. j. o všechny křesťany na celém světě měl se sv. Petr starati. Proto říkáme: Pán Ježíš ustanovil sv. Petra hlavou apoštolů a věřících. Čím ustanovil Pán Ježíš sv. Petra? Opakujte! Všichni křesťané na celém světě dohromady nazývají se církev. Můžeme tedy také říci: Pán Ježíš ustanovil sv. Petra hlavou své církve.

Kam odešli sv. apoštolé z Jerusalema? ... Čím se tam živili? ... Kdo se jim tam zjevil? ... Jak se tázal Pán Ježíš sv. Petra? ... Kolikrát se ho tázal? ... Co odpověděl svatý Petr? ... Co mu na to Pán Ježíš třikrát rozkázal? ... Kdo jsou ovečky Pána Ježíše? ... Koho ustanovil Pán Ježíš pastýři křesťanů? ... Koho učinil Pán Ježíš hlavou sv. apoštolů i křesťanů? ... Jak nazývají se všichni křesťané na celém světě dohromady? ... Kdo je tedy hlavou celé církve? ...

Milé děti! Radujte se, že jste ovečkami Pána Ježíše! Dobrý pastýř miluje své ovečky. Nejlepším pastýřem byl Pán Ježíš. I život svůj dal za své ovečky. Nemáme proto Pána Ježíše milovati? Zajisté. Kdyby Pán Ježíš také vás se tázal: Milujete mne? Co byste mu, milé děti, odpověděly?

Pán Ježíš vstupuje na nebesa.

(Svátek Nanebevstoupení Páně; ustanovení sv. křtu. »Vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího; odtud přijde soudit živých i mrtvých.«)

Milé děti! I dnes budu vám vypravovati něco nadmíru zajímavého. Celých 40 dní po svém z mrtvých vstání zůstal Pán Ježíš na zemi, zjevoval se sv. apoštolům a učenkům a poučoval je, že po jeho odchodu do nebe mají učiti a křtiti. A když je o všem poučil vstoupil na nebesa.

Čtyřicátého dne po svém z mrtvých vstání ukázal se Pán Ježíš v Jerusalemě všem apoštolům naposledy a přikázal jim, aby z Jerusalema neodcházeli, dokud na ně nesestoupí Duch svatý. Pán Ježíš totiž řekl: »Odejdu k Otci svému do nebe. Ale nebudete opuštěni. Po málo dnech sestoupí Duch sv. na vás. Od něho dostanete moc činiti zázraky; Duch svatý vás také poučí, co budete o mně kázati v Jerusalemě, po celé zemi židovské a po celé zemi.« Potom vyvedl Pán Ježíš své apoštoly na horu Olivetskou a řekl jim: »Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi; protož jdouce, učte všechny národy a křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého; učte je zachovávatí všecko, cožkoli jsem přikázal vám!« Co poručil Pán Ježíš svatým apoštolům? »Jděte, učte všechny národy a křtíte je... Ducha svatého!« (Nacvič.) O křtu jste již slyšely. Kdo křtil u řeky Jordánu? Jak to činil? Křest sv. Jana znamenal, že pokřtění hříšců svých litovali a v zaslíbeného Vykupitele věřili. Křest, který ustanovil Pán Ježíš, má mnohem větší moc: očišťuje totiž člověka od hříchu. Také vy, milé děti, byly jste pokřtěny. Když jste se narodily, měly jste dědičný hřích. Kdo má hřích, nelíbí se Pánu Bohu a nemůže přijíti do nebe. Ale Pán Ježíš chtěl, aby se všickni lidé Pánu Bohu líbili a do nebe přišli. Proto ustanovil svatý křest. Když se dítě narodí, odnesou je rodiče do kostela a tam je kněz křtí. Jak to činí? Lije na hlavu dítě vodu a při tom říká slova: Václave, Jo-

sefe, Marie, já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. V tom okamžiku duše dítěte je čista a líbí se Pánu Bohu. — Milé děti! Dostanete-li nějaký dárek, děkujete za něj. Nejkrásnější dar dostaly jste na křtu svatém. Tam učinil Duch sv. vaši duši čistou a krásnou jako duši andělů. Děkujte tedy Pánu Ježíši, že sv. křest ustanovil. Nečiňte také nic zlého, aby vaše duše zůstala čistá a krásná a dostala se do nebe.

Kdy ukázal se Pán Ježíš všem apoštolům naposledy?... Co jim zároveň přikázal?... Kam vyvedl Pán Ježíš sv. apoštoly?... Co jim tam poručil?... Kdo křtil u řeky Jordánu?... Co znamenal křest sv. Jana?... Jakou moc má křest, který ustanovil Pán Ježíš?... Od čeho očišťuje křest duši člověka?...

Když Pán Ježíš křest svatý ustanovil, pozdvihl svých rukou a dal sv. apoštolům požehnání. V tomtéž okamžiku počal se Pán Ježíš před očima apoštolů vznášeti do výše. Sv. apoštolé hleděli udiveně za ním. Ve veliké výši zakryl ho světlý oblak; ale Pán Ježíš vznášel se i nad oblaky — do nebe. S ním vešly do nebe i ony duše, které byly v předpekli. Ve veliké slávě vstoupil Pán Ježíš na nebesa. Andělé přišli mu vstříc a zpívali překrásné písně. Nebeský otec se radoval a přivítal laskavě svého Syna. Pamatujte si: Čtyřicátého dne po svém z mrtvých vstání vstoupil Pán Ježíš na nebesa.

Sv. apoštolé pohlíželi stále ještě vzhůru. Neviděli sice již Pána Ježíše, ale pohlíželi přece za ním, protože ho velice milovali a těžce s ním se loučili. Tu ukázali se jim dva andělé v bílém rouše a pravili: »Proč tu stojíte a hledíte do nebe? Tento Ježíš, který nyní před vašimi očima vzat byl do nebe, zase někdy tak přijde!« To sv. apoštoly potěšilo. S radostí vrátili se do Jerusalema a očekávali tam příchodu Ducha svatého.

Na památku, že Pán Ježíš čtyřicátého dne po svém z mrtvých vstání vstoupil na nebesa, slavíme každoročně čtyřicátého dne po Velikonocích svátek na nebe vstoupení Páně.

Kam počal se Pán Ježíš vznášeti?... Kdo za ním hleděl?... Kam až se vznesl Pán Ježíš?... Které duše vešly

s Pánem Ježíšem do nebe? ... Kdo přišel v nebi Pánu Ježíši vstříc? ... Kdo také radoval se z příchodu Pána Ježíše do nebe? ... Kam stále hleděli sv. apoštolové? ... Kdo se jim ukázal? ... Co jim pravili? ... Kam navrátili se pak sv. apoštolové? ... Koho tam očekávali? ... Jaký svátek slavíme na památku, že Pán Ježíš vstoupil na nebesa? ... Kolikátého dne po Velikonocích? ...

Protože Pán Ježíš vstoupil na nebesa, modlíme se »Věřím v Boha«: Vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího. (Nacvič.) Kdo sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího? Pán Ježíš. Místo pravice říkáme také pravá ruka, pravá strana. Milé děti! Chceme-li ukázat, že máme někoho velice rádi a že ho ctíme, posadíme ho vedle sebe po pravé straně. Pán Bůh ovšem nemá těla; nemá tedy ani pravé ruky, protože jest pouhý duch. Slova: »Sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího«, znamenají, že Bůh Otec svého Syna, Ježíše Krista, velice miluje a ctí. Pán Ježíš jest v nebi a jest nejvyšším Pánem na nebi i na zemi jako jeho Otec. V nebi raduje se Pán Ježíš se svým Otcem a Duchem svatým na věky.

Pán Ježíš vstoupil na nebesa také proto, aby tam pro lidi p ř i p r a v i l m í s t a. Duše, které byly v předpekli, vzal ihned s sebou do nebe. Duše hodných lidí béře do nebe po jejich smrti. Pro svou matku, Pannu Marii, připravil Pán Ježíš v nebi místo překrásné. Také sv. apoštolům připravil krásná místa a chce, by všickni se dostali k němu do nebe. My ovšem někdy hřešíme a Pána Boha hněváme. A kdo hřeší, nezaslouhuje přijetí do nebe. Ale Pán Ježíš přimlouvá se za nás v nebi. Ukazuje svému nebeskému Oci rány na svém svatém těle a prosí: »Otče můj! Pohléd, jak lidi miluji, jaké bolesti jsem za ně vytrpěl! Smiluj se nad lidmi z lásky ke mně!« A nebeský Otec odpouští pak lidem jejich hříchy.

Milé děti! Jak toužebně pohlíželi sv. apoštolé za Pánem Ježíšem, když vstupoval na nebesa! Nejraději byli by šli za ním ihned. Vzpomínejte často na nebe a modlete se k Pánu Bohu, abyste se tam po smrti dostaly. Zvláště když se modlíte: »Otče náš,

jenž jsi na nebesích«, prostě Pána Boha, aby vás vzal do nebe. A když se modlíte: »Vstoupil na nebesa«, přislíbte Pánu Ježíši, že chcete všechno činiti, čemu učil a co přikázal, abyste se dostaly tam, kde Pán Ježíš s anděly a svatými se raduje.

Kde sedí Pán Ježíš v nebi? ... Co znamenají ta slova? ... Kdo jest jako Bůh Otec nejvyšším Pánem na nebi i na zemi? ... Proč vstoupil Pán Ježíš na nebesa? ... Které duše vzal Pán Ježíš do nebe ihned? ... Jaké místo v nebi připravil Pán Ježíš své matce? ... Co činí Pán Ježíš v nebi u Otce nebeského? ... Jak to činí? ...

Andělé řekli apoštolům: »Proč tu stojíte a hledíte do nebe? Tento Ježíš, který nyní před vašimi očima vzat byl do nebe, tak někdy opět přijde.« Kdo že opět přijde? Pán Ježíš. A kdy to bude? O tom jste již slyšely, když jsem vám vypravoval podobnoství o koukole mezi pšenicí. Pán Ježíš přijde opět v den posledního soudu. Přijde ve veliké slávě s mnohými anděly a bude souditi. Koho bude souditi? Všecky lidi bez rozdílu. Dobří lidé budou státi po pravé, lidé zlí budou státi po levé straně Pána Ježíše. Potom řekne Pán Ježíš přede všemi každému, co dobrého nebo zlého na světě učinil. Lidi hodné vezme do nebe, lidi zlé zavrhne do pekla. Tak bude Pán Ježíš soudit! Abychom často si připomínali, že Pán Ježíš ještě jednou přijde z nebe na zem, modlíme se ve »Věřím v Boha«: »Odtud přijde soudit živých i mrtvých.« (Nacvič.)

Kdy opět přijde Pán Ježíš z nebe? ... Jak přijde? ... Koho bude soudit? ... Na které straně budou státi lidé dobří? ... Na které lidé zlí? ... Co řekne pak Pán Ježíš každému? ... Kam vezme Pán Ježíš lidi spravedlivé? ... Kam zavrhne lidi zlé? ... Jak se o tom modlíme? ...

Milé děti! Nezapomeňte nikdy, že Pán Ježíš ještě jednou přijde a že bude soudit. I vás bude soudit. Nechcete-li přijíti do pekla, varujte se lži, krádeže, ošklivých řečí, neposlušnosti a jiných hříchů. Jen ten, kdo byl na světě hodný, poslušný a mravný, kdo Pána Boha poslouchal a k němu se modlil, vstoupí s Pánem Ježíšem na nebesa a bude se tam věčně radovati.

Seslání Ducha svatého.

(Svatodušní svátky. »Věřím v Ducha svatého.«)

Milé děti! Dnes vám budu vypravovati o Duchu svatém. O Duchu svatém jste již slyšely, když jsem vám vypravoval o křtu svatém Pána Ježíše v řece Jordáně. Jest více Bohů než jeden? V kolika osobách jest Bůh? Jak se jmenuje třetí božská osoba? Ano, Duch sv. jest božská osoba právě tak, jako Bůh Otec a Bůh Syn. A protože Duch sv. jest Bůh, je také nejvyšší svatý, všudypřítomný, všemohoucí, vševědoucí atd. Pána Boha ovšem nevidíme. I Duch sv. jest neviditelný; ale může se přece lidem ukázati, jako se ukázal při křtu Pána Ježíše. V jaké podobě ukázal se tehdy Duch sv.? Dnes uslyšíte, že Duch svatý sestoupil na apoštoly v podobě ohnivých jazyků.

Když Pán Ježíš vstoupil na nebesa, navrátili se sv. apoštolé do Jerusalema a zůstali tam pohromadě celých deset dní. S nimi byla i Panna Maria, matka Ježíšova. Všichni se zbožně modlili a očekávali Ducha svatého, kterého jim Pán Ježíš slíbil. Desátého dne, asi o deváté hodině dopolední, povstal pojednou v celém domě veliký zvuk a hukot, jako když prudký vítr duje do stromů. A ještě něco podivného se stalo. Nad hlavami apoštolů ukázaly se ohnivé jazyky, t. j. malé plaménky, které se podobaly jazykům. Zvuk a ohnivé jazyky mohli všichni pozorovati; ale mnohem podivnější a neviditelná událost stala se v duši svatých apoštolů: Duše jejich byla naplněna Duchem svatým a jeho dary. Čím byla naplněna duše sv. apoštolů? Téhož dne měli Židé svátek Letnic. O těchto svátcích sešlo se do Jerusalema mnoho Židů z rozličných zemí. Někteří z nich mluvili řecky, jiní latinsky, mnozí dokonce arabsky a ještě jinak. A když slyšeli hřmot, který nastal při příchodu Ducha svatého, sběhli se k domu sv. apoštolů. Chtěli vědět, co se to děje. Apoštolé vyšli z domu a mluvili k nim. A hle! Všichni lidé jim rozuměli. Duch sv. naučil sv. apoštoly řečem různých národů. Pamatujte si:

Desátého dne po na nebe vstoupení Páně sestoupil Duch svatý na apoštoly.

Kdo sestoupil desátého dne po na nebe vstoupení Páně na apoštoly?... Kde očekávali sv. apoštolé příchodu Ducha svatého?... Co povstalo v domě sv. apoštolů desátého dne asi o deváté hodině dopolední?... Co se ukázalo nad hlavami sv. apoštolů?... Čím bya naplněna duše svatých apoštolů?... Jaký svátek slavili Židé téhož dne?... Kolik Židů přišlo toho dne do Jerusalema?... Jakými řečmi mluvili mnozí z nich?... Co učinili, když zaslechli hřmot u domu sv. apoštolů?... Co chtěli vědět?... Co učinili sv. apoštolé?... Rozuměli jim všichni?... Čemu naučil Duch svatý sv. apoštoly?...

Proč sestoupil Duch sv. na apoštoly v podobě ohnivých jazyků? Aby ukázal, jaké dary jim přinesl. Dle rozkazu Pána Ježíše měli sv. apoštolé učiti všechny národy po celém světě. Ale sv. apoštolé neznali řečí všech národů. Znali jen židovsky. Kdybych vám, milé děti, vypravoval o Duchu sv. německy nebo rusky, rozuměly byste mi? Právě tak nebyli by národové rozuměli apoštolům, kdyby k nim byli mluvili jenom židovsky. Tu pomohl sv. apoštolům Duch svatý. Právě jste slyšely, jak to učinil. Naučil je v okamžiku všem řečem oněch národů, které měli učiti. Tomu také říkáme: Duch svatý dal apoštolům dar řeči. To byl ovšem veliký zázrak, ale Duch sv. mohl to učiniti, protože jest všemohoucí Bůh. — Duch svatý sestoupil na apoštoly v podobě ohnivých jazyků. Co činí oheň? Oheň svítí a hřeje. Také Duch svatý osvítil sv. apoštoly. Dříve nerozuměli dobře všemu, čemu Pán Ježíš učil. Ale po seslání Ducha svatého rozuměli učení Pána Ježíše docela dobře. — Po smrti Pána Ježíše na kříži báli se sv. apoštolé Židů. Neodvážili se ani na ulici. A když se sešli, zavřeli dvěře, aby k nim nikdo nemohl. Ale po seslání Ducha svatého vyšli ihned na ulici a kázali shromážděnému lidu. Neměli již ani nejmenšího strachu. Duch svatý posílil je tak, že byli ochotni za Pána Ježíše i zemřít.

Na památku, že Duch sv. sestoupil na apoštoly, slavíme každoročně Svatodušní svátky. Tyto svátky jmenují se také Letnice, protože jsou v létě.

Kolikátého dne po svém na nebe vstoupení seslal Pán Ježíš Ducha sv. Proto se slaví i nyní Svatodušní svátky desátého dne po na nebe vstoupení Páně.

Jaké svátky slavíme na památku seslání Ducha sv. . . . Jak jmenují se Svatodušní svátky ještě jinak? . . . V jaké době sestoupil Duch sv. na apoštoly? . . . Koho měli svatí apoštolé učit? . . . Uměli jejich řeč? . . . Jaký dar dal jim Duch svatý? . . . Čemu dříve sv. apoštolé dobře nerozuměli? . . . Kdo je osvětil? . . . Koho se báli svatí apoštolé po smrti Pána Ježíše? . . . Kdo je posilnil? . . .

Velice štědrě obdaroval Duch sv. apoštoly. Tak štědrý jest Duch sv. neustále. I vám a všem lidem uděluje své dary. Duch sv. nás p o s v ě c u j e. Hned na křtu svatém udělil nám převzácný dar. Jaký? Očistil duši naši od dědičného hřechu. Tím stala se naše duše čistou a svatou. Duch sv. nás o s v ě c u j e, t. j. poučuj e nás, co jest dobré a co zlé. Napomíná nás také, abychom dobré konali a zlého se varovali. Duch svatý nás s í l í. Pro hřích prvních lidí jest vůle lidská spíše ku zlému nežli k dobrému nakloněna. To viděly jste již na Kainovi. Duch sv. však nám pomáhá konati dobré. Pomáhá nám modliti se, pracovati, poslouchati, učiti se atd. Komu Duch sv. pomáhá, tomu daří se všechno dobře; ale bez pomoci Ducha svatého nemůžeme nic bohumilého vykonati. Abychom si často připomínali, jak vzácnými dary obdařil Duch sv. apoštoly i nás, modlíme se dále ve »Věřím v Boha« : V ě ř í m v D u c h a s v a t é h o. Jak modlíme se ve »Věřím v Boha« ? Opakuj! Všecky! Za dary Ducha svatého modlíme se před vyučováním a po něm. Kdo zbožně se modlí, toho Duch sv. osvětil, aby dobře všemu porozuměl, čemu ve škole se učí. Zvláště k pochopení sv. náboženství je třeba, aby vás Duch svatý osvětil a sílil. Proto prostě často Ducha sv. : »Přiď, ó Duchu svatý a osvět náš rozum, abychom sv. náboženství dobře pochopily; posilni naši vůli, abychom také dle sv. náboženství žily a do nebe se dostaly.«

Po seslání Ducha svatého kázal Petr shromážděnému lidu. Mnozí uvěřili v učení Pána Ježíše a dali se pokřtiti. (Apoštolé křtili; církev, obcování svatých.) Petr a apoštolé řídili církev. Křesťané vyznávali apoštolům své hříchy, a byly jim odpuštěny. (Pokání.) Při mši svaté přijímali Tělo Páně. (Svátost Oltářní.)

Milé dítky! Před svým na nebe vstoupením rozkázal Pán Ježíš svým apoštolům, aby učili a křtili. Svatí apoštolé tak učinili. Dnes o tom uslyšíte.

Hned po seslání Ducha sv. vyšel sv. Petr s ostatními apoštoly z domu a kázal shromážděnému lidu : »Muži israelští! Dopustili jste se velikého hřechu. Pán Bůh seslal nám Vykupitele, Ježíše Krista. Ale vy jste v něj neuvěřili, ačkoli činil tolik zázraků. Konečně jste ho dali i ukřižovati. Ale Pán Ježíš nezůstal v hrobě. Třetího dne vstal z mrtvých. My jsme ho viděli a mluvili jsme s ním. Viděli jsme také, jak vstoupil na nebesa. Dnes nám seslal Ducha svatého, jak sami se můžete přesvědčiti. Proto jest jisto, že Pán Ježíš jest Syn Boží a Vykupitel světa!« — Tato řeč dotkla se jako meč jejich srdcí. Litovali upřímně, že Pána Ježíše ukřižovali. Zkroušeně tázali se mnozí sv. Petra a ostatních apoštolů : »Co máme činiti, abychom napravili svůj hřích?« Sv. Petr jim odpověděl : »Čiňte pokání, litujte svých hříchů, věřte v Ježíše Krista a dejte se pokřtiti. Pak přijmete i vy Ducha svatého.« S radostí slyšeli shromáždění lidé, že jim hříchy budou odpuštěny, a pravili : »Pokřtěte nás! Věříme, že Pán Ježíš jest Syn Boží a Vykupitel světa. Věříme, čemu učil, a chceme dle jeho učením žíti.« Tu křtili je sv. apoštolé ve jménu Otce i Syna i Ducha sv. Za jediný den pokřtili jich okolo tří tisíc. Pamatuje si : Svatý Petr kázal shromážděnému lidu. Mnozí uvěřili v učení Pána Ježíše a dali se pokřtiti.

Jako sv. Petr kázali i ostatní apoštolé v chrámě i na ulicích. Kázali i v jiných městech a osadách. Šli mezi Židy a pohany a všude učili. Aby jim lidé spíše

uvěřili, činili zázraky. Kdo jim dal moc zázraky činiti? Pán Ježíš. Zvláště sv. Petr konal mnoho zázraků. Když šel po ulici a jeho stín padl na některého nemocného, byl nemocný okamžitě zdrav. Tak velikou moc dal Pán Ježíš sv. apoštolům, aby lidé poznali, že jsou posláni od Pána Boha, a že učení jejich jest pravé. Proto uvěřilo v Pána Ježíše víc a více lidí. Židé i pohané, bohatí i chudí, ano i králové dávali se pokřtiti a stávali se křesťany. Pokřtění se radovali, že poznali pravé náboženství, scházivali se ke společným modlitbám a na mši sv., poslouchali sv. apoštoly, zvláště sv. Petra a milovali se vespolek jako bratři a sestry. Tak rozmnožovalo se stádo oveček Pána Ježíše víc a více. Místo oveček Pána Ježíše říkáme církev katolická.

Kdo kázal hned po seslání Ducha sv. shromážděnému lidu? ... Co jim řekl? ... Litovali shromáždění lidé svého hříchu? ... Co se tázali? ... Co jim odpověděl sv. Petr? ... Co chtěli lidé od sv. apoštolů? ... Co jim činili sv. apoštoly? ... Kolik jich pokřtili za jediný den? ... Kde potom kázali též ostatní apoštoly? ... Co také činili? ... Který apoštol činil nejvíce zázraků? ... Kdo dal apoštolům moc činiti zázraky? ... Proč? ... Jak nazýváme ovečky Pána Ježíše? ...

Za několik let byli křesťané rozšířeni po celém světě. Sv. apoštoly je navštěvovali a vyučovali je ve všem, co sami od Pána Ježíše slyšeli. Jako dobrý pastýř pečuje o své ovečky, tak pečovali i sv. apoštoly se sv. Petrem o křesťany. Učili je, co mají činiti a čeho se mají varovati, aby byli dobrými křesťany. Naučili je modlitbě, řekli jim jak mají zachovávat neděli, že mají vyznávati své hříchy a přijímati Nejsvětější Svátost Oltářní. Zvláště je poučovali o přikázání lásky. Jak zní přikázání lásky? A když se některý z křesťanů přece zapomněl a hřešil, tu svatí apoštoly napomínali a nepomohlo-li napomenutí, trestali. Tomu všemu říkáme, že sv. Petra a apoštolové církev řídili.

Křesťané zachovávali ochotně všecko, čemu Pán Ježíš učil a sv. apoštoly kázali. A když přece někdy se dopustili hříchů, vyznávali je nebo zpovídali se sv. apoštolům. Věděli totiž dobře, co Pán Ježíš apo-

štolům řekl: »Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým je zadržíte, zadržány jsou.« Křesťanům, kteří ze hříchů svých řádně se vyzpovídali, odpouštěli apoštolé jejich hříchy. Vyznání hříchů a jejich odpustění nazýváme svátost pokání. Pokání očisťuje a posvěcuje duši jako sv. křest. Ve svátosti křtu odpouští Pán Bůh hřích dědičný a ty hříchy, kterých se člověk dopustil před svatým křtem. Ve svátosti pokání odpouští Pán Bůh hříchy, kterých se člověk dopustil po sv. křtu. Tak dobrotivý jest Pán Bůh! Vždycky lidem hříchy jejich rád odpouští. Ovšem, musí lidé také něco činiti, aby jim hříchy jejich byly odpuštěny. Co činiti mají, ukázal Pán Ježíš v podobenství o marnotratném synu. Jako marnotratný syn musí i lidé, když zhřešili, 1. o hříších svých vážně přemýšleti, 2. jich litovati, 3. pevně si umíniti, že již nebudou hřešiti, 4. ze hříchu se vyzpovídati a 5. se polepšiti. Tak to činili křesťané za času svatých apoštolů, tak to činí křesťané dosud. Až vy, milé děti, půjdete ke sv. zpovědi, budete to také tak dělati. Dnes si jen dobře pamatujte: Křesťané vyznávali apoštolům své hříchy a ty byly jim odpuštěny.

Kde byli křesťané za několik let rozšířeni? ... Kdo je navštěvoval, učil, napomínal a, bylo-li toho zapotřebí, i trestal? ... Jak tomu všemu říkáme? ... Komu vyznávali křesťané své hříchy? ... Kdo jim je odpouštěl? ... Kdo dal apoštolům tu moc? ... Kterými slovy? ... Ve kterém podobenství ukázal Pán Ježíš, co musí činiti ten, kdo zhřešil a chce, aby mu hříchy byly odpuštěny? ...

Křesťané přijímali také Tělo Páně. Když Pán Ježíš při poslední večeři proměnil chléb ve své tělo a víno ve svou krev, sv. apoštoly dobře pozorovali, co Pán Ježíš před nimi konal. Potom přijímali zbožně tělo a krev Pána Ježíše a zapamatovali si dobře jeho slova: »To činite na mou památku!« Sv. apoštoly plnili věrně, co jim Pán Ježíš nařídil. Proměňovali při mši svaté chléb v tělo a víno v krev Pána Ježíše, požívali obého sami a podávali i křesťanům k přijímání. Křesťané pak přijímali zbožně Tělo Pána Ježíše z rukou sv. apoštolů. A tak děje se dosud. Samy jste již

v kostele viděly, jak křesťané Tělo Páně přijímají. Nejprve vezme kněz do ruky svatou hostii, t. j. Tělo Pána Ježíše, obrátí se u oltáře, ukáže sv. hostii všem lidem v kostele a říká třikrát po sobě: »Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechem mou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má.« Potom jde a podává Tělo Páně křesťanům, kteří je nábožně přijímají. Po svatém přijímání uschová kněz svaté hostie v kalichu do tabernakulu. Tabernakl nebo svatostánek jest krásná schránka uprostřed oltáře. Proto je tabernakl nejsvětějším místem v celém kostele. Tam bydlí Pán Ježíš skryt ve sv. hostiích. Tentýž Pán Ježíš, který chodil po zemi židovské a konal veliké zázraky, jest v tabernaklu přítomen. Z lásky k lidem zůstává neustále ve Svátosti Oltářní. Nyní také snadno pochopíte, proč tato Svátost jmenuje se O l t á ř n í. Jmenuje se Nejsvětější Svátost Oltářní, protože ji chováme na oltáři. Před oltářem, na kterém chováme Nejsvětější Svátost Oltářní, hoří věčné světlo. Jmenuje se věčné, protože hoří neustále, dnem i nocí, abychom si připomínali, že na tom oltáři jest Pán Ježíš v Nejsvětější Svátosti Oltářní neustále, dnem i nocí.

Kdo jest neustále přítomen v Nejsvětější Svátosti Oltářní? . . . Kdy ustanovil Pán Ježíš Nejsvětější Svátost Oltářní? . . . Co proměnil Pán Ježíš při poslední večeři? . . . Komu dal Pán Ježíš své tělo a svou krev požívati? . . . Jak to řekl? . . . Činili tak sv. apoštolé? . . . Co proměňovali při mši sv.? . . . Co přijímali sami? . . . Komu také dávali Tělo Páně přijímati? . . . Co tedy přijímali křesťané při mši sv.? . . . Opakuj! . . . Opakujte všechny! . . . Kde chováme Nejsvětější Svátost Oltářní? . . . Jak jmenuje se ona krásná schránka na oltáři, ve které chováme Nejsvětější Svátost Oltářní? . . . Co hoří neustále před svatostánkem? . . . Co připomíná křesťanům věčné světlo? . . .

Milé děti! Chodte rády a pilně do kostela. Pán Ježíš vás tam vidí a raduje se, že jste ho navštívily. Když přijdete do kostela, nebo když jdete okolo svatostánku, poklekněte uctivě před Pánem Ježíšem v Nejsvětější Svátosti Oltářní a modlete se: »Pochválena a pozdravena budiž Nejsvětější Svátost Oltářní od toho času až na věky!«

Jak Pán Ježíš přikázal, volili si apoštolé biskupy a kněze, jimž vzkládáním rukou svých udělovali moc, kterou od Pána Ježíše přijali.

(»Svatou církev obecnou, svatých obcování, odpuštění hříchů, těla vzkříšení, život věčný. Amen.«)

Milé děti! Minule jste slyšely, že ovečky Pána Ježíše čili křesťané v krátké době rozšířili se po celé zemi. Čím větší je stádo, tím více musí býti pastýřů. Koho ustanovil Pán Ježíš za pastýře svých oveček? Koho učinil Pán Ježíš hlavou sv. apoštolů a věřících? Apoštolů bylo pořád jenom dvanáct. Proto nebyli nikterak s to všude učiti, křtíti, zpovídati a mši svatou sloužiti. Vševědoucí Pán Ježíš to věděl, že bude někdy třeba více pastýřů, aby v jeho stádě byl pořádek. Proto před svým na nebe vstoupením nařídil sv. apoštolům, aby si z křesťanů vyvolili hodné a svaté muže, na ty aby vzkládali ruce a udělovali jim tutéž moc, kterou sami od něho obdrželi. Sv. apoštolé učinili, jak jim Pán Ježíš nařídil. Vyvolili si řádné a svaté muže, vzkládali na ně ruce a udělovali jim moc, kterou sami od Pána Ježíše přijali. Tito svatí a od apoštolů vyvolení mužové nazývali se biskupové a kněží. Jakou moc obdrželi sv. apoštolé od Pána Ježíše? Učiti, křtíti, proměňovati chléb a víno v tělo a krev Pána Ježíše, odpouštěti hřích a řídití církev. Tutéž moc dostali od svatých apoštolů biskupové a kněží. A když sv. apoštolé zemřeli, nastoupili jejich úřad biskupové. Proto se na zývají biskupové nástupci sv. apoštolů. Také sv. Petr, hlava všech apoštolů a věřících, má svého nástupce. Nástupcem sv. Petra jest p a p e ž. A protože sv. Petr byl hlavou neb otcem celé církve a všech apoštolů, jest i papež hlavou neb otcem celé církve a všech biskupů. Úřad jeho jest svatý. Proto také nazývá se svatý Otec. Papeže, neboli sv. Otce, musíme poslouchati. Kdo by ho neposlouchal, nebyl by dobrou ovečkou Pána Ježíše a nepatřil by ke katolické církvi. Víte, milé děti, ve kterém městě sídlí sv. Otec? Víte také, jak se nynější papež jmenuje? Ve kterém městě

sdílí nás biskup? Biskupové nemohou všude učit, křtít, zpovídati atd. Proto jim pomáhají kněží. Milé dítky! Dobře si pamatujte, co jsem vám dnes řekl o papežovi a biskupech: Papež jest nástupcem sv. Petra, biskupové jsou nástupci svatých apoštolů.

Kdo jest nástupcem sv. Petra? ... Opakuj! ... Opakujte všechny! ... Kdo jsou nástupci sv. apoštolů? ... Opakujte všechny! ... Kdo nařídil sv. apoštolům, aby si volili nástupce? ... Jaké muže vyvolili si sv. apoštolé za nástupce? ... Jakou moc obdrželi sv. apoštolé od Pána Ježíše? ... Jakým způsobem udělovali sv. apoštolé svým nástupcům moc, kterou od Pána Ježíše obdrželi? ... Kdo pomáhá biskupům? ...

Kdo patří k ovečkám Pána Ježíše nebo ke katolické církvi, nazývá se katolický křesťan čili katolík. Také vy, milé dítky, patříte ke katolické církvi, jste katolíci. Na křtu sv. přijal vás Pán Ježíš za své ovečky. Pán Ježíš chce do své církve přijmouti všechny lidi. Proto se nazývá církev Pána Ježíše církev obecná nebo katolická.

K církvi katolické patří také svatí v nebi. Mnozí křesťané žili tak, jak to Pán Ježíš nařídil. Za to přišli po smrti do nebe. V nebi jest sv. Josef, sv. Jan Křtitel a mnoho, mnoho jiných svatých. Nejvznešenější mezi všemi svatými jest Panna Maria, matka Ježíšova. Panna Maria jest královnou všech svatých i andělů. Svatí milovali křesťany na zemi a milují je dosud. A protože nás milují, prosí neboli orodují za nás u Pána Boha. My pak svaté ctíme a prosíme je o přímělu. Takovým způsobem obcují svatí v nebi s námi a my s nimi.

V církvi katolické mají biskupové a kněží moc odpouštět hříchy. Jak veliké to štěstí! Kdo se dopustil hříchu, nemusí přijíti do pekla. Vyzpovídá-li se řádně, dostane se mu odpuštění hříchů.

Kdo jest dobrým katolíkem, nemusí se také báti smrti. Dobrý katolík ví, že Pán Ježíš vstal z mrtvých, a že i my všichni z mrtvých vstaneme. Kdo nás vzkřísí? Ano, při skonání světa vzkřísí Pán Ježíš těla všech zemřelých a bude soudit. Kam vezme Pán Ježíš spravedlivé? Kam zavrhne zlé?

V nebi i v pekle jest život věčný, život bez konce. Ani v nebi, ani v pekle nikdo již nezemře. V nebi bude život věčný plný radosti a štěstí, v pekle bude život věčný plný bolesti a trápení.

Na všechno to, co jsem vám nyní pověděl, si vzpomínáme, když se dále ve »Věřím v Boha« modlíme: »Svatou církev obecnou, Svatých obcování, odpuštění hříchů, těla vzkříšení a život věčný. Amen.« (Nacvič.)

Milé dítky! Ku konci modlitby »Věřím v Boha« říkáme slovo »Amen«. Toto slovo znamená: Ano, tak jest! Co znamená slovo Amen? Ano, tak jest, jak se ve »Věřím v Boha« modlíme. Od koho víme, že jest všechno pravda, co se ve »Věřím v Boha« modlíme? To víme od Pána Boha. A co Pán Bůh řekl, jest svatá pravda, Pán Bůh nemůže se mýlit ani lhát. Povstaňte, milé dítky! Pomodlíme se společně a pobožně »Věřím v Boha«!

ČÁST II.

Biblické katechese

pro

drugou třídu školy obecné.

Upozornění.

Katecheta vykládá děje Starého zákona s ustavičným zřením k Messíáši.

Stvoření světa v šesti dnech atd. jako v první třídě až do Kaina a Abela.

Potopa světa.

(Bůh nejvyšš shovívavý.)

Milé děti! Na Kainovi jste viděly, jaké následky má hřích. Dnes uslyšíte o daleko hroznějším trestu, který stihl hříšné lidi. Pán Bůh seslal na ně potopu světa.

Adam a Eva žili velmi dlouho a měli mnoho dětí. Tyto jejich děti měly zase děti, až bylo časem veliké množství lidí na světě. Nebyli však všichni hodní. Zvláště potomci Kainovi byli zlí. Nemodlili se, neobětovali Pánu Bohu, lhali a kradli, opjeli se a dělali neslušné věci. Od zlých a bezbožných lidí pokazili se i dobří. Milé děti! Kdybyste k jednomu shnilému jablku položily pět zdravých, co by se s nimi po nějakém čase stalo? Ano, od jednoho shnilého jablka nakazí se mnoho zdravých; ale mnoho zdravých jablek nenapraví ani jedno shnilé. Tak i lidé dobří pokazili se od zlých lidí. Konečně byl na světě

jenom jediný bohobojný a spravedlivý muž se svou rodinou. Jmenoval se Noe. Pán Bůh rozhněval se na zlé lidi velice, více než na Adama a Evu. I řekl: »Lidé nejsou toho hodni, aby žili na zemi; vyhladím je se země, neboť jsou zlí.« Jediného Noema a jeho rodinu chtěl Pán Bůh zachovati, protože zůstali hodní. Oznamil tedy Noemovi, že pošle na zemi hrozně velikou vodu, p o t o p u, a poručil mu, aby si vystavěl velikou loď, koráb. Řekl mu také, jak dlouhá a široká má býti, s jedné strany že má udělati dvéře a nahote okno. Pamatujte si: Pán Bůh rozhněval se na hříšné lidi a řekl, že je všechny zahubí potopou.

Na které lidi rozhněval se Pán Bůh? ... Co řekl, že jim učiní? ... Kolik lidí bylo po nějakém čase na světě? ... Jací nebyli všichni? ... Čí potomci byli zvláště zlí? ... Co pak dělali? ... I jací lidé pokazili se od zlých? ... Co řekl Pán Bůh, že na ně sešle? ... Jen kterého muže s rodinou chtěl Pán Bůh ušetřiti? ... Proč? ... Co poručil Pán Bůh, aby Noe vystavěl? ...

Noe uvěřil Pánu Bohu a učinil všechno tak, jak mu Pán Bůh nařídil. Sto let stavěl archu. Při tom napomínal lidi, aby se polepšili, sice že je Pán Bůh zahubí potopou; ale napomínal marně. Lidé nevěřili jeho slovům, vysmívali se mu, že Pánu Bohu věří a koráb staví, a byli horší a horší.

Když Noe koráb vystavěl, řekl mu Pán Bůh: »Vejdí s rodinou i se zvířaty do korábu!« Noe tak učinil. Ze zvířat vzal od každého druhu po dvou. Hned potom počalo pršet a přšlo neustále 40 dní a 40 nocí. I země na mnohých místech se otevřela a zaplavovala vodou celé okolí. Zanedlouho byly všechny doliny pod vodou. Lidé báli se vody, volali o pomoc, vystupovali na střechy a na stromy, nebo běželi na vršky. I zvířata ustrašeně křičela a běžela na hory. Ale voda stoupala výš a výše, až přesahovala i nejvyšší hory. Nikde nebylo suchého místečka. Všickni lidé, zvířata i ptáci se utopili. Jenom Noe s rodinou a zvířaty v korábu se neutopil. Koráb plov bezpečně na vodě, neboť jej Pán Bůh chránil. Pamatujte si: Pán Bůh hříšné lidi zahubil potopou, ale Noema s rodinou zachránil.

Jak dlouho stavěl Noe koráb? ... K čemu při tom lidi napomínal? ... Věřili mu lidé? ... Co činili? ... Jací byli stále? ... Co řekl Pán Bůh, když Noe koráb dohotovil? ... Jak dlouho přšlo? ... Která místa byla za nedlouho pod vodou? ... Kam utíkali lidé i zvířata před vodou? ... Co přesahovala voda? ... Kdo se utopil? ... Kdo se neutopil? ... Kdo jej ochraňoval? ...

Lidé byli velice zlí a bezbožní. Proto se Pán Bůh na ně rozhněval. Nezahubil jich však, neposlal potopu ihned; čekal celých sto let na jejich polepšení. Napomínal je sám a dal je napomínati Noemem, aby se konečně polepšili. Byl k hříšným lidem velice shovívavý; ale zlí lidé přece se nepolepšili. Vykládali si shovívavost Boží tak, jakoby je Pán Bůh ani trestati nemohl. Když pak již nebylo naděje, že by lidé zlí se polepšili, seslal Pán Bůh potopu. Ale i při potopě ukázal svoji shovívavost, neboť voda nezatopila všechno najednou, nýbrž část po části, pozvolna, aby i v tomto posledním okamžiku měli lidé čas k lítosti a pokání. — I nyní jsou někteří lidé hříšní: nechodí do kostela, klejí, neposlouchají rodičů, kradou — a Pán Bůh jich netrestá ihned. I těm dává čas, aby se polepšili. Tomu říkáme, že Pán Bůh jest nejvyšší shovívavý.

Kolik let čekal Pán Bůh na polepšení lidí? ... Jak zatopovala voda zemi? ... K čemu popřával Pán Bůh lidem času? ... Co činí Pán Bůh i nyní? ... Jaký jest Pán Bůh? ...

Milé děti! Jedněte vždy jako zbožný Noe. I když by jiní něco zlého dělali, vy nic zlého nečiňte. Chraňte se také takových dětí, které by vás k něčemu zlému chtěly svést. Jako Noe nestydte se ani vy Pánu Bohu věrně sloužiti, kříž dělati, pobožně se modliti a poslouchati. Za to vás bude míti Pán Bůh rád a bude vás chrániti ode všeho zlého jako Noema.

Oběť Noemova.

(Bůh nejvyšší věrný.)

Milé děti! Kdybyste byly ve velikém nebezpečství, na př. kdybyste se topily — a někdo vás za-

chránil, neděkovaly byste mu? Zajisté. Noe byl ve velkém nebezpečení, ale Pán Bůh ho zachránil. Proto mu také Noe děkoval a obětoval. O oběti Noemově nyní uslyšíte.

Stopadesát dnů byla země pod vodou. Potom poslal Pán Bůh teplý vítr, který způsobil, že vody počalo ubývat. Koráb klesal s vodou níž a níže, až se zastavil na jedné hoře. Aby se přesvědčil, zdali také v údolích a na rovinách voda opadla, otevřel Noe okno a vypustil krkavce (vránu). Krkavec vyletěl, ale nevrátil se, protože našel hojnost potravy na utopených lidech a zvířatech. Potom vypustil Noe holubici; tato se brzy vrátila, protože bylo všecko ještě prosáklé vodou. I čekal Noe ještě sedm dní. Po sedmi dnech vypustil Noe holubici znovu. Ta přiletěla zpět až k večeru a nesla v zobáčku větvičku se zeleným listím. Z toho Noe poznal, že voda opadla též v dolinách. Pro jistotu čekal ještě sedm dní a opět vypustil holubici. Ta se již nevrátila, neboť byla země oschla docela. Noe čekal tedy v korábu tak dlouho, až voda úplně opadla, a země oschla.

Jak dlouho byla země pod vodou? ... Co seslal potom Pán Bůh? ... Co počalo opadávati? ... Kde se zastavil koráb? ... O čem se chtěl Noe přesvědčiti? ... Co vypustil Noe z korábu? ... Vrátil se krkavec? ... Kde našel hojnost potravy? ... Co vypustil Noe potom? ... Co učinila holubice? ... Proč? ... Co vypustil Noe po sedmi dnech? ... Co přinesla holubice k večeru v zobáčku? ... Co z toho Noe poznal? ... Kolik dní čekal ještě pro jistotu? ... Co vypustil potom opět? ... Vrátila se holubice? ... Proč? ... Jak dlouho tedy čekal Noe v korábu? ... Opakuj! ...

I řekl Pán Bůh Noemovi: »Vyjdi z korábu ty i všickni tvoji i všechna zvířata!« Noe učinil tak s radostí. Těšil se již na zelené háje, kvetoucí luka a modravé hory. I zvířata radostně poskakovala a puchutnávala si na šťavnaté trávě. Ptáčkové zanotovali veselé písně a poletovali čiperně v povětří. A'e těch, kteří dříve obývali zemi, nebylo. Všecko zahynulo. I poznal Noe, jak velikou milost mu Pán Bůh prokázal, že jej i rodinu jeho na životě zachoval. Postavil ihned oltář, obětoval na něm a děkoval Pánu

Bohu, že jej i celou jeho rodinu zachránil. Pánu Bohu líbila se nábožná oběť a modlitba Noemova, jako kdysi oběť Abelova. Požehnal také Noemovi a jeho synům a slíbil, že již nikdy potopu nesešle. Na znamení tohoto slibu učinil Pán Bůh na obloze krásnou duhu. Viděly jste již duhu? Kdykoli duhu uvidíte, vzpomeňte si na potopu, kterou Pán Bůh seslal, aby hříšné lidi zabubil.

Co řekl Pán Bůh Noemovi, když země úplně oschla? ... Na co se již Noe těšil? ... Co dělala zvířata? ... Co ptáčkové? ... Co postavil Noe? ... Co činil na něm? ... Komu děkoval? ... Zač mu děkoval? ... Komu se líbila oběť Noemova? ... Komu požehnal Pán Bůh? ... Co slíbil? ... Co učinil Pán Bůh na znamení svého slibu? ...

Hříšní lidé nechtěli Pánu Bohu věřiti, když hrozil, že přijde potopa. Jediný Noe uvěřil. Stavěl koráb a napomínal. Jak dobře učinil, že Pánu Bohu uvěřil! Potopa přišla a hříšné lidi zahubila. Co Pán Bůh mluví, jest pravda, a čím hrozí, to splní. Na Pána Boha se můžeme spolehnouti. Pán Bůh slíbil také, že Noe i s rodinou bude zachráněn. Potopa se dostavila, lidé našli smrt ve vodách, vlny narážely na koráb a zmítaly jím, ale Noe byl klidné mysli. Věděl, že jej Pán Bůh ochraňuje, že se mu nic zlého nestane, protože Pán Bůh splní, co přislubuje. A skutečně! Všickni v korábu byli zachráněni a vyšli z něho zdraví. Protože Pán Bůh vždycky splní, co přislubuje nebo čím hrozí, říkáme, že jest nejvyšší věrný.

Jaký jest Pán Bůh, protože vždycky splní, co přislubuje nebo čím hrozí? ... Opakuj N.! ... Opakujte všechny! ... Kdo nechtěl Pánu Bohu věřiti, když hrozil potopou? ... Které lidi zahubila potopa? ... Co slíbil Pán Bůh Noemovi? ... Kdo byl při potopě zachráněn? ... Na koho se můžeme spolehnout? ... Jaký jest Pán Bůh? ...

Milé dítky! Co učinil Noe nejdříve, když vyšel z korábu? Obětoval Pánu Bohu a děkoval mu vroucně, že ho zachránil. Jednejte také tak! Děkujte předně Pánu Bohu, který vám dal život, který vám dává zdraví a všecko, čeho potřebujete. Děkujte také rodičům a všem, kteří vám prokazují různá dobrodiní. Kdo chce býti hodným dítětem, nesmí zapomínati na vděčnost.

Noe věřil pevně, co mu Pán Bůh řekl a slíbil — a tím se zachránil. Hříšní lidé neuvěřili — a bídně zahynuli. Věřte, milé děti, všemu, čemu Pán Ježíš učil, abyste se Pánu Bohu líbily a do nebe se dostaly.

Stavění věže babylonské. (Hřích pýchy) Všeobecná modloslužebnost.

Milé děti! Na andělech jste viděly, kam zavádí pýcha. Kam zavrhl Pán Bůh pyšné anděly? Hřichu pýchy dopustili se však nejen andělé, nýbrž i lidé. Ve své pýše stavěli babylonskou věž. Hned vám o tom budu vypravovati.

Rodina Noemova rozmnožila se časem velice. Po delší době bylo zase mnoho lidí na světě. Obývali v krásné, úrodné krajině, a vedlo se jim dobře. Za to měli Pánu Bohu děkovati; ale nečinili tak. Nestarali se o Pána Boha, neděkovali mu, kleli, lhali a kradli, opijeli se a dělali neslušné věci jako lidé před potopou. Pyšnili se také, že jsou dovední a chytří. Domnívali se, že Pána Boha nepotřebují, že dovedou všechno i bez něho. Aby ukázali, jak jsou dovední a chytří, umínili si, že vystaví veliké město a v tom městě věž, která by dosahovala až k nebi. Může někdo vystavěti věž až do nebe? Nemůže. Lidé myslili tedy o sobě více, nežli skutečně dovedli. Jednali však nejen pyšně, nýbrž i pošetile. Domnívali se, že provedou něco velice chytrého, a jednali zatím jako blázni. Ano, pyšný člověk je také hloupý. Nestavěli také věž, aby tím Pána Boha chválili; naopak, chtěli jenom sebe, svou sílu a dovednost chváliti a vynášeti. Takovým způsobem urazili Pána Boha a dopustili se hřichu; neboť kdo jim dal rozum? Kdo jim dal sílu?

Co si lidé umínili, to chtěli také provésti. Navozili kamení, nadělali cihel a počali stavěti. Ale nestavěli dlouho. Pro jejich pýchu rozhněval se na ně Pán Bůh a zmátl jim jazyky. Až po tu dobu byla totiž jenom jedna řeč na zemi. Po zmatení jazyků bylo jich mnoho. Proto si lidé navzájem nerozuměli.

Chtěli-li na př. zedník kámen nebo cihlu, nevěděl druhý, co mu má podat. Musili si ukazovati, práce se tím zdržovala, povstávaly hádky, až lidé konečně poznali, že to se stavbou dále nejde. I přestali stavěti město, kteréž pak nazváno bylo Babel, t. j. zmatení, protože tam zmaten byl jazyk lidí. A jako nemohli společně stavěti, tak nemohli ani jiné práce konati. I rozešli se na všechny strany po vsi zemi. Pamatujte si: Pyšní lidé stavěli babylonskou věž — ale Pán Bůh zmátl jim jazyky.

Jak se rozmnožila rodina Noemova?... Jací byli opět lidé?... Na co byli pyšní?... Co chtěli vystavěti?... Koho urazili svou pýchou?... Co jim Pán Bůh zmátl?... Kolik řečí bylo na zemi až po tu dobu?... Kolik řečí bylo na zemi po zmatení jazyků?... Mohli lidé dále stavěti?... Proč nemohli?... Jak bylo pak nazváno to město?... Kam se lidé potom rozešli?...

Po celém světě roztroušení lidé oddávali se hříšnému životu a zapomínali víc a více na Pána Boha. Nevěděli již skoro ničeho o zaslíbeném Vykupiteli a zapomněli úplně, že mají jen jednomu Bohu se klaněti a jemu obětovati. Věřili, že jest více bohů, na př. slunce, měsíc, hvězdy, oheň a blesk; ano, považovali za bohy i některé lidi a zvířata, zvláště veliké hady, a klaněli se jim. Udělali si také obrazy nebo sochy bohů ze dřeva, z kamene, stříbra nebo zlata a uctívali je jako pravého Boha. Takové obrazy a sochy bohů nazývají se modly a ti, kteří se těmto modlám klaněli, nazývají se modláři nebo pohané. Nejhorší při tom bylo, že pohané uctívali své modly zlými skutky. Domnívali se totiž, že bohům se líbí, dopouštějí-li se ukrutností, loupeží a vražd; ano i nevinné děti zabíjeli a modlám obětovali. — Jak mohli lidé od Pána Boha rozumem obdaření tak hluboko klesnouti? Slyšely jste již, že prvotním hříchem byly rozum a svobodná vůle člověka porušeny; ustavičnými hřichy byly pak pokaženy ještě více. Podobně i dnes hříšný život svádí k nevěře a bezbožnosti. — I nyní ještě jsou v mnohých krajinách pohané, kteří se klanějí modlám a o pravém Pánu Bohu a jeho Synu,

Ježíši Kristu, ničeho nevědí. Také naši předkové byli pohané. Ale před tisíci lety poslal k nim dobrotivý Pán Bůh svaté bratry, Cyrilla a Methoděje, kteří je o pravém Bohu poučili. Pamatuje si: Když lidé do celého světa se rozešli, zapomněli na Pána Boha a stali se pohany.

Na koho lidé zapomínali víc a více? ... O kom nevěděli již ničeho? ... Čemu se klaněli? ... Koho na př. považovali za bohy? ... Z čeho si udělali modly? ... Jak nazývají se lidé, kteří věří ve více bohů? ... Čím byli i naši předkové? ... Koho k nim Pán Bůh poslal před tisíci lety? ... O čem je poučili? ...

Milé dítky! Na nerozumném a pyšném stavění věže babylonské ukázala se pravdivost přísloví: »Na Božím požehnání nejv. ce záleží.« Pyšní lidé spoléhali jenom na sebe, na svou sílu a dovednost, chtěli svou slávu rozmnožit — a zatím klesli tak hluboko, že i zvířata za bohy považovali a jim se klaněli. Pýcha předchází pád! Varujte se pýchy a všeho zlého! Děkujte Pánu Bohu, že jste se narodily inezí křesťany, že ve škole i v kostele o pravém Pánu Bohu se učíte a k němu se modlíte.

Povolání Abrahama; jeho mírumilovnost a nezištnost. (Použití.)

Milé dítky! Posledně slyšely jste smutné věci. Za to vám dnes povím něco radostného. Budu vám vypravovati o A b r a h a m o v i.

Pán Bůh nechtěl, aby víra v pravého Boha a zaslíbeného Vykupitele úplně zanikla. Mezi pohany bylo již jenom velmi málo lidí, kteří na Pána Boha nezapomněli, k němu se modlili a zbožně žili. Jeden takový velmi nábožný muž jmenoval se Abraham. Aby i Abraham se nepokazil, řekl mu Pán Bůh: »Vyjdi ze své země a pojď do země, kterou ukáži tobě! Učiním tě praotcem velikého národu a požehnám tobě; v tobě budou požehnána všechna pokolení země.« Dávejte po-

zor, řeknu vám ta slova ještě jednou: »Vyjdi ze své země...« Těmito slovy přislíbil Pán Bůh Abrahamovi tři věci: 1. že rozmnoží jeho potomky ve veliký národ (»Učiním tě praotcem velikého národu«), 2. že jemu i jeho potomkům dá své požehnání, aby se jim dobře vedlo (»a požehnám tobě«), 3. že jeden z jeho potomků bude Vykupitelem všech lidí. (»V tobě budou požehnána všechna pokolení země.«)

Po prvé slíbil Pán Bůh Vykupitele v ráji. Po druhé slíbil Pán Bůh Vykupitele Abrahamovi. Kterými slovy? Toto druhé zaslíbení Vykupitele bylo již jasnější prvního, neboť Pán Bůh řekl, že Vykupitel bude z rodu Abrahamova. To bylo pro Abrahama veliké vyznamenání! I radoval se v srdci svém, vzal Sáru, manželku svou, Lota, svého příbuzného, služebníky a služky, stáda koní, krav a ovec a vyšel ze země. Milé dítky! Místo, kde jsme na svět přišli a vyrostli, jmenuje se domov a každý má takové místo rád. Kdo musí z domova odejít, jest smuten a stýská se mu. Kdybyste musily odejít do cizí země a mezi cizí lidi, také byste byly smutny, a stýskalo by se vám; snad byste i plakaly. Abraham také miloval svůj domov. Ale Pána Boha miloval více než všechno, co měl. Proto uposlechl, když mu Pán Bůh řekl, aby odešel do jiné země. Po dlouhé cestě přišel do země Kananejské. Byla to země velice úrodná. Všeho tam bylo dosti, zvláště mléka a medu. Tam řekl Pán Bůh Abrahamovi, aby zůstal. Pamatuje si: Pán Bůh povolal Abrahama do země Kananejské.

Do které země povolal Pán Bůh Abrahama? ... Kolik věcí slíbil Pán Bůh Abrahamovi? ... Které? ... Kde slíbil Pán Bůh Vykupitele po prvé? ... Komu slíbil Pán Bůh Vykupitele po druhé? ... Jak se jmenuje to místo, kde jsme se narodili a vyrostli? ... Kdo má svůj domov rád? ... Kdo měl také svůj domov rád? ... Koho však miloval mnohem více? ... Kam se vydal? ... Koho vzal s sebou? ... Kam přišel po dlouhé cestě? ... Co mu tam Pán Bůh řekl? ...

Nejen Abraham, nýbrž i Lot měl veliká stáda ovec, krav a volů, koní a oslů. Po čase nebylo v krajině, kde Abraham a Lot bydlili, dostatečných pastvin pro tolik stád. I hádali se pastýři Lotovi s pastýři

Abrahamovými o pastviny. To bolelo Abrahama, jenž miloval pokoj a mír. I řekl Lotovi: »Ať není sváru mezi mnou a tebou a mezi pastýři mými a tvými, neboť jsme příbuzní. Hle, celá krajina nám patří! Vybeř si tedy: Půjdeš-li na levo, půjdu já na pravo, a půjdeš-li na pravo, půjdu já na levo.« Abraham byl starší než Lot. Jemu a ne Lotovi slíbil Pán Bůh celou zemi Kananejskou; mohl si tedy vybrati stranu kteroukoli. Lot by se byl musil spokojiti s tím, co by mu byl Abraham ponechal. Ale Abraham byl ochoten Lotovi ustoupiti, dal mu na vybranou, jen aby nedošlo ke hněvu a nepřátelství. Chtěl raději mlti škodu, než aby porušen byl pokoj a mír. Abraham byl mírumilovný a nezištný.

Lot však hleděl na svůj prospěch a zisk. Zvolil si krásnou a úrodnou krajinu u řeky Jordánu, aby tam jeho stáda měla hojnost pastvy, a bydlil v městě Sodomě. Za to zbyly Abrahamovi jenom chudé pastviny na horách. Ale Abraham nezáviděl Lotovi; byl spokojen a žil v míru.

O co se hádali pastýři Lotovi s pastýři Abrahamovými? ... Koho to bolelo? ... Co miloval Abraham? ... Jaký byl Abraham? ... Co řekl Lotovi? ... Kdo byl starší: Abraham či Lot? ... Komu slíbil Pán Bůh celou zemi Kananejskou? ... Kdo si tedy mohl vybrati? ... Komu dal vybrati? ... Kterou krajinu vybral si Lot? ... Jaké pastviny zbyly Abrahamovi? ... Záviděl Abraham Lotovi? ... Jaký byl Abraham? ...

Milé děti! Pán Bůh žádal od Abrahama těžkou věc: měl opustiti svůj domov a odstěhovati se do daleké země. Ale Abraham ochotně uposlechl. Tak ochotně máte i vy Pána Boha, rodiče i pana učitele poslouchati, třeba by se vám to někdy zdálo obtížné. Jako Abraham máte i vy milovati mír a dobrou vůli. Děti, které rády se hádají, jiným dětem nic lepšího nepřejí a jsou svárlivy, nelíbí se Pánu Bohu.

Melchisedech — obraz Pána Ježíše.

Milé děti! Nyní vám budu vypravovati, jak se Abrahamovi a Lotovi dále vedlo v zemi Kananejské. Povím vám také o Melchisedechově oběti.

Lot měl radost, že si mohl vybrati tak krásnou a úrodnou krajinu. Ale radost jeho netrvala dlouho. Do země přitáhli cizí králové s vojskem, poplenili města Sodomu a Gomorrhú a všechno pobrali. I Lota, jeho manželku, služebníky a stáda jeho vzali s sebou. Tam, kde Abraham bydlil, nepřišli, protože se domnívali, že na horách jsou lidé chudí, a že by tam jen málo mohli uloupiti. Tu mohl si Abraham pomysli: Dobře se stalo Lotovi! Proč si vybral lepší a úrodnější krajinu a mně nechal chudou! Za to nemá teď ničeho. — Ale Abraham nebyl škodolibý, nepřál Lotovi nic zlého a byl ochoten mu pomoci. Vzal všechny své služebníky, táhl s nimi za nepřátelským vojskem, přepadl je v noci a přemohl. Lota i manželku jeho a všechno, co dříve nepřátelé uloupili, osvobodil a přivedl zpět. Když se vracel z boje, vyšli mu vstříc Melchisedech, král Salemský, s králem Sodomským. Děkovali mu, že nepříteli porazil, lid ze zajetí osvobodil a uloupené věci zpět přivedl. Nezapomněli také poděkovati Pánu Bohu za vítězství nad nepřitelem. Melchisedech, jenž byl také knězem, vzal chléb, pozvedl jej do výše a obětoval Pánu Bohu; tak učinil i s vínem. Abraham zbožně poklekl a děkoval Pánu Bohu, který mu pomoc i ochranu přislíbil a také dal. Pamatujte si to: Na poděkování Pánu Bohu za Abrahamovo vítězství obětoval Melchisedech chléb a víno.

Kdo přitáhl do země Kananejské? ... Co učinili? ... Koho také vzali s sebou? ... Kam však nepřišli? ... Proč? ... Co si tu Abraham mohl pomysli? ... Byl Abraham škodolibý? ... Za kým táhl se svými služebníky? ... Co učinil nepřítelům? ... Kdo mu přišel vstříc? ... Komu děkovali? ... Co obětoval Melchisedech? ... Co dělal při tom Abraham? ...

Milé děti! Často byly jste již v kostele na mši svaté. Tam jste viděly, že kněz pozvedá chléb a víno a obětuje Pánu Bohu. Kdo ustanovil mši svatou? Při které večeři? Co vzal Pán Ježíš při poslední večeři ve své svaté ruce? V co proměnil chléb? Co vzal potom Pán Ježíš ve své svaté ruce? V co proměnil víno? Pán Ježíš obětoval se na kříži svému nebeskému Otci a obětuje se neustále při mši svaté pod způsobami

chleba a vína. — O Abelovi jsem vám řekl, že byl předobrazem Pána Ježíše. Jaký byl Abel? (Hodný a spravedlivý.) Jaký byl Pán Ježíš? (Nejhodnější a nejspravedlivější.) Čím byl Abel? (Pastýřem ovec.) Čím byl Pán Ježíš? (Pastýřem lidí.) Co učinil Kain Abelovi? (Zabil jej.) Co učinili Židé Pánu Ježíši? (Přibili jej na kříž.) Abel byl tedy Pánu Ježíši v mnohém podoben; byl předobrazem Pána Ježíše. Na Abelovi viděli lidé, jaký bude zaslíbený Vykupitel. Také Melchisedech podobal se Pánu Ježíši. Co vzal Melchisedech ku své oběti? Co vzal Pán Ježíš k oběti mše svaté? A protože Melchisedech k oběti své vzal chléb a víno, byl předobrazem Pána Ježíše. Na Melchisedechovi lidé viděli, že zaslíbený Vykupitel vezme k oběti své chléb a víno. Pamatujte si: Melchisedech byl předobrazem Pána Ježíše. Opakuj! Také ty! A ty! Všecky!

Milé dívky! Na Lotovi jste viděly, že by vám nic neprospěvalo, kdybyste někoho chtěly ošiditi. Nespravedlivému majetku nedává Pán Bůh svého požehnání. Kdo chce mítí cizí, přichází o své. Jednejte jako Abraham, který na Lota se nehněval, že si vybral lepší krajinu, a ihned byl ochoten jemu pomoci. Když vám někdo ublíží, neradujte se z jeho škody. Nehněvejte se také na nikoho a hněváte-li se s někým, usmířte se co nejdříve, abyste se Pánu Bohu líbily. — Při mši sv. chovejte se uctivě. Při sv. pozdvihování poklekněte jako Abraham a modlete se k Pánu Ježíši, který za vás umřel a neustále ještě za vás se obětuje.

Abrahamova hostinnost a láska k bližnímu.

Milé dívky! Ještě něco krásného budu vám vypravovati o Abrahamovi, totiž o jeho pohostinnosti a lásce k bližnímu.

Pán Bůh slíbil Abrahamovi, že rozmnoží jeho potomky ve veliký národ. Dosud však neměl Abraham dítek, ačkoli byl již sto let stár, a jeho manželka devadesát let. To rmoutilo oba, ale nereptali, protože

pevně věřili, že Pán Bůh jistě vyplní, co slíbil. Jednoho dne seděl Abraham u svého stanu pod stromem. Bylo poledne a veliké horko. Když pozdvihl oči, spatřil tři cizí muže přicházeti k sobě. I pospíchal jim vstříc, poklonil se hluboce a řekl: »Učinite mi velikou radost, zastavte-li se u mne!« Cizinci šli s ním. Abraham posadil je do chládku a řekl: »Odpočiňte si zatím zde pod stromem. Hned přinesu vodu a umyjí vaše nohy; přinesu také chléb, abyste se posilnili.« Potom vešel rychle do stanu k Sáře a řekl jí, aby napekla koláčů z nejpěknější mouky; běžel i ke stádu, vybral nejlepší tele, poručil služebníkům, aby je ihned zabili a upékli. Pak přinesl máslo a mléko, koláče i telecí pečení. Při jídle stál pod stromem a posluhoval cizincům. Abraham byl pohostinný.

Jaký byl Abraham?... Kde seděl Abraham jednoho dne?... Koho spatřil přicházeti?... Co učinil Abraham?... Co řekl?... Kam posadil Abraham cizince?... Co jim řekl?... Co potom řekl Sáře?... Co poručil služebníkům?... Co dělal Abraham za jídla?...

Když Abraham ty tři cizince spatřil, mohl si pomyslit: Co jest mi po nich? K vůli cizím lidem nepustím chládek pod stromem. Ale nemyslel tak. Ačkoli jich neznal, přece je měl rád. Viděl, že jsou chůzí a horkem unaveni a že mají hlad a žízeň. Uvažoval asi takto: Kdybych byl na jejich místě, byl bych také rád, kdyby mne někdo pohostil. Co si sám přál, to i jiným, třeba úplně cizím lidem učinil. Tak ukázal Abraham svoji lásku k bližnímu.

Pán Bůh dobré miluje a odměňuje. I dobrý skutek Abrahamův odměnil. Když cizinci pojedli a se loučili, řekl nejvzácnější z nich Abrahamovi: »Za rok přijdu k tobě opět. Pak bude mítí Sára syna.« Z těchto slov poznal Abraham, že sám vševědoucí Bůh v podobě cizince k němu přišel. I radoval se, že jeho přání konečně bude splněno. Vyprovázel pak ještě Pána Boha a dva anděly v lidské podobě kus cesty k Sodomě. Cestou řekl Pán Bůh: »Hříchy Sodomských a Gomorrhských jsou příliš těžké a volají ke mně o pomstu.« Abraham se ulekl. Věděl sice, že Sodomští a Gomorrhští jsou zlí a hříšní, ale miloval je přece.

Nepřál ani špatným lidem nic zlého a prosil Pána Boha, aby jich ušetřil. Ukázal i zde, jak velikou lásku měl k bližnímu. I řekl mu Pán Bůh: »Je li v Sodomě a Gomorrze aspoň deset spravedlivých lidí, nezničím města.

Co si mohl Abraham pomyslet, když spatřil cizí muže? ... Myslel tak? ... Komu činil, co by si sám přál? ... Kdo ho za to odměnil? ... Co řekl nejvzácnější z cizinců Abrahamovi, když se loučili? ... Co poznal Abraham z těchto slov? ... Jak stár byl Abraham? ... Jak Sára? ... Co řekl Pán Bůh Abrahamovi, když jej tento vyprovázel? ... Zač prosil Abraham Pána Boha? ... Co mu na to Pán Bůh odpověděl? ...

Milé dítky! Jako Abraham všecky lidi bez rozdílu miloval, tak máte i vy všecky lidi milovati. Nikomu nesmíte něco zlého přátí nebo dělati. Naopak, přejte každému všechno dobré, a můžete-li, pomozte mu. Kdo svého bližního miluje a jemu pomáhá, toho Pán Bůh miluje a odplatí mu stonásobně.

Zkáza Sodomy a Gomorrhhy.

(Potrestání všetečnosti.)

Milé dítky! Na prosbu Abrahamovu slíbil Pán Bůh, že města Sodomy a Gomorrhhy nezničí, najde-li se v nich aspoň deset spravedlivých. Ale ani deset spravedlivých nebylo tam nalezeno. Proto Pán Bůh splnil, čím hrozil. Seslal totiž z k á z u na S o d o m u a G o m o r r h u. O této hrozné události budu vám vypravovati.

V obou městech jediný Lot, jeho manželka a dvě dcery žili bohabojně. Nedbali špatného příkladu zlých lidí, sloužili Pánu Bohu a modlili se k němu. Proto poručil Pán Bůh dvěma andělům, kteří s ním byli, aby šli do Sodomy k Lotovi a řekli jemu: »Vyveď všecky, kteří tvoji jsou, z města, neboť Bůh nás poslal, abychom zahubili město.« O andělech jsem řekl, že slovo anděl znamená posel. Zde vidíte, že Pán Bůh andělů užíval jako svých poslů. Ještě též noci řekl Lot dvěma mužům, kteří měli si vzítí jeho dcery za

manželky, co mu andělé sdělili. Tito se však domnívali, že Lot žertuje, a nechtěli jíti. Ráno naléhali andělé na Lota, aby již šel. Lot z lásky k oněm dvěma mužům ještě prodléval; ale andělé chopili jeho a ženu i jeho dcery za ruce, vedli je rychle z města a řekli: »Žádný z vás ať se neohlédne! Spěchejte jen odtud, abyste zachránili svůj život!«

Kdo měl zachrániti svůj život? ... Co chtěl Pán Bůh seslati na Sodomu a Gomorrhhu? ... Ani kolik spravedlivých lidí nebylo tam nalezeno? ... Kdo jenom žil v obou městech bohabojně? ... Koho poslal Pán Bůh k Lotovi? ... Co měli andělé Lotovi říci? ... Koho také chtěl Lot vzítí s sebou? ... Co učinili andělé, když Lot ještě prodléval? ... Co jim nařídili? ...

Touž dobou seslal Pán Bůh na Sodomu a Gomorrhhu síru a oheň a spálil je i s bezbožnými lidmi v nich a celé okolí na prach a popel. Hořelo na všech stranách. Lidé vybíhali ustrašeně z domů, aby z města utekli, ale nemohli. Všecko bylo jediný plamen. I lidé hořeli a pobíhali jako živé pochodně ulicemi města, křičeli a volali o pomoc tak dlouho, až v nesmírných bolestech klesli a na uhel shořeli. Ani jediný dům, ani jediný člověk neušel zničením. Celá dříve tak krásná krajina byla zničena a jest pustá a zdraví škodlivá ještě dnes. Žena Lotova, uslyševši tak hrozný křik ve městě, chtěla věděti, co se tam děje. Nepřemáhala svou zvědavost a všetečnost, nedbala slov andělů, ohlédla se — a v tom ji stihl trest Boží: zkameněla, t. j. proměnila se v kámen. Tak potrestal Pán Bůh její všetečnost a neposlušnost. Pamatujte si: O h n ě m a sírou zničil Pán Bůh hříšná města S o d o m u a G o m o r r h u.

Čím zničil Pán Bůh Sodomu a Gomorrhhu? ... Jak pobíhali ve městě lidé? ... Jak dlouho křičeli a o pomoc volali? ... Jaká jest celá ta krajina ještě dnes? ... Co chtěla věděti žena Lotova? ... Čeho nedbala? ... Co učinila? ... Jaký trest ji stihl? ...

Milé dítky! I na obyvatelích Sodomy a Gomorrhhy vidíte, kam vede křích. Lidé říkávají: »Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.« Sodomští tak dlouho hřešili, až je Pán Bůh potrestal hroznou smrtí. Na Sodomě ukázal Pán Bůh, jak trestá

lidi, kteří hřeší a polepšiti se nechtějí. Když zemrou, přijdou duše jejich do pekla, kde jsou ještě větší tresty a bolesti nežli v Sodomě. Chraňte se hříchů, neboť Pán Bůh trestá zlé!

Žena Lotova našla milost u Pána Boha. Měla býti zachráněna jako její muž a dcery. Ale svou vše-
tečností a neposlušností zavinila svou smrt. Také některé děti jsou všetečné: všecko chtějí vidět, všude chtějí být, všude vlezou. Nedbají domluv a výstrah svých rodičů, učitelů a anděla strážného. Jdou na led, probouří se a utonou. Vlezou na strom a spadnou. To jest Boží trest za jejich všetečnost a neposlušnost. Nebuďte všeteční a neposlušni! Co vám rodiče, učitelé nebo anděl strážný zapovídají, toho se chraňte, aby se vám nic zlého nestalo.

Narození a obětování Isáka.

(Isák předobrazem Pána Ježíše.)

Milé děti! Když byl Pán Bůh s dvěma anděly u Abrahama, řekl mu: »Za rok bude mítí Sára syna!« Co Pán Bůh slíbil, to také splnil. O narození a obětování Isáka ově budu vám dnes vypravovati.

Po roce obdržela Sára syna. Abraham dal mu jméno Isák. Isák byl hodný, zbožný a poslušný. Abraham miloval ho velice a děkoval každodenně Pánu Bohu, že mu dal tak hodného syna. Ale Pána Boha miloval ještě více, nade všecko. Pán Bůh chtěl Abrahama zkoušet, miluje li ho více, nežli svého syna Isáka. Nevěděl snad Pán Bůh, že ho Abraham miluje nade všecko? Věděl docela dobře, protože jest vše-
vědoucí. Ano, Pán Bůh ví minulé, přítomné i budoucí; zná i naše nejtajnější myšlenky. Zkoušel Abrahama jenom proto, aby víra a láska jeho ještě více se upevnila, a aby i ostatní lidé viděli, jak mají Pána Boha milovat a poslouchat. Když tedy Isák povyrosl, řekl Pán Bůh Abrahamovi: »Abrahame! Vez mi svého jednorozného syna Isáka, jdi na

horu Moria a tam mi jej obětuj!« Co měl Abraham učiniti? Měl svého syna Isáka jako beránka zabiti a spáliti. Abraham zarmoutil se nad tím velice. Svého tak hodného synáčka měl zabiti a spáliti. A přece mu Pán Bůh slíbil, že jeho rod rozmnoží ve veliký národ! Jak to učiní, když má nyní svého jediného syna obětovati? Tak asi byl by mnohý jiný člověk přemýšlel. Ale Abraham důvěřoval Pánu Bohu. Věděl, že jistě splní, co slíbil, třeba on nevěděl, jakým způsobem. Vstal ihned, nasekal dříví, naložil je na osla, vzal s sebou dva služebníky a Isáka a šli. Hora Moria byla daleko. Teprve třetího dne uzřeli ji z daleka. Když došli až k hoře, řekl Abraham služebníkům: »Počkejte zde; já s Isákem půjdeme na horu a budeme se klaněti Bohu.« Pak vzal dříví a vložil je na Isáka. Sám nesl nádobu s ohněm a meč (dlouhý nůž). Isák se domníval, že otec jeho bude obětovati beránka, jako jindy činíval. I tázal se: »Otče můj! Hle, máme sice oheň a dříví, ale kde jest obětní beránek?« Abraham mu odpověděl: »Pán Bůh se postará o zápalnou oběť, synu můj!« Pamatujte si: Pán Bůh poručil Abrahamovi, aby mu obětoval svého syna Isáka.

Co poručil Pán Bůh Abrahamovi? ... Jaký byl Isák? ... Jak miloval Abraham Isáka? ... Koho však miloval ještě více? ... Co řekl Pán Bůh Abrahamovi, když Isák povyrosl? ... Uposlechl Abraham? ... Co řekl služebníkům, když došli až k hoře Moria? ... Na koho vložil dříví? ... Co nesl Abraham? ... Jak tázal se cestou Isák svého otce? ... Co mu odpověděl Abraham? ...

Když přišli na vrchol hory, vystavěl Abraham z kamenů oltář a položil na něj dříví. Potom řekl Isákovi, co mu Pán Bůh poručil. Isák se zalekl, ale nebránil se. Poslouchal vždycky na slovo, poslouchati chtěl i nyní, třeba měl přijíti o život. Miloval Pána Boha více nežli svůj život. Dobrovolně dal si svázati ruce i nohy. Otec položil jej na dříví jako beránka a vztáhl již ruku, aby svého syna obětoval. V tom okamžiku objevil se anděl a zvolal: »Abrahame! Neza-
bíješ svého syna. Pán Bůh vidí, že ho nade všecko miluješ, že bys z lásky k němu i syna svého oběto-

vall« Jaká to byla pro Abrahama radost! Vděčně pohlédl k nebi a poohlédnuv se, spatřil skopce vězícího za rohy v trní. Toho vzal a obětoval Pánu Bohu místo syna. Anděl Boží volal po druhé: »Pán Bůh má zalíbení v tobě, protože jsi byl ochotný i syna svého z lásky k němu obětovati. Za to požehná tobě i tvým potomkům, které rozmnoží jako hvězdy na nebi a písek v moři; a jeden z potomků tvých bude Vykupitelem všech lidí.«

Co učinil Abraham, když přišli na vrchol hory?... Co řekl potom Isákovi?... Bránil se Isák?... Koho miloval více než svůj život?... Kam položil otec Isáka?... Co chtěl učiniti?... Kdo přišel v tom okamžiku?... Co zvolal?... Kdo se zaradoval?... Co spatřil v trní?... Co s ním učinil?... Jak volal anděl po druhé?...

Veliká byla láska Abrahamova k Pánu Bohu. Z lásky k Bohu opustil domov a odešel do země Kananejské; z lásky k Bohu chtěl obětovati i svého syna. Ale ještě větší byla láska Pána Boha k lidem. Svého jednorozeného Syna poslal na svět, aby za lidi trpěl a na kříži umřel. Co nesl Isák na horu Moria? Dříví, na němž měl býti obětován. Také Pán Ježíš nesl si dřevo kříže na horu Kalvarii, kde byl ukřižován. Isák dal se dobrovolně svázati a na dříví položit. Také Pán Ježíš dal se dobrovolně ukřižovati z lásky k nám lidem. Isák byl tedy předobrazem Pána Ježíše.

Kdo byl předobrazem Pána Ježíše?... Co nesl Isák na horu Moria?... Co nesl Pán Ježíš na horu Kalvarii?... Kdo se dal dobrovolně svázati a na dříví položit?... Kdo se dal ukřižovati?...

Milé děti! Abraham ochotně poslechl, i když Pán Bůh to nejtěžší na něm žádal. Od vás Pán Bůh tak těžkých věcí nežádá, a přece byly jste již někdy neposlušny. Kdykoli jste nechtěly poslouchat doma nebo ve škole, jako byste Pána Boha neuposlechly, neboť Pán Bůh poroučí, aby děti poslušny byly rodičům a učitelům.

Kdyby Pán Bůh nějakou nemoc nebo bolest na vás seslal, nebuďte netrpělivy. Snášejte vše tak ochotně

jako Isák, který z lásky k Pánu Bohu i umřítí chtěl. Pán Bůh někdy zlé dopouští, ale neopouští.

Esau a Jakob.

(Požehnání rodičů.)

Milé děti! Dnes a přistě uslyšíte o synech Isákových. Jmenovali se Esau a Jakob.

Abraham žil velmi dlouho a vedlo se mu dobře. Po jeho smrti náleželo všechno, co měl, Isákovi. Isák měl dva syny. Starší z nich jmenoval se Esau, mladší Jakob. Esau byl po těle zarostlý a hrubých mravů. Jakob byl na těle hladký, mírný a tichý. Esau lovil zvěř a zdělával pole. Jakob pásal ovce a pomáhal při domácích pracích. Otec Isák miloval více Esaua a jídal rád zvěřinu, kterou mu Esau z lovu nosil; matka Rebeka milovala více Jakoba, neboť jí Pán Bůh řekl, že Jakob vynikne nad Esaua, protože z jeho rodu přijde Vykupitel.

Jednoho dne uvařil si Jakob pokrm z čočky, právě když Esau velice zemden a hladov přišel s pole domů. Sotva Esau jídlo spatřil, volal na bratra: »Dej mi z tohoto pokrmu, neboť jsem náramně zemden!« Ale Jakob řekl: »Dej mi za to prvorozenství své!« Esau byl prvorozený, první syn Isáka a Rebeky. Prvorozený syn měl dostati po smrti otcově ještě jednou tolik než ostatní děti. Po smrti otcově musily ostatní děti poslouchati nejstaršího, prvorozeného syna jako otce a z rodu prvorozeného měl přijíti Vykupitel. To všechno Esau dobře věděl a přece řekl: »Hle, umírám hladem, k čemu mi tedy bude prvorozenství?« Byl by skutečně hladem zemřel? Nikoli. Ale nechtěl hiadu snášeti. Jídlo bylo mu nejmilejší. Jakob ještě žádal: »Přisáhej, že mi za pokrm odsupuješ prvorozenství.« Esau přísahal, volal Pána Boha za svědka, že prvorozenství Jakobovi odstupuje. Pak jedl a pil a nic si z toho nedělal, že prvorozenství prodal. Raději chtěl se najísti, nežli státi se praotcem Vykupitelem. Tím se

probřešil a Pána Boha urazil. Ale ani Jakob, ačkoli byl jinak hodný, nejednal správně. Když viděl, že bratr má hlad, měl mu ochotně pokrm dáti. Jakob však využil hladu bratrova ke svému prospěchu; nejednal tak nezištně jako kdysi jeho děd Abraham.

Vypravoval jsem vám o synech Isákových. Jak jmenoval se starší z nich? ... Jak mladší? ... Jaký byl Esau? ... Jaký Jakob? ... Kterého miloval Isák více? ... Co rád jídal? ... Kterého milovala více matka? ... Co jí Pán Bůh řekl o Jakobovi? ... Co odstoupil jednoho dne Esau Jakobovi? ... Kolik měl dostati prvorozený syn po smrti otcově? ... Koho musily dívky poslouchati po otcově smrti? ... Kdo měl přijíti z rodu prvorozeného? ... Kdo to věděl? ... Co přece odstoupil Jakobovi? ... Zač je odstoupil? ...

Isák ve stáří oslepl a myslil, že brzy zemře. I povolal k sobě Esaua a řekl mu: »Synu můj! Vidíš, že jsem zestárl a každého dne mohu zemřít. Jdi na lov a připrav mi zvěřinu, jak jí rád jím; pak ti dám požehnání.« To zaslechla Rebeka a ulekla se, neboť chtěla, aby požehnání otcovo dostal Jakob. Když tedy Esau odešel na lov, přemluvila Jakoba, aby se před otcem vydával za Esaua. Oblékla ho v šaty Esauovy, ovinula ruce i hrdlo jeho kožemi z kozlátka a poslala ho k otci s kozlátky připravenými na způsob zvěřiny. Slepý Isák se tázal: »Kdo jsi ty, synu můj?« Jakob odpověděl: »Já jsem prvorozený syn tvůj Esau a učinil jsem, jak jsi mi rozkázal. Jez tedy a požehnej mi!« Isák řekl: »Přístup blíže, abych tě mohl ohmatati, jsi-li ty syn můj Esau čili ne!« Jakob přistoupil, Isák ho ohmatal a řekl: »Hlas jest Jakobův, ale ruce tyto jsou ruce Esauovy.« Nepoznal tedy otec Jakoba, jedl a dal mu pak požehnání, řka: »Dej tobě Bůh hojnost všeho. Tobě at slouží národové. Budiž pánem bratří svých!«

Sotva Jakob vyšel, přišel Esau a řekl: »Vstaň, otče můj, jez a potom požehnej mi!« Isák se zarazil a řekl: »Kdo jsi ty?« Esau odpověděl: »Já jsem prvorozený syn tvůj Esau.« I poznal Isák, že jej Jakob podvedl, a řekl Esauovi, že již požehnání své dal Jakobovi. Esau volal: »Již po druhé mne obelstil! Prve připravil mne o prvorozenství a nyní uchvátí i mé požehnání!« Esau ve zlosti mluvil nepravdu, řka, že

jej Jakob připravil o prvorozenství. O to připravil se sám svou požívatostí. Nyní bylo mu prvorozenství a požehnání otcova líto, plakal a prosil otce o jiné požehnání. Isák mu je tedy dal, řka: »Ať i tobě dobře se vede; ale bratru svému budeš sloužiti.«

Oba bratři přáli si požehnání otce svého. I lehkomyšlný Esau plakal, že požehnání nedostal, a prosil otce o jiné požehnání. Proč chtěli oba otcovo požehnání? Protože věděli, že Pán Bůh takových dítek, kterým rodiče žehnají, neopouští, že jich chrání a dobrých věcí jim popřává. I nyní ještě dávají rodiče hodným dítkám požehnání. Musí-li na př. syn nebo dcera odejti z domova, dělají jim rodiče na čele kříž a prosí Pána Boha, aby jejich dítko v cizině chránil. Zvláště, když má otec nebo matka zemřít, přistupují dívky k jejich lůžku, rodiče loučí se s nimi a dávají jim požehnání.

Co řekl Isák ve svém stáří Esauovi? ... Kdo to zaslechl? ... K čemu přemluvila Jakoba? ... Jak ho přistrojila? ... Jak tázal se slepý Isák, když Jakob k němu přišel? ... Co odpověděl Jakob? ... O čem se chtěl Isák přesvědčiti? ... Co řekl? ... Koho ohmatal? ... Co se domníval? ... Co dal Jakobovi? ... Kterými slovy? ... Kdo přišel hned potom k Isákovi? ... Co řekl? ... Jak se tázal Isák? ... Co odpověděl Esau? ... Co z toho Isák poznal? ... Co řekl Esauovi? ... Jak zvolal Esau? ... Co dal otec i jemu? ... Kterými slovy? ...

Milé dívky! Esau bažil jenom po jídle a proto ztratil prvorozenství. Když vám něco chutnalo, nejedly jste více, nežli bylo třeba? Nehádaly jste se s bratry a spolužáky o jídlo? Nemlsaly jste? Pamatujte si: Člověk musí jísti a píti, aby žil; ale nežije, aby jenom jedl a pil. Opojních nápojů, zvláště kořalky, se varujte, protože škodí zdraví a ohlupují ducha. Chovejte se vždycky tak, aby každý o vás řci mohl: »To jest hodné dítko!« Dělejte rodičům svým radost, aby vám dali své požehnání; pak bude vám i Pán Bůh žehnati!

Útěk Jakobův. (Místa zasvěcená Bohu.) Jakob u Labana; jeho návrat a smíření s Esauem.

Esau nenáviděl svého bratra Jakoba pro otcovo požehnání a umínil si, že ho zabije. Matka to zpozorovala a řekla Jakobovi: »Utec, synu můj, k mému bratru Labanovi a zůstaň tam, až by přestal hněv tvého bratra!« Jakob rozloučil se s rodiči a odešel. Šel ovšem nerad, ale ze strachu před bratrem musil utéci. To byl, milé dívky, Boží trest za to, že otec oklamal.

Cestou zastihla jej noc v širém poli. I pomodlil se zbožně, vzal kámen, položil si jej pod hlavu a usnul. Pán Bůh věděl, že Jakob lži své lituje a že se mu stýská. I chtěl ho potěšiti. Jakob viděl ve snách žebřík tak vysoký, že sáhal od země až do nebe. Po něm vystupovali a sestupovali andělé. — Potřebují andělé žebříku, aby mohli vystupovat a sestupovat? Nepotřebují. Andělé jsou pouzí duchové a mohou se mezi nebem a zemí vznášeti ještě rychleji nežli ptáčkové. Ten žebřík ukazoval Jakobovi, že není opuštěn, že andělé Boží na něj dávají pozor, aby se mu nic zlého nestalo. — Nahoře v nebi viděl Jakob Pána Boha a slyšel jeho hlas: »Já jsem Hospodin, Bůh Abrahamův a Bůh Isákových. Zemi, na které spíš, dám tobě a tvým potomkům. A v jednom z potomků tvých požehnání budou všickni národové země«, t. j. jeden z potomků tvých bude Vykupitelem světa. Co Pán Bůh Rebece slíbil, to nyní splnil. Z Jakobova rodu měl přijíti Vykupitel. I zaradoval se Jakob velice, neboť poznal, že se již na něj Pán Bůh nehněvá. Vstal a zvolal radostně: »V pravdě Hospodin jest na místě tomtol! Je tu dům Boží a brána nebeská! Jak zvolal Jakob? Není snad Pán Bůh všude? Zajisté. Také Jakob věděl, že Pán Bůh jest všudypřítomný. Když zvolal: »Hospodin jest na místě tomtol« chtěl říci: Na tomto místě jest Pán Bůh obzvláštním způsobem. Jinde ho nevidím, zde jsem ho viděl, zde ke mně mluvil. Pak postavil ká-

men, který měl pod hlavou, a nalil naň olej na památku, že místo toto jest svaté.

Co chtěl Esau učiniti Jakobovi? ... Co řekla matka Jakobovi, když to zpozorovala? ... Šel Jakob rád? ... Co učinil Jakob, když ho noc v širém poli zastihla? ... Co viděl ve snách? ... Koho viděl v nebi? ... Co pravil hlas Boží? ... Kdo měl přijíti z rodu Jakobova? ... Jakob se zaradoval. Jak zvolal? ... Opakuj! ... Opakujte všecky! ... Co nalil Jakob na kámen, který měl pod hlavou? ...

Pán Bůh je stále všudypřítomný; není místečka, kde by nebyl. Ale v kostele jest Pán Bůh obzvláštním způsobem přítomen. Tam přebývá dnem i noc v Nejvyšší Svátosti Oltární. Místo, kde lidé přebývají, nazývá se dům. V kostele přebývá Pán Bůh; je tedy kostel dům Boží. V kostele mluví Pán Bůh ústy kněze, jako mluvil kdysi k Jakobovi. Andělé sestupují do kostela, aby slyšeli, jak se tam lidé modlí, a jdou zase do nebe, aby za lidi prosili. Kdo rád do kostela chodí a se modlí, ten přijde do nebe, tomu jest brána (dvěře) nebes otevřena. Kdo však do kostela nerad chodí a se nemodlí, ten do nebe nepříjde, tomu jest brána nebes uzavřena.

Kde jest Pán Bůh zvláštním způsobem přítomen? ... Kde tam dnem i nocí přebývá? ... Jak nazývá se kostel, protože tam Pán Bůh přebývá? ... Opakuj! ... Všecky! ... Kdo sestupuje do kostela? ... Proč? ... Kterým lidem jest brána nebes otevřena? ... Kterým lidem jest brána nebes uzavřena? ...

Pln důvěry v pomoc Boží ubíral se Jakob dále, až přišel ke svému strýci Labanovi. U něho zůstal dvacet let a pásal jeho stáda. A protože byl pracovitý, poctivý a zbožný, žehnal mu Pán Bůh tak, že velice zbohatl. Po čase se oženil a měl mnoho služebníků a veliká stáda. Po dvaceti letech řekl Pán Bůh Jakobovi: »Návrat se domů; já budu s tebou.« S radostí vydal se Jakob na cestu. Když byl již blízko země Kananejské, poslal posly k Esauovi s prosbou, aby se již nehněval. Ale Esau hněval se ještě; vzal s sebou 400 mužů a táhl proti Jakobovi. Když Jakob o tom zvěděl, poklekl a prosil Pána Boha, aby jej před rozhněvaným bratrem chránil. A hle! Pán Bůh vyslyšel Jakoba a obměkčil srdce Esauovo. Esau při-

běhl k Jakobovi, objal jej a plakal radostí. Jakob poděkoval Pánu Bohu za ochranu a odebral se do země Kananejské ke svému otci Isákovi, který potom rád zemřel, když se byl zase shledal se svým synem Jakobem.

Kolik let zůstal Jakob u Labana?... Co tam dělal?... Kdo mu žehnal?... Proč?... Co řekl Pán Bůh Jakobovi po dvaceti letech?... Ke komu poslal Jakob posly, když byl blízko země Kananejské?... S jakou prosbou?... Kdo se ještě hněval?... Proti komu táhl?... Co učinil Jakob?... Kdo vyslyšel jeho prosbu?... Či srdce obměkčil?... Ke komu přiběhl Esau?... Co učinil?... Komu poděkoval Jakob?... Kam se odebral?...

Milé dětičky! Jakob měl ve veliké úctě místo, na kterém se mu Pán Bůh zjevil. Slyšely jste, že každý kostel jest místo svaté, dům Boží. Chováte se v kostele slušně? Neohlížíte se? Nemluvíte? V kostele máte se slušně chovat, modlit a kázání pozorně poslouchati. Když jdete do kostela, máte si pomyslit: »Zde jest dům Boží a brána nebes!« — Jakob byl pracovitý a zbožný. Pracujete také tak pilně jako Jakob? Učíte se pilně, zvláště sv. náboženství? Děláte rády, co vám rodiče poroučejí? Lenivých dítek Pán Bůh nemiluje. — Esau hněval se dlouho. Bylo to hezké? Nehněvejte se na nikoho, zvláště ne na bratry a sestry. A jestliže se již hněváte, udobřete se co nejdříve. Hleďte, jak to bylo hezké, když Esau Jakoba objal a radostí plakal. Až někdy opustíte domov, bylo by vám líto, že jste se s bratry a sestrami hněvaly.

Josef do cizí země prodán.

(Povinnosti dobrého bratra, jak je Josef plnil.)

Milé dětičky! Dnes a v příštích hodinách uslyšíte o synech Jakobových.

Jakob měl dvanáct synů. Nejhodnější z nich byl Josef. Otec miloval jej více než ostatní syny a dal mu dělati krásný, pestrý šat. Ostatní bratři mu ho záviděli. Kdyby byli také tak hodní a poslušní bývali

jako Josef, byl by jim otec dal také tak pěkný šat. Ale nebyli hodní. Když bylo Josefovi šestnáct let, pásával s bratry stáda svého otce. I viděl jednou, že jeho bratři učinili něco velmi zlého. Nevinný a zbožný Josef zarmoutil se nad tím velice. Miloval Pána Boha a bylo mu líto, že ho bratři hříchem urážejí. I pověděl to upřímně otci; chtěl, aby se bratři polepšili. Ale bratři se na něj rozhněvali a nepromluvíli s ním laskavě již ani slova. — Jednal Josef správně, když otci žaloval, že bratři něco zlého učinili? Dávejte pozor, abyste věděly, kdy smíte žalovati a kdy ne. Žaloval Josef na bratry, aby jim uškodil? Nikoli. Měl bratry své rád a neptál jim nic zlého. Žaloval na ně jenom proto, aby se polepšili a Pána Boha ne uráželi. To bylo jediné správné. Také vy, milé dětičky, můžete a máte říci, zvláště jste-li panem učitelem nebo rodiči tázány, co ten neb onen zlého udělal. Nesmíte však z napomenutí nebo trestu jiných se radovati. To by bylo nehezké a hříšné.

Kolik synů měl Jakob?... Který z nich byl nejhodnější?... Jaký šat dal mu udělati otec?... Jací byli bratři Josefovi?... Co učinili jednou na pastvě?... Komu to řekl Josef?...

Jednou měl Josef podivný sen. Když ráno se probudil, vypravoval jej bratrům: »Slyšte, co se mi dnes zdálo. Zdálo se mi, že jsme vážali snopy na poli. Snop můj povstal a stál, vaše snopy se mu klaněly.« I odpověděli bratři zlostně: »Chceš snad býti naším králem? Máme tobě býti poddáni?« A nenáviděli ho ještě více. Josef měl ještě jiný sen. Vypravoval jej otci i bratrům, řka: »Zdálo se mi, že se mi klanělo slunce, měsíc a jedenácte hvězd.« Otec domlouval Josefovi: »Co má znamenati tento sen? Zdalíž já a matka tvá i bratři tvoji budeme se tobě klaněti?«

Brzy potom pásli bratři stáda daleko od domova. I řekl otec Josefovi, jenž byl doma: »Jdi se podívat, jak se daří bratrům a jejich stádům.« Josef vydal se ihned na cestu. Když jej bratři z daleka spatřili, pravili posměšně: »Hle, snář přichází! Zabijme jej! Otcí řekneme, že jej divoká zvěř roztrhala. Potom uvidíme, co mu pomohou jeho sny.« — Milé dětičky! Hleďte,

kam vede nenávist! Z nenávisti nešťtli se bratři ani vraždy, ani lži. Nejstarší bratr Ruben byl však přece lepší než ostatní. Řekl totiž: »Nezabíjejte ho a neprolévejte jeho krve! Hodme jej živého do této studny!« Chtěl jej pak, až by bratři odešli, ze studny vytáhnouti a přivésti k otci. Zatím přišel Josef k bratrům. Ti jej chopili, svlékli mu pestrý šat a hodili jej do studny, ve které na štěstí nebylo vody. Josef plakal a prosil, ale bratři neměli s ním slitování; posadili se a jedli. V tu dobu šli mimo cizí kupci do Egypta. I řekl Juda bratrům: »Co nám prospěje, zabijeme-li svého bratra? Lépe bude, prodáme-li jej, aby ruce naše nebyly poskvrněny jeho krví.« Bratři mu přisvědčili, vytáhli Josefa ze studny a prodali jej kupcům za dvacet stříbrných. (Dvacet stříbrných platilo asi tolik, jako šedesát korun.) Josef plakal, prosil, ruce k bratrům vztahoval, ale nadarmo. Kupci odvedli jej do Egypta jako otroka. — Otroci byli ubozí a nešťastní lidé. Musili nejtěžší práce konati a nedostávali za to platu. Pán jejich mohl je bít, prodati nebo i zabiti jako zvířata. Jak nemilosrdní byli bratři, že Josefa za několik stříbrných do tak velikého neštěstí uvrhli!

Ruben nevěděl, co se stalo s Josefem, neboť byl za jídla odešel. Když se vrátil a Josefa ve studni nenalezl, rmoutil se velice. Ostatní bratři byli lhostejní. Aby otce oklamali, zabili kozla, omočili v jeho krvi Josefovy šaty, poslali je otci a vzkázali mu: »Tyto šaty jsme našli; pohleď, nejsou-li to šaty tvého syna Josefa?« Otec je ihned poznal a zvolal: »To jsou šaty mého syna; divoká zvěť Josefa roztrhala!« Na znamení zármutku roztrhl své roucho a oplakával hořce svého milovaného syna. Pamatujte si: Bratři prodali Josefa do Egypta.

Kam prodali bratři Josefa? ... Jaký sen měl jednou Josef? ... Co mu bratři odpověděli? ... Co se zdálo Josefovi po druhém? ... Co mu na to řekl otec? ... Milé děti! Sny neznají obyčejně nic zvláštního. Proto na sny nemáme dbáti. Ale Pán Bůh může i snů použiti, aby lidem něco sdělil. Sny Josefovy znamenaly, že jej chce Pán Bůh povýšiti nade všechny bratry. Co řekl otec Josefovi, když bratři pášli daleko od domova? ... Co pravili bratři, když Josefa z daleka spatřili? ... Co řekl bratrům nejstarší Ruben? ... Co chtěl vlastně učiniti,

až by bratři odešli? ... Co učinili bratři Josefovi, když k nim přišel? ... Jací lidé šli mimo? ... Co řekl Juda bratrům? ... Zač prodali bratři Josefa? ... Kam jej kupci odvedli? ... Co učinili bratři, aby otce oklamali? ... Jak zvolal otec, když šaty Josefovy poznal? ... A co udělal? ...

Milé děti! Josef snažil se poslušností a nevinností získati si lásku rodičů. Čiňte i vy podobně! Kdo v mládí byl hodný a poslušný, ten si rád později na mládí vzpomíná; kdo však rodiče a učitele zarmocoval, toho to i v pozdějších letech rmoutí. — Josef dostal od otce krásné šaty, ale nepyšnil se. Oděvem nesmíte se pyšnit a jinými, kteří tak pěkných šatů nemají, pohrdati. Pán Bůh nehledí na šaty; hledí na to, jak je kdo hodný a zbožný. Šaty mají býti jednoduché, ale čisté! — Jakmile bratři Josefa z daleka spatřili, posmívali se a nadávali mu. Bylo to od nich hezké? Nečinite někdy také tak? Nemějte zalíbení v přezdívkách a posměšných jménech! To jest ošklivý zvyk. Byly byste rády, kdyby vám někdo nadával a posměšná jména dával? Co nechcete, aby vám jiní činili, nečinite ani vy jim.

Josef v domě Putifarově a v žaláři.

(Křivá žaloba.)

Milé děti! Nyní uslyšíte, jak se Josefovi dařilo v Egyptě. Přišel tam do domu Putifarova a do žaláře.

Kupci odvedli Josefa do Egypta a prodali jej za otroka Putifarovi, veliteli královské stráže. Josefovi stýskalo se po domově; rmoutilo ho, že jest otrokem, ale doufal v Pána Boha, že mu pomůže, a sloužil věrně svému pánu. Putifar si jej oblíbil a učinil jej dozorcem nad domácností. Manželka Putifarova nebyla však hodná. Přemlouvala Josefa, aby svého pána podvedl. Ale Josef k tomu nepřivoliil. Proto žena Putifarova rozhněvala se na Josefa a žalovala Putifarovi, že jej Josef chtěl podvésti. Putifar uvěřil manželce své a dal Josefa odvésti do žaláře. — Mluvila manželka

Putifarova pravdu? Nemluvila. Žalovala na Josefa, že chtěl svého pána podvésti, ačkoli na tom nebylo ani slova pravdy. Žalovala tedy křivě a dopustila se tím velikého hříchu. — Pamatujte si: V Egyptě Josef přišel do domu Putifarova a potom do žaláře.

Komu prodali kupci Josefa? ... Jak sloužil Josef svému pánu? ... Čím učil Putifar Josefa? ... Jaká byla manželka Putifarova? ... K čemu sváděla Josefa? ... Přivoliil Josef? ... Kdo se rozhněval? ... Co žalovala na Josefa Putifarovi? ... Kam dal Putifar odvésti Josefa? ... Jaká byla žaloba manželky Putifarovy? ...

Pán Bůh neopustil Josefa ani v žaláři. V krátké době žalářík oblíbil si Josefa a světil mu dozor nade všemi vězni. Té doby provinili se nejvyšší číšník a nejvyšší pekař krále Faraona a byli uvrženi do téhož žaláře, v němž byl Josef. (Nejvyšší číšník měl na starosti víno, které král pil a nejvyšší pekař měl na starosti pečivo, které král jídal.) Jednoho rána Josef zpozoroval, že oba jsou velice smutni. I tázal se jich útrpně: »Proč jste tak smutni?« Oni odpověděli: »Měli jsme sen, a není zde nikoho, kdo by nám jej vyložil.« I řekl jim Josef: »Zdali nepochází vykládání snů od Boha? Povězte mi, co se vám zdálo!« Nejvyšší číšník vypravoval: »Viděl jsem ve snu vinný kmen a na něm tři ratolesti. Vinný kmen rostl, zazelenal se kvetl a konečně měl i hrozny. I vytlačil jsem je do číše královny a podal jsem ji králi.« Josef řekl: »Ty tři ratolesti znamenají tři dny. Po třech dnech povolá tě král k sobě a budeš zase jako dříve jeho nejvyšším číšníkem. Nezapomeň potom na mne a pros krále, by mne propustil z tohoto žaláře, neboť jsem nevinně do něho přišel.« — Potom vypravoval nejvyšší pekař svůj sen: »Zdálo se mi, že jsem nesl tři koše mouky na hlavě. Ve vrchním koši bylo rozličné pečivo; tu přiletěli ptáci a jedli z něho.« Josef odpověděl: »Tři koše znamenají tři dny. Po třech dnech dá tě král oběsiti a ptáci budou maso tvé pojídati.«

Jak byl Josef řekl, stalo se. Po třech dnech dal král zavolati nejvyššího číšníka k sobě a dosadil jej na jeho místo; nejvyššího pekaře dal oběsiti. Číšníkovi

vedlo se dobře, ale na Josefa zapomněl. Pamatujte si: V žaláři sešel se Josefa s nejvyšším číšníkem a pekařem a vyložil jim sny.

S kým sešel se Josef v žaláři? ... Kdo si oblíbil v žaláři Josefa? ... Co mu světil? ... Kdo byl té doby uvržen do žaláře? ... Co měl na starosti nejvyšší číšník? ... Co nejvyšší pekař? ... Co zpozoroval Josef jednoho rána? ... Co se jich tázal? ... Co mu odpověděli? ... Jaký sen měl nejvyšší číšník? ... Jak mu jej vyložil? ... O co prosil Josef číšníka? ... Jaký sen měl nejvyšší pekař? ... Jak jej Josef vyložil? ... Stalo se, jak Josef řekl? ... Jak se vedlo číšníkovi? ... Na koho zapomněl? ...

Milé děti! Josef nedal se svěsti ke zlému, ačkoli věděl, že se mu proto zle povede. Nedejte se nikdy svěsti ke zlému! Pamatujte, že Pán Bůh všechno ví a zlé trestá. — Číšník jednal nevděčně. V žaláři byl rád, že s ním Josef laskavě mluvil a sen jeho vyložil; když však dostal se zase ke králi, zapomněl na Josefa. Nejednaly jste také někdy nevděčně? Všecko dobré máte od Pána Boha — a přece zanedbaly jste někdy modlitbu, nebo jste se modlily roztržitě. Také od rodičů máte velmi mnoho dobrého. Za to jich ochotně poslouchajte a pomáhajte jim pilně při práci. I páni učitelé vám prokazují mnoho dobrého. Učí vás všemu, čeho někdy budete potřebovati. Učí vás také o Pánu Bohu, abyste se mu líbily a do nebe se dostaly. Za to jim máte býti vděčny, máte je zdvořile pozdravovat a slušně se k nim chovat.

Josefovo povýšení.

(Odměna trpělivosti a důvěry v Boha.)

Milé děti! Nebylo vám Josefa líto, že musil tolik zlého nevinně zakoušeti? Zajisté. Pozoroval jsem to na vás. Pamatujte si však: Pán Bůh dopouští, ale nepouští. Josefova žalost byla obrácena v radost. Dnes uslyšíte o jeho povýšení.

Josef musil býti v žaláři ještě celá dvě léta. Po

dvou letech měl král Faraó podivný sen. I povolal ráno vykladače snů a vypravoval jim svůj sen; ale nikdo nemohl mu jej vyložiti. Tu teprve nejvyšší číšník vzpomněl si na Josefa a řekl králi. »V žaláři jest jinoch, který mně a nejvyššímu pekaři sny dobře vyložil.« Král rozkázal ihned přivésti Josefa ze žaláře a řekl mu: »Měl jsem sny a nikdo mi jich nemůže vyložiti. Slyšel jsem, že umíš sny dobře vykládati.« Josef odpověděl: »Nikoli já, ó králi, ale Pán Bůh může sen dobře vyložiti.« — Josef se nevychloubal, přiznal se upřímně, že jenom s pomocí Boží může říci, co sny znamenají. — Král tedy vypravoval svůj sen: »Zdálo se mi, že stojím na břehu řeky Nilu. Pojednou vystoupilo z vody sedm pěkných a tučných krav a pásly se na břehu. Hned za nimi vystoupilo z vody sedm šeredných a hubených krav a snědly oněch sedm pěkných a tučných krav, ale byly i potom hubené jako dříve. V tom jsem se probudil. Když jsem zase usnul, měl jsem druhý sen. Sedm plných a pěkných klasů vyrostlo na jednom stéble; potom vyrostlo sedm jiných klasů prázdných a tenkých a pohltily oněch sedm plných klasů.« Josef odpověděl: »Pán Bůh oznamuje králi, co chce učiniti. Sedm tučných krav a sedm plných klasů znamená sedm úrodných let; sedm hubených krav a sedm prázdných klasů znamená sedm neúrodných let. Po sedmi úrodných letech přijde sedm let neúrodných. Hlad bude trápiti celou zemi. Proto ať vyhledá král muže moudrého a pilného, jenž by všechno obilí, které za úrodných let zbude, uschoval v sýpkách, aby lidé měli zásobu obilí, až nastanou léta neúrodná.«

Jak dlouho ještě byl Josef v žaláři? ... Kdo měl po dvou letech sen? ... Koho ráno povolal? ... Dovedli sen vyložiti? ... Na koho si vzpomněl číšník? ... Co řekl králi? ... Co rozkázal král? ... Co řekl král, když k němu přišel Josef? ... Co odpověděl Josef? ... Co vypravoval král? ... Co se mu zdálo? ... Jak vyložil Josef oba sny? ... Jakou radu dal potom Josef Faraonovi? ...

Tato rada se Faraonovi líbila. Proto řekl: »Kde bych našel muže moudřejšího, nežli jsi ty? Hle, ustanovuji tě nad celou zemí Egyptskou. Všickni tě musí

poslouchati; ty pak jenom mne budeš poslušen!« Potom vzal král prsten s ruky své a dal jej na ruku Josefovu, oblékl jej v drahocenné roucho a kolem krku zavěsil mu zlatý řetěz. Dal jej také voziti v královském voze po městě a rozkázal služebníkům, aby před ním volali, že všickni se mu mají klaněti.

Milé děti! Dlouho a trpělivě snášel Josef všecka protivenství. Důvěřoval v Pána Boha, když jej bratři prodali za otroka; důvěřoval v Pána Boha, i když nevinně byl uvržen do žaláře. Trpělivě snášel potupu i křivdu, protože věděl, že Pán Bůh o všem ví a že ho neopustí. A hle! Pán Bůh odměnil jeho důvěru a trpělivost. Kdysi strhali mu bratři šaty jeho s těla — nyní oblékl jej král v drahocenné roucho. Před tím byl prodán za otroka — nyní byl povýšen za vladaře celého Egypta. Z domu Putifarova byl veden do žaláře jako zločinec — nyní v královském voze projížděl město. V žaláři měl na ruku okovy — nyní ozdobil jej král zlatým prstenem a řetězem. Ano, milé děti! Pán Bůh dopouští, ale neopouští. Pamatujte si: Josef vyložil sny krále Faraona a byl povýšen.

Koho ustanovil král nad celou zemí Egyptskou? ... Co dal potom na ruku jeho? ... Jaké mu dal roucho? ... Co zavěsil mu kolem krku? ... V jakém voze dal ho voziti po městě? ... Co musili služebníci před ním volati? ...

Milé děti! Josef byl smuten, když ho bratři prodali; bolelo ho, když byl uvržen do žaláře, a domníval se, že je to veliké neštěstí. A přece to bylo jeho štěstí. Podobně stává se často i nyní. Nenaříkejte a nezlobte se, máte-li nějakou bolest nebo nemoc. Buďte trpělivy a důvěřujte v Pána Boha jako Josef, a Pán Bůh obrátí zase všechno k dobrému. Kdyby se byl Josef hněval a zlobil, že musí nevinně tolik trpěti, myslíte, že by ho byl Pán Bůh tak povýšil? Zajistě ne. Proto říkejte vždy, kdykoli něco trpěti musíte: »Co Bůh činí, dobře činí!«

Cesta bratrů Josefových do Egypta.

Milé děti! O Josefovi slyšely jste již mnoho. Chtěly byste také slyšeti o jeho bratrech? I oni přišli do Egypta. O jejich příchodu do Egypta budu vám vypravovati.

Jak Josef předpověděl, nastalo skutečně sedm úrodných let. Josef dal všecko přebytečné obilí po celé zemi shromažďovati a v sýpkách ukládati. Po sedmi úrodných letech přišlo sedm neúrodných let. Ve všech zemích nastal veliký hlad. Lid v Egyptě prosil krále o obilí na chléb. Král jim odpověděl: »Jděte k Josefovi a cokoli vám řekne, učinite!« Josef otevřel sýpky, v nichž obilí na velikých hromadách leželo, a dal všem, čeho potřebovali. I z jiných zemí přicházeli lidé do Egypta kupovat obilí. Také Jakob řekl svým synům: »Jděte do Egypta a nakupte obilí, abychom nezemřeli hladem!« I šlo deset bratrů do Egypta. Nejmladšího syna Benjamina nechal si otec doma, by se mu cestou nic zlého nestalo.

Bratři Josefovi přišli šťastně do Egypta. Když byli uvedeni před Josefa, poklonili se před ním hluboce, ale nepoznali ho. Proč ne? Když Josefa prodali, bylo mu 16 let; nyní bylo mu již 38 let, a změnil se velice za tu dobu. Také ani nepomyslili, že by Josef, kterého prodali za otroka, mohl býti tak velikým pánem. Josef však poznal bratry ihned a vzpomněl si na své sny. Co se mu kdysi zdálo? Co učinili bratři, když byli vedeni před Josefa?

Josef chtěl se přesvědčiti, zdali se již bratři polepšili, a proto choval se k nim, jakoby jich neznal, a tázal se jich: »Odkud jste přišli?« Bratři odpověděli: »Přišli jsme ze země Kananejské nakoupit obilí.« Josef však tvářil se na oko přísně a pravil: »Jste vy-zvědači a přišli jste si prohlédnout naši zemi!« Bratři se ulekli a odpověděli: »Nikoli, pane! Jsme pokojní lidé a nemáme zlých úmyslů. Jest nás dvanáct bratrů. Zde jest nás deset, nejmladší zůstal u otce a jeden — jeden není již na živu.« Nevěděli, co mají říci. Lhátí se báli a pravdu říci se styděli. Josef jim řekl: »Zkusím vás, mluvíte-li pravdu. Jste-li pokojní lidé, at je-

den z vás zůstane zde v žaláti. Vy ostatní odejděte domů s nakoupeným obilím a přiveďte ke mně svého nejmladšího bratra!« Josef se o Benjamina obáva!, neboť se domníval, že by mu snad bratři také ublížili, jako kdysi jemu. Proto chtěl, aby Benjamina přivedli.

Jakých sedm let přišlo? ... Co dal Josef udělati s přebytečným obilím? ... Co přišlo po sedmi úrodných letech? ... O co prosil lid krále? ... Ke komu je král posílal? ... Co učinil Josef? ... Co řekl Jakob synům? ... Kterého syna nechal si Jakob doma? ... Co učinili bratři před Josefem? ... Poznali ho? ... Kdo poznal je? ... Jak se k nim choval? ... Jak se jich tázal? ... Co odpověděli bratři? ... Jak se tvářil Josef? ... Co jim řekl? ... Co odpověděli bratři? ... Kde měl zůstat jeden z nich? ... Co měli učiniti ostatní? ...

Bratři pravili vespolek: »Zasloužili jsme, co trpíme; neboť jsme se prohřešili proti Josefovi. Viděli jsme jeho úzkost, když nás prosil, abychom ho neprodávali za otroka, a nevyslyšeli jsme ho. Proto na nás přišlo toto souzení.« Bratři se domnívali, že jim Josef nerozumí, protože mluvil s nimi skrze tlumočníka, který řeč bratrů i řeč egyptskou znal. Josef však rozuměl všemu a bylo mu bratři líto. Odvrátil se od nich, aby ho nemohli pozorovat, a plakal. Aby se však přesvědčil, je-li jejich lítost upřímná, dal Simeona před jejich očima svázati a odvésti do žaláře. Proč právě Simeona? Protože byl po Rubenovi nejstarší. Ruben nechtěl, aby Josef byl zabit nebo prodán. Simeon byl asi nejhorší z bratrů, proto měl býti polepšen žalářem. Potom Josef rozkázal služebníkům, aby naplnili pytle bratrů obilím a vložili do nich také peníze za obilí. Bratři naložili obilí na osiy a ubírali se domů.

Doma vypravovali otci všecko, co se jim přihodilo. Když obilí vysypali, nalezl každý své peníze v pytlí, I ulekli se, poněvadž mysli, že je vladař v Egyptě bude považovati za zloděje a že s nimi ještě přísněji bude zacházeti. Otec Jakob řekl: »Vy mne připravíte o všechny děti. Josefa není již na živě, Simeon jest v žaláti a nyní i Benjamina chcete odvésti. Nepustím ho s vámi do Egypta; kdyby se mu něco zlého stalo, zemřel bych žalem.«

O kom se bratři domnívali, že jim nerozumí? ... Rozuměl jim Josef? ... Bylo mu jich líto? ... Co učinil, aby ho nemohli

pozorovati?... Koho dal svázati a do žaláře odvésti?... Co rozkázal potom služebníkům?... Kam se ubírali bratři?... Co vypravovali otcí?... Co našli v pytlicích?... Co řekl Jakob synům svým?... Koho s nimi nechtěl pustiti do Egypta?...

Po nějakém čase obilí z Egypta přinesené bylo ztráveno a hlad trval posud. Řekl tedy Jakob synům: »Jděte zase do Egypta a nakupte obilí!« Ale Juda odpověděl: »Vladař Egypta řekl nám přísně: Nepřicházejte bez nejmladšího bratra přede mnou! Dovol tedy Benjaminovi jíti s námi, abychom nepřišli o život. Já za něj ručím. Nepřivedu-li ho nazpět, dávej vinu mně.« I řekl otec: »Nemůže-li jinak býti, učinite, jak chcete. Vezměte s sebou také dary a peníze, které byly v pytlicích; snad se tam dostaly omylem. Kéž Bůh všemohoucí nakloní vám onoho muže, aby propustil vašeho uvězněného bratra i tohoto Benjaminu!« Měl o děti velikou starost a bolelo ho, že tak dlouho musí býti bez milovaných synů.

Bratři přišli s Benjaminem a s dary šťastně do Egypta. Když je Josef spatřil a Benjaminu s nimi, měl radost a poručil je uvésti do svého domu. Bratři se ulekli, že snad pro nalezené peníze mají býti trestáni. Ale správce domu jim řekl: »Nebojte se!« Potom přivedl k nim Simeona a dal jim přinéstí vody, aby si umyli nohy. V poledne přišel Josef. Bratři se mu poklonili až k zemi a podali mu přinesené dary. Josef se na ně laskavě usmál a tázal se: »Jest ještě otec váš živ a zdráv?« Bratři odpověděli: »Živ jest otec náš a zdráv.« Potom Josef pohlédl na Benjaminu a řekl: »Tento-li jest bratr váš nejmladší? Bůh ti žehnej, synu můj!« Když bratři Josefa prodali, byl Benjamin ještě malý hošíček. Josef hrával si s ním a měl ho velmi rád. Když ho teď zase spatřil, nemohl se zdržeti, odešel do svého pokoje a plakal radostí. Pak umyl svou tvář, aby bratři nepoznali, že plakal, a poručil: »Noste jídla!« Když bylo jídlo na stole, posadil Josef bratry za stůl podle jejich let. I divili se tomu bratři. Pak jedli a pili a byli veselí.

Co řekl Jakob synům, když obilí bylo ztráveno?... Co odpověděl Juda?... Co měli bratři vzíti s sebou?... Kam poručil Josef uvésti bratry, když přišli do Egypta?... Koho k nim

přivedl správce domu?... Co zase učinili bratři, když k nim Josef přišel?... Na koho se Josef tázal?... Co mu odpověděli bratři?... Na koho pohlédl Josef?... Co řekl?... Kam potom odešel?... Co tam dělal?... Co poručil přinášeti, když se vrátil?... Jak posadil Josef bratry za stůl?...

Milé dítky! Josef shromažďoval a spořil; když však bylo třeba, rozdával s radostí. Jste také šetrny a spořivý? Hleďte, jak namáhavě a pilně vaši rodičové musí pracovat, aby vás opatřili potřebnými věcmi. Proto nevydávejte peněz za mlsky a zbytečnosti! Zacházejte opatrně s knihami a šaty! Za to, můžete-li, pomáhejte chudým, a Pán Bůh vám to hojně odplatí.

Bratři uznali, že zasluhují za svůj hřích trestu. Budete-li někdy trestáni, nezapomeňte, že ani rodiče, ani učitelé netrestají vás rádi, nýbrž jen když je toho třeba. Zač býváte nejčastěji trestáni? Odvykněte si tu chybu a učiníte radost rodičům, učitelům i sobě!

Jakob nechtěl si ponechati v pytlicích nalezené peníze. Poručil je vrátit. Tak jednejte i vy! Kdo nalezených věcí nevrátí, hřeší právě tak, jakoby je ukradl.

Josefova stříbrná číše.

Milé dítky! Nyní vám povím, co Josef učinil, aby se přesvědčil, zdali polepšení bratrů bylo úplné.

Josef poznal sice, že bratři jeho nejsou již tak zlí, jako dříve. Nečinili Benjaminovi nic zlého a sami řekli: »Zasloužili jsme, co trpíme.« Josef však chtěl se přesvědčiti, zdali bratři polepšili se úplně. I rozkázal po hostině správci: »Naplň pytle jejich obilím a vlož do nich i peníze za obilí. Nejmladšímu mimo to dej do pytle i mou stříbrnou číši!« Správce domu tak učinil. Druhého dne ráno bratři vydali se na cestu. Když byli za městem, zavolal Josef správce a pravil mu: »Jdi a dohoň ony muže. Až je dohoníš, řekni: Proč jste odplatili dobré zlým? Číše, kterou jste ukradli, jest číše, ze které pije můj pán.« Správce je dohonil a řekl jim, co mu bylo poručeno. Bratři odpověděli: »My že jsme spáchali v domě pána tvého

krádež? Ten, u něhož číše bude nalezena, ať zemře, a my ostatní budeme otroky tvého pána.« Bratři byli přesvědčeni, že žádný z nich číše neukradl. Správce odpověděl: »Staň se, jak jste pravili!« Všickni tedy složili s oslů pytle a rozvázali je. A hle, v pytli Benjaminově nalezena byla číše. I roztrhli svá roucha na znamení zármutku a vrátili se k Josefovi.

O čem se chtěl Josef přesvědčiti? ... Co rozkázal po hostině správci svému? ... Do kterého pytle měl dáti Josefovu číši? ... Co nařídil Josef svému správci, když bratři byli za městem? ... Co měl správce bratrům říci? ... O čem bratři byli přesvědčeni? ... Jak proto odpověděli správci? ... Ve kterém pytli byla nalezena číše? ... Co učinili bratři na znamení smutku? ... Kam se vrátili? ...

Před Josefem poklonili se všichni až k zemi, aby tím ukázali, že s nimi může učiniti, cokoli chce. Josef jim řekl: »Proč jste to učinili?« Juda odpověděl: »Nevime, jak se číše dostala do pytle Benjaminova. Ale nevinu své dokázati nemůžeme. Bůh nás spravedlivě trestá za hřích, kterého jsme se před časem dopustili. Za to chceme všichni býti tvými otroky!« Aby Benjamin zachránili před smrtí, chtěli býti Josefými otroky. Ale Josef pravil: »Nikoliv! To by bylo nespravedlivé. Jenom ten, kdo ukradl číši, bude mým otrokem; vy pak odejděte k otci svému!« Tu Juda přistoupil blíže a vypravoval Josefovi, jak nerad otec Benjaminu do Egypta propouštěl; jak nařkal, že ztratí všechny své děti, a doložil: »Přijdu-li domů bez Benjaminu, připravím otce bolestí do hrobu. Já jsem slíbil otci, že se budu o Benjaminu starati, aby se mu nic zlého nestalo. Proto zde zůstanu a budu tvým otrokem místo něho. Benjaminovi však rač dovoliti, aby se směl vrátiti se svými bratry.« — Když bratři Josefa prodali, nestarali se pranic o to, že tím otci svému způsobí veliký zármutek. Nyní však byli docela jiní. Litovali Benjaminu i otce, a Juda chtěl býti sám otrokem, aby Benjaminu zachránil a otci ušetřil zármutku.

Co řekl Josef bratrům, když se k němu vrátili? ... Jak odpověděl Juda? ... Čím chtěli všichni býti, aby Benjaminu zachránili? ... Co pravil Josef? ... Co vypravoval potom Juda

Josefovi o otci Jakobovi? ... Co slíbil svému otci? ... Za koho prosil, aby směl se vrátit? ...

Milé dítky! Juda chránil svého mladšího bratra jak jenom mohl. Také vám svěřují rodiče mladší bratříčky a sestříčky. Mějte na ně dobrý pozor, aby se jim nic zlého nestalo. Malé dítko přichází snadno k úrazu a rodiče mají pak veliký žal. Dávejte také maličkým dobrý příklad a modlete se s nimi.

Josef dal se poznati bratrům.

Milé dítky! Veliké soužení svíralo srdce Josefových bratrů. Ale i jejich žalost proměnila se v radost, neboť Josef dal se jim poznati. Poslyšte, jak se to stalo.

Josef poznal, že bratři jeho úplně se polepšili, a radoval se z toho. I nemohl se déle zdržeti, aby se jim nedal poznati. Dříve však poslal všechny Egyptany z pokoje ven, aby se nedověděli, co zlého bratři kdysi učinili, plakal hlasitě a zvolal: »Já jsem Josef! Jest ještě otec můj živ?« Hleďte, milé dítky! Opět a opět táže se Josef na svého otce, aby slyšel radostnou zprávu, že jest ještě živ. Miloval otce svého stále i v cizině. Bratři ulekli se tak, že nemohli ani slova odpověděti. Proč se ulekli? Protože se domnívali, že se Josef nyní pomstí. Josef však řekl jim laskavě: »Přistupte ke mně! Já jsem Josef, bratr váš, kterého jste prodali do Egypta. Ale nebojte se! Ne proto, že jste se tak uradili, ale že tak chtěl Pán Bůh, přišel jsem do této země; k vůli vám poslal mne Bůh do Egypta, byste měli pokrm a neumřeli hladem. Pospěšte nyní k otci a řekněte mu: »Josef, syn tvůj, vzkazuje tobě: Bůh učinil mne pánem celé země Egyptské; přijď rychle ke mně! Budeš bydleti v krajině Gessen blízko mne se všemi svými. Tam tebe budu živiti, neboť ještě pět let bude trvati hlad.«

Pak objal Josef Benjaminu a plakal; také Benjamin plakal radostí. Potom políbil i ostatní bratry. Tu ovšem bratři poznali, že Josef na ně se nehněvá, a

osmělili se s ním mluvit. Josef dal jim vozy a pokrmy na cestu a mnoho darů pro ně i pro otce. Pamatujte si: Josef se dal bratřím poznati.

Komu dal se Josef poznati? ... Kterými slovy? ... Proč měli bratři strach? ... Co jim laskavě řekl Josef? ... Co měli bratři vyfidiť otci? ... Jak dlouho ještě měl trvati hlad? ... Koho pak objal Josef? ... Co učinil i ostatním bratrům? ... Co z toho poznali bratři? ... Co dal potom Josef bratrům? ...

Milé děti! Připomeňte si ještě jednou, co zlého bratři Josefovi učinili. Nyní mohl se pomstíti. Mohl je nejenom prodati za otroky, nýbrž i zabiti. Učnil tak? Neučnil. Zkoušel je jenom, a když se přesvědčil, že se polepšili, odpustil jim rád, objímal a líbal je. Nebylo to krásné? Odpouštíte také rády, bylo-li vám ublíženo, nebo se rády mstíte? Msta jest ošklivá a hříšná. Kdo se rád mstí, ten lže, když se modlí: »Opust' nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům.«

Bratři se ulekli, když se jim Josef dal poznati. Jako bratři stáli před Josefem, tak i my budeme státi při posledním soudu. Kdo nás bude soudit? Varujte se tedy všeho zlého, abyste u Pána Ježíše našli milost!

Jakobova cesta do Egypta. Josef předobrazem Pána Ježíše.

(Cti otce svého.)

Milé děti! Posledně jste slyšely, že Josef vzkázal otci, aby přišel k němu do Egypta. Jakob vyhověl přání svého milovaného syna. O jeho cestě do Egypta budu vám dnes vypravovati.

Když se bratři navrátili k otci do země Kanaan, volali již z daleka: »Josef, syn tvůj jest živ a panuje nad celou zemí Egyptskou!« Ale Jakob nechtěl tomu věřiti. Oplakal již svého syna Josefa, viděl jeho krvavý šat a byl přesvědčen, že jej dravá zvěř roztrhala. A nyní taková zpráva! Aby otce o pravdě svých slov přesvědčili, vypravovali mu všechno, co v Egyptě vi-

děli a slyšeli, a ukázali mu dary a královské vozy, jež mu Josef poslal. Z toho Jakob poznal, že synové mluví pravdu. I radoval se a řekl: »Jen když jest Josef živ! Půjdu k němu, abych jej ještě viděl, dříve než zemru.« Jakob měl zajisté radost, že Josef je tak velikým pánem, ale největší radost mu působilo, že Josef jest ještě živ.

Jak volali bratři, když se navrátili k otci svému? ... Kdo tomu nechtěl věřiti? ... Co mu vypravovali, aby ho přesvědčili? ... Co mu ukázali? ... Co z toho poznal Jakob? ... Co řekl? ...

I vydal se se svými syny a jejich dětmi a se vším, co měl, na cestu do Egypta k Josefovi. Dříve však, než zemi Kananejskou opustil, obětoval Hospodinu. Pán Bůh mu řekl: »Neboj se a jdi do Egypta! Tam rozmnožím potomky tvé ve veliký národ a přivedu je zase do této země.« Potom Jakob opustil zemi Kananejskou. Juda pospíchal napřed a oznámil Josefovi, že otec již přichází. Josef dal ihned zapřáhnouti a jel naproti otci. Nemohl se již dočkati. Sotva otce spatřil, vyskočil z vozu, objal jej, líbal a plakal radostí. Také otec radoval se velice a řekl: »Nyní rád zemru, když jsem viděl tvář tvou.« Pak vedl Josef otce i bratry ke králi. I král Egyptský se radoval, že Josefův otec se svými syny přišel, a dal jim obydlí v bohaté krajině Gessenské. Pamatujte si: Jakob odešel do Egypta a bydlil tam v krajině Gessen.

Kam odešel Jakob? ... Co učinil dříve, než opustil zemi Kananejskou? ... Co mu Pán Bůh řekl? ... Kdo pospíchal napřed k Josefovi? ... Co mu oznámil? ... Komu jel Josef ihned naproti? ... Co učinil, když otce spatřil? ... Co řekl otec? ... Kam potom vedl Josef otce i bratry? ... Kterou krajinu dal král Jakobovi? ...

Když jsem vám vypravoval o Abelovi, Melchisedechovi a Isákovi, řekl jsem, že Pán Bůh na nich jako na obrázku ukazoval, jaký bude zaslíbený Vykupitel. Také Josef byl předobrazem Pána Ježíše. Bratři nenáviděli Josefa, ačkoli byl hodný — také Pána Ježíše nenáviděli nejvyšší židovští kněží, fariseové a zákonníci, ačkoli byl nejhodnější. Bratři

prodali Josefa za 20 stříbrných — také Pán Ježíš byl prodán. Kdo jej prodal? Komu? Za kolik stříbrných? Kdo byl Jidáš? Josef v domě Putifarově byl nevinně obžalován a nehájil se — také Pán Ježíš byl nevinně obžalován a mlčel před svými soudci. Z čeho Židé obžalovali Pána Ježíše? Josef byl v žaláři se dvěma odsouzcenci a předpověděl jednomu z nich, že dostane milost. Kterému? — Také Pán Ježíš trpěl na kříži mezi dvěma lotry a předpověděl jednomu z nich, že přijde do nebe. Kterému? Kterými slovy? Josef vyšel ze žaláře a byl povýšen — také Pán Ježíš nezůstal v hrobě; vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa a má všecku moc na nebi i na zemi jako jeho Otec. Kolikátého dne vstal Pán Ježíš z mrtvých? Kdy vstoupil na nebesa? S které hory? Josef odpustil svým bratrům — také Pán Ježíš odpustil vrahům svým a modlil se za ně na kříži. Kterými slovy? V mnohém tedy podobal se Josef Pánu Ježíši: byl jeho předobrazem. Kdo byl předobrazem Pána Ježíše? Opakuj! Také ty! všecky!

Milé dítky! Hledte, jak Josef miloval svého otce! Když se dověděl, že otec přichází, pospíchal mu na proti. A když otce spatřil, objal, líbal ho a plakal radostí. Josef byl velikým a bohatým pánem. Otec jeho zchudl v neúrodných letech. Ale Josef se za svého otce nestyděl! Naopak přede všemi ho objímal, líbal a plakal. I ke králi ho vedl. Tak ukázal lásku a úctu k svému otci. Milujte také rodiče své! Když rodiče sestárnou, nemohou již pracovati a mají někdy bídu. Hodné dítky dávají pak rodičům, čeho potřebují, a nikdy se za ně nestydí. Jenom špatné a zlé dítky stydí se za rodiče a nestarají se o ně. Pán Bůh odměnil Josefovou lásku k otci. I vám se dobře povede, budete-li rodiče své ctíti a milovati. Rodiče zasluhují, aby je dítky milovaly. Hledte, jakou radost měl Jakob, když slyšel, že Josef jest ještě živ! Tak milují rodiče i vás. Proto by to byl veliký nevděk a hřích, kdyby dítky lásku rodičů neoplácely láskou.

Mojžíšovo narození.

(Láska rodičů k dětem.)

Milé dítky! Dnes vám budu vypravovati, jak se vedlo potomkům Jakobovým v Egyptě. Povím vám také o narození Mojžíšově.

Dokud byl Josef živ, vedlo se potomkům Jakobovým v Egyptě dobře. Bylo jich víc a více, až z nich byl veliký národ. A protože Jakob jmenoval se jinak také Israel, říkalo se jim Israelští. Když však Josef zemřel, nevedlo se jim dobře. Nový král Faraon neměl rád Israelských a obával se, že jich časem bude více než Egyptských. Proto řekl Egyptským: »Trapme je, aby se tak nemnožili a nespojili se s našimi nepřáteli, kdyby nastala válka proti nám.« I ustanovil nad Israelskými dozorce, kteří je nutili k nejtěžším pracím na stavbách a v cihelnách. Když Israelští pro únavu nemohli dále pracovati, bili je nemilosrdně. Ale Israelských přece neubývalo. Tu král poručil něco velice ukrutného: »Každého chlapečka, který se Israelským narodí, hodte do řeky!« Co poručil král? Služebníci království prohlíželi domy a kde nějakého chlapečka našli, hned jej utopili. Rodiče plakali a prosili, ale nic nepomáhalo. A když někteří Israelští rodiče svého chlapečka skryli a do vody hoditi nechtěli, byli sami za trest utopeni.

Jak se vedlo potomkům Jakobovým, dokud byl Josef živ? ... Jak se jim říkalo? ... Jak se jim vedlo, když Josef zemřel? ... Čeho se obával nový král? ... Co řekl Egyptským? ... Koho král ustanovil nad Israelskými? ... K čemu dozorcí nutili Israelské? ... Co jim činili, když pro únavu nemohli dále pracovati? ... Koho přece neubývalo? ... Co rozkázal král? ...

Toho času měla jedna israelská matka krásného chlapečka a skrývala ho celé tři měsíce, by ho zachovala na živu. Ale déle nemohla ho skrývati, neboť zaslechla, že služebníci království o chlapečkovi již zvěděli a že ho přijdou utopit. Vzala tedy koš upletený z proutí, omazala jej smolou, aby do něho nemohla natéci voda, a vložila chlapečka do něho. Potom šla k řece a vyhledala místo, kde bylo hodně

rákosí, aby voda koš s chlapečkem neodnesla, a položila jej tam. Sestra chlapečkova stála ukryta opodál a pozorovala, co se s ním stane. Zanedlouho přicházela dcera Faraonova, by se v řece koupala. Když spatřila v rákosí koš, poslala jednu ze svých služebnic, aby jej přinesla. Potom koš otevřela a spatřila v něm chlapečka. I řekla útrpně: »To jest jistě chlapeček Israelských!« Věděla ovšem, že chlapečkové Israelských mají býti hozeni do vody, a'e neučinila toho. Měla dobré srdce a umínla si, že dá chlapečka vychovati. I přiblížila se sestra chlapečkova a pravila královské dceři: »Chceš, abych zavolala israelskou ženu, která by toto dítě vychovávala?« Dcera králova odpověděla: »Jdi a přiveď ji!« Dívka chvátala radostně domů a přivedla svou matku. Té pak dcera Faraonova řekla: »Vezmi toto pachole a vychovávej je; dám ti za to, čeho zasloužíš!« Ani si, milé dítky, nedovedete pomyslet, jak velikou radost matka měla, že obdržela zase svého chlapečka! Pečlivě ho vychovala, učila ho o Pánu Bohu a modlila se s ním. Když poněkud povyrosl, přivedla jej královské dceři. Ta jej přijala za syna a dala mu jméno Mojžíš, to jest: z vody vytažený.

Jak dlouho skrývala jedna israelská matka svého chlapečka? . . . Co učinila, když ho déle skrýti nemohla? . . . Kdo dával na chlapečka pozor? . . . Co řekla královská dcera, když chlapečka spatřila? . . . A co si umínla? . . . Jak tázala se sestra dcery královské? . . . Co odpověděla dcera Faraonova? . . . Koho přivedla sestra chlapečkova? . . . Co řekla královská dcera matce? . . . Kdo měl velikou radost? . . . O kom učila chlapečka? . . . Ke komu ho uvedla, když povyrosl? . . . Jaké jméno mu dala králova dcera? . . . Co znamená to jméno? . . .

Milé dítky! Matka skrývala Mojžíše celé tři měsíce, ačkoli věděla, jaký trest by jí stihl, kdyby chlapeček u ní byl nalezen. Jaký trest? Vidíte, z lásky k dítěti svému dávali rodičové vlastní život v nebezpečnosti. Může býti větší lásky? Tak milují vaši rodičové i vás. Milujte je tedy také a přičiňte se, abyste jim jejich lásku oplatily.

Mojžíš byl ve velikém nebezpečnosti. Kdyby dcera královská nebyla přišla k řece, byl by zahynul. Ale Pán Bůh ji tam poslal a Mojžíše zachránil. Také

vy byly jste již často v nebezpečnosti. Snad o tom ani nevíte. Ale Pán Bůh poslal anděla strážce, aby vás zachránil. Děkujte tedy Pánu Bohu a modlete se k andělu Strážci. Povstaňte, pomodlíme se zbožně modlitbu k andělu Strážci!

Mojžíšův útěk. Hořící keř.

(Úcta k místům svatým.)

Milé dítky! Dnes uslyšíte, jak Mojžíš utekl z Egypta a jak se mu Pán Bůh zjevil.

Mojžíš vyrostl v královském paláci a byl vyučen ve všech vědách. Za několik let byl velice učený a moudrý. Ale o Pánu Bohu neslyšel na dvoře královském, neboť Egypťané byly pohané a klaněli se modlám. Mojžíš však přece nezapomněl na Pána Boha, o kterém mu rodiče doma vypravovali, a modlil se k němu. Když byl již dospělým mužem, viděl, kterak Egypťané trápí Israelské, a bylo mu jich líto. Chodil do chelen a na stavby a ujímal se svých krajanů. Když se to dověděl Faraó, chtěl dát Mojžíše zabit. Mojžíš utekl tedy z Egypta do daleké země Madianské. Tam pásl po čtyřicet let stáda kněze Jethra.

Kde vyrostl Mojžíš? . . . Jaký byl za několik let? . . . Na koho Mojžíš nikdy nezapomněl? . . . Co viděl Mojžíš, když byl již dospělým mužem? . . . Kam chodil? . . . Koho se ujímal? . . . Kdo se o tom dověděl? . . . Co chtěl učiniti Mojžíš? . . . Kam utekl Mojžíš? . . . Co tam dělal? . . .

Jednoho dne Mojžíš pásl stáda daleko u hory Horeb. Tam se mu ukázal Hospodin. Mojžíš spatřil totiž keř, který hořel, ale neshořel. I divil se tomu a šel blíže, aby viděl, co to vlastně jest. Tu zvolal Hospodin: »Nepřistupuj sem! Zuj obuv s nohou svých, neboť místo na kterém stojíš, země svatá jest. Já jsem Bůh otců tvých.« I zakryl si Mojžíš pláštěm tvář, neboť měl před Pánem Bohem a místem, kde se mu zjevil, tak velikou úctu, že se ani neodvážil očí pozdvihnouti. Hospodin pak mluvil dále: »Viděl jsem trápení lidu svého v Egyptě. Chci jej vysvoboditi

z rukou Egyptanův a zavéstí jej do země Kananejské. Tebe chci poslati k Faraonovi, bys vyvedl lid můj z Egypta.« Mojžíš bál se jíti k Faraonovi a řekl: »Farao dá mne zabiti.« Pán Bůh však mu řekl: »Já budu s tebou; nestane se ti nic zlého.« Mojžíš vymlouval se dále: »Neuvěř mi ani Israelští, ani Farao a řeknou: »Neukázal se tobě Hospodin.« I řekl Bůh Mojžíšovi: »Hoď hůl, kterou máš v ruce, na zem.« Mojžíš hodil hůl na zem, a hle, hůl proměnila se v hada. Mojžíš se ulekl a chtěl utéci. Hospodin však mu rozkázal: »Vztáhni ruku a chyť hada!« Mojžíš tak učinil, a had proměnil se zase v hůl. Potom řekl Hospodin: »Tento zázrak a ještě jiné zázraky učiníš před Israelskými, aby ti uvěřili.

Mojžíš šel tedy do Egypta. Pán Bůh poručil Aronovi, bratru jeho, aby šel Mojžíšovi vstříc. Mojžíš mu vypravoval všecko, co Hospodin nařídil. I šli oba k Israelským, a Aron pověděl jim všecko, co Hospodin řekl Mojžíšovi. Mojžíš pak proměnil před nimi hůl v hada a hada v hůl. I uvěřil jim lid a klaněl se Hospodinu.

Kdo se ukázal Mojžíšovi u hory Horeb?... Jaký keř tam spatřil Mojžíš?... Jak zvolal Hospodin, když šel blíž?... Před kým měl Mojžíš velikou úctu?... Ke komu chtěl Pán Bůh poslati Mojžíše?... Koho se bál Mojžíš?... Co řekl?... Co mu odpověděl Pán Bůh?... Jak vymlouval se Mojžíš dále?... Co mu Pán Bůh řekl, aby učinil s holí?... V co se proměnila hůl?... Kdo chtěl utéci?... Co mu poručil Pán Bůh?... V co se proměnil had?... Před kým to měl Mojžíš učiniti?... Kam šel Mojžíš potom?... Kdo mu přišel vstříc?... Jaký zázrak učinil Mojžíš před Israelskými?... Uvěřili jim Israelští?...

Milé děti! Slyšely jste již, jakou úctu měl Jakob před místem, na kterém s ním Pán Bůh mluvil. Kdy to bylo? Také Mojžíš měl velikou úctu před Pánem Bohem a před místem, na kterém se mu zjevil. Co spatřil Mojžíš na hoře Horeb? Víte, že Pán Bůh jest duch, kterého očima viděti nemůžeme. Proto se mu Pán Bůh ukázal v podobě ohně. Jakmile Mojžíš věděl, že Pán Bůh s ním mluví, zul obuv a zastřel pláštěm svou tvář. Měl Pána Boha v největší uctivosti. — Kdykoli vstupujete do kostela, pamatujte, že je to místo

svaté. Kdo přebývá v kostele? Nemusíte sice zouti obuv a zabaliti tvář své; toho Pán Bůh neřádá. Chce jenom, abyste všechny zbytečné a marnivé myšlenky nechaly venku, abyste v kostele zbytečně se neohlížely a nemluvíly, za to však zbožně se modlily. A to, milé děti, číňte!

Beránek velikonoční. Pobití prvorozených.

(Beránek velikonoční předobrazem Pána Ježíše. Velikonoce Israelských.)

Milé děti! Mojžíš a Aron učinili všecko, co jim Hospodin nařídil. Ale Farao nechtěl uposlechnouti. Proto seslal Pán Bůh na Egyptské různé soužení čili rány a vysvobodil Israelské z Egypta. O tom nyní uslyšíte.

Mojžíš a Aron šli k Faraonovi a řekli mu: »Toto praví Hospodin, Bůh israelský: Propušt lid můj, aby mně obětoval na poušti!« Ale pyšný Farao odpověděl: »Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho? Neznám Hospodina a Israelských nepropustím!« Pak rozkázal dozorcům, aby Israelským ukládali ještě těžší práce. Israelští nařkali a Mojžíš prosil Pána Boha o pomoc. Pán Bůh mu nařídil: »Jdi s Aronem k Faraonovi a učiňte před ním zázrak s holí.« Mojžíš a Aron šli tedy opět k Faraonovi. Aron hodil svou hůl na zem a hůl proměnila se v hada. Farao se ulekl, ale Israelských nepropustil. Za trest poslal Pán Bůh na Faraona a lid egyptský deset ran: Voda v řekách, potocích i studních proměnila se v krev, shnila a zapáchala hrozně. Pak se ukázalo nesmírné množství žab a lezly do domů i do jídel. Roje protivných komárů trápily lid a dobytek. Ukázaly se nesčetné mouchy, které působily strašné bolesti. Pak poslal Bůh mor na dobytek; všecken dobytek Egyptanů zabynul, ale dobytek Israelských nezahynul. Potom seslal Bůh na lidi i zvířata puchýře a vředy. Hrozné krupobití zničilo všecko, co rostlo na polích a v zahradách; ale v zemi Gessen, kde bydlili Israelští, kroupy nepadaly.

Potom přiletěly kobylinky a ohlodaly všecko, co bylo zelené a pozůstalo po krupobití. Hrozná tma nastala v celé zemi a trvala tři dny, jenom v zemi G-ssen bylo světlo. Kdykoli některá z těchto ran na zemi Egyptskou přišla, prosil Faraó Mojžíše, by se modlil k Bohu za její odvrácení, a sliboval, že Israelské propustí. Jakmile však rána pominula, svého slibu nevyplnil.

I řekl Hospodin Mojžíšovi: »Pošlu ještě jednu ránu na Egyptské. Ta bude nejhorší ze všech. K večeru před tím každý hospodář ať zabije beránka bez poskvrny a připraví jej k jídlu, ale ať nezlomí jeho kostí. Krví jeho pak ať pomáže za venku dvěře svého domu. K pečenému beránkovi budete jísti nekvašené chleby. Před jídlem připravte ve všichni na cestu. V noci pošlu anděla svého a ten zahubí všecko prvorozené Egyptanů. Tam však, kde bude krev z beránka na dveřích, nezemře nikdo. Hned potom vyvedu vás z Egypta.«

Ke komu šli Mojžíš a Aron?... Co mu řekli?... Jak odpověděl pyšný Faraó?... Co rozkázal dozorcům?... Jaký zážrak měli Mojžíš a Aron učiniti před Faraonem?... Kdo se ulekl?... Koho nepropastil?... Kolik ran poslal Pán Bůh na Egyptské?... Jmenuj mi některé!... Co sliboval Faraó, když některá z těchto ran přišla?... Splnil svůj slib?... Jakou ránu chtěl Pán Bůh ještě poslati?... Co měl každý hospodář večer před tím učiniti?... Čeho neměl zlámati?... Čím měl pomazati dvěře domu?... Co měli jísti k pečenému beránku?... Koho chtěl Pán Bůh v noci zahubiti?...

Israelsťi učinili všecko tak, jak jim Pán Bůh nařídil. O půl noci pobil Hospodin všecko prvorozené Egyptanův, od prvorozeného Faraona až do prvorozeného nejposlednějšího služebníka. I nastal veliký nářek po celém Egyptě, neboť nebylo ani jednoho domu, ve kterém by nebylo mrtvého. Lidé vybíhali z domů a nařikali: »Náš nejstarší syn zemřel!« Jiní jim odpovídali: »Náš také, náš také!« Ještě v noci dal Faraó povolati k sobě Mojžíše a Arona a řekl: »Vyjděte ihned i s lidem israelským z Egypta!« Israelsťi vyšli tedy z Egypta a vzali s sebou také kosti Josefovy.

Co Pán Bůh Jakobovi slíbil, to také splnil. Vyvedl zase Israelské z Egypta. Trápení jejich bylo u konce. Israelsťi měli z toho velikou radost a děkovali Pánu Bohu. Pán Bůh jim nařídil, aby na své vysvobození z Egypta nikdy nezapomněli a každého roku na jaře slavili svátky velikonoční. O velikonočních svatcích měli zabiti beránka a jísti k němu nekvašené chleby. Až dosud slaví tak Židé velikonoční svátky. Také my křesťané slavíme na jaře svátky velikonoční na památku, že Pán Ježíš za nás zemřel a tím z moci ďáblovy nás vysvobodil.

Koho pobil Hospodin o půl noci?... Jak nařikali Egyptšťi?... U koho nezemřel nikdo?... Koho dal Faraó ještě v noci povolati?... Co jim řekl?... Co vzali Israelsťi s sebou?... Jaké svátky měli Israelsťi slaviti každoročně na jaře?... Na jakou památku?... Co měli o velikonočních svatcích zabiti?... Co měli k němu jísti?... Na jakou památku slaví křesťané svátky velikonoční?...

Také na beránku velikonočním Pán Bůh ukázal, jaký bude zaslíbený Vykupitel. Beránek velikonoční byl zabit — také Pán Ježíš byl ukřižován. Krev beránkova zachránila všechny v domě od smrti — krev Pána Ježíše zachránila všechny lidi od věčné smrti v pekle. Beránkovi velikonočnímu nesměly býti zlámány kosti — také Pánu Ježíši na kříži nebyly kosti zlámány, ačkoli se tak obyčejně stávalo. Oběma lotrům, kteří s Pánem Ježíšem byli ukřižováni, zlámali vojáci kosti. Proč neučinili také tak Pánu Ježíši? Beránka velikonočního musili Israelsťi jísti, aby se posilnili na cestu z Egypta — také křesťané přijímají Beránka Božího, Ježíše Krista, v Nejsvětější Svátosti Oltářní, aby se posilnili na cestu svého života a přišli šťastně do nebe. Pamatujte si: »Beránek velikonoční byl předobrazem Pána Ježíše.« Opakuj! Všecky!

Milé děti! Pán Bůh netrestal Faraona ihned. Nejdříve poslal k němu Mojžíše a Arona, aby mu vyřídili jeho rozkaz. Když však neuposlechl a vzdorovitě se choval, přišly tresty. A brozné tresty! To vám budiž výstrahou. Kdo častěji neuposlechně, zvykne tomu, a Boží trest ho stihne. — Říďte se příkladem

Israelských, kteří Pánu Bohu vroucně děkovali, že je vysvobodil z Egypta a synů jejich nepobil. Děkujte také Pánu Bohu, že vás Synem svým, Ježíšem Kristem, vykoupil a nebe vám otevřel. Zvláště rády chodte na mši sv., ve které se Beránek Boží, Pán Ježíš, za vás a za všechny lidi obětuje.

Odechod z Egypta. Přečhod mořem Rudým.

Milé děti! Na cestě z Egypta Israelští přišli k Rudému moři a přešli je suchou nohou. O tom nyní uslyšíte.

Z Egypta do země Kananejské bylo velmi daleko. Aby Israelští na cestě nezabloudili, okázal jim Pán Bůh cestu. Šel před nimi v oblaku, který byl ve dne temný, v noci pak ohnivý, aby jim svítil na cestu. Tak došli až k Rudému moři. Tu litoval Faraó, že Israelské propustil. Kdo měl konati nejtěžší práce v cihelnách a na stavbách, když Israelští odešli? I sebral vojsko, hnal se za Israelskými a dohonil je k večeru u moře. Israelští báli se velice. Přes moře nemohli, poněvadž neměli lodí, v pravo i v levo byly vysoké hory a za nimi byl Faraó s velikým vojskem. Ve své úzkosti volali o pomoc k Hospodinu. Ale Mojžíš řekl: »Nebojte se! Hospodin bude bojovati za vás.« I řekl Hospodin Mojžíšovi: »Zdvihni hůl a vztáhni ruku svou na moře!« Mojžíš tak učinil. A hle! Moře se rozestoupilo, a v něm udělala se cesta od jednoho břehu k druhému. Voda stála jako vysoká zeď po obou stranách cesty, kterou teplý vítr zanedlouho vysušil. Zároveň pozdvihl se oblak, který doposud šel před Israelskými, a položil se mezi Israelské a vojsko Faraonovo. Na Egyptany vrhal tmou, tak že po celou noc nemohli dále jíti; Israelským však na cestu svítil. S radostí a suchou nohou ubírali se Israelští mořem na druhý břeh. Když se rozednilo, byli již Israelští na protější straně moře. Oblak se pozdvihl, a Egyptané spatřili v moři cestu, kterou šli Israelští. I hnali se rychle za nimi. Když byli upro-

střed moře, řekl Hospodin Mojžíšovi: »Vztáhni ruku svou na moře!« Mojžíš tak učinil — a voda srazila se s obou stran. Po cestě nebylo ani stopy. Faraó se utopil i s vojskem. Nikdo nezůstal na živu. Shrůzou patřili Israelští, jak všemohoucí Hospodin Egyptské za jejich hříchy trestal. Dříve házeli nemilosrdně do řeky dítky Israelských, nyní sami za trest zahynuli ve vodě.

Kdo ukazoval Israelským cestu?... V čem šel před nimi?... Jaký byl oblak ve dne?... Jaký byl v noci?... Kam došli Israelští?... Čeho litoval Faraó?... Co učinil?... Kde dohonil Israelské?... Co jim řekl Mojžíš?... Co rozkázal Hospodin Mojžíšovi?... Co se udělalo v moři?... Kam se položil oblak?... Kam se ubírali Israelští?... Co spatřili Egyptané ráno?... Co učinili?... Co řekl Hospodin Mojžíšovi?... Co se stalo s vodou?... Co se stalo Egyptským?...

Milé děti! Hledte, jak zázračným způsobem zachránil Hospodin Israelské, protože ho prosili o pomoc. Pán Bůh rád vyslyší modlitbu těch, kteří s důvěrou k němu volají.

Hrozný trest, který Faraona a jeho vojsko stihl, budiž vám výstrahou, abyste nikdy Pána Boha neposlušností nehněvaly. Pán Bůh dlouho shovívá, ale pak trestá přísně.

Zázraky Boží na poušti.

(Křepelky, manna, voda. Bůh nejvyšší dobrotivý a moudrý.)

Milé děti! Pán Bůh měl o Israelské velikou péči. Zachránil je zázračným způsobem před Faraonem. Prokázal jim však ještě větší dobrodiní, neboť živil je na poušti.

Israelští ubírali se od Rudého moře dále a přišli na poušť. Poušť jest veliká krajina, ve které není úrodných polí, ani luk, všude jen písek a holé skály. Jen tu a tam roste trochu stromů, křovin a trávy. Proto není na poušti ani měst, ani vesnic, neboť by tam mnoho lidí nemělo dosti potravy. Israelští neměli brzo co jísti. Zásoby potravy, kterou z Egypta vzali s sebou,

byly za několik dní stáveny. I reptali proti Mojžíšovi a Aronovi: »Proč jste nás vyvedli z Egypta? Tam měli jsme dosti chleba i masa; zde však hyneme hladem!« — Pán Bůh řekl Mojžíšovi: »Slyšel jsem reptání Israelských. Řekni jim: Večer budete jísti maso a ráno budete nasyceni chlebem.« — A skutečně! Večer přilétlo tolik křepelek, že pokrývaly celé ležení Israelských. Každý mohl si jich snadno nachytati. Ráno pak byla celá krajina bílá, jakoby byl napadl sníh. Nebyl to však sníh, nýbrž malá zrnka. Když to Israeľští spatřili, volali udiveně: »Man hu?« to znamená: »Co je to?« Mojžíš jim řekl: »To jest chléb, který vám dal Hospodin, abyste se jím živili. Nasbírejte si, kolik na den potřebujete. I učinili tak a nazvali jej »manna«. Když pak okusili, měli ještě větší radost, neboť manna měla chuť jako chléb s medem. Křepelkami a mannou živil Pán Bůh Israelské na poušti čtyřicet let, dokud totiž nepřišli do země Kananejské.

Israeľští putovali pouští dále a přišli do krajiny, kde nebylo vody. Veliká žízeň je trápila. I reptali opět. Mojžíš se modlil a Pán Bůh mu poručil: »Jdi k hoře Horebu, udeř holí do skály, a poteče z ní voda.« Mojžíš tak učinil, a voda tekla proudem ze skály. Každý běžel, aby uhasil žízeň; přihnali i stáda, aby je napojili.

Kam přišli Israeľští od Rudého moře?... Čeho se jim tam nedostávalo?... Jak reptali?... Co řekl Pán Bůh Mojžíšovi?... Co přilétlo večer?... Jaká byla ráno celá krajina?... Jak volali Israeľští, když to spatřili?... Co jim řekl Mojžíš?... Jak nazvali Israeľští ten chléb?... Jak chutnala manna?... Jak dlouho živil Pán Bůh Israelské křepelkami a mannou?... Kdy reptali Israeľští znovu?... Co poručil Pán Bůh Mojžíšovi?... Jak tekla voda ze skály?...

Tolik dobrodiní prokázal Hospodin Israelským! Poslal jim Mojžíše, aby je osvobodil; ukazoval jim cestu z Egypta, aby nezbloudili; udělal jim cestu Rudým mořem a zahubil Faraona i s jeho vojskem; na poušti dal jim křepelky, mannu i vodu, aby netrpěli hladu a žízně. Odpustil jim i jejich nerozumné a hřšné reptání. Musil tak Pán Bůh učiniti? Nemusil. Mohl je nechat zahynouti. Ale neučinil tak, protože je měl

rád. Jako Israelským dává Pán Bůh lidem i zvířatům všechno, čeho potřebují. Život, zdraví, pokrm, oděv, vůbec všechno dobré máme od něho. Jest pln lásky ke svým tvorům. Proto říkáme, že Pán Bůh jest nejvyšší dobrotivý. Jaký že jest Pán Bůh? Opakujte!

Jde-li někdo se džbánem ke studni, co chce učiniti? Jinak říkáme, že má úmysl nabrati vody. Vezme-li však džbán, který teče, dosáhne svého úmyslu? Nedosáhne a jedná nemoudře. Vezme-li džbán dobrý a pevný, dosáhne svého úmyslu a jedná moudře. Lidé nejednají vždycky moudře, protože mnohých věcí neznají; ale Pán Bůh jedná vždy moudře, neboť ví a může všechno. Ukáží vám to, milé dívky, na příkladu. Když jsem vám vypravoval, jak Adam a Eva plakali, protože musili opustiti ráj, a nikdo z lidí nesměl již do nebe, bylo jich Pánu Bohu líto. Aby je potěšil, slíbil jim Vykupitele. Kterými slovy? Pán Bůh měl tedy úmysl poslati Vykupitele. Později slíbil Pán Bůh Abrahamovi, že Vykupitel přijde z jeho rodu. Tehdy Abraham žil mezi bezbožnými lidmi. Aby se také nepokazil, poručil mu, aby odešel do země Kananejské. Tam však byl by jeho rod zahynul, neboť víte, že byla sedm let neúroda. Aby potomci Abrahamovi nezahynuli hladem, zařídil to Pán Bůh tak, že bratři prodali Josefa do Egypta. Tam byl Josef povýšen a mohl otce, bratry i jejich děti vzíti do Egypta a je živiti. Z Israelských stal se v Egyptě veliký národ a naučili se od Egyptanů mnohým užitečným věcem. Pán Bůh totiž chtěl, aby Vykupitel se narodil z národu vzdělaného Mojžíše uvedl ke dvoru královskému, aby se tam naučil všem vědám a mohl býti vůdcem lidu. Israelské vyvedl z Egypta přes Rudé moře na poušť a živil je tam zázračným způsobem. Tím jim ukázal, jak jest mocný a dobrotivý, a to proto, aby jen v něho věřili, modlám se neklaněli a nikdy nezapomněli, že z nich přijde Vykupitel. To byl úmysl Boží, a toho také Pán Bůh dosáhl. A protože Pán Bůh řídí všechno tak, že vždycky dosahuje svých nejsvětějších úmyslů, říkáme, že Pán Bůh jest nejvyšší moudrý. Jaký jest Pán Bůh? Opakujte! Všecky!

Milé děti! Israelští reptali často, ačkoli jim Pán Bůh tolik dobrodiní prokazoval. Nereptáte také, když vás něco mrzí nebo bolí? Nereptejte nikdy, neboť Pán Bůh jest nejvyšší dobrotivý a moudrý. Myslí to s vámi dobře, i když vám dává něco nepřijemného snášeti. Konečně zařídí všechno k vašemu dobru. Co Bůh činí, dobře činí. Proste Pána Boha o pomoc jako Mojžíš a pamatujte si: »Když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší!«

Israelští přicházejí k hoře Sinai a Bůh dává jim desatero přikázání.

(Krátký výklad. Letnice.)*

Milé děti! V náboženských hodinách slyšely jste již mnoho krásného a důležitého. Dnes však uslyšíte to nejdůležitější. Pán Bůh dal totiž Israelským desatero přikázání.

Třetího měsíce po vyjití z Egypta přišli Israelští k hoře Sinai. Tam si postavili stany, a Mojžíš vystoupil na horu. I ukázal se mu Pán Bůh a řekl mu: »Jdi a řekni lidu, ať se modlí dnes a zítra! Ať také vyperou svá roucha a ať jsou připraveni ke dni třetímu. Jakmile zaznějí trouby, ať přijdou k hoře.« — Israelští učinili všechno, co jim Pán Bůh nařídil, a čekali toužebně, co se bude dít. Když nastalo jitro třetího dne, začalo se blýskati a hřměti. Hustý oblak zahalil horu Sinai. Z hory se kouřilo, plameny z ní šlehalo a hrozné bylo dítví se na ni. Když pak zvuky trub byly stále silnější, přivedl Mojžíš lid israelský až k samé hoře Sinai. Tu uslyšel veškeren lid mocný hlas Hospodinův, jenž mluvil:

1. V jednoho Boha budeš věřiti.
2. Nevezmeš jména Božího nadarmo.
3. Pomni, abys den sváteční světil.
4. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi.

*) Lze probrati asi ve třech neb čtyřech hodinách.

5. Nezabiješ.
6. Nesešmilníš.
7. Nepokradeš.
8. Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému.
9. Nepožádáš manželky bližního svého.
10. Aniž požádáš statku jeho.

Lid poslouchal hlasu Božího a třásl se hrůzou. Mojžíš pak řekl: »Bůh se vám ukázal, abyste viděli jak jest mocný, abyste se ho báli a nehřešili.« Všechen lid odpověděl jako jedněmi ústy: »Všecko, co mluvil Hospodin, učiníme.« Mojžíš vystoupil pak opět na horu a byl tam 40 dní a 40 nocí. Pán Bůh dal mu ještě mnohá jiná nařízení a dal mu také dvě kamenné desky, na kterých bylo napsáno desatero Božích přikázání. Pamatujte si: Na hoře Sinai dal Pán Bůh desatero přikázání.

Kde dal Pán Bůh desatero přikázání? ... Kolikátého měsíce přišli Israelští k hoře Sinai? ... Co si tam postavili? ... Kam vystoupil Mojžíš? ... Co mu tam řekl Pán Bůh? ... Kdy začalo se blýskati a hřměti? ... Co zahalilo celou horu Sinai? ... Co šlehalo z hory? ... Kam přivedl Mojžíš lid Israelský? ... Co mluvil Hospodin? ... Co řekl Mojžíš lidu? ... Co odpověděl všecken lid? ... Kam opět vystoupil Mojžíš? ... Jak dlouho tam byl? ... Co ještě dal mu tam Pán Bůh? ... Co bylo napsáno na kamenných deskách? ...

Milé děti! Desatero Božích přikázání musíte uměti tak dobře, jako Otčenáš. Proto budeme se je často modliti, abyste se jim dobře naučili, neboť kdo je dal? Dal je za hromu a blesku, aby ukázal, jak přísně bude trestati ty, kteří by jich nezachovávali. Abyste je však mohli zachovávat, musíte jim také rozuměti. Dávejte dobře pozor, vysvětlím vám krátce, co desatero Božích přikázání poroučí nebo zapovídá.

1. První přikázání Boží zní: V jednoho Boha věřiti budeš. Opakuj! Všecky! Jest jenom jeden Bůh. Proto smíme jen v jednoho Boha věřiti. Kdo v jednoho Boha věří, musí také v něho doufat i, to jest: musí jemu ve všem důvěřovati a jej nade všechno milovati. A ještě něco poroučí se v prvním přikázání. Pán Bůh jest nejvyšším Pánem a Stvořite-

lem všeho světa. Nejlépe ukazujeme, že se Pánu Bohu klaníme, když se k němu modlíme. Ráno i večer, před prací i po práci, před jídlem i po jídle máme se modlití. Kdo zanedbává modlitby, hřeší proti prvnímu přikázání Božímu. Nestačí však jenom ústy se modlití. Kdo chce, aby jeho modlitba líbila se Pánu Bohu, musí se modlití nábožně, t. j. musí myslití na to, co ústa vyslovují.

Jak zní první přikázání Boží? ... Jest více než jeden Bůh? ... V kolik Bohů smíme tedy věřit? ... Co musí ještě činiti, kdo v jednoho Boha věří? ... Kdo jest nejvyšším Pánem na nebi i na zemi? ... Jakou úctu máme mu tedy prokazovati? ... Jak ukazujeme nejlépe, že se Pánu Bohu klaníme? ... Jak máme se modlití? ...

2. Druhé přikázání Boží zní: Nevezmeš jména Božího nadarmo. Opakuj! Všecky! O Pánu Bohu jste slyšely, že jest nejvyšší svatý. Proto musíme mítí jméno Boží v největší uctivosti. Nikdy nesmíme jméno Boží vyslovovati lehkomyšlně, na př. v žertu. Ještě hůře by jednal, kdo by jméno Boží vyslovoval ve zlosti. Kdo vyslovuje jméno Boží ve zlosti, ten kleje. A kdo kleje, nebo vyslovuje jméno Boží lehkomyšlně, o tom říkáme, že zneuctívá jméno Boží.

Jak zní druhé přikázání Boží? ... V jaké uctivosti máme mítí jméno Boží? ... Jak nemáme nikdy jméno Boží vyslovovati? ... Kdo by jednal ještě hůře? ... O kom říkáme, že zneuctívá jméno Boží? ...

3. Třetí přikázání Boží zní: Pomni, a bys den svátečný světí. Opakujte! V kolika dnech stvořil Pán Bůh svět? Sedmého dne odpočinul, aby ukázal, že i my máme šest dní pracovati, ale sedmého dne, v neděli, že máme odpočívati. Za to máme jítí na mši svatou a zbožně se modlití.

Jak zní třetí přikázání Boží? ... Co máme dělati šest dní? ... Kdy máme odpočívati? ... Kam máme jítí v neděli? ... Co máme činiti při mši sv.?

4. Čtvrté přikázání Boží zní: Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi. Opakuj! Také ty! Všecky! Již několikrát jsem vám vypravoval, jak ro-

diče dítky své milují a všechno dobré jim činí. Proto také všechny hodné dítky rodiče své ctily, milovaly a poslouchaly. Hodnými dítkami byli na příklad Abel, Josef, Mojžíš. Nejhodnějším dítkem ze všech byl Pán Ježíš. Pán Bůh chce, aby všechny dítky rodiče své ctily, milovaly a poslouchaly. Proto dal čtvrté přikázání a slíbil hodným dítkám, že se jim dobře povede, a že je vezme po smrti do nebe. Zlým dítkám pohrozil, že je bude trestati a že přijdou do pekla.

Jak zní čtvrté přikázání Boží? ... Co dělaly všechny hodné dítky? ... Jmenují některé hodné dítky! ... Kdo byl ze všech dítek nejhodnější? ... Co chce Pán Bůh, aby všechny dítky dělaly? ... Co slíbil Pán Bůh hodným dítkám? ... Cím pohrozil Pán Bůh dítkám zlým? ...

5. Páté přikázání Boží zní: Nezabíješ. Opakujte! Zabiti člověka jest veliký hřích! Který bratr dopustil se tak velikého hřichu? Egyptští házeli chlapečky Israelských do vody. Za trest utopil se později Farao i s vojskem. Vy jste ovšem nezabily nikoho, ale přece mohly jste se již prohřešiti proti pátému přikázání Božímu. Nehněvaly jste se? Neházely jste po někom kamením? Nepraly jste se? To všechno Pán Bůh zapovídá. Kdo někoho bije, ubližuje mu na těle. Také na duši může se bližnímu škoditi. Kdo někoho svádí ke zlému, škodí mu na duši a hřeší proti pátému přikázání Božímu. Zvířata smějí lidé zabiti, ale nesmí jich zbytečně trápiti. Dítka, které zbytečně zvířata bije, ukazuje, že má zlé srdce.

Jak zní páté přikázání Boží? ... Jaký hřích je zabiti člověka? ... Kdo se dopustil takového hřichu? ... Kam házeli Egyptští chlapečky Israelských? ... Kdo se utopil za trest? ... Jak se může škoditi někomu na duši? ... Koho smíme zabiti? ... Co se jim nesmí dělati? ...

6. Šesté přikázání Boží zní: Nesesmilníš. Opakujte! To znamená: Nesmíš nic nepočestného dělati. Kdo něco nepočestného myslí, mluví a dělá, na toho se Pán Bůh hněvá a trestá ho přísně. Pamatu-jete se, jak Pán Bůh zahubil potopou lidi bezbožné a nepočestné? Pamatujete se, jak zničil Sodomu a Gomorrhů? Pamatujte si krátce: Zač byste se musily

před rodiči, velebným pánem, učitelem a jinými hodnými lidmi stydět, toho nikdy nečinite, ani když jste samy! Pán Bůh to vidí a přísně zapovídá v šestém přikázání.

Jak zní šesté přikázání Boží? ... Na koho se Pán Bůh hněvá a koho trestá? ... Jaké lidi zahubil Pán Bůh potopou? ... Před kým byste nedělaly nic nepočetného? ... Proč? ... Co nemáte dělati, ani když jste samy? ... Kdo to zapovídá? ...

7 Sedmé přikázání Boží zní: Nepokradeš. Opakuj! Někdy se stává, že dívky vezmou rodičům peníze nebo něco k jídlu. Tomu říkáme, že takové dívky kradou. Krásti nesmíte ani rodičům, ani cizím lidem. Když něco naleznete, vraťte to! Když bratři přinesli z Egypta obilí a našli v pytlích peníze, poručil jim otec Jakob, aby je zase vrátili. Kdo cizí věci krade, sobě ponechává, nebo poškozuje, hřeší proti sedmému přikázání Božímu. Chraňte se krádeže! Kdo chce cizí, přichází o své. Z malé jiskry povstává někdy veliký oheň — z malého zloděje stává se časem veliký zloděj, kterého se každý štítí.

Jak zní sedmé přikázání Boží? ... Jak říkáme o dětech, které svým rodičům berou peníze nebo něco k jídlu? ... Co máte učinit, naleznete-li něco? ... Proti kterému přikázání Božímu hřeší, kdo cizí věci krade, sobě ponechává nebo poškozuje? ...

8. Osmé přikázání Boží zní: Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému. Opakuj! Všecky! Ještě jednou! Dábel v ráji řekl Evě: »Nezemfete«, ačkoli věděl, že zemrou, budou-li jísti ze zapovězeného stromu. Kdo jinak mluví, než myslí, lže. Kdo lže, podobá se ďáblu. Žena Putifarova žalovala na Josefa, že chtěl podvésti svého pána. Ale nebyla to pravda; žalovala tedy křivě. Kdo lže, křivě žaluje a pomlouvá, hřeší proti osmému přikázání Božímu.

Jak zní osmé přikázání Boží? ... Kdo lhal již v ráji? ... Jak žalovala žena Putifarova? ... Kdo hřeší proti osmému přikázání Božímu? ...

9. Deváté přikázání Boží zní: Nepožádáš manželky bližního svého. Opakuj! Všecky!

10. Desáté přikázání Boží zní: Aniž požádáš statku jeho. Opakuj! Všecky!

Tato dvě poslední přikázání nemusím vám zvláště vykládati, protože v devátém přikázání zapovídá se totéž, co v přikázání šestém, a v přikázání desátém totéž, co v přikázání sedmém.

Jak zní deváté přikázání Boží? ... Co se zapovídá v devátém přikázání? ... Jak zní desáté přikázání Boží? ... Co se v něm zapovídá? ...

Milé dívky! Aby Israelští na desatero Božích přikázání nikdy nezapomněli, nařídil jim Pán Bůh, aby na jejich památku slavili každoročně svátky Letnic. Židé činí tak dosud. Také my křesťané slavíme Letnice na památku seslání Ducha svatého. Proto Letnice nazývají se také svátky Svato-dušní.

Jak jest důležité zachovávat desatero Božích přikázání, ukázal i Pán Ježíš. Řekl totiž mládenci, který se ho tázal, co má činiti, aby přišel do nebe: »Chceš-li přijíti do nebe, zachovávej přikázání!« — Chcete, milé dívky přijíti do nebe? Zachovávejte přikázání! U cest nacházíme někdy kameny nebo sloupy, na kterých jest napsáno, kam ta cesta vede, aby lidé nezbloudili. Svými přikázáními Pán Bůh ukázal lidem cestu do nebe. Děkujte za ně, řiďte se jimi a slibte Pánu Bohu jako lid israelský: »Všecko, co mluvil Hospodin, učiníme!«

Zlaté tele.

Milé dívky! Minule jste slyšely, jak Israelští lbovali, že budou zachovávat všechna přikázání Boží. A hle, po několika dnech prohřešili se proti prvnímu z nich. Klaněli se totiž zlatému teletu.

Když Mojžíš dlouho nevracel se s hory, byly Israelští netrpěliví a domnívali se, že snad na hoře zemřel. I naléhali na Arona: »Udělej nám bohy, kteří by nás vedli do země Kananejské!« Milé dívky! Nebylo to ošklivé a nevděčné jednání? Když Pán Bůh

mluvil k lidu: »V jednoho Boha věřiti budeš!« slibovali všickni, že učiní všecko, co jim přikáže. Ještě ráno najedli se manny, kterou jim Pán Bůh seslal — a nyní zapomněli na všecko a chtěli mít bohy, jako měli pohané. Aron věřil jenom v jednoho Boha a nechtěl, aby Israelští klaněli se modlám. Proto řekl: »Přineste mi zlaté náušnice, prsteny a všechny zlaté ozdoby!« Domníval se totiž, že jim jich bude líto, a že jich nepřinesou. Ale proti jeho očekávání přinesli jich veliké množství. Tu Aron bál se říci Israelským, že by to byl hřích, kdyby se klaněli modlám. Ulil ze zlata tele a postavil před ním oltář. Mnozí přicházeli, obětovali před modlou, zpívali a tančili, tak jak to vidali u Egyptských. Pamatujte si: Mnozí Israelští klaněli se zlatému teleti.

Čemu se klaněli mnozí Israelští? ... Kdo se dlouho nevracel s hory? ... Co se domnívali Israelští? ... Co chtěli od Arona, aby jim udělal? ... Co jim Aron řekl? ... Co se domníval? ... V jakém množství je přinesli? ... Co jim ulil Aron? ... Co postavil před ním? ... Co dělali mnozí Israelští před modlou? ...

V tu dobu Mojžíš sestupoval s hory a nesl dvě kamenné desky, na nichž bylo napsáno desatero Božích přikázání. Když spatřil hříšné jednání lidu israelského, rozhněval se velice a udeřil deskami o zem, až se rozbily. Pak spěchal dolů, uchopil zlaté tele, rozbil je a rozemlel na prach, který hodil do vody. Potom káral Arona, že Israelským povolil a zlaté tele ulil. Na konec poručil, aby všickni, kteří ještě zlatému teleti se klaněli, byli zabiti. Bylo jich mnoho tisíc.

Příštího dne Mojžíš opět vystoupil na horu Sinai a prosil Pána Boha, aby lidu israelskému odpustil. Pán Bůh vyslyšel jeho prosbu a poručil mu, aby vytesal jiné dvě desky. Mojžíš tak učinil a Pán Bůh napsal na ně po druhé desatero přikázání. Když pak Mojžíš s deskami zase dolů se vracel, byla tvář jeho ozářena, jako vidáte na obrazech svatých, tak že Israelští báli se k němu přistoupiti.

Kdo se vracel s hory, když Israelští klaněli se modle? ... Co učinil s deskami? ... Co učinil se zlatým teletem? ... Proč káral Arona? ... Koho poručil zabiti? ... Kam vystoupil příštího

dne? ... Zač tam prosil Pána Boha? ... Co mu poručil Pán Bůh? ... Co napsal na ně po druhé? ... Jaká byla tvář Mojžíšova, když se vracel s hory? ...

Milé děti! Ošklivě a nevděčně jednali Israelští, že Pána Boha neuposlechli a modle se klaněli. Také vy slíbily jste na křtu svatém, že budete Pána Boha poslouchati a hříchu se varovati. Plňte věrně tento slib, aby vás Pán Bůh nemusil trestati.

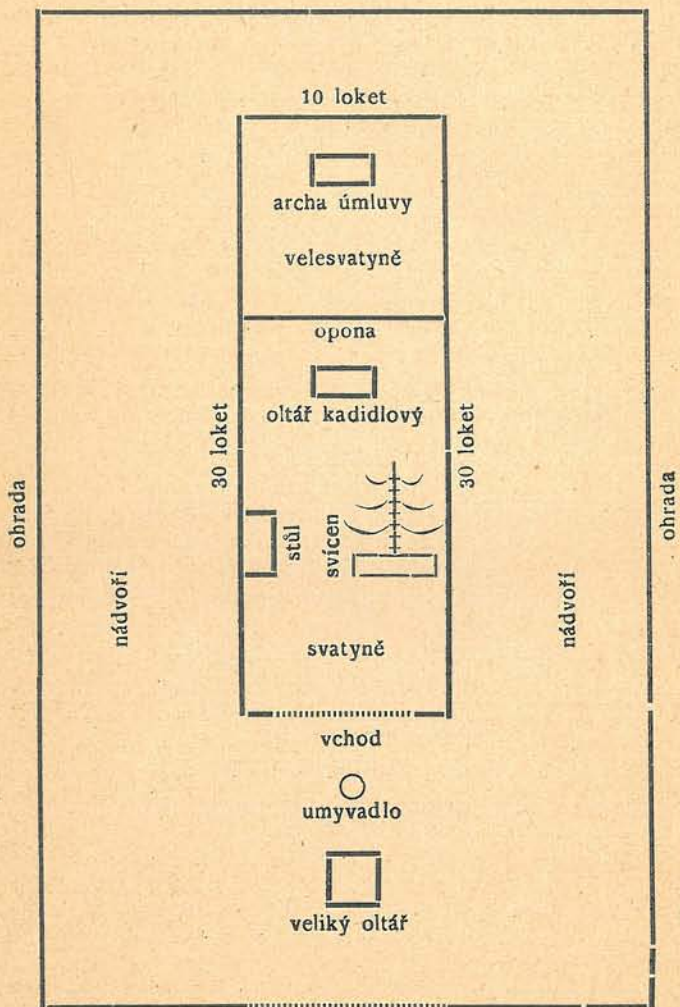
Svatostánek.

(Oběti krvavé a nekrvavé. Nejvyšší kněz Aron, kněží, levité.)

Milé děti! Když Pán Bůh dal desatero přikázání, vystoupil Mojžíš opět na horu, byl tam 40 dní a 40 nocí, a Pán Bůh dal mu mnohá nařízení. Nařídil mu totiž, aby vystavěl svatostánek, aby ustanovil oběti, nejvyššího i jiné kněze a levity.

Israelští neměli dosud žádného svatého domu, ve kterém by se Pánu Bohu klaněli a oběti přinášeli. Jejich nábožní praotcové obětovali brzo na tom, brzo na onom místě. Neměli také kněží. Na hoře Sinai Pán Bůh nařídil Mojžíšovi, aby mu postavil obydlí, neboli svatostánek.

Potřebuje Pán Bůh obydlí? Nepotřebuje, protože jest všudypřítomný. Chtěl však zvláštním způsobem přebývat ve svatostánku, aby si Israelští neustále připomínali, že jest jenom jeden Bůh, kterému se mají klaněti a obětovati. Mojžíš řekl Israelským, co mu Pán Bůh nařídil. Israelští přinášeli s velikou radostí zlato, stříbro, drahé kameny, dříví, kůže, koberce a všecko, čeho bylo třeba ke stavbě svatostánku. Protože však Israelští putovali s místa na místo, nemohli stavěti svatostánek jako nějaký dům nebo kostel z kamení a cihel. Stavěli tedy tak, aby jej mohli rozebrati, na jiné místo převézt a tam zase postaviti. Abyste si mohly svatostánek dobře představit, nakreslím jej na tabuli. (Nakresli půdorys svatostánku na tabuli a při tom vykládej)

Svatostánek byl 30 loket, t. j. asi 18 metrů dlouhý, 10 loket, t. j. asi 6 metrů široký a vysoký. Stěny jeho byly zhotoveny z drahocenných prken, byly obloženy zlatem a stály na podstavcích ze stříbra. Uvnitř byly stěny ověšeny koberci, na nichž byly vyšity podobity andělů, palm a květin. Zvenčí byl svatostánek pokryt kožemi. Před vchodem byla zavěšena krásně tkaná opona. Jiná, ještě krásnější opona dělila svatostánek ve dvě nestejně části. Část menší, 10 loket dlouhá, nazývala se *velesvatyně*; část větší, 20 loket dlouhá, nazývala se *svatyně*.

Ve velesvatyni stála *archa úmluvy*. Byla to truhlice, zhotovená z drahého dříví. Zvenčí i uvnitř byla obložena ryzím zlatem. Na zlatém víku byly zlaté sochy dvou andělů. V rozích archy úmluvy byly upevněny kruhy, jimiž byly prostrčeny tyče, by archa mohla býti přenášena. V arše úmluvy byly uloženy dvě kamenné desky s desaterem Božích přikázání a nádoba s mannou

V svatyni byly tyto předměty: *oltář kadidlový*, na němž každého dne bylo páleno kadidlo; *stůl*, na němž leželo dvanáct nekvašených chlebů, které každou sobotu byly nahrazovány čerstvými; mimo to stála na něm *zlatá číše s vínem*; *sedmiramenný svícen z ryzího zlata*, na němž sedm olejových lamp svítilo dnem i nocí.

Kolem svatostánku bylo *nádvoří*. Tam stály: veliký *oltář* a *umyvadlo*. V nádvoří shromažďoval se lid ke službám Božím. Do svatyně směli vejíti toliko kněží, do velesvatyně měl přístup pouze velekněz.

Když bylo vše hotovo, *Mojžíš* pomazal olejem svatostánek i nářadí a posvětil je k službě Boží. Potom byla obětována ve svatostánku první oběť. A hle, oblak snesl se na svatostánek mezi křídla andělů, a Pán Bůh v něm přebýval. Od té doby *Mojžíš*, kdykoli Hospodina se chtěl tázati, co by měl učiniti, vcházel do velesvatyně a Pán Bůh mluvil s ním.

Co poručil Pán Bůh *Mojžíšovi*, aby vystavěl? ... Komu to *Mojžíš* řekl? ... Co přinášeli hned *Israelští*? ... Jak dlouhý byl svatostánek? ... Jak široký a vysoký? ... Z čeho byly stěny? ... Na čem stály? ... Cím byly stěny uvnitř ověšeny? ... Co bylo

vyšito v kobercích? ... Čím byl svatostánek pokryt zvenčí? ... Co bylo zavěšeno před vchodem? ... Jaká opona byla uvnitř? ... Na kolik částí dělila tato opona svatostánek? ... Jak se jmenovala menší část? ... Jak se jmenovala větší část? ... Co stálo ve velesvatyni? ... Čím byla obložena zvenčí i uvnitř? ... Jaké sochy byly na zlatém víku? ... Co bylo upevněno v rozích? ... Co bylo prostrčeno těmi kruhy? ... Proč? ... Co bylo uloženo v arše úmluvy? ... Jaký oltář byl ve svatyni? ... Co zapalovali na něm kněží? ... Co bylo na stole? ... Kolik lamp hořelo na svícnu dnem i nocí? ... Co bylo kolem svatostánku? ... Jaký oltář stál v nádvoří? ... Co stálo vedle velkého oltáře? ... Kdo se v něm umýval? ... Kdo se shromažďoval v nádvoří? ... Kam směli vejít kněží? ... Kdo pouze směl vejít do velesvatyně? ... Co učinil Mojžíš, když bylo všecko hotovo? ... Co bylo potom obětováno? ... Kam snesl se oblak? ... Kdo v něm přebýval? ...

S počátku jsem vám řekl, že Israelští neměli kněží. Jejich praotcové obětovali sami. Již Abel obětoval beránka a Kain plodiny polní. O kom víte ještě, že také obětoval? (Abraham, Jakob.) Na hoře Sinai Pán Bůh nařídil Mojžíšovi, aby ustanovil velekněze a více kněží, kteří by mu obětovali a službu Boží ve svatostánku konali. Prvním veleknězem čili nejvyšším knězem stal se Aron a po něm vždy prvorozený z jeho potomků. Ostatní synové Aronovi a jejich potomci byli kněžími. Mojžíš pomazal sv. olejem Arona a jeho syna a dal jim krásná roucha, která musili nositi, kdykoli konali ve svatostánku služby Boží. Nejkrásnější roucho dostal velekněz Aron. Mimo kněze Mojžíš ustanovil mnoho služebníků, kteří ve svatostánku vykonávali podobné práce jako kostelníci a ministranti v našich kostelích. Tito služebníci jmenovali se levité.

Oběti byly krvavé a nekrvavé. Při obětech krvavých byla obětována domácí zvířata: hovězí dobytek, ovce, kozy, holubi. Jmenovaly se krvavé, protože při nich tekla krev obětních zvířat. Při obětech nekrvavých byly obětovány: mouka, nekvašený chléb, víno, olej, ovoce a kadidlo.

Kdo měl obětovati ve svatostánku? ... Kdo to tak nařídil? ... Kdo se stal prvním veleknězem? ... Kdo měl být veleknězem po Aronovi? ... Čím byli ostatní synové Aronovi? ... Koho ustanovil Mojžíš mimo kněze? ... Jak se jmenovali? ... Jaké oběti byly u Israelských? ... Co bylo oběto-

váno při obětech krvavých? ... Co bylo obětováno při obětech nekrvavých? ...

Milé dívky! S velikou horlivostí snášeli Israelští nejkrásnější věci ke stavbě a výzdobě svatostánku. Když byl zbudován, měli velikou radost a úctu před ním. Dbejte čistoty v kostele. Očistěte obuv před kostelem a nepohazujte tam papírků nebo jiných věcí. Mějte v největší úctě kostel, stánek Pána Ježíše. A budete-li někdy moci, přispějte ochotně na stavbu nebo na výzdobu kostela. Je to dobrý skutek, který Pán Bůh odměňuje.

Israelští přinášeli Pánu Bohu oběti. Nejkrásnější oběť máme my, katoličtí křesťané. V kostele obětuje se každodenně Beránek Boží, Ježíš Kristus, svému nebeskému Otci. Buďte přítomni s myslí nábožnou této nejsvětější oběti, mši svaté!

Sám Pán Bůh nařídil, aby ustanoveni byli kněží, kteří by mu obětovali a služby Boží konali. Úřad kněžský je tedy ze všech nejkrásnější. Mějte v uctivosti úřad kněžský a proste Pána Boha o dobré kněze, kteří by Pánu Bohu věrně sloužili a vás k němu vedli.

Vyzvědači.

Milé dívky! Dnes vám budu vypravovati, jak Mojžíš poslal do země Kananejské vyzvědače:

Druhého roku po odchodu z Egypta Israelští se ubírali dále od hory Sinai. Složili stany, rozěbrali svatostánek a naložili jeho části na osly a velbloudy. Kněží nesli archu úmluvy. Oblakový sloup ukazoval jim cestu až ke hranicím země Kananejské. Odtud Mojžíš poslal dvanáct vyzvědačů, aby zemi tu procestovali a přinesli zprávu o ní i o jejích obyvatelích. Vyzvědači prošli skoro celou zemí Kananejskou. Viděli tam krásná, hradbami opevněná města, úrodná pole, překrásné ovoce, hrozny a fíky. Na stromech měly včely své úly a snášely tam tolik medu, že tekla dolů. Když se navracovali, vzali s sebou ovoce, fíky a hrozen tak veliký, že jej dva muži nesli na sochoru, aby

Israelským ukázali, jak úrodná a krásná jest země Kananejská. Když se vrátili, řekli Israelským: »Země ta jest velmi úrodná a v pravdě oplývá mlékem a medem, ale co jest nám to platno, když se do ní nedostaneme. Obyvatelé její jsou velmi silní, a města jsou opevněna hradbami. Viděli jsme tam obry (nad míru vysoké a silné muže), proti nimž jsme byli jako kobylinky.«

Zprávou tou Israelští byli postrašeni a reptali proti Mojžíšovi: »Kéž bychom byli zemřeli v Egyptě nebo na poušti. Lépe by bylo navrátiti se zase do Egypta, než dáti se pobiti od nepřátel!« I chtěli si zvoliti jiného vůdce a vrátiti se do Egypta. Dva z vyzvědačů, Josue a Kaleb, napomínali lid a pravili: »Nebojte se! Hospodin jest s námi a pomůže nám dobýti země Kananejské!« Ale lid křičel proti nim a chtěl je ukamenovati.

Kam přišli Israelští druhého roku po odchodu z Egypta? ... Kdo jim ukazoval cestu? ... Koho poslal Mojžíš do země Kananejské? ... Co tam vyzvědači viděli? ... Co vzali s sebou, když se navracovali? ... Co řekli Israelským, když se navrátili? ... Jak reptali Israelští? ... Co jim řekli Josue a Kaleb? ... Co jim chtěl udělati lid? ...

I rozhněval se Hospodin a řekl Mojžíšovi: »Jak dlouho ještě bude se mi rouhati lid tento? Tolik zázraků učinil jsem před ním a nevěřf mně? Zahubím jej morem, tebe pak učiním vůdcem národu jiného a lepšího!« — Ale Mojžíš modlil se za lid a řekl: »Bože, jenž jsi shovívavý a nejvyšší milosrdný, odpusť ještě jednou tomuto lidu!« A hle! Hospodin vyslyšel jeho modlitbu a odpověděl: »Odpustil jsem na prosbu tvou; nezahubím jich morem, ale pověz jim: Jak jste si přáli, tak vám učiním. Přáli jste si zemřít na poušti. Na poušti tedy zemřete a nevejdete do země zaslíbené kromě Josue a Kaleba. Teprve po čtyřiceti letech, až všickni na poušti zemřete, uvedu dítky vaše do země Kananejské.« — Vyzvědači, kteří popudili lid ke vzpouře, byli potrestáni náhlou smrtí; ale Josue a Kaleb zůstali na živu.

Kdo se rozhněval na Israelské pro jejich vzpouřu? ... Co řekl Mojžíšovi? ... Čím chtěl Israelské zahubiti? ... Jak

prosil Mojžíš za Israelské? ... Vyslyšel Hospodin Mojžíše? ... Kde přáli si Israelští zemřít? ... Kde tedy měli zemřít? ... Kromě koho? ... Kdy teprve dítky Israelských měly přijíti do země zaslíbené? ... Jak byli potrestáni vyzvědači? ... Jenom kteří dva zůstali na živu? ...

Milé dítky! Deset vyzvědačů lhalo, nebo aspoň nadsazovalo, neboť v zemi Kananejské nebylo tolik obrů, jak Israelským vypravovali. Za to je Pán Bůh potrestal náhlou smrtí. Lže nebo nadsazuje rád někdo z vás? Nezvykejte lži protože má někdy velmi zlé následky, a důvěřujte ve všem Pánu Bohu!

Mojžíšova pochybnost. Měděný had.

(Měděný had předobrazem Pána Ježíše.)

Milé dítky! Jak Pán Bůh řekl, stalo se: Israelští musili putovati pouští ještě celých čtyřicet let. Na poušti Mojžíš pochyboval a postavil měděného hada. O tom vám budu vypravovati.

Na počátku čtyřicátého roku Israelští přišli do krajiny, ve které zase nebylo vody. Jako vždycky, když něčeho se nedostávalo, reptal lid i nyní proti Mojžíšovi a Aronovi. Ti však modlili se k Hospodinu o pomoc. Pán Bůh poručil Mojžíšovi, aby opět udeřil hůl do skály. Mojžíš vzal hůl a shromáždil lid před skalou. Při tom si myslil: »Zdali pak i tentokráte vyjde voda ze skály?« Pak udeřil dvakráte do skály a vody teklo hojnost. Pánu Bohu se nelíbilo, že Mojžíš pochyboval. Pravda, lid israelský reptal příliš často s nezasloužil si, aby mu Pán Bůh opět pomohl. Ale když Pán Bůh vodu slíbil, neměl Mojžíš ani dost málo pochybovati. Za to, že pochyboval a lidu špatný příklad dal, řekl Pán Bůh k Mojžíšovi: »Že jsi mi neuvěřil, neuvedeš těchto lidí do země zaslíbené. Zemřeš na poušti!«

Do jaké krajiny přišli Israelští? ... Proti komu reptal lid? ... Co poručil Pán Bůh Mojžíšovi? ... O čem pochyboval Mojžíš? ... Komu se nelíbila Mojžíšova pochybnost? ... Co řekl Mojžíšovi? ...

Israelští táhli dále a přišli opět ke hranicím země zaslíbené. Že však do ní nesměli vejít, reptali zase. Mojžíš je napomínal, aby byli trpěliví, že již v krátké době bude konec všech obtíží a útrap. Ale Israelští nedbali hlasu jeho. Za trest Pán Bůh poslal na ně jedovaté hady. Bylo jich tolik, že lezli i do stanů a každé chvíle někoho uštknuli (kousli). Israelští křičeli bolestí, neboť uštknutí páliho jako oheň, a mnozí z nich umřeli. I poznali, že se prohřešili, a pravili Mojžíšovi: »Zhřešili jsme, že jsme reptali proti Hospodinu a proti tobě; pros Pána Boha, aby nás již jedovatými hady netrestal!« Mojžíš miloval svůj lid. Věděl sice, že trestu zaslouhují, ale bylo mu jich přece líto. I modlil se zase k Hospodinu za lid. Pán Bůh pak mu řekl: »Udělej měděného hada a upevni jej na vysokém kůlu. Kdo byl uštknut a podívá se na něho, nezemře.« Mojžíš uposlechl. Od té doby hadi nemohli škodit Israelským. Všickni, kteří byli uštknuti a s důvěrou pohlédli na hada, byli uzdraveni.

Kam přišli opět Israelští?... Proč tam zase reptali?... Kdo je napomínal?... Co seslal na ně za trest Pán Bůh?... Jak páliho uštknutí?... Co pravili Israelští Mojžíšovi?... Zač měl Mojžíš prositi?... Učinil tak Mojžíš?... Co mu nařídil Pán Bůh?... Co nemohlo od té doby škoditi Israelským?... Kteří byli uzdraveni?...

Také na měděném hadu Pán Bůh ukázal, jaký bude zaslíbený Vykupitel. Měděný had byl připevněn na vysokém kůlu — Pán Ježíš byl přibit na kříž a visel mezi nebem a zemí na hoře Kalvarii. Kdo s důvěrou pohlédl na měděného hada, tomu neuštknulo uštknutí jedovatých hadů. — Kdo s důvěrou obrací se na ukřižovaného Pána Ježíše, tomu ďábel nebude moci uškoditi. Jeho duše bude uzdravena od hříchu. Pamatujte si: Měděný had byl předobrazem Pána Ježíše. Opakuj!

Milé dítky! Snad jste již několikrát učinily něco zlého, protože jste myslely, že to není veliký hřích. Pohlédte na Mojžíše, kterého Pán Bůh potrestal, ačkoli jen maličko pochyboval. Varujte se i malých hříchů a pohlížejte často, obzvláště při modlitbě a

v pokušení s důvěrou ke kříži Pána Ježíše a prostě ho, aby vás chránil ode všeho zlého, nejvíce však od hříchu.

Mojžíšova smrt.

(Mojžíš prorokem a předobrazem Pána Ježíše.)

Milé dítky! Dnes vám budu vypravovati o Mojžíšově smrti.

Již uplynulo skoro čtyřicet let putování Israelských po poušti. Israelští se radovali, že konečně vejdou do země Kananejské, kterou jim Pán Bůh slíbil. Mojžíš však věděl, že zemře před příchodem do ní, a měl starost o Israelské. Proto prosil Pána Boha, aby jim místo něho dal řádného a zbožného muže za vůdce, který by je šťastně uvedl do země Kananejské. I řekl Hospodin Mojžíšovi: »Vlož ruku svou na Josue před veškerým lidem, aby věděli, že ho mají poslouchati jako svého vůdce.« Mojžíš učinil tak, jak mu Pán Bůh rozkázal.

Potom mluvil k Israelským: »Hleďte, já zemru v této zemi a nepřijdu do země zaslíbené. Vy však do ní přijdete a usadíte se tam. Vzpomínejte často na své vysvobození z Egypta a na cestu pouští, na které vás Hospodin vodil a živil a o vás pečoval jako dobrý otec o své dítky. Milujte Pána Boha ze všeho srdce svého, ze vsí duše své a ze vsí síly své. Zachovávejte věrně přikázání, která vám Hospodin dal na hoře Sinai, a dbejte o to aby i vaše dítky je zachovávaly. Budete-li přikázání Boží zachovávat, povede se vám dobře; nebudete-li jich zachovávat, bude vás Hospodin trestati.« Potom předpověděl Israelským ještě, že z nich přijde Vykupitel: »Proroka jako mne pošle vám Bůh z národu vašeho toho poslouchajte!«

Když domluvil, dal Israelským požehnání, rozloučil se s nimi na vždy a vystoupil na horu Nebo. Israelští pohlíželi smutně za ním. Vzpomínali si, co dobrého jim učinil, co pro ně zkusil a kolikrát se za

ně modlil. Bylo jim velice líto, že proti němu tak často reptali. Když Mojžíš vystoupil na horu, ukázal mu Pán Bůh krásnou zemi Kananejskou. Mojžíš se radoval a děkoval Pánu Bohu, že dává Israelským tak krásnou a úrodnou zemi. Potom tiše zemřel, jako když unavený člověk klidně usne. Israelští oplakávali smrt jeho 30 dní.

O koho měl Mojžíš starost? ... Zač prosil Pána Boha? ... Co řekl Hospodin Mojžíšovi? ... Kdo byl tedy po smrti Mojžíšově vůdcem lidu israelského? ... Koho potom Mojžíš naposled napomínal? ... Nač měli často vzpomínati? ... Jak měli Pána Boha milovati? ... Co měli věrně zachovávat? ... Co jim předpověděl? ... Co jim dal, když domluvil? ... Kam potom vystoupil? ... Co mu tam Pán Bůh ukázal? ... Jak zemřel Mojžíš? ... Jak dlouho oplakávali Israelští jeho smrt? ...

Slyšely jste, že Mojžíš řekl Israelským: Proroka jako mne pošle vám Bůh. Mojžíš nazývá se tedy prorokem. Slovo »prorok« jste snad ještě neslyšely. Dávejte pozor. vysvětlím vám je. Israelským v Egyptě po smrti Joséfově bylo hůř a hůř. Israelští nařikali a volali k Pánu Bohu o pomoc. Pán Bůh smiloval se nad nimi a poslal jim Mojžíše, aby je vyvedl z Egypta. Na hoře Sinai Pán Bůh dal Mojžíšovi dvě kamenné desky s desaterem Božích přikázání, aby je donesl Israelským. Kdykoli Israelští učinili něco zlého, Mojžíš je napomínal a modlil se za ně. Pán Bůh dal mu také moc činiti zázraky a pověděl mu mnohé budoucí věci, zvláště o zaslíbeném Vykupiteli. Tyto budoucí věci Mojžíš oznamoval Israelským. Protože budoucí věci předpovídal neboli prorokoval, nazývá se prorok. Mojžíš byl prvním prorokem, kterého Pán Bůh poslal národu israelskému. Později poslal jich ještě několik. Uslyšíte o nich také. Pamatujte si: Mojžíš byl prvním prorokem národu israelského. Opakuj!

Mojžíš prorokoval Israelským, že Vykupitel přijde z jejich národu. Řekl také, že Vykupitel bude mu podoben: »Proroka jako mne pošle vám Bůh.« A v skutku! Na rozkaz krále Faraona Mojžíš měl býti utopen — co chtěl ukrutný král Herodes udělati Ježíšskovi? Mojžíš byl dcerou královskou zachráněn od

smrti — také Pán Ježíš byl zachráněn. Co rozkázal Pán Bůh sv. Josefu? Mojžíš opustil dvůr královský, aby Israelské vysvobodil — také Syn Boží opustil nebe a přišel na zem, aby lidi z moci ďáblovy vysvobodil. Mojžíš dokázal zázraky, že jest poslán od Boha — Pán Ježíš konal mnohem větší zázraky a dokázal, že jest Syn Boží. Jmenujte mi některé zázraky Pána Ježíše! Mojžíš zvěstoval lidu israelskému vůli Boží — Pán Ježíš učil lidi, co mají dělati a čeho se varovati, aby přišli do nebe. Mojžíš předpověděl Israelským mnohé věci — také Pán Ježíš předpovídal. Řekl na příklad, že ho někdo zradí. Kdo? Že ho někdo třikráte zapře. Kdo? Že vstane třetího dne z mrtvých. Mojžíš vedl Israelské pouští k zemi zaslíbené — Pán Ježíš vede nás do nebe. Pamatujte si: Mojžíš byl předobrazem Pána Ježíše. Opakuj!

Milé děti! Slova, kterými Mojžíš před svou smrtí napomínal Israelské, platí i vám a všem lidem. Všichni máme zachovávat přikázání Boží.

Mojžíš byl muž dobrý a nábožný. Miloval Pána Boha nade všecko a dělal vždy jen to, co mu Pán Bůh nařídil. Proto zemřel tak klidně a spokojeně. Také vy někdy zemřete. Budete-li Pána Boha vždycky poslouchati a všeho zlého se varovati, zemřete také tak spokojeně a klidně jako Mojžíš. Kdybyste však Pána Boha neposlouchaly a zlé věci dělaly, byla by vaše smrt zlá, protože byste se bály Pána Boha, který dobré odměňuje, ale zlé trestá.

Příchod do země zaslíbené.

(Bůh nejvyšší věrný.)

Milé děti! Israelští přišli konečně do zaslíbené země. O jejich příchodu tam budu vám vypravovati.

Po smrti Mojžíšově Hospodin řekl Josuovi: »Přejdi i s lidem israelským Jordán a jdi do země Kananej-

ské! Neboj se ničeho, neboť budu s tebou, jako jsem byl s Mojžíšem.« Josue seřadil Israelské a táhl s nimi k Jordánu. Jordán jest široká a hluboká řeka, v níž voda prudce teče. Israelští nevěděli, jak se dostanou na protější stranu. Ale Pán Bůh jim pomohl jako před čtyřiceti lety, když utíkali před Faraonem. Kněží, kteří nesli archu úmluvy, vkročili do řeky, a hle, voda po pravé straně se zastavila a vystupovala do výše jako hora; po levé straně však odtékla do moře. Kněží s archou úmluvy stáli uprostřed řečiště tak dlouho, až Israelští suchou nohou přešli na protější stranu. Když pak i kněží vystoupili na břeh, voda tekla v Jordánu jako dříve. Israelští poděkovali Pánu Bohu, že jim přechod tak usnadnil, a šli dále až ku městu Jerichu. Tam se zastavili a slavili svátky velikonoční. Manna přestala padat, protože Israelští měli v zemi Kananejské hojnost jiné potraviny.

Co řekl Hospodin Josuovi po smrti Mojžíšově? ... Kam táhl Josue s Israelskými? ... Jaká jest Jordán řeka? ... Kdo usnadnil Israelským přechod přes ni? ... S čím vkročili do řeky kněží? ... Co se stalo s vodou po pravé straně? ... Kam odtékla voda po levé straně? ... Jak dlouho stáli kněží s archou v řečišti? ... Jak tekla voda v Jordánu, když i kněží vystoupili na břeh? ... Až ke kterému městu táhli Israelští? ... Co tam slavili? ... Co přestalo padat? ... Proč? ...

Hospodin slíbil Israelským zemi Kananejskou; ale ta byla obydlena jinými národy, kteří měli veliká a opevněná města. Také Jericho, před kterým Israelští tábořili, bylo pevné, silnými zdmi ohrazené město. Jenom na několika místech byly brány (veliká vrata), kterými mohlo se chodit do města. Ve městě pak bylo mnoho statečných mužů, kteří jich hájili. Když to Israelští spatřili, byli smutni a domnívali se, že města nedobudou. Ale Pán Bůh pomohl jim opět. Řekl totiž Josuovi: »Obejděte město všichni bojovníci jednou za den; tak učiníte po šest dní. Sedmého dne obejděte město sedmkrát. Kněží ať napřed nesou archu úmluvy a troubí v trouby; když pak po sedmé budete obcházet, ať vzkřikne veškeren lid. V tom okamžiku budou se bořit zdi města.« Josue učinil, co mu Pán Bůh rozkázal. Muži v městě posmívali se

Israelským, že takto do města se nedostanou. Když však Israelští sedmého dne po sedmé obcházel město, a kněží zatroubili v trouby a lid vzkřikl — zdi města se sesuly. Hrozný strach zmocnil se obyvatel Jericha. Israelští vnikli se všech stran do města a snadno je opanovali. Potom dobyli znenáhla vši země a Josue rozdělil ji mezi dvanáct pokolení israelských. Co bylo jedno pokolení? Jak víte, potomci Jakobovi vzrostli v Egyptě ve veliký národ a rozdělovali se podle dvanácti synů Jakobových ve dvanáct pokolení.

Jaká města měli obyvatelé země Kananejské? ... Co se domnívali Israelští o Jerichu? ... Kdo jim opět pomohl? ... Co řekl Josuovi? ... Kdo se posmíval Israelským? ... Kolikrát obešli Israelští Jericho sedmého dne? ... Co učinili kněží? ... Co učinil lid? ... Co se stalo se zdmi? ... Kdo vnikl do města? ... Čeho také Israelští dobyli? ... Jak rozdělil Josue zemi Kananejskou? ...

Konečně tedy Israelští byli v zemi zaslíbené, na kterou tolik se těšili. Zavinili ovšem sami, že tak dlouho musili putovati pouští; ale tím větší byla jejich radost, když mohli přebývat na místech, kde žili jejich praotcové: Abraham, Isák a Jakob. Několik let musili bojovati, nežli celé země Kananejské dobyli, ale konečně stali se pány země, kterou jim Pán Bůh slíbil. Na Pána Boha můžeme se spolehnouti. Co slibuje, to také splní. Proto říkáme, že Pán Bůh je nejvyšší a věrný. Jaký jest Pán Bůh? Opakuj!

Milé děti! Pán Bůh slíbil všem lidem, že je vezme po smrti do nebe, budou-li zachovávat jeho přikázání. Zachovávejte tedy všechno, co Pán Bůh poroučí. Nesmíte činit, co se líbí vám, nýbrž co se líbí Pánu Bohu. Israelští musili bojovati, nežli se stali pány země Kananejské. Také vy musíte se přemáhati, kdyby se vám snad zachtělo činit něco zlého. Za to vás nejvyšší věrný Bůh odmění a vezme do nebe.

Vzbuzení soudců.

Milé děti! Dnes uslyšíte o soudcích lidu israelského.

Israelští, kteří se narodili a rostli na poušti, zachovávali věrně přikázání Boží, neboť si pamatovali, jak jim Pán Bůh na poušti i v zemi Kananejské pomáhal. Aby se vyvarovali modlářství, vyhýbali se pohanům, kteří okolo nich měli svá sídla. Josue ještě před smrtí napomínal Israelské, aby zůstali Pánu Bohu věrni. Řekl jim také, že Hospodin všem Israelským zakazuje bráti si pohany za muže nebo za ženy. Když však Josue zemřel, Israelští zapomněli brzo na tento zákaz Boží. Řekl jsem vám již, že jedno shnilé jablko nakazí mnoho zdravých. Tak bylo i s Israelskými. Protože se přátelili s pohany, zapomínali víc a více na Pána Boha a jeho přikázání a konečně klaněli se modlám. Proto rozhněval se na ně Hospodin a trestal je. Hned vám povím, jak. Nedaleko země Kananejské sídlil veliký pohanský národ. Ten vytáhl do boje proti Israelským. Israelští se bránili, ale byli poraženi, protože jim Pán Bůh nepomáhal. Celých sedm let trápil nepřítel Israelské. Bral jim obilí s polí, a co nemohl vzít, spálil a zničil. Israelští nařkali, ale nic jim nepomáhalo. Až když přestali se klaněti modlám a prosili Pána Boha za odpuštění, smiloval se Hospodin nad nimi a poslal jim hodného a udatného muže, který Israelské proti nepříteli vedl a jej porazil. Tak stalo se několikrát. Kdykoli Israelští na Pána Boha zapomněli a modlám se klaněli, bývali za trest od sousedních pohanských národů přemáháni, a vedlo se jim velice zle. Když zase v bídě své prosili Pána Boha o pomoc, poslal jim Hospodin udatné muže, kteří je od nepřítelů vysvobodili. Tito stateční a zbožní mužové nazývali se soudcové.

Jací byli Israelští, kteří se narodili na poušti? ... Co zachovávali? ... Komu se vyhýbali? ... Proč se jim vyhýbali? ... Koho napomínal Josue před svou smrtí? ... Komu měli zůstat věrni? ... Koho neměli si bráti za muže a ženy? ... Zachovávali to Israelští? ... S kým se přátelili? ... Na koho zapomínali? ... Komu se konečně klaněli? ... Jak se jim za to vedlo? ... Koho prosili o pomoc? ... Jaké muže jim Pán Bůh posílal? ... Jak nazývali se tito stateční a zbožní mužové? ... Opakuj! ... Všecky! ...

Milé děti! Israelští jednali nevděčně, protože na Pána Boha tak často zapomínali a modlám se klaněli.

A přece jim Pán Bůh pomohl, jakmile se polepšili a o pomoc prosili. Chybíte-li někdy, polepšete se co nejdříve, a Pán Bůh vám odpustí.

Ruth.

(Pomáhej rodičům v jejich potřebách.)

Milé děti! Důležitá jsou přikázání Boží; ale z nejdůležitějších jest přikázání čtvrté. Jak zní čtvrté přikázání Boží? Slyšely jste již o některých dětkách, které toto přikázání svědomitě zachovávaly. Dnes uslyšíte o Ruth, která nám dala krásný příklad, jak máme pomáhati rodičům v jejich potřebách.

Za doby soudců nastala v zemi Kananejské neúroda, a hlad trápil Israelské. I vystěhovali se mnozí ze země, aby si jinde hledali výživu. Mezi nimi byl muž jménem Elimelech. Odešel se svou manželkou Noemi a dvěma syny do země Moabské. Oba synové se tam oženili. Po nějakém čase Elimelech zemřel a brzo po něm zemřeli i jeho synové. Noemi se rozhodla, že se vrátí do země Kananejské. Vdovy po jejích synech, Orfa a Ruth, ji vyprovázely. Noemi jim řekla: »Vraťte se již! Pán Bůh odmění vás za všechno, co dobrého jste učinily mně i mým synům.« Orfa se vrátila, ale Ruth řekla: »Kamkoli půjdeš, půjdu s tebou a budu se klaněti Pánu Bohu, kterému ty se klaníš. Ve které zemi budeš pochována, tam i já chci zemřít.« Když Noemi viděla, že Ruth má ji tak ráda, vzala ji s sebou do rodného města svého Bětléma.

Co nastalo za doby soudců v zemi Kananejské? ... Co trápilo Israelské? ... Co mnozí učinili? ... Kdo byl mezi nimi? ... Koho vzal s sebou do země Moabské? ... Kam se rozhodla Noemi, že se vrátí? ... Kdo ji vyprovázel? ... Co jim řekla Noemi? ... Která se vrátila? ... Co odpověděla Ruth? ...

Noemi byla již stářím sešlá a nemohla pracovati. Ruth sloužila jí ochotně a starala se o její výživu. Byly právě žně. Ruth šla na pole a prosila žence, by směla sbíratí pozůstalé klasy. Když jí to bylo dovo-

leno, sbírala je pilně po celý den i v největším horku. Pole, na kterém klasy sbírala, patřilo bohatému a hodnému muži, který se jmenoval Booz. Ten přišel se podívat na pole; když spatřil Ruth, tázal se ženců, která je to žena? Ženci odpověděli: »Je to přibuzná staré Noemi. Sbírá zde pilně klasy od rána až do nyníška.« Booz přistoupil k Ruth a řekl jí: »Slyšel jsem, jak jsi hodná a pilná a jak se staráš o Noemi. Pán Bůh ti odplatí tvůj krásný skutek! Budeš-li mít žízeň, napij se z nádob ženců, a až bude čas k jídlu, pojez s nimi.« K služebníkům pak pravil: »Nechte naschvál ležeti více klasů, aby je snáze mohla nasbírat.« — Když ženci posadili se k jídlu, Ruth jedla s nimi. Nesnědla však všeho, co obdržela. Část schovala a přinesla Noemi. Večer vymlátila sebrané klasy a dostala z nich tři měřice (asi 26 litrů) ječmene. I následující dni chodila na pole až do ukončení žní.

Boozovi se líbilo, že Ruth byla tak pilná a o staříčkou Noemi starostlivá. I řekl jí: »Všechn lid ví, že jsi velice hodná a ctnostná žena« — a vzal si ji za manželku. Pán Bůh dal jim syna Obedu. Obed byl otcem Isaie, otce krále Davida, z jehož rodu narodil se Ježíš Kristus, náš Vykupitel. Tak Pán Bůh odměnil a vyznamenal Ruth za její lásku k Noemi.

Kdo se staral o výživu staříčké Noemi? ... Co dělala na poli celý den? ... Jakému muži patřilo to pole? ... Jak se jmenoval? ... Koho spatřil na poli? ... Na co se tázal ženců? ... Co odpověděli? ... Co řekl Booz Ruth? ... Co řekl služebníkům? ... Snědla Ruth všecko, co obdržela? ... Komu schovala a donesla část? ... Co učinila večer s klasy? ... Jak dlouho ještě chodila na pole? ... Kdo si ji vzal potom za manželku? ... Pán Bůh dal jim syna Obedu, ten byl otcem Isaie a Isai byl otcem krále Davida. Kdo se narodil z rodu Davidova? ...

Milé děti! Nezapomeňte nikdy na krásný příklad, který vám Ruth dala. Pracujte také tak pilně jako ona a starejte se o své rodiče. Potřebují-li něčeho, učinite to ochotně. Zvláště až vyrostete, pomáhejte rodičům. Kdyby vaši rodiče onemocněli, pečujte o ně a neďte jim ve stáří trpěti nouze. Co Pán Bůh poručil ve čtvrtém přikázání? Chcete-li, aby se vám dobře vedlo, milujte své rodiče a pomáhejte jim!

Samuel. Neposlušní synové nejvyššího kněze Heli.
(Hříchy proti čtvrtému přikázání Božímu.) Saul prvním králem israelským.

Milé děti! Řekl jsem vám o Ruth, abyste si ji vzali za příklad. Dnes uslyšíte o neposlušných synech Heli. O těch vám musím říci pravý opak. Za to zbožný Samuel stal se soudcem a pomazal Saula za prvního krále israelského.

V době, kdy nejvyšším knězem a spolu i soudcem byl muž jménem Heli, žili nábožní manželé Elkan a Anna. Anna neměla dětí a rmoutila se proto. I šla do svatostánku, prosila Pána Boha, aby se nad ní smiloval a dal jí syna, a slibovala, že ho zbožně vychová. Hospodin vyslyšel její prosbu a daroval jí syna, jemuž dala jméno Samuel. Když Samuelovi byla tři léta, rodiče přivedli jej k Heli, aby posluhoval ve svatostánku. Samuel rostl, byl hodný a poslušný. Proto líbil se Pánu Bohu i lidem.

Heli měl dva syny, kteří byli velmi zlí. Ve svatostánku chovali se neslušně a kradli maso z obětí, které lid Pánu Bohu přinášel. Když Heli o tom zvěděl, napomínal jich, ale synové se nepolepšili. Co jim Heli měl za to učiniti? Měl je potrestati. Ale neučinil tak, ačkoli mu Pán Bůh hrozil přísným trestem.

Z čeho se rmoutila Anna? ... Zač prosila Pána Boha? ... Co slibovala? ... Vyslyšel Hospodin její prosbu? ... Kam přivedli rodiče Samuele, když mu byla tři léta? ... Co tam měl dělati? ... Jaký byl Samuel? ... Komu se líbil? ... Jaké dva syny měl Heli? ... Jak chovali se ve svatostánku? ... Co kradli? ... Kdo jich napomínal? ... Polepšili se? ... Co jim měl Heli za to učiniti? ... Učinil tak? ...

Heli a Samuel spávali v předšní svatostánku. Jedné noci Hospodin zavolal: »Samueli, Samueli!« Samuel se domníval, že Heli jej volá. Šel tedy k němu a tázal se, co chce. Heli však odpověděl: »Nevolal jsem tebe; jdi a spi.« Po chvíli Hospodin zavolal po druhé a Samuel běžel zase k Heli. Ale ten opět odvětil: »Nevolal jsem tebe; jdi a spi.« Tak se stalo i po třetí. Tu Heli poznal, že sám Hospodin

volal Samuele, a řekl: »Jdi a spi. A uslyšíš-li hlas opět, odpověz: Mluv, Hospodine, neboť služebník tvůj slyší!« Když odešel a usnul, slyšel Samuel volající hlas Boží poznovu. I odpověděl uctivě, jak mu Heli nařídil. Hospodin řekl jemu: »Brzo sešlu na Heli trest. Oba synové jeho zemrou jednoho dne. Věděl, že činí zlé skutky, a netrestal jich.« Samuel se velice zarmoutil, neboť miloval Heli jako svého otce. Ráno Heli zavolal jej k sobě a tázal se: »Co ti Hospodin řekl?« Samuel mu všechno vypravoval. Heli se zarmoutil, ale nereptal; uznal, že chybil, protože synů svých netrestal, a řekl: »Pán Bůh jest nejvyšším Pánem; ať učiní, co za dobré uzná.«

Po nějakém čase Filištinští vpadli do země. Israelští vytáhli proti nim do boje, ale vedlo se jim zle. Byli poraženi a zahnáni. I poslali pro archu úmluvy. Domnívali se totiž, že jim pak Hospodin v boji pomůže. Oba synové Heli nesli archu úmluvy. Ale v bitvě Israelští byli zase poraženi, oba synové Heli byli zabiti, a archa úmluvy dostala se do rukou nepřátel. Když Heli uslyšel tuto smutnou zprávu, ulekl se tak, že spadl nazpět se stolice, zlomil si vaz a zemřel.

Kde spávali Heli a Samuel? ... Jak zavolal Hospodin jedné noci? ... Ke komu běžel Samuel? ... Co se domníval? ... Co odpověděl Heli? ... Co poznal Heli, když Samuel slyšel volající hlas po třetí? ... Co řekl Samuelovi, aby odpověděl? ... Co řekl Hospodin Samuelovi? ... Komu to vypravoval Samuel? ... Co uznal Heli? ... Co řekl? ... Kdo vpadl do země? ... Kdo vytáhl proti nim? ... Jak se jim vedlo? ... Pro co poslali, aby jim Hospodin v boji pomáhal? ... Kdo ji nesl? ... Kdo byl zase poražen? ... Kdo byl v boji zabit? ... Co se stalo Heli, když uslyšel smutnou zprávu? ...

Tak Pán Bůh potrestal nezdárné syny i jejich otce! Hleďte, oba synové měli dobrého a zbožného otce, a přece byli zlí. Proč? Protože ho neposlouchali. Spoléhali na jeho velikou lásku a nedbali jeho napomenutí. Slyšely jste, že Pán Bůh ve čtvrtém přikázání poroučí, aby děti rodiče své ctily, milovaly a jich poslouchaly. Činili to synové Heli? Nečinili. Hřešili proti čtvrtému přikázání Božímu. Čím pohrozil Pán Bůh neposlušným dítkám? Že je bude trestati.

Na synech Heli vidíte, že Pán Bůh skutečně a přísně trestá takové děti, které rodičů svých nectí, nemilují a neposlouchají.

Když Heli zemřel, stal se soudcem lidu israelského Samuel. Byl velmi nábožný muž. Napomínal Israelských, aby zachovávali přikázání Boží, a soudil spravedlivě. Israelští ho poslouchali a vedlo se jim dobře. Když zestárnul, ustanovil své dva syny za soudce. Ale ti nebyli tak moudří a spravedliví jako jejich otec. Israelští nebyli s nimi spokojeni a řekli Samuelovi: »Ustanov nám krále, jako mají všickni jiní národové.« Samuelovi nelíbila se tato žádost, neboť chtěl, aby Pán Bůh sám nad Israelskými kraloval. Ale Hospodin mu řekl: »Učiň, čeho od tebe žádají! Ale oznam jim také, že král bude na nich žádati těžké služby.« Samuel tak učinil, ale lid přece chtěl mít krále.

Toho času žil muž jménem Saul. Byl velice krásný, udatný a o hlavu vyšší než všickni Israelští. Jedenkrát přišel k Samuelovi. Když jej Samuel spatřil, řekl Hospodin: »Tento muž bude králem mého lidu!« Samuel vzal nádobku oleje a vylil jej na hlavu Saulovu, políbil ho a řekl: »Hle, Hospodin vyvolil tebe za krále lidu israelského.« Potom svolal Israelské, ukázal jim Saula a pravil: »Tohoto ustanovil Pán Bůh za krále vašeho.« Israelští se radovali a zvolali: »Ať žije náš král!«

S počátku vládl Saul dobře a zachovával věrně Boží přikázání. Za to mu Pán Bůh pomáhal, když bojoval proti pohanským národům. V krátké době přemohl všechny. A tu se Saul změnil: stal se pyšným a neposlouchal Pána Boha. Myslí si, že přemůže každého nepřítele i bez pomoci Boží. I rozhněval se Hospodin na Saula a poslal k němu Samuela, aby mu oznámil, že nebude již dlouho králem israelským, nyní brž jiný, který by Hospodina lépe poslouchal.

Kdo se stal soudcem po smrti Heli? ... Jak trestal i soudil Samuel? ... K čemu napomínal Israelských? ... Koho ustanovil za soudce, když zestárnul? ... Byli s nimi Israelští spokojeni? ... Co řekli Samuelovi? ... Komu se nelíbila tato žádost? ... Co mu řekl Hospodin? ... Co řekl Hospodin Samu-

elovi o Saulovi? ... Co učinil Samuel? ... Kdo tedy byl prvním králem israelským? ... Opakuj! ... Jak zvolal lid, když uzřel Saula? ... Jaký byl Saul s počátku? ... Proti komu pomáhal mu za to Hospodin? ... Jakým se stal Saul později? ... Kdo se rozhněval na něho? ... Koho poslal k němu? ... Co mu měl oznámiti Samuel? ...

Milé dítky! Viděly jste již na andělich, kam vede pýcha. Pro pýchu Pán Bůh zavrhl i Saula. Pyšněte se také rády? Nečinite toho! Čím byste se chtěly pyšnit? Všecko, co máte, máte od Pána Boha.

David na krále pomazán. Davidův boj s Goliášem.

(Trest za rouhání.)

Saul nenávidí Davida, tento mu odpouští. Saul zahyne v boji.

Milé dítky! Hospodin zavrhl Saula pro jeho pýchu a vyvolil Davida za krále. David byl ještě mladý, ale udatný. Udatnost svou dokázal v boji s obrem Goliášem. Proto Saul nenáviděl Davida a chtěl jej zabiti. O tom dnes uslyšíte.

Samuel miloval krále Saula; proto plakal, že Hospodin jej zavrhl. I řekl jemu Hospodin: »Jak dlouho ještě budeš plakati pro Saula? Vezmi nádobku s olejem a jdi do Betléma k Isaiovi, neboť jednoho z jeho synů vyvolil jsem za krále israelského.« Samuel šel tedy do Betléma a řekl Isaiovi, aby mu předvedl své syny. Nejprve přišel syn nejstarší, muž krásný a silný. Samuel si pomyslíl: »Tohoto jistě Hospodin vyvolil za krále.« Ale Hospodin mu řekl: »Nehleď na jeho postavu! Nevyvolil jsem ho za krále. Nesoudím jako lidé podle zevnějšku, nýbrž hledím na srdce.« Potom Isai přivedl jiných svých šest synů, ale Samuel řekl: »Žádného z nich nevyvolil Hospodin. Jsou to již všichni tvoji synové?« Isai odpověděl: »Zbývá ještě syn nejmladší, David. Ten pase ovce.« »Pošli pro něho,« řekl Samuel. — Když David přišel, Hospodin řekl Samuelovi: »Vstaň a pomaz olejem hlavu jeho, neboť tohoto vyvolil jsem za krále israelského.«

Samuel učinil, co mu Pán Bůh nařídil. David nestal se ovšem králem hned, nýbrž až po smrti Saulově.

Saul se zlobil, že byl od Hospodina zavržen, a stal se záduchčivým a hrozně zlostným. Zlobil se na Pána Boha, na sebe a na všechny lidi. Služebníci se ho báli a přemýšleli, jak by ho rozveselili. I poslali pro Davida, o němž věděli, že umí krásně zpívati a hráti na harfu. David přišel a hrál i zpíval před králem. Saul zamiloval si Davida a poslouchal rád jeho zpěv a hudbu.

Kam poslal Hospodin Samuele? ... Koho tam měl pomazati za krále? ... Který syn přišel nejprve? ... Jaký byl? ... Co si myslil Samuel? ... Co mu řekl Hospodin? ... Na co hledí Pán Bůh? ... Koho přivedl potom Isai? ... Co řekl o nich Samuel? ... Který syn ještě zbýval? ... Co řekl Hospodin Samuelovi, když David přišel? ... Koho tedy vyvolil Hospodin za krále po Saulovi? ... Kdo se zlobil? ... Jakým se stal? ... O čem přemýšleli jeho služebníci? ... Pro koho poslali? ... Co o něm věděli? ... Koho si zamiloval Saul? ... Co rád poslouchal? ...

Milé dítky! Na Saulovi vidíte, jak nešťasten jest i nejmocnější a nejbohatší člověk, jestliže Pána Boha urazil a jeho lásku ztratil. Chovejte se tedy vždycky tak, abyste se Pánu Bohu líbily! David byl jen pastýřem, ale protože byl hodný, vyvolil ho Pán Bůh za krále. Budete-li jako David Pána Boha milovati a poslouchati, vyvolí vás za své dítky a dá vám své království v nebesích.

V oné době Filištinští vpadli opět do země. Saul sebral vojsko a táhl proti nim. David se vrátil k otci. Mezi Filištinými byl obr, muž náramně veliký a silný; jmenoval se Goliáš. Na hlavě měl měděnou přilbu, jakou vidáváte u hasičů. Na těle měl šat ze železných a měděných plátů. Takový železný šat jmenoval se pancíř. I na nohách měl měděné pláty. V levé ruce držel železný štít, který byl vypouklý a skoro tak veliký jako tato tabule. Štítem chránili se vojáci proti střelám a ranám mečem. V pravé ruce držel kopí náramně dlouhé a pobité železem. Po boku houpal se mu meč tak těžký, že byste jej sotva pozdvihly. Goliáš přicházel každého dne proti Israelským a volal: »Vybeďte ze sebe muže, který by se mnou bo-

joval. Porazí-li mne, budete pány nad Filištinskými; přemohu-li ho já, budete vy našimi služebníky.« Ale nikdo z Israelských neodvážil se s ním bojovati. Goliáš se jim proto posmíval a chodil čtyřicet dní proti Israelským a vyzýval je k boji.

Mezi Saulovými vojáky byli také tři bratři Davidovi. I poslal otec Davida, by jim donesl potravu a zvěděl, jak se jim daří. Když David přišel k Israelským, uslyšel Goliáše, jak se jim opět posmíval. I rozhněval se velice. A když viděl, že nikdo z Israelských nemá odvahy dáti se do boje s Goliášem, šel sám ke králi Saulovi a řekl: »Půjdu a budu bojovati proti němu!« Ale Saul odpověděl: »Nemůžeš bojovati proti němu, neboť jsi ještě příliš mladý a slabý. Goliáš jest silný a od mládí v boji vycvičený.« David však řekl: »Když jsem pásl stáda svého otce, přišel několikrát lev nebo medvěd a kradl ovce; ale nebál jsem se jich, běžel jsem za nimi, vytrhl jsem jim ovce z tlamy, a když se na mne sáпали, zabil jsem je. Pán Bůh, který mne zachránil před lvem i medvědem, zachrání mne i před Goliášem.« Saul dal mu tedy svůj pancíř, přílbu i meč; ale David nemohl v oděni tom ani choditi. I svlékl zase pancíř a vzal jen hůl a prak, vložil do mošny pět hladkých kamenů z potoka a šel proti Goliášovi. Když jej Goliáš spatřil, posmíval se mu a řekl: »Jsem snad pes, že jdeš proti mně s hůlí? Jen pojď blíž, roztrhám tě a dám tělo tvé ptákům a zvířatům.« David však se nelekl a odpověděl: »Ty přicházíš proti mně s mečem, kopím a štítem a spoléháš na svoji sílu; já však doufám v Pána Boha, kterého jsi urazil, protože jsi se posmíval Israelským, jakoby jim Hospodin nemohl pomoci.« Goliáš se rozhněval a hnal se proti Davidovi. David vyňal rychle z mošny jeden kámen, položil jej do praku a otočil jím — kámen vyletěl a udeřil Goliáše tak prudce do čela, že padl na zem. David k němu přiběhl, vytáhl jeho meč z pochvy a uťal mu hlavu. Když Filištinští viděli, že Goliáš padl, dali se na útěk. Israelští hnali se za nimi a mnoho jich pobili. Pamatujte si: David zabil obra Goliáše.

Kdo vpadl opět do země?... Kdo táhl proti nim?... Který obr byl mezi Filištinými?... Jaký to byl muž?... Co měl na hlavě?... Co na těle?... Co držel v levé ruce?... Co v pravé?... Co činil každého dne?... Kam poslal otec Davida?... Ke komu šel David, když uslyšel posměch Goliášův?... Co mu řekl?... Co odpověděl Saul?... Co vypravoval David?... Na koho spoléhal, že mu pomůže?... Co si vzal do boje?... Kdo se mu posmíval?... Co řekl?... Co mu David odpověděl?... Kdo se hnal proti němu?... Co učinil David?... Kam udeřil kámen Goliáše?... Co potom učinil David?...

Milé dítky! Když jsem vám vypravoval, jak mladický David šel do boje s obrem Goliášem, viděl jsem na vás, že jste měly o něj strach. Ale Pán Bůh neopustil Davida, protože David v něho doufal. Goliáš spoléhal jenom na svou sílu a obratnost. A když viděl, že nikdo z Israelských se neodvažuje s ním bojovati, posmíval se jim a říkal: »Já jsem pohan a nebojím se vás; vy věříte v Boha, říkáte, že je všemohoucí, a přece se mne bojíte. Proč vám nepomůže váš Bůh proti mně?« Tak mluvil a rouhal se Pánu Bohu. Za to stihl jej trest. Slabého mládenceka Pán Bůh poslal proti němu, aby ho zabil. Důvěřujte jako David Pánu Bohu a začínejte i skončujte všechno s pomocí Boží!

Když Saul s vojskem se vracel domů, lid vyšel mu ze všech měst vstříc, radoval se z vítězství a volal: »Saul porazil tisíc, ale David deset tisíc!« Tím chtěli říci, že Saul jest udatný, ale David ještě udatnější. Saul z a viděl Davidovi té chvály a od toho dne laskavě naň nepohlédl. Stal se zase tak zlostným a zádumčivým jako dříve. David vzal harfu, aby krále obveselil; ale Saul mrštil [po něm kopím: chtěl jej zabiti. David se uhnul a kopí zarazilo se hluboko do stěny. Po nějakém čase Saul učinil Davida velitelem nad tisícem vojáků a slíbil mu svoji dceru za manželku, pobije-li sto Filištinských. Myslíte, že Saul chtěl takovým způsobem vyznamenatí Davida? Ó nikoli! Chtěl, aby v boji zahynul. Ale David pobil dvě stě Filištinských, a lid miloval ho ještě více. Saul ze závidosti poručil s užebníkům i svému synu Jonathanovi, by Davida zabili. Ale Jonathan miloval Davida jako

bratra. I řekl Saulovi: »Otče můj, nehřeš proti Davidovi! Dal život svůj v nebezpečení a zabil Goliáše. To prospělo tobě i lidu. Proč bys jej tedy nevinného pronásledoval?« Saul uznal svoji chybu a slíbil, že neučiní Davidovi nic zlého. Ale když David v nové válce opět se vyznamenal, Saul si umínil, že ho usmrtí. David utekl s několika přáteli do hor. Saul pronásledoval jej s vojskem i tam. Ale trest Boží byl by ho málem stihl. David totiž vplížil se v noci do jeho tábora. Přítel Abisai jej provázel. Saul spal ve svém stanu a také všichni jeho vojáci spali. Abisai chtěl Saula zabít. David však chytil ho za ruku a řekl: »Nezabíjej ho! Byl by to veliký hřích, kdybys zabil Saula, kterého Pán Bůh pomazal dá za krále. Vezmi kopí, které leží u jeho hlavy, a číš na vodu a odejdeme!« Potom odešli zase tak tiše, že nikdo jich nezpovozoval. David vystoupil na protější horu a volal na Saulovy vojáky: »Proč jste nehlídali lépe svého krále? Byli jsme v jeho stanu. Podívejte se, kde jest královo kopí a jeho číše!« Saul se probudil a poznal hlas Davidův. Když pak se přesvědčil, jak šlechetně David jednal, že ho nezabil, ačkoli jej zabít mohl, litoval všeho, co zlého mu učinil. David s radostí Saulovi odpustil a smířil se s ním.

Za nedlouho povstal opět boj mezi Israelskými a Filištínskými. Saul šel nerad do boje, neboť věděl, že mu Hospodin nebude pomáhati. Když došlo k bitvě, Israelští byli poraženi. Saul byl těžce zraněn. Z obavy, aby neupadl do rukou Filištínských, učinil něco velice hrozného: opřel meč o zem ostrým koncem proti sobě, nalehl na něj a probodl se.

Jak volal lid, když Saul vracel se domů s vojskem?... Kdo záviděl Davidovi té chvály?... Cím mrštil po Davidovi?... Když učinil Saul Davida velitelem nad tisícem vojáků, co mu slíboval?... Kolik Filištínských měl David pobít?... Kolik jich pobil?... Tu Saulova nenávisť byla ještě větší. Co poručil služebníkům a svému synu?... Kam utekl David před Saulem?... Kdo jej i tam pronásledoval?... Co mohl David v horách Saulovi udělati?... Učinil to?... Co z toho Saul poznal?... Čeho litoval?... Co povstalo opět mezi Israelskými a Filištínskými?... Proč šel Saul nerad do boje?... Co učinil, aby neupadl do rukou Filištínských?...

Milé dívky! Na Saulovi opět vidíte, jak ošklivá a hříšná jest závist. Závistivý člověk jest nespokojen a nešťasten, i když se mu dobře vede. Závist svádí také k jiným hříchům. Saul chtěl ze závisti zabít Davida a konečně zabil sebe. Které přikázání Boží zapovídá zabít sebe nebo jiného? David jednal šlechetně. Nemstil se a nezabil Saula, ačkoli jej mohl zabít. Odpustil mu rád a plakal pro něj, když v boji zemřel.

Nábožný král David. Jeho péče o služby Boží.

(Žalmy. David předobrazem Pána Ježíše.)

Milé dívky! I dnes uslyšíte o Davidovi a jeho péči o služby Boží.

Po smrti Saulově stal se David králem. Bylo mu tehdy 30 let. David byl i jako král velice zbožný. Zachovával svědomitě přikázání Boží a přičiňoval se, aby také Israelští je zachovávali. Proto mu Hospodin pomáhal proti Filištínským a všem ostatním nepřátelům. V krátké době přemohl je všechny. Dobil také pevného hradu Sionu a vyvolil si jej za své sídlo. Okolo hradu vystavěl krásné město Jerusaleml, které se stalo od té doby hlavním městem říše. Hospodin miloval Davida pro jeho zbožnost, lid pak jej miloval pro jeho laskavost. Každý směl k němu přijít a oznámit mu svou žádost. David se staral o všechny jako dobrý otec o své dívky. Zvláště pečoval o služby Boží. Chtěl mít archu úmluvy blízko sebe, aby se mohl před ní každého dne modlit. Věděl sice, že Pán Bůh jest všude; ale protože Hospodin přebýval nad archou v oblakovém sloupu viditelným způsobem, měl býti před archou zvláštním způsobem uctíván. Proto David vystavěl v Jerusaleml překrásný stánek a dal tam přenést archu úmluvy. Kněží ji nesli, hudebníci hráli na různé nástroje, David šel před archou, zpíval nábožné písně a hrál na harfu. Když archa byla donesena do stánku, David ihned obětoval Hospodinu. Kněze rozdělil ve 24 třídy, aby se střídali ve službě při svatostánku. Ustanovil také mnoho zpěváků, aby

ve dny sváteční při službách Božích zpívali posvátné písně. Tyto posvátné písně nazývají se žalmy. David sám složil mnoho takových žalmů ke cti a chvále Boží. Žalmy Davídovy zpívají se v kostelích dosud. Kdo žalmy zpívá nebo se modlí, ctí a chválí Pána Boha. Hospodinu líbila se Davidova zbožnost a péče o služby Boží, i slíbil mu, že z jeho rodu vyjde Vykupitel.

Kdo se stal po smrti Saulově králem? ... Jaký byl David i jako král? ... Proti komu pomáhal mu Pán Bůh? ... Které město vystavěl okolo svého hradu Sionu? ... Jak staral se David o všechny Israelské? ... O co pečoval David zvláště? ... Co vystavěl v Jerusalemě? ... Co tam dal slavně přenést? ... Co zpívalo mnoho zpěváků při službách Božích? ... Jak se nazývají tyto posvátné písně? ... Kdo složil mnoho žalmů? ... Komu se líbila Davidova zbožnost a péče o služby Boží? ... Co slíbil Hospodin Davidovi? ...

To byla zajisté veliká odměna. Ale Hospodin odměnil Davida ještě více za jeho zbožnost a péči o služby Boží. Učinil jej totiž předobrazem svého Syna, Ježíše Krista. David narodil se v Betlémě. Kde se narodil Pán Ježíš? David žil v mládí u otce jako pastýř, a nikdo o něm nevěděl, že bude králem. Také Pán Ježíš žil v mládí jako jiné děti, a lidé nevěděli o něm, že jest Syn Boží. David přemohl obra Goliáše. Pán Ježíš přemohl svou smrtí na kříži ďabla a vysvobodil lidi z jeho moci. David byl Saulem nenáviděn a pronásledován, ačkoli mu jenom dobře činil. Pán Ježíš prokazoval nesmírně mnoho dobrodiní a přece byl nenáviděn a pronásledován. Kdo nenáviděl a pronásledoval Pána Ježíše? David odpustil Saulovi. Také Pán Ježíš odpustil svým nepřátelům a modlil se za ně. Kde? Kterými slovy? David stal se králem lidu israelského a panoval slavně. Pán Ježíš jest králem všech lidí, »sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího; odtud přijde soudit živých i mrtvých«. Pamatujte si: David byl předobrazem Pána Ježíše. Opakuj! Všickni!

Tak velice Pán Bůh vyznamenal Davida za jeho zbožnost. Milé děti! Modlíte se rády a zbožně? Máte zalíbení ve službách Božích? Chovejte se v kostele a

na procesí uctivě jako David, modlete se nebo zpívejte nábožné písně ke cti a chvále Boží. Jako všechno, tak i váš hlas jest darem Božím; proto nikdy nezpívejte neslušných písní!

Absolonova vzpoura a pokuta.

Ačkoli David od mládí byl velice zbožný a hodný, dopustil se přece ječnou těžkého hříchu. Pán Bůh poslal k němu proroka Nathana, aby jej pokáral. David uznal, že chybil, a litoval svého hříchu velice. I řekl mu Nathan: »Protože lituješ svého hříchu, odpouští tobě Hospodin a nezavrhe tě do pekla; ale za trest země ti jeden syn a druhý způsobí ti veliký zármutek.« O tomto druhém synu budu vám vypravovati.

Jmenoval se Absolon. Tělem byl krásný; ale duše jeho nelíbila se Pánu Bohu, protože byl velice pyšný. Chtěl býti králem a nemohl se dočkati, až otec zemře. I vymyslíl si něco velice hříšného, aby Israelské na otce pohněval a sobě získal. Jak víte, směl každý k Davidovi přijiti a oznámiti mu svou žádost nebo stížnost. A tu Absolon postavil se každého dne u brány královského paláce, kde se lid shromažďoval, tvářel se na oko ke každému velice přívětivě a vypyťoval se po jeho přání. Když mu vypravovali, čeho si přeje, říkával každému: »Máš pravdu! Kdybych byl králem, vyplnil bych tvé přání.« Když někdo k němu přistoupil, aby jej pozdravil, Absolon jej objal a políbil. Takovým ošemetným způsobem získal si lásku lidu, a mnozí si přáli, aby se stal králem.

Čeho se dopustil David? ... Co mu oznámil prorok Nathan? ... Jaký byl Absolon tělem? ... Ale proč jeho duše nelíbila se Pánu Bohu? ... Čím chtěl býti? ... Čeho nemohl se dočkati? ... Co činil, aby si získal lásku lidu? ... Kdo se tam shromažďoval? ... Jak tvářil se Absolon na oko ke každému? ... Po čem se jich vypyťoval? ... Co říkal každému? ... Co dělal těm, kteří jej pozdravili? ... Čeho si mnozí přáli? ...

Když nezdárný Absolon se domníval, že si naklonil všecken lid, odešel od otce a dal svými posly

vžude provolávati: »Absolon stal se králem!« — Lidé uvěřili poslušm a mnoho jich přišlo k němu, aby bojovali proti Davidovi. Když to David uslyšel, dal se na útěk do hor. Absolon vešel se svým vojskem do Jerusaléma a zmocnil se královského paláce. Potom jal se svého otce pronásledovati. David seřadil vojsko své do boje. Sám nešel do bitvy, ale svému lidu přikázal, aby Absolona nezabili. Tak velice miloval svého syna! Pán Bůh však, který ve čtvrtém přikázání poručil, aby děti rodiče své ctily, milovaly a jich poslouchaly, nezdárného Absolona potrestal. Když u velikého lesa došlo k bitvě, vojsko Absolonovo bylo poraženo a dalo se na útěk. Také Absolon prchal na koni lesem. Jel tak prudce, že dlouhé vlasy jeho vlály. Když přijel pod hustý dub, kůň proběhl pod větvemi, ale Absolon uvázl svými vlasy na nízké větvi. Vojáci Davidovi jej dohonili a probodli kopím.

David nevěděl ještě, jak boj dopadl. Rychlý posel přiběhl k němu a oznamoval radostnou zprávu, že vojsko jeho zvítězilo. David tázal se ihned: »Zůstal syn můj Absolon na živu?« Posel odpověděl: »Jako jemu, staň se všem nepřítelům krále mého!« Z těchto slov David poznal, že Absolon byl zabit. I zarmoutil se velice a plakal dlouho pro svého syna. Zapomněl na všechno, co mu Absolon učinil zlého, a volal bolestně: »Synu můj, Absolone! Kéž bych byl já místo tebe zemřel! Absolone, synu můj!«

Co dal všude Absolon provolávati?... Kam utekl David?... Kdo ho pronásledoval i tam?... Co přikázal David svému lidu před bitvou?... Které vojsko bylo poraženo?... Kdo také prchal?... Kde uvázl?... Co mu učinili vojáci Davidovi?... Jak nařikal David pro svého syna?...

Milé děti! Na Davidovi vidíte opět, jak rodiče děti své milují. Nemají děti lásku jejich láskou opláceti? Víte, že vás mám rád a že vám přeji všeho dobrého. Ale právě proto vám pravím: Čtěte a milujte své rodiče a poslouchajte jich! Běda dětkám, které neplní čtvrtého přikázání a na ně zapomínají. Kdyby se vám někdy zachtělo vzdorovati rodičům, vzpomeňte si na trest nezdárného Absolona.

Šalomounova modlitba a moudrost.

(Modli se k Duchu sv. za dar osvětlení mysli!)

Milé děti! Dnes vám budu vypravovati o králi Šalomounovi a jeho veliké moudrosti.

Když bylo Davidovi sedmdesát let, zemřel klidně a zbožně. Po jeho smrti stal se králem jeho syn Šalomoun. Byl také tak nábožný jako David, miloval Pána Boha a zachovával jeho přikázání. Obával se však, že nedovede dobře vládnouti, protože byl mladý a nezkušený; bylo mu totiž teprve 18 let. I prosil Pána Boha o pomoc. Hospodinu se líbilo, že Šalomoun spoléhá více na pomoc Boží než na sebe. Proto mu řekl: »Žádej ode mne co chceš, já ti to dám!« — Milé děti! Kdyby vám Pán Bůh řekl, že vám dá, cokoli byste chtěli, o co byste asi prosili? Snad o pevné zdraví a dlouhý život? To by bylo něco dobrého. Ale Šalomoun prosil o něco lepšího. Snad aby byl velmi bohatý? Také bohatství jest něco dobrého. Bohatý člověk má se dobře a může pomáhati chudým. Ale Šalomoun žádal o dar ještě lepší. Snad aby mu Pán Bůh pomohl porazit všechny nepřátele? Ani to ne. »Hospodine!« — řekl uctivě — »učinil jsi mne králem lidu israelského. Já pak jsem ještě mladý a nezkušený. Prosim tě, dej mi moudrost, abych dobře kraloval, spravedlivě soudil a rozeznával dobré od zlého.« Pánu Bohu líbila se modlitba Šalomounova. I řekl jemu: »Protože jsi neprosil o dlouhý život, ani o bohatství, ani o vítězství nad nepřitelem, nýbrž o moudrost, učiním tě tak moudrým, že nebyl a nebude nikdo z lidí tak moudrý jako ty. K tomu přidám ti ještě ty dary, o které jsi neprosil, totiž bohatství a slávu. A budeš-li zachovávat přikázání má jako otec tvůj, dám ti i dlouhý život.«

Kdo se stal králem po Davidovi?... Kolik mu bylo let?... O co prosil Šalomoun Pána Boha?... Komu se líbila jeho modlitba?... Co mu slíbil?... Které dary slíbil mu přidati?...

Co Pán Bůh slíbil, to také splnil. Šalomoun stal se nejmocnějším a nejbohatším ze všech tehdejších

králů. Byl však i nejmoudřejším ze všech lidí na světě. Ukáží vám na příkladu, jakou moudrostí jej Pán Bůh obdaroval.

Jednoho dne přišly dvě ženy k Šalomounovi, aby je rozsoudil. Jedna z nich pravila: »Já a tato žena bydlily jsme v témž domě; každá z nás měla dítka. Syaáček této ženy zemřel, neboť zalehla jej ve spaní. I vstala v noci, vzala mého synáčka a položila mrtvé dítka na jeho místo. Když jsem ráno vstala, domnívala jsem se, že synáček můj zemřel; ale když jsem za jasného dne na dítka lépe pohleděla, poznala jsem, že to není dítka mé.« Druhá žena odpověděla: »Není tomu tak, jak pravíš; tvůj synáček zemřel, můj jest živ.« První žena zase řekla: »Lžeš, neboť syn můj jest živ a tvůj zemřel.« Tak hádaly se před králem. Poznaly byste, která z nich mluvila pravdu a která lhala? Sotva. Ale Šalomoun poznal to hned. »Přineste meč!« řekl. Když služebníci meč přinesli, rozkázal: »Rozřízněte živé dítě a dejte každé ženě polovici!« I zvolala jedna z žen plna úzkosti: »Prostím, pane, nedej dítka zabiti; raději je dej této ženě!« Druhá však pravila: »Ať není mé, ani tvé! Buď rozděleno!«

Milé dítky! Která žena milovala živé dítka více: ta, která prosila, aby nebylo zabito, nebo ta, která řekla, aby bylo rozděleno? — Vidíte, samy poznáváte, že ta žena, která za dítka prosila, dítka milovala; proto byla jeho matkou, neboť každá matka miluje své dítka. Šalomoun to dobře věděl. Když poručil, aby živé dítka bylo rozděleno, nemyslíl to do opravdy; chtěl jenom obě ženy zkoušet. A když poznal, která z nich dítka miluje, řekl: »Dejte dítka této ženě, neboť jest jeho matkou!« — Tak moudře a spravedlivě Šalomoun soudil. Israelští chválili jej za to a děkovali Pánu Bohu, že jim dal tak moudrého a spravedlivého krále.

Kdo přišel k Šalomounovi? ... Co pravila jedna z nich? ... Co odpověděla druhá? ... Co zase řekla první? ... Co dal přinešti Šalomoun? ... Co poručil? ... Jak zvolala jedna žena plna úzkosti? ... Co řekla druhá? ... Co z toho Šalomoun poznal? ... Co řekl? ...

Milé dítky! Měl Šalomoun tak velikou moudrost ze sebe? Nikoli. Pán Bůh mu ji dal, protože o ni prosil. O svatých apoštolích jste slyšely, že nerozuměli všemu, čemu Pán Ježíš učil. Když však Duch svatý na ně sestoupil, osvětlil jejich rozum, tak že rozuměli docela dobře učení Pána Ježíše. Před sesláním Ducha svatého byli apoštolé v Jerusalemě a modlili se tam celých deset dní. Pán Bůh vyslyší rád prosby lidí, prosí-li o něco dobrého, jako to činili svatí apoštolé i Šalomoun. Řiďte se vždycky jejich příkladem. Můžete a máte Pána Boha prositi o všechno dobré. Co by vám však prospělo, kdybyste dlouho žily a mnoho peněz měly, ale Pánu Bohu se nelíbily? Proto prostě Pána Boha nejvíce o dary Ducha svatého. Duch sv. učí lidi, jak mají žít, co mají činiti a čeho se mají varovati, aby se Pánu Bohu líbili a do nebe se dostali. A kdo Pána Boha prosí o moudrost a jiné dary Ducha svatého, tomu Pán Bůh přidá i život věčný v nebi.

Stavění a posvěcení chrámu.

(Chrám křesťanské jsou svaté.)

Milé dítky! Ještě něco krásného musím vám říci o Šalomounovi. Aby ukázal, jak Pána Boha miluje, umínal si, že vystaví krásný dům čili chrám Hospodinu v. S tímto zbožným úmyslem dlouho negotálel. Poslyšte!

Ve čtvrtém roce svého panování Šalomoun počal stavěti. Veliké množství rozmanitých dělnků a řemeslníků pracovalo na stavbě té celých sedm let. Chrám byl vystavěn jako onen stánek, který Mojžíš postavil na poušti. Ale byl mnohem větší a krásnější. Chrám Šalomounem vystavěný byl 36 metrů dlouhý, 12 metrů široký a 18 metrů vysoký. Stěny a strop byly obloženy zlatem a krásnými řezbami, které představovaly anděly, stromy a květiny. I podlaha byla pobita zlatým plechem. Když slunce svítilo, střecha chrámu se třpytila, jakoby byla jen ze zlata a drahých kamenů. Kolem chrámu byla dvě nádvoří čili předstěny. Vnitřní

nádvoří bylo pro kněze, vnější pro lid. V nádvoří vnějším byla podloubí na sloupech; v nádvoří vnitřním stál veliký měděný oltář a vedle něho umyvadlo. Všecko ostatní nářadí bylo z ryzího zlata.

Kdy počal Šalomoun stavěti chrám? ... Kolik let pracovalo veliké množství lidu na jeho stavbě? ... Jako který stánek byl chrám vystavěn? ... Čím byly obloženy jeho stěny a strop? ... Čím byla pobita podlaha? ... Jak třeptala se střecha? ... Kolik nádvoří bylo kolem chrámu? ... Pro koho bylo vnější nádvoří? ... Pro koho bylo nádvoří vnitřní? ... Co bylo ve vnějším nádvoří? ... Co bylo ve vnitřním nádvoří? ... Z čeho bylo všecko ostatní nářadí? ...

Když chrám byl dokončen, Šalomoun shromáždil všechny znamenitější Israelské do Jerusaléma k posvěcení jeho. Sešlo se jich tisíc a tisíce. Kněží nesli archu, Šalomoun a lid kráčeli před archou a zpívali nábožné písně, levité hráli na různé nástroje. V chrámě dal Šalomoun obětovati mnoho beránek a jiných zvířat. Když archa úmluvy byla postavena do vešvatyně, Hospodin snesl se zase v oblaku na ni mezi křídla andělů a naplnil celý chrám velebností. Šalomoun poklekl, sepal ruce a prosil Pána Boha, aby vyslyšel ty, kteří se budou ve chrámě k němu modlití. Pánu Bohu líbila se jeho modlitba. Aby ukázal Šalomounovi i lidu, že vyslyšel jeho modlitbu, seslal oheň s nebe, který spálil oběti na oltáři. Lid, spatřiv tak veliký zázrak, padl na kolena a klaněl se Hospodinu. Potom rozešli se všichni do svých domovů a vzpomínali dlouho na krásnou slavnost posvěcení chrámu Jerusalémského.

Koho shromáždil Šalomoun do Jerusaléma k posvěcení chrámu? ... Kdo nesl archu? ... Kdo šel před ní? ... Co dělali levité? ... Co dal Šalomoun obětovati v chrámě? ... Kdo snesl se zase v oblaku na archu? ... Zač prosil Šalomoun Pána Boha? ... Komu se líbila jeho modlitba? ... Co seslal s nebe? ... Co spálil oheň? ...

Milé děti! Ačkoli chrám Jerusalémský byl veliký a překrásný, přece každý i ten nejchudší kostelíček křesťanský jest krásnější a bohatší. Proč? Protože tam dnem i noc přebývá Pán Bůh v nejsv. Svátosti Oltářní. Nemáme mítí z toho radost ještě větší, nežli měl lid israelský z chrámu Jerusalémského? Šalomoun

poklekl uctivě před oltářem a modlil se. Čiňte, milé děti, podobně! Poklekněte zbožně, když do kostela přicházíte, i když z něho odcházíte. Pán Ježíš bude pohlížeti na vás se zalíbením jako Hospodin na modlícího se Šalomouna a vyslyší vaše modlitby.

Rozdělení říše.

Milé děti! V posledních náboženských hodinách slyšely jste mnoho krásného a radostného o Israelských a jejich králich. Israelští měli jednu říši, jednoho Boha, a vedlo se jim dobře. Ale nezůstalo tak vždycky. Říše jejich se rozpadla, a mnozí z Israelských upadli v modlářství.

Po smrti Šalomounově počal vládnouti jeho syn Roboam. Nebyl však tak hodný a moudrý jako jeho otec. Neprosil také Pána Boha o moudrost, neboť se domníval, že jest dosti moudrý, aby mohl vládnouti i bez Boží pomoci. K lidu choval se pyšně a vybíral mnoho daní. Ze všech pokolení přišli k němu poslové a pravili: »Již za otce tvého musili jsme mnoho platiti, protože stavěl chrám, který stál mnoho peněz. Nyní, když chrám již jest dokončen, nežádej od nás tolik daní; ulehči nám a budeme ti věrně sloužiti.« Roboam odpověděl: »Odejďte a po třech dnech opět přijďte ke mně. Pak vám řeknu, co učiním.« I tázal se rádců svého otce, co by měl činiti? Tito mu poradili: »Vyplň-li jejich prosbu a promluvíš li k nim laskavě, budou tě mítí rádi a budou tě poslouchat až do smrti.« — Ale pyšnému Roboamovi nelíbila se tato moudrá rada; povolal k sobě lehkomyšlné mladíky, kteří s ním byli vychováni, a tázal se jich, co by měl učiniti. Tito mu řekli: »Takto mluv k lidu: Otec můj žádal na vás mnoho daní, já budu žádati ještě více.« Tato nerozumná rada se Roboamovi líbila. Když po třech dnech poslové zase k němu přišli, řekl jim, co mu poradili mladíci. To pobouřilo a roztrpčilo lid. Deset pokolení nebohých kmenů odpadlo od Roboama a zvolilo si za krále Jeroboama, který byl

dřívě služebníkem Šalomounovým. Toliko dva kmenové, Juda a Benjamin, zůstali Roboamovi věrni. Nyní Roboam poznal, kam jej zavedla vlastní pýcha a lehkomyšlnost mladíků. Litoval, že neposlechl rady starších mužů, ale bylo již pozdě: Říše se rozpadla ve dvě části. Jedna část jmenovala se říší Judskou a hlavní město její bylo Jerusalema; tam panoval Roboam. Část druhá nazývala se říší Israelskou, a hlavní město její bylo Samara. Tam panoval Jeroboam. Králové obou těchto říší válčili často proti sobě.

I po rozdělení říše lid z království Israelského docházel o svátcích do Jerusalema modlit se k Hospodinu. Jeroboam chtěl tomu zabrániti, neboť se bál, že by lid od něho zase odpadl k Roboamovi. I udělal dvě modly, totiž dvě zlatá telata, a řekl lidu: »Nechodte již do Jerusalema! Tito jsou bohové, kteří vás vyvedli z Egypta.« Místo aby lid vedl k Hospodinu, sváděl jej k modlářství. Tak lid se kazil, zapomínal na Pána Boha a dopouštěl se velikých hříchů, zvláště když králové, kteří po Jeroboamovi následovali, byli právě tak zlí jako on. V říši Judské vládli králové hodnější; ale někteří z nich upadli také v modlářství a sváděli lid k mnohým nepravostem.

Kdo počal vládnouti po smrti Šalomounově?... Jak se choval Roboam k lidu?... Čeho žádali poslové ze všech kmenů?... Koho tázal se Roboam nejdříve, co by měl učiniti?... Co mu tito radili?... Koho se tázal potom?... Co mu poradili mladíci?... Co odpověděl Roboam, když poslové zase k němu přišli?... Kolik pokolení odpadlo od Roboama?... Koho si zvolili za krále?... Jenom kolik pokolení zůstalo Roboamovi věrno?... V kolik částí se říše rozpadla?... Jak se jmenovaly?... Které bylo hlavní město říše Judské?... Kdo tam vládl?... Kdo vládl v říši Israelské?... Kam chodil lid z království Israelského i po rozdělení říše?... Kdo chtěl tomu zabrániti?... Čeho se obával?... Co postavil?... Co řekl lidu?... Na koho zapomínal lid?... Čeho se dopouštěl?...

Milé děti! Hledte, kam nemoudrá rada zavedla Roboama! Obcujete rády s lehkomyšlnými kamarády? Chraňte se jich a řiďte se radou rodičů a učitelů, kteří vám jistě dobře poradí. Kdybyste moudrých rad nedbaly, litovaly byste toho později jako Roboam, a e bylo by také již pozdě.

Vzbuzení proroků. Eliáš.

(Moc modlitby.)

Když Israelští upadali do větších a větších hříchů a zapomínali víc a více na Pána Boha a slíbeného Vykupitele, Pán Bůh poslal jim proroky, jako byl Mojžíš. Tito kázali proti nepravostem a připomínali lidu slíbeného Vykupitele. Aby jim lid uvěřil, dal jim Pán Bůh moc činiti zázraky a předpovídati budoucí věci. Takovým prorokem byl Eliáš, o kterém vám budu nyní vypravovati.

Ze všech králů říše Israelské nejhorší byl Achab. Měl za manželku pohanskou ženu jménem Jezabel, která jej svedla k modlářství. Aby se jí zalíbil, postavil modle Bálovi chrám a sváděl k modlářství i lid. Ustanovil také 450 kněží modlářských a dal zabiti mnoho kněží, kteří Pánu Bohu věrně sloužili a proti modlářství kázali. Tu Eliáš, prorok nad jiné horlivý, šel k Achabovi a řekl mu: »Hospodin bude trestati tebe i lid israelský. Nebude přetati, ani rosa padati, dokud neřeknu, aby zase přšelo.« Achab se rozzlobil na Eliáše a chtěl jej zabiti. Ale Pán Bůh řekl Eliášovi, aby utekl do hor, že jej tam bude živiti. Eliáš uposlechl a pil z potoka, který tam tekl. Krkavci pak přinášeli mu chléb a maso ráno i večer.

Trest Boží, který Eliáš Achabovi předpověděl, se vyplnil. Nepršelo, rosa nepadala, země vypráhla, obilí uschlo a veliký hlad nastal v říši Israelské. Také potok, u kterého Eliáš bydlil, vyschl. Ale Pán Bůh Eliáše neopustil. Poručil mu, aby odešel do Sarepty ke zbožné vdově. Ačkoli tato byla velice chudá, přece Eliáše živila. Za to ji Pán Bůh odměnil. Mouky, ani oleje, jichž měla jen maličko, nebylo až do dne, kdy Hospodin seslal zase na zemi déšť. Když jí po čase zemřel syn, Eliáš modlil se k Hospodinu, aby syna vzkřísil. A hle! Hospodin vyslyšel jeho prosbu a syn oživil. Pamatujte si: Pán Bůh poslal Israelským prorokům. Opakuj!

Který král v říši Israelské byl nejhorší?... K čemu jej svedla jeho manželka Jezabel?... Co postavil Achab modle

Bálovi? ... Které kněze dal zabíjeti? ... Co řekl prorok Eliáš Achabovi? ... Co chtěl Achab učiniti Eliášovi? ... Kam utekl Eliáš? ... Jak jej tam Pán Bůh živil? ... Vyplnil se trest Boží? ... Který potok také vyschl? ... Kam poslal Hospodin Eliáše? ... Jak ji Pán Bůh odměnil za to, že Eliáše živila? ...

Když již tři léta a šest měsíců nepršelo, Hospodin řekl Eliášovi: »Jdi k Achabovi, neboť chci seslati na zemi déšť.« Eliáš šel. Sotva jej Achab spatřil, zvolal hněvivě: »Zdali nejsi to ty, který jsi příčinou neštěstí Israelských?« Eliáš mu odpověděl: »Já nejsem příčinou neštěstí Israelských, ale ty a manželka tvá, protože jste opustili Hospodina a klaníte se modlám. Proto vás Hospodin trestá. Doufám však, že se nad vámi zase smiluje. Svolej veškeren lid i kněze Bálovy na horu Karmel.« Achab tak učinil a šel také na horu. Eliáš předstoupil před shromážděný lid a řekl: »Jak dlouho ještě budete se klaněti Hospodinu i modlám? Je-li Hospodin pravý Bůh, klaňte se jemu; pakli Bál, klaňte se Bálovi!« Lid stál zaražen a ne odpověděl mu ani slova. I řekl Eliáš opět k lidu: »Hleďe, jsem zde jediný prorok Hospodinův; kněží Bálových jest zde 450. Ať postaví oltář Bálovi, na oltář ať položí dříví a na dříví zabitého vola. Dříví však nesmí zapáliti, nýbrž ať prosí Bála, aby sám seslal oheň, který by oběť strávil. Já postavím Hospodinu oltář, položím na něj dříví a zabitého vola, ale dříví nezapálím, nýbrž budu prositi Hospodina, aby seslal oheň, který oběť strávil. Bůh, který sešle oheň, aby oběť strávil, jest pravý Bůh.« Veškeren lid odpověděl: »Ano, učinite tak! Návrh tvůj jest velmi dobrý.«

Jak dlouho nepršelo v zemi Israelské? ... Co řekl Hospodin Eliášovi? ... Jak zvolal Achab, když spatřil Eliáše? ... Co odpověděl Eliáš? ... Koho měl Achab svolati na horu Karmel? ... Co tam řekl Eliáš lidu? ... Potom dal Eliáš lidu návrh, jak nejlépe mohl by se přesvědčiti, je-li Bál nebo Hospodin pravý Bůh. Co měli učiniti kněží Bálovi? ... Čeho nesměli zapáliti? ... Koho měli prositi, aby seslal oheň? ... Totéž měl učiniti Eliáš. Koho chtěl prositi, aby seslal oheň? ... Co odpověděl lid Eliášovi? ...

Kněží Bálovi zabili vola a položili jej na dříví, které bylo složeno na oltáři. Potom skákali kolem

oltáře a volali od rána do poledne: »Bále, vyslyš nás!« Ale ohně se nedovolali. Eliáš, aby ukázal lidu, jak pošetilé jest klaněti se modlám, posmíval se jim a řekl: »Křičte více! Bál jest snad na cestách, nebo s někým rozmlouvá, nebo dokonce spí. Křičte více, aby se probudil!« Kněží Bálovi křičeli tedy ještě více a bodali se noži, až krev tekla, ale marně.

K večeru Eliáš řekl lidu: »Pojďte nyní ke mně!« Když lid k němu přistoupil, Eliáš vystavěl z dvanácti kamenů oltář a udělal okolo něho strouhu. Potom položil na oltář dříví a oběť a poručil, aby vše polili vodou. I nalili na oběť a na dříví tolik vody, že stékala s oltáře a naplnila i strouhu. Eliáš přistoupil k oltáři, poklekl a modlil se: »Hospodine, ukaž dnes, že jenom ty jsi pravý Bůh!« V tom okamžiku slétl oheň s nebe a strávil oběť i dříví i kameny, ano i vodu ve strouze. Když okolostojící lid spatřil tak veliký zázrak, padl na zem a volal: »Hospodin jest Bůh! Hospodin jest Bůh!« Eliáš vystoupil na vrchol hory, sklonil se až k zemi a modlil se. Děkoval Pánu Bohu, že jej vyslyšel a prosil o déšť. A hle, nejprve vystoupil malý obláček, ale brzo zachmuřilo se nebe černými mraky, a silný déšť svlažil vypráhlou zemi. V krátké době zazelenalo se všecko, obilí rostlo, lidé i dobytek měli zase hojnost potravy.

Jak volali kněží Bálovi od rána do poledne? ... Jak posmíval se jim Eliáš? ... Co činili kněží Bálovi? ... Vyslyšel je Bál? ... Mohl je vyslyšeti? ... Co řekl Eliáš lidu k večeru? ... Co udělal okolo oltáře? ... Co položil na oltář? ... Co poručil? ... Jak se modlil? ... Co slétlo s nebe? ... Co strávil oheň? ... Jak zvolal lid? ... Kam vystoupil potom Eliáš? ... Co tam dělal? ... Vyslyšel Pán Bůh jeho modlitbu? ...

Milé dítky! Pozorujte, jak veliká jest moc modlitby. Eliáš se modlil, aby syn vdovy oživil — a Pán Bůh vyslyšel jeho prosbu. Modlil se, aby oheň s nebe zapálil jeho oběť — a Pán Bůh vyslyšel jej opět. Modlil se, aby déšť svlažil zemi — a Pán Bůh vyplnil i tuto prosbu. Ano, milé dítky! Pán Bůh vyslyší rád nábožnou modlitbu. Při modlitbě rozmlouváme s Pánem Bohem, který jest nejvyšší dobrotivý a všemohoucí. Když někdo nemůže nám pomoci, Pán Bůh pomoci

může i chce. Proto modlete se tak nábožně jako Eliáš, a Pán Bůh vás jistě vyslyší.

Prorok Eliseus.

(Úcta ke starým a Bohu zasvěceným osobám.)

Po Eliáši byl prorokem Eliseus. Budu vám o něm vypravovati.

Hospodin rozkázal Eliášovi, aby si vyvolil Elisea za svého nástupce. Eliseus byl nábožný a spravedlivý muž. Radoval se, že ho Pán Bůh vyvolil za proroka, chodil s Eliášem a sloužil mu. Když pak Hospodin za prudkého větru vzal Eliáše do nebe, Eliseus činil s pomocí Boží zázraky jako dříve Eliáš. Chodil od místa k místu po celé zemi Israelské a napomínal lid, aby zanechal modlářství a klaněl se Hospodinu.

Jednoho dne šel Eliseus do Bethel, kde lidé klaněli se zlatému teleti. Lidé v Bethel byli zlí a nevedli ani své děti k dobrému. Když Eliseus přiblížil se k městu, přiběhl k němu celý zástup nezbedných hochů. Místo aby starého muže a proroka Božího uctivě pozdravili, posmívali se mu a volali: »Pojď sem, lysý! Poď sem, lysý!« U některých starších lidí vidáváte, že nemají vlasů. Také Eliseus ztratil ve stáří vlasy. Mohl za to? Bylo to něco zlého? Nebylo. Ale nezbední hoši posmívali se mu přece. Když Eliseus je napomínal, aby toho nečinili, že to Pán Bůh ve čtvrtém přikázání zapovídá, volali ještě hlasitěji. Za to stihl je trest. Dva medvědi vyšli z lesa a roztrhali 42 těchto nezbedných hochů.

Kdo byl prorokem po Eliášovi? ... Opakujte! ... Jaký muž byl Eliseus? ... K čemu napomínal lidi? ... Jednoho dne šel do Bethel. Čemu se tam lidé klaněli? ... Kdo přiběhl k Eliseovi? ... Jak se mu posmívali? ... Jak jich napomínal Eliseus? ... Jaký trest stihl nezbedné hochy? ...

Milé děti! Nezbední hoši neměli úcty před starým Eliseem, který mimo to byl i prorokem Božím. Pán Bůh potrestal je za to přísně, aby ukázal, jak

přísně bude trestati ty, kteří před starými a Pánu Bohu zasvěcenými osobami nemají úcty. Řekl jsem vám již na počátku roku, že máte všechny lidi uctivě pozdravovati, tím více tedy lidi staré. Ještě větší úctu máte mít ku kněžím, protože jsou služebníci Boží. Přinášejí za vás a za všechny lidi oběť mše sv., udílejí svaté svátosti a vyučují svatému náboženství. Pán Ježíš řekl apoštolům: »Kdo vás poslouchá, mne poslouchá; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.« Kdo tedy kněžím prokazuje úctu, činí to, co poručil Pán Ježíš.

Neposmívejte se nikomu pro jeho stáří nebo nějakou vadu, na př. když jest někdo ryšavý, chromý nebo hrbatý. Bylo by to nelaskavé, hrubé a nespravedlivé jednání, protože nikdo nemůže za své tělesné vady.

Uzdravení Námána.

(Hřích lakoty a lež.)

Ještě něco poučného vám povím o Eliseovi. Uzdravil totiž Námána a potrestal lakomého Giezi.

Toho času žil v Syrii bohatý a statečný vůdce královského vojska, jménem Námána. Měl velmi zlou nemoc. Na celém těle udělaly se mu boule a vředy, které hrozně bolely a zapáchaly. Nemoc tato jmenovala se malomocenství. Námána povolal k sobě mnoho lékařů, aby ho uzdravili; ale marně. Nemoc byla horší a horší. U Námána sloužila israelská dívka. Ta vypravovala pánu o zázracích Eliseových. Námána vydal se ihned s několika služebníky na cestu k Eliseovi. Eliseus dal mu po svém služebníku vzkázati: »Jdi a umyj se sedmkrát v Jordáně a budeš zdrav!« Námána se zlobil, že Eliseus nepřišel k němu sám, a řekl: »Proč mám se mýti v Jordáně? Nejsou naše řeky v Syrii čistší nežli Jordán?« Mrzel se, že si ho Eliseus pro jeho bohatství více nevážil, a chtěl odejít zase domů. Ale jeho služebníci mu domlouvali: »Otče, kdyby ti byl prorok i něco těžkého uložil, musil bys

to učiniti, abys se uzdravil; čím spíše tedy máš uposlechnouti, když ti uložil tak snadnou věc.« Námán tedy učinil, jak mu služebníci radili, jel k Jordánu, umyl se tam sedmkrát — a byl zdráv. Ó jak se radoval, když viděl, že tělo jeho jest zase čisté a zdravé! Navrátil se ihned k Eliseovi a řekl: »Nyní vím, že jediný Hospodin Israelských jest pravý Bůh!« Pak dával Eliseovi darem mnoho peněz; ale Eliseus nepřijal ničeho, ačkoli Námán velice ho nutil.

Jakou nemoc měl Námán?... Co se mu udělalo na celém těle?... Jak se jmenovala ta nemoc?... O čem vypravovala israelská dívka Námánovi?... Ke komu šel tedy Námán?... Co vzkázal mu Eliseus?... Proč se Námán zlobil?... Co řekl?... Kam chtěl potom odjet?... Jak domlouvali mu služebníci?... Co tedy Námán učinil?... Kam vrátil se ihned?... Co řekl?... Co dával Eliseovi darem?... Přijal to Eliseus?...

Giezi, služebník Eliseův, viděl, jak Námán nabízel Eliseovi mnoho peněz. A protože byl velice lakomý, přemýšlel, jak by se těch peněz zmocnil. Konečně si umínil, že se jich zmocní lži. Když Námán odjížděl, běžel za ním a volal: »Pán můj vzkazuje tobě: Hosté přišli právě ke mně; dej mi pro ně dvoje sváteční roucho a hřivnu stříbra!« (Asi 8000 kor.) Námán nevěděl, že Giezi lže; a protože byl rád, že ho Eliseus uzdravil, dal mu z vděčnosti dvě hřivny a dvoje roucho. Pln radosti běžel Giezi domů a peníze i roucho ukryl. Potom šel zase posluhovat Eliseovi a choval se před ním tak, jakoby byl nikde nebyl. Ale prorok Boží věděl, co Giezi z lakoty učinil. I tázal se: »Odkud přicházíš, Giezi?« Giezi nechtěl se přiznati; proto drze lhal: »Nikde jsem nebyl.« Tato lež pohněvala Elisea velice. »Obelhati mne chceš?« zvolal. »Za to, že jsi lhal, stihne tě trest. Obdržel jsi od Námána stříbro i roucha, ale i malomocenství jeho se tebe přichytl!« V tom okamžiku byl Giezi pln vředů a boulí. Tak potrestal Pán Bůh služebnickovu lakotu a lež.

Jak volal Giezi za Námánem?... Kolik mu dal Námán?... Co učinil Giezi s penězi a rouchem?... Kdo věděl, co Giezi učinil?... Jak se ho tázal?... Co odpověděl Giezi?... Jaký trest jej za to stihl?...

Giezi viděl na svém pánu krásný příklad nezištnosti, a přece toužil jenom po penězích. Byl lakomý jako Jidáš, který za třicet stříbrných zradil Pána Ježíše. Z lakoty dopustil se Giezi dvojnásobnou lži: Nejprve obelhal Námána, potom i svého pána. Ale nespravedlivě nabyté jmění nepřináší štěstí. Malomocenství zkazilo mu všecken život. Co mu bylo tolik peněz platno? Ó kolikrát si přál, aby byl zase chud, ale zdráv!

Milé dívky! Varujte se lakoty! Lakomý člověk touží jenom po penězích a zapomíná na Pána Boha. Co by vám bylo platno, kdybyste měly mnoho peněz, ale nelíbily se Pánu Bohu? Lakota svádí ke lži, zapírání, podvodu atd. Nelžete a nezapírejte, jestliže jste učinily něco zlého, a napravte svou chybu. Kdyby se byl Giezi přiznal, nebyl by býval trestán malomocenstvím.

Jonáš.

(Bůh všudypřítomný, shovívavý a nejvyšší milosrdný. Jonáš předobrazem Pána Ježíše.)

Po smrti Eliseově poslal Pán Bůh jiného proroka, aby Israelské i pohany napomínal ke zbožnému životu. Prorok ten jmenoval se Jonáš.

Obyvatelé města Ninive byli velice hříšní. I rozkázal Hospodin Jonášovi: »Jdi do Ninive a kaž tam lidu, aby svých hříchů litoval a se polepšil!« Ale Jonáš nebyl spokojen s tímto rozkazem Božím. Domníval se totiž, že marně by kázal lidem tak zlým a zkaženým, a že by bylo nejlépe, kdyby Hospodin Ninive zničil jako kdysi Sodomu a Gomorrhú. Aby nemusil jíti do Ninive, šel k moři a vstoupil na loď, která plula do Španělska. Jonáš chtěl tudý utéci, aby se vyhnul rozkazu Božímu. Může někdo utéci před Pánem Bohem? Nemůže. Pán Bůh jest všude, na nebi i na zemi, jest všudypřítomný; není ani jediného místečka, kde by Pán Bůh nebyl. Proto Jonáš utíkal marně, Pán Bůh seslal hroznou bouři, vlny házely lodí sem i tam a pohanští plavci byli plni strachu, že loď se rozbitě. I modlili se k svým bohům o po-

moc. Jenom Jonáš spal uvnitř lodi. Správce lodi jej zbudil a řekl: »Vstaň a modli se k svému Bohu, aby nás zachránil!« Bouře však neustávala. Plavci se domnívali, že na lodi jest nějaký veliký hříšník, pro kterého na ně tak hrozná bouře přišla. I merali los, aby se dověděli, kdo je ten hříšný člověk. Milé děti! Může los vědět, kdo jest hříšný a kdo ne? Nemůže. Plavci jednali tedy nerozumně, neboť los mohl padnouti na docela nevinného člověka. Ale Pán Bůh to zařídil tak, že los padl na Jonáše. Jonáš se přiznal, že chtěl útekem vyhnouti se rozkazu Božimu, a řekl: »Hodte mne do moře, neboť vím, že jen k vůli mně Pán Bůh tuto bouři na vás seslal.« Plavci litovali Jonáše a nechťeli ho do moře hoditi; i veslovali se všech sil, aby Jonáše dovezli k zemi, ale marně. Bouře zuřila ještě více. Vzali tedy Jonáše, hodili jej do moře — a hned bylo po bouři.

O kterém proroku jste právě slyšely?... Kam poslal Pán Bůh Jonáše?... Jací byli obyvatelé města Ninive?... Co měl Jonáš v Ninive dělati?... Co se Jonáš domníval?... Kam šel, aby se vyhnul rozkazu Božimu?... Co seslal Pán Bůh na moře?... Co dělal Jonáš?... Co řekl Jonášovi správce lodi?... Proč metali plavci los?... Na koho padl los?... Co řekl Jonáš plavcům?... Kam chtěli plavci Jonáše dovézti?... Co učinili s Jonášem, když bouře ještě více zuřila?...

V témž okamžiku Pán Bůh poslal velikou rybu, která Jonáše spolkla. Tři dny a tři noci byl Jonáš v břiše ryby, litoval své neposlušnosti a prosil Hospodina, aby mu odpustil. Pán Bůh vyslyšel jeho prosbu. Třetího dne ryba vyvrhla Jonáše na břeh. Když Jonáš byl opět na břehu, poklekl a děkoval Pánu Bohu, že jej zachoval na živu. Hospodin mu poručil po druhé, aby šel do Ninive a kázal tam pokání. Tentokráte Jonáš uposlechl. Šel ihned do Ninive a volal: »Nepolepšíte-li se do čtyřiceti dnů, bude vás Hospodin přísně trestati!« A hle, stalo se, čeho Jonáš neočekával: Obyvatelé města Ninive uvěřili jeho slovu, litovali hříchů a polepšili se. Za to Hospodin se nad nimi smiloval a odpustil jim jejich hříchy.

Co spolкло Jonáše v moři?... Jak dlouho byl Jonáš v břiše ryby?... Čeho litoval?... O co prosil?... Co učinila ryba třetího dne?... Co poručil Hospodin Jonášovi po

druhé?... Jak volal Jonáš v Ninive?... Co učinili obyvatelé Ninive?... Co jim Pán Bůh odpustil?...

Jonáš byl hodný muž, miloval všechny lidi a nepřál jim nic zlého. Ale lidé v Ninive byli tak zlí a zkažení, že se Jonáš o nich domníval: »Nepolepší se, i kdybych k nim šel a jim kázal. Kdyby se chtěli polepšiti, měli k tomu dosti času. Nejlépe by bylo, kdyby je Pán Bůh potrestal ihned.« Učinil Pán Bůh, jak si Jonáš přál? Nikoli. Netrestal ihned, byl s h o v í v a v ý a popřával jim času k pokání jako kdysi lidem před potopou. Kdyby je byl za jejich hřchy potrestal ihned, byli by všichni přišli do pekla. Tomu Pán Bůh nechce. Jest mu líto i hříšníků. Proto poslal Jonáše do Ninive, aby tam hříšný lid napomínal. A když se polepšili, odpustil jim jejich hřchy. Vidíte, milé děti, že Pán Bůh rád hřchy odpouští a zlé od nás odvrací. Proto říkáme, že Pán Bůh jest nejvyšší milosrdný. Jaký jest Pán Bůh? Opakujte!

Také na Jonášovi Pán Bůh ukázal, jaký bude slíbený Vykupitel. Jonáš byl od Pána Boha vyvolen za proroka, aby Israelské i pohany učil a k zbožnému životu napomínal. Také Pán Ježíš přišel k Israelským i k pohanům, aby je učil a za ně zemřel. K jeshčákům jeho nepřišli jenom israelští pastýři, nýbrž i pohanští mudrcové od východu. Později Pán Ježíš uzdravil služebníka pohanského setníka. Jonáš se nezdráhal, když měl býti hozen do moře, dobrovolně chtěl zemřít, aby ostatní plavci byli zachráněni. Také Pán Ježíš zemřel dobrovolně na kříži, aby všechny lidi zachránil od pekla. Jonáš byl tři dny a tři noci v břiše ryby. Kde byl Pán Ježíš také tak dlouho? Třetího dne Jonáš vyšel z ryby živý. Co učinil Pán Ježíš třetího dne? Jonáš byl tedy před obrazem Pána Ježíše. Opakuj! Všecky!

Milé děti! Nepřejte jiným trestu, jako Jonáš činil, i kdyby skutečně trestu zasluhovali. Raději dávejte dobrý příklad chybujícím, aby se polepšili. Tak zalíbíte se nejlépe Pánu Bohu, který jest nejvyšší shovívavý a milosrdný.

Zkáza říše Israelské.

Milé děti! Slyšely jste, jak shovívavě a milosrdně jednal Hospodin s Israelskými i s pohany. Ale Israelští nevážili si lásky Boží. Za to dal Pán Bůh říši jejich zničití a většinu jich odvésti do zajetí. Poslyšte!

I po smrti Jonášově poslal Hospodin proroky k Israelským, aby je před modlářstvím varovali a ku zbožnému životu jich napomínali. Ale Israelští neposlouchali proroků Božích. Proroci jim hrozili, že je spravedlivý Bůh potrestá; ale hrozili marně. Mnozí se jim posmívali, hřešili víc a více a obětovali modlám i živé děti. Když nebylo již naděje, že by se Israelští polepšili, seslal na ně Pán Bůh hrozný trest. Salmanassar, král Assyrský, přitáhl do boje s velikým vojskem, dobyl hlavního města Samař a odvedl větší část obyvatelstva říše Israelské do zajetí. Představte si, milé děti, jak asi Israelští plakali a naříkali, když musili na vždy opustiti své domovy.

Na místo odvedených Israelských poslal Salmanassar do země Israelské národy pohané. Tito brali si za manželky ženy israelské a Israelští zase ženy pohané. Tak smísili se pohané se zbylými Israelity v jiný národ a nazývali se Samaritáni. S počátku neměli Samaritáni pravého náboženství, neboť se klaněli Hospodinu i modlám. Teprve později přesáli se klaněti modlám a vystavěli chrám Hospodinův. Obyvatelé říše Judské neboli Židé nenáviděli Samaritánů velice a často s nimi bojovali. Pamatujte si: Pán Bůh potrestal Israelské tím, že zničil jejich říši na vždy.

Koho poslal Hospodin k Israelským i po smrti Jonášově? ... Uposlechli Israelští jejich napomínání? ... Co činili? ... Kdo přitáhl za trest do země? ... Čeho dobyl? ... Kam odvedl větší část Israelských? ... Jaké národy poslal do země Israelské? ... Tito smísili se s Israelskými v jeden národ. Jak se potom nazývali? ... Kdo jich velice nenáviděl? ...

Slyšely jste, že Israelští plakali a naříkali, když musili opustiti své domovy. Každý člověk má svůj domov na zemi a je smuten, musí-li jej opustit. Mimo

domov na zemi připravil Pán Bůh lidem ještě jiný a mnohem krásnější domov, totiž nebe. Kdo však chce přijíti do nebe, musí býti hodný, musí zachovávatí přikázání Boží a varovati se hříchů. Kdo by hřešil a a ve hříchů zemřel, toho Pán Bůh do nebe nepustí, nýbrž zavrhne jej do pekla. Milé děti! Chcete-li dosáhnouti nebeského domova, varujte se hříchů, aby vás Bůh netrestal jako trestal obyvatele říše Israelské.

Tobiáš v zajetí assyrském. Cesta mladého Tobiáše a jeho návrat.

(Anděl strážný. Bůh svých věrných neopouští)

Nejvyšší dobrotivý Bůh neopustil Israelských úplně. Dal s nimi odvésti do zajetí i hodného a bohabojného muže, by je těšil a k dobrému nabádal. O Tobiášovi a jeho synu budu vám vypravovati.

Tobiáš zachovával věrně přikázání Boží po celý svůj život. I v zajetí sloužil Pánu Bohu a napomínal Israelských k pokání. Proto měl ho Pán Bůh rád a požehnával mu. Tobiáš měl všeho hojnost, ale když viděl bídu mnohých Israelských, chodil k nim, těšil je, půjčoval jim peníze a nejchudším dával almužnu. Toho času král Assyrský pronásledoval Israelské, dal jich mnoho pobiti a přísně zakázal je pochovávatí. Ale Tobiáš toho hříšného rozkazu nedbal. Skrýval těla zabíjených ve svém domě a v noci je pochovával. Král se o tom dověděl a poručil, aby byl zabit. Ale Tobiáš skryl se s manželkou i se synem, který se také Tobiáš jmenoval. Konečně rozdal mezi chudé tolik, že sám upadl do veliké nouze. Mimo to Pán Bůh podrobil jej těžké zkoušce. Jednoho dne přišel Tobiáš domů velice unaven a lehl si, aby si odpočinul. Tu padl mu vlašťovčí trus do očí. Následkem toho Tobiáš oslepl. To bylo zajisté veliké neštěstí, ale Tobiáš nereptal. Doufal v Pána Boha dále, ačkoli se mu mnozí z příbuzných a známých za to posmívali.

O kterém muži jste právě slyšely? ... Jaký byl Tobiáš? ... Jak se mu vedlo i v zajetí? ... Kdo mu žehnal? ... Jak se vedlo mnohým Israelským? ... Jak jim pomáhal Tobiáš? ... Koho dal král pobiti? ... Co zakázal? ... Co činil Tobiáš se zabitými? ... Kdo se o tom dozvěděl? ... Co poručil? ... Co učinil Tobiáš? ... Jak jmenoval se jeho syn? ... Jaké neštěstí stihlo později Tobiáše? ... Reptal Tobiáš? ... V koho doufal? ... Kdo se mu za to posmíval? ...

Tobiáš se domníval, že již brzy zemře. I povolal svého syna k sobě a napomínal ho: »Synu můj, zemru-li, pochovej tělo mé. Matku měj v uctivosti, dokud bude živa; a když i ona zemře, pochovej ji vedle mne. Varuj se hříchů, zvláště pýchy po celý život! Chudým dávej almužnu. Budeš-li mít mnoho, dávej mnoho; jestliže budeš mít málo, uděluj rád i z mála a děkuj Pánu Bohu za všechno!«

Po tomto napomenutí řekl svému synu, aby šel do dalekého města Rages k jednomu muži, kterému před několika roky půjčil peníze. Byl, jak víte, sám v nouzi, a proto jich potřeboval. Aby však mladý a nezkušený syn nešel tak daleko sám, poručil mu, aby si vyhledal spolehlivého průvodce. Mladý Tobiáš našel slícného jinocha, který znal cestu a byl ochoten s ním jíti. Milé děti! Tento krásný jinoch byl anděl Rafael. Pán Bůh poslal jej v podobě jinocha, aby mladého Tobiáše na cestě chránil. Otec ani syn ovšem nevěděli, že to jest anděl. Když syn přivedl jinocha k otci, řekl tento: »Jděte šťastně! Pán Bůh vás opatruj na cestě a anděl jeho vás provázej!«

Prvního dne k večeru přišli k veliké řece. Tobiáš chtěl si umýti nohy. Ale sotva vkročil do vody, připlula veliká ryba a chtěla ho spolknouti. Tobiáš lehnutím uskočil a volal o pomoc. Anděl řekl: »Neboj se! Popadni ji za ploutve a vytáhni ji na břeh.« Tobiáš popadl tedy srdnatě rybu za ploutve a vytáhl ji. Anděl mu poručil: »Vykuchej ji; srdce, žluč a játra její uschovej, neboť se jich užívá jako léku.« Tobiáš uposlechl. Potom nasolili maso ryby, aby se nekazilo, a vzali je s sebou za pokrm na cestu.

Po několika dnech přišli do města, ve kterém žil přibuzný Tobiášův, jménem Raguel. Anděl řekl: »Zastavíme se u něho. Má jedinou a velmi hodnou

dceru, která se jmenuje Sára. Popros Raguela, aby ti ji dal za manželku.« Raguel přijal je s radostí. Tobiáš poprosil o jeho dceru za manželku. Raguel svolil, sezval hosti a slavili svatbu. Zatím anděl Rafael šel sám do Rages a přinesl půjčené peníze

Slyšely jste o cestě mladého Tobiáše. Ke komu jej otec poslal? ... Co měl přinést? ... Kdo vyprovázel Tobiáše? ... Kam přišli prvního dne? ... Co chtěl Tobiáš udělati v řece? ... Co k němu připlulo? ... Co chtěla učiniti? ... Co mu řekl anděl? ... Co mu poručil anděl? ... Co měl Tobiáš uschovati? ... Jakou měl Raguel dceru? ... Kdo o ni poprosil za manželku? ... Svolid Raguel? ... Co zatím přinesl anděl Rafael? ...

Tobiáš na cestě i v domě Raguelově vzpomínal často na své rodče, jakou asi mají o něj starost, že se tak dlouho nevrací. I řekl Raguelovi, aby mu dovolil navrátiti se domů. Raguel dal mu polovici svého jmění, služebníky, stáda a mnoho vzácných věcí. Potom dal jemu i Sáře požehnání a propustil je. Na cestě řekl Rafael Tobiášovi: »Až přijdeš domů, potři oči otce svého žlučí ryby, a uvidí zase jako dřve!«

Zatím rodiče obávali se velice o milovaného syna. Zvláště matka nařikala a plakala neustále. Každého dne spěchala na blízké návrší, sedávala tam u cesty a dívala se do dálky, zdali syn se již vrací. Když jej konečně spatřila přicházeti, spěchala rychle k svému muži a volala radostně: »Již jde, již jde náš syn!« Sotva slova ta promluvila, přiběhl pes, kterého mladý Tobiáš vzal s sebou, skákal radostí a lichotil se. Slepý Tobiáš podal ruku chlapci, který jej vodil, a šel svému synu vstříc. Mladý Tobiáš líbal a objímal rodiče, kteří radostí plakali, že se vrátil šťastně domů. Potom vzal syn rybi žluč a potřel jí oči. A hle, otec nabal zase zraku. Můžete si, milé děti, představit, jaká radost byla v domě Tobiášově! Všichni poklekli a děkovali Pánu Bohu za tak veliké dobrodiní.

Později přišla i Sára se služebníky a stády, čímž radost v domě byla ještě větší. Mladý Tobiáš vypravoval rodičům, jak mnoho dobrého prokázal mu jeho průvodce. Otec i syn domnívali se dosud, že průvodce jest pouhý člověk. I chtěli se mu odměniti a prosili

ho, aby přijal polovici jejich jmění. I dal se jim anděl poznati a řekl: »Chvalte Pána Boha a děkujte mu, že vám prokázal tolik milosrdenství. Když jsi se nábožně modlil, dával almužnu a pochovával mrtvé, Pán Bůh měl v tobě záliben. Za to poslal mne, abych tvého syna na cestě chránil a tebe uzdravil. Jsem anděl Rafael.« Po těchto slovech zmizel.

Slyšely jste o návratu mladého Tobiaše. Kolik dal Rafael Tobiašovi? ... Co řekl Rafael Tobiašovi, aby učinil se žlučf? ... Co dělala matka každého dne? ... Komu to oznámila, když jej konečně spatřila? ... Čím potřel syn otci oči? ... A co se stalo? ... Co vypravoval potom Tobiaš rodičům o průvodci? ... Kolik mu chtěli za to dáti? ... Kdo se jim dal poznati? ... Co řekl? ...

Na Rafaelovi vidíte, co andělé strážní pro nás činí; neboť to, co Rafael učinil Tobiašovi viditelným způsobem, to činí andělé strážní i nám, ale neviditelným způsobem. Rafael vedl Tobiaše a chránil jej na cestě. Tak chrání andělé strážní všechny lidi. Kolik lidí by se zabilo, zmrzačilo nebo do hřřchu upadlo, kdyby jich anděl strážný nechránil! Modlete se tedy pilně k andělu strážci.

Kdyby se vám někdy přihodilo něco zlého, ne-reptejte. Hleďte! Tobiaš byl tak hodný a zbožný — a přece musil trpěti. Byl odveden z domova svého do zajetí, upadl do bídy a ztratil i zrak. Byl to snad Boží trest? Nikoli. Pán Bůh zkoušel jenom jeho trpělivost a zbožnost, ale neopustil ho. Naopak! Dal mu hodného syna, poslal anděla v lidské podobě, aby syna jeho doprovázel a chránil, a konečně vrátil mu jmění i zrak. Pán Bůh neopouští těch, kteří ho milují a příkázání jeho zachovávají, třeba se to někdy zdálo. Pamatujte si to, milé dívky, a snažte se i zlé trpělivě. Pak vás Pán Bůh nikdy neopustí.

Vyvrácení říše Judské.

Veliký trest stihl obyvatele říše Israelské, protože hřešili a nechtěli se polepšiti. Podobný trest stihl

obyvatele říše Judské, neboť Pán Bůh zničil i jejich říši. O tom budu vám krátce vypravovati.

Také obyvatele říše Judské dopouštěli se velikých hřřchů a klaněli se více modlám nežli Hospodinu. Když však vedlo se jim zle, prosili Pána Boha, aby jim odpustil — a nejvyšší dobrotivý Bůh odpustil jim ochotně. Ale polepšení jejich nebylo upřímné, neboť po krátké době hřešili ještě více a nedbali napomínání proroků, které jim Pán Bůh poslal. Marně jich prorok Jeremiáš napomínal a prosil, aby se polepšili, dokud jest čas. Mnozí se mu posmávali a zavřeli ho do žaláře. Za to je Pán Bůh potrestal velice přísně. Nabuchodonosor, král Babylonský, přitáhl s velikým vojskem do země, dobyl Jerusaléma a odvedl do zajetí mnohé z předních Židů. Ti však, kteří zůstali doma, nechtěli krále Babylonského poslouchati a vzbouřili se proti němu. Nabuchodonosor táhl opět do země a chtěl dobýti Jerusaléma. Ale Židé v něm bránili se statečně. Teprve po dvou letech Nabuchodonosor Jerusaléma dobyl a ze zlosti, že se Židé tak dlouho bránili, dal jich mnoho tisíc povraždit, domy jejich zapáliti a překrásný chrám i zdi kolem města pobohiti. Sebral také všecko nářadí z chrámu a odvedl skoro všechny Židy do zajetí babylonského. Hrozný byl pohled na spálený a rozbořený Jerusalém. Prorok Jeremiáš sedával na rozbořených zdích a plakal nad zkárou města a říše Judské.

Pán Bůh zničil říši Judskou, protože i její obyvatele byli velmi zlí. Kdy jenom prosili Pána Boha? ... Čeho nedbali? ... Co učinili proroku Jeremiáš? ... Za to stihl je trest. Kdo přitáhl do země? ... Čeho dobyl? ... Kam odvedl mnohé z předních Židů? ... Co učinili ti, kteří zůstali doma? ... Kdo přitáhl opět? ... Jak dlouho dobýval Jerusaléma? ... Co učinil, když ho dobyl? ... Co také sebral? ... Kam odvedl skoro všechny Židy? ... Co činil Jeremiáš nad zříceninami města? ...

Milé dívky! Na Židech vidíte opět, že Pán Bůh shovívá sice dlouho, ale pak přísně trestá ty, kteří se nechtějí polepšiti. Ať není mezi vámi nikoho, kdo by se nechtěl polepšiti. Kdo v mládí uvykl neposlušnosti, ten později sotva se polepší a trest Boží jej stihne.

Daniel v zajetí babylonském.

(Vytrvalost a zmužilost v plnění povinností náboženských.)

Milé děti! Dnes vám budu vyprávovati, jak Daniel a jeho přátelé vytrvale plnili povinnosti svého náboženství.

Židé do zajetí odvedení žili na různých místech veliké říše Babylonské a vzpomínali se zármutkem na své domovy, na Jerusalema a na chrám Hospodinův. Tu teprve poznali, jak velice chybili, že Pána Boha neposlouchali. Litovali svých hříchů a plnili věrně přikázání Boží. Za to Hospodin poslal jim zase propoko, kteří je těšili a vypravovali jim mnoho krásného o zaslíbeném Vykupiteli. Od Židů dověděli se i mnozí pohané o pravém Bohu a Vykupiteli.

Babylonští nakládali se zajatými Židy dosti slušně. Král vzal některé jinochy ze vznešených rodin židovských ke dvoru královskému a poručil, aby jim byla dávana též jídla, která sám jedl. Sprinci královskými měli býti vyučováni ve všech vědách. Mezi těmito jinochy nejhodnější byl Daniel a jeho tři přátelé, Ananiáš, Azariáš a Misael. Někteří jinoši se radovali, že budou dostávat tak dobré pokrmy. Ale Daniel a jeho přátelé si umínili, že těch jídel jísti nebudou. Neučinili tak z neposlušnosti, nýbrž z úcty ke svému náboženství. Pán Bůh totiž zakázal Židům jísti některé pokrmy, zvláště z takových zvířat, která byla obětována pohanským modlám. Pokrmy, které král jídal, byly z takových zvířat. Daniel prosil dozorce, aby jim dával za pokrm jenom zeleninu a k pití vodu. Ale dozorce odpověděl: »Bojím se krále. Kdyby viděl, že jste hubenější nežli ostatní jinoši, potrestal by mne.« Daniel však prosil znovu: »Zkus to alespoň deset dní. Budeš-li viděti, že jsme hubenější než ostatní jinoši, učin pak, jak za dobré uznáš.« Dozorce tedy svolil. Po desíti dnech Daniel a jeho přátelé vyhlíželi mnohem lépe a zdravěji, než ostatní. Dostávali tedy i potom jen zeleninu a vodu.

Hleďte, milé děti! Pokrmy, které král jídal, byly zajisté výborné a chutné. Ale Daniel a jeho přátelé

nechtěli jich přece požívat, protože je Pán Bůh zakázal. Daniel nepřestal dozorce prositi, až on konečně jeho prosbu vyslyšel. Za tuto vytrvalost a lásku k náboženství Pán Bůh je odměnil: Byli zdravější a učili se mnohem lépe než ostatní jinoši. Král měl je velice rád a učinil je později svými rádci.

Které jinochy měl král velice rád? ... Kde byli té doby Židé? ... Čeho tam litovali? ... Koho jim za to Pán Bůh poslal? ... O kom jim vypravovali proroci mnoho krásného? ... Jak nakládali Babylonští se Židy? ... Koho vzal král ke dvoru? ... Jaká jídla měli dostávat? ... S kým měli býti vyučováni? ... Kdo nechtěl těch jídel? ... Proč? ... Co totiž zakázal Pán Bůh Židům? ... Co chtěl Daniel, aby jim dozorce dával k jídlu a pití? ... Co odpověděl dozorce? ... Jak prosil Daniel znovu? ... Dozorce tedy svolil. Jak vyhlíželi Daniel a jeho přátelé po desíti dnech? ... Jak se učili? ... Čím je později král učinil? ...

Daniel a jeho přátelé dali krásný příklad, jak vytrvale máme plniti povinnosti sv. náboženství. Kdyby se byl král dověděl, že nechtějí jeho jídel, byl by se jistě na ně hněval a je trestal. Ale Daniel a jeho tři přátelé chtěli raději i hněv králův snášeti, než aby přestoupili přikázání Boží. Plnili náboženské povinnosti svědomitě a zmužile i u dvora královského. Milé děti! Jednaly byste také tak? Také naše náboženství poručí, abychom v některých dnech, na příklad v pátek nejedli masa. Máme tak činiti z lásky k Pánu Ježíši, který v pátek zemřel na kříži. Nejezte také více, nežli je třeba. Kdo příliš mnoho jí, škodí si na zdraví.

Tři mládenci v peci ohnivě.

(Buď stálým u víře.)

Přátelé Danielovi Ananiáš, Azariáš a Misael dokázali ještě jiným způsobem, že milují Pána Boha nade všechno. Protože se neklaněli modle, byli uvrženi do peci ohnivě. Poslyšte!

Král Nabuchodonosor dal postaviti zlatou modlu a povolal všechna knížata říše k posvěcení té sochy.

Služebníkům rozkázal, aby všude provolávali: »Jakmile uslyšíte zvuk trub a hudby, padněte na kolena a klaněte se zlaté soše. Kdo by se neklaněl bude uvržen do ohnivě peci.« Všichni báli se hněvu a trestu přísného krále. Když tedy hudba zazněla, všichni padli na kolena a klaněli se soše. Jenom Ananiáš, Azariáš a Misaël se neklaněli. Daniel nebyl při té slavnosti; a kdyby býval byl, nebyl by se také klaněl. Věděl právě tak jako jeho tři přátelé, že Hospodin přikázal lidu israelskému na hoře Sinai: »Jen v jednoho Boha věřiti budeš!« Proto chtěli raději zemřít, nežli klaněti se modle a přestoupiti tak přikázání Boží. Babylonští, kteří stáli blízko tří mládenců, šli hned ke králi a žalovali na ně, že se neklaněli.

Co žalovali Babylonští na tři mládence?... Co dal král postavit?... Co dal provolávat?... Kdo jenom se neklaněl?... Kdo zakázal klaněti se modlám?... Co milovali mládenci více nežli svůj život?...

Král se velice rozhněval a rozkázal, aby pec byla rozpálena sedmkrát více než obyčejně. Potom dal mládence svázati a uvrhnouti do peci. Ale všemohoucí Hospodin odměnil zbožné mládence za jejich stálost u víře. Poslal anděla, by sestoupil k nim a vyrazil oheň z peci. Anděl tak učinil, a oheň spálil ty, kteří stáli poblíž. V peci však anděl učinil příjemný chládek, jako bývá za letního večera. Oheň se mládenců ani nedotekl; toliko provazy, kterými byli svázáni, spálil. I sepjali všickni volné ruce a děkovali hlasitě Pánu Bohu, který je tak zázračným způsobem zachoval na životě.

Král jako všichni ostatní lidé okolo peci se domníval, že mládenci jsou již na uhel spáleni. Když však uslyšel jejich modlitbu a chvalozpěvy, divil se tomu a šel k peci, aby do ní nahlédl. I ulekl se náramně, když v ní spatřil nikoli tři, nýbrž čtyři živé a neporušené mládence, a řekl: »Neuvrhli jsme do peci tři svázané mládence? Čím to jest, že tam vidím čtyři mládence nsvázané, a čtvrtý z nich jest tak krásný jako syn nějakého boha.« Kdo byl ten čtvrtý krásný mládenec? Z toho král poznal, že jen nejvyšší Bůh mohl mládence zachrániti před hroznou smrtí ohněm.

I šel ke dveřím peci a volal dovnitř: »Služebníci Boha nejvyššího, pojdte ven!«

Mládenci vyšli z peci, ale anděl zmizel. Okolo stojící lidé tlačili se k nim, aby se přesvědčili, zda nejsou aspoň trochu popáleni. Ale ani vlas jejich nebyl popálen. Všichni se tomu divili a král zvolal: »Pochválen buď jejich Bůh, který poslal svého anděla, by je zachránil za to, že tak pevně v něho věřili. Proto poroučím: Kdo by se rouhal Bohu těchto mládců, budiž usmrčen; neboť není jiného tak mocného Boha, který by mohl tak vysvoboditi.« Mládence pak odměnil a učinil je velikými pány.

Kam dal král mládence uvrhnouti, protože se neklaněli?... Kdo je zachránil?... Koho k nim poslal?... Co učinil anděl v peci?... Zač děkovali mládenci Pánu Bohu?... Koho spatřil v peci král?... Jak volal pak na mládence?... Proč se k nim všichni tlačili?... Co se mělo státi každému, kdo by se rouhal jejich Bohu?...

Milé děti! Byly byste jako tři mládenci ochotny raději zemřít, nežli Pána Boha hříchem hněvati? Milujte Pána Boha nade všecko a dělejte vždy jen to, co Pán Bůh poručí, třeba by to bylo někdy obtížné. Proto nám Pán Bůh dal víru, abychom žili podle ní. Nedejte se od nikoho svést ke zlému, i kdyby vás sebe více přemlouval nebo vám hrozil. Budete-li vždy žít podle svatého náboženství, bude vás mít Pán Bůh rád a ochrání vás ode všeho zlého!

Král Baltasar.

(Následky nestřídmosti.)

Milé děti! Dnes uslyšíte, kam vede nestřídmost v jídle a pití. Král Baltazar dopustil se v opilosti velikého hříchu a Daniel předpověděl mu trest, který jej za to stihne.

Když Nabuchodonosor zemřel, stal se králem Baltasar. Nebyl hodný a rád se opjel. Jednoho dne vystrojil velikou hostinu a pozval k ní přední muže

své říše. Při hostině pili tolik, že se opili. V opilosti král učinil něco velmi zlého. Dal přinést zlaté nádoby, které Nabuchodonosor odnesl z chrámu Jerusalemského. Tyto nádoby byly ustanoveny jenom ke službám Božím. Ale Baltazar chtěl potupit Hospodina. Dal do posvátných nádob nalít vína a pil z nich sám a dal pít i ostatním. V tom okamžiku ukázala se na stěně ruka a napsala tři slova. S hrůzou pohlíželi všichni na podivnou ruku. Král zbledl a třásl se strachem. Hned potom dal zavolat všechny nejmoudřejší muže babylonské, by mu vyložili slova ta; a když žádný z nich toho nedovedl, dal zavolat Daniele, kterého Pán Bůh za jeho zbožnost učinil svým prorokem. Daniel řekl: »Prohřešil jsi se, ó králi, proti Pánu Bohu, který jest pánem nebe i země. Abys Pána Boha potupil, dal jsi přinést posvátné nádoby a pil jsi z nich ty i tvoji hosté. Proto dal Hospodin slova ta napsati. Slova jsou tato: *M a n e*, t. j. sčítel, spočítal Hospodin dny panování tvého. Nebudeš již dlouho králem; *T h e k e l* t. j. zvážen jsi byl na váze a nalezen příliš lehkým, to znamená: Pán Bůh shledal, že si nezasluhuješ déle žítí a kralovati; *P h a r e s* t. j. rozděleno bude království tvé a dáno jiným národům.« Prorocství Danielovo vyplnilo se úplně, neboť ještě téže noci král Baltazar byl zabit, a nepřátelé rozdělili se o jeho říši. Tak veliký trest stihl Baltazara za jeho hřích.

Koho chtěl Baltazar potupit?... Jaké nádoby dal v opilosti přinést?... Kdo pil z těch nádob?... Co se ukázalo na stěně?... Koho dal král zavolat?... Co měli mu vyložiti?... Dovedli to?... Koho dal potom král zavolat?... Co řekl Daniel králi?... Vyplnilo se prorocství Danielovo?... Co se stalo ještě téže noci?...

Milé dítky! Vidíte, kam vede nestřídmost v jídle a pití. Opilství zbavuje člověka rozumu. V opilosti Baltazar rozkázal přinést posvátné nádoby a pil z nich. Tím dopustil se veliké urážky Pána Boha, za kterou stihl jej zasloužený trest. Varujte se nestřídmosti, zvláště opojných nápojů. Řekl jsem vám již, že takové nápoje škodí zdraví. Na Baltazarovi vidíte, že škodí i duši; jest hříchem a svádí i k jiným hříchům.

Modla Běl.

Daniel sloužil věrně Hospodinu a dokázal králi, jak jest pošestilé, klaněti se modlám. O tom buduvám vypravovati.

Nový král Cyrus vážil si Daniela velice pro jeho moudrost a učinil jej svým rádcem. Měl jej tak rád, že musil s ním i jísti. Toho času Babylonští klaněli se nejvíce modle Běl. Byla to socha zevnitř měděná a uvnitř hliněná. Každého dne bylo jí obětováno dvanáct měřic pšeničné mouky, šest džbánů vína a čtyřicet ovec. Také král se klaněl Bělovi; ale Daniel klaněl se jenom pravému Bohu. I řekl mu král: »Proč neklaníš se také Bělovi?« Daniel odpověděl: »Protože se klaním jediné pravému a živému Bohu, který stvořil nebe a zemi a jest všemohoucí.« Král tázal se s podivením: »Myslíš tedy, že Běl není živým bohem? Což nevidíš, jak mnoho sní a vypije každého dne?« Daniel se zasmál a řekl: »Nedej se mýlit, ó králi! Běl není živý. Jest z mědi a hlíny a nejl nikdy.« I rozhněval se král, povolal k sobě kněze, kteří obětovali Bělovi, a řekl: »Nepovíte-li mi, kdo pojídá oběti, které každého dne dáváme Bělovi, dám vás zabiti. Dokážete-li však, že je pojídá Běl, dám zabiti Daniela, protože řekl, že Běl nikdy nejl.« David odpověděl: »Ano, staň se, jak jsi řekl.« Potom šel král s Danielem do chrámu Bělova. Kněží pravili ke králi: »Aby se přesvědčil, že Běl opravdu pojídá oběti, odejdeme my kněží z chrámu. Ty pak polož pokrmy a víno na oltář před Běla. Potom dvéře chrámu zavři a zapečeť, aby nikdo nemohl do chrámu. Když ráno do chrámu vstoupíš a neshledáš, že Běl všecko snědl, dej nás všechny zabiti. Shledáš-li však, že všecko jest snědeno, dej zabiti Daniela, protože nás obvinil lež.« — Když kněží odešli, předložil král Bělovi pokrmy i nápoj. Zatím rozkázal Daniel služebníkům, aby přinesli popel, a dal jím posypati podlahu chrámu. Potom král s Danielem vyšli ven, zavřeli dvéře a zapečetili je.

Které modle klaněli se Babylonští nejvíce? ... Co bylo obětováno Bělovi každého dne? ... Kdo se také klaněl Bělovi? ... Komu se klaněl Daniel? ... Co řekl král Danielovi? ... Co odpověděl Daniel? ... Koho dal král k sobě povolati? ... Co jim řekl? ... Kam šel potom král s Danielem? ... Co měl král položit na oltář? ... Co měl učiniti kněžím, kdyby Běl do rána všecko nesnědl? ... Co měl učiniti, kdyby všecko bylo snědeno? ... Co učinil král, když kněží odešli? ... Co dal zatím Daniel přinést a učiniti? ... Kam potom vyšli? ... Co zapečetili? ...

Příštího dne časně ráno král vstal a šel s Danielem zase do chrámu. Pečetí na dveřích byly neporušeny. Nikdo tedy nemohl vejít dveřmi do chrámu a odnésti pokrmu. Když otevřeli dvéře, pohlédl král ihned na oltář — ale pokrmů a vína tam nebylo. I domníval se, že je Běl snědl, a zvolal: »Veliký jsi, ó Béle, a není žádného klamu na tobě; jsi pravý bůh!« Daniel se zasmál a řekl: »Pohlédni na podlahu, či jsou to šlepěje?« Král odpověděl: »Vidím šlepěje mužů, žen i dětí.« Ale divil se, jak mohl někdo vejít do chrámu, když dvéře byly zavřeny a zapečetěny. Prohlíželi tedy šlepěje, šli za nimi a našli skryté dvéře, o nichž mimo kněze nikdo nevěděl. Těmito dveřmi vcházeli kněží Bělovi v noci do chrámu a brali oběti. Potom říkali lidem i králi, že je Běl snědl. Král se velice rozhněval a dal všechny Bělovy kněze pobít. Přesvědčil se na vlastní oči, že Běl není bohem, a řekl Danielovi, aby s Bělem učinil, co mu libo. Daniel modlu i její chrám zničil.

Kam šel král s Danielem časně ráno? ... Co bylo neporušeno? ... Kam pohlédl král, když chrám otevřeli? ... Čeho tam nebylo? ... Čeho se domníval král? ... Co ukázal král Daniel? ... Co našli, když šli po šlepějích? ... Kdo vcházal těmi dveřmi? ... Co brali? ... Co říkali králi i lidu? ... Co dal král učiniti, když se přesvědčil o jejich podvodu? ... Co potom zničil Daniel? ...

Milé dívky! Kněží Bělovi klamali dlouho lid i krále, ale konečně byla jejich lež objevena, a oni za trest usmrceni. Varujte se lži a podvodu! Kdo rád lže, tomu se nevěří, i když mluví pravdu. Kdybyste snad lži mohli oklamati lidi, Pána Boha neoklamete nikdy, protože jest vševědoucí.

Daniel ve lví jámě.

(»Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.«)

Daniel musil také trpěti pro svou víru. Protože dokázal, že jest velmi pošetilý klanět se modlám a zvířatům, byl uvržen do lví jámy. Poslyšte!

Babylonští klaněli se také velikému ještěru. I král byl tak pošetilý, že se klaněl tomu zvířeti, a řekl Danielovi: »Nyní přece nemůžeš říci, že by tento nebyl živý bůh; klaň se mu tedy také!« Daniel odpověděl: »Jest sice živý, ale není Bůh; dovol mi a zabiji jej bez meče a hoře.« Král svolil. Daniel svařil smolu, tuk a chlupy, nadělal z toho šišek a předhodil je ještěru. Ještěr spolkl šišky a pošel.

Když to Babylonští uslyšeli, byli plni zlosti, seběhli se před královský zámek a pravili: »Daniel učinil z našeho krále Žida; zničil Béla, kněze jeho povraždil a konečně zabil i ještěra.« Pak šli ke králi a řekli mu: »Vydej nám Daniela, sice zabijeme tebe i tvou rodinu!« Král se toho ulekl a Daniela jim vydal. Babylonští hodili jej do jámy, ve které bylo sedm zuřivých lvů. Lvi roztrhali a sežrali každého, kdo jim byl předhozen. Toho dne, kdy jim Daniel měl být předhozen, nedostali žádné potravu, aby jej z hladu ihned roztrhali. Ale stalo se něco neobyčejného. Pán Bůh odměnil Daniela, svého věrného služebníka. Lvi neučinili mu nic zlého, naopak lísal se k němu jako psi. Pamatujte si: Daniel byl uvržen do lví jámy.

Kam byl Daniel uvržen? ... Proč jej tam uvrhli? ... Kdo se také klaněl tomu ještěru? ... Co řekl Daniel králi, aby mu dovolil? ... Čím zahubil ještěra? ... Kdo se proto rozhněval? ... Ke komu šli? ... Čím mu hrozili? ... Co učinil král? ... Kam Babylonští Daniela hodili? ...

Šest dní byl Daniel v jámě bez pokrmu. Ale Hospodin, který jej zachránil před lvy, opatřil mu i pokrm. Poslyšte, jak se to stalo. Toho času žil nedaleko Jerusaléma prorok Habakuk. Nesl právě na pole oběd žencům. Na cestě ukázal se mu anděl a řekl: »Dones ten oběd do Babylona Danielovi, jenž jest ve lví já-

mě. Habakuk odpověděl: »Pane, rád bych tak učinil, a'e nebyl jsem nikdy v Babyloně a o lví jámě nevím.« I uchopil jej anděl a přenesl v okamžiku do Babylona k jámě. Tam Habakuk volal do jámy: »Danieli, služebníče Boží, zde máš oběd, který ti Pán Bůh poslal!« Daniel se velice zaradoval, ne snad jen proto, že bude moci zahrnat hlad, nýbrž proto, že Pán Bůh ho nepustil. Když jedl, anděl odnesl zase Habakuka domů.

Sedmého dne přišel sám král k jámě. Stýskalo se mu po Danielovi, neboť měl jej velice rád. A protože se domníval, že jest již mrtev, šel jej oplakávat. Ale jaké bylo jeho překvapení, když spatřil v jámě živého Daniela uprostřed lvů! »Veliký jsi, Pane Bože Danielův!« zvolal a dal ihned vytáhnouti Daniela z jámy. Ty však, kteří jej chtěli zahubiti, dal tam hoditi. A hle, lvi roztrhali je v okamžiku. Za to, že Daniela nenáviděli a lvům jej předhodili, byli sami roztrháni. »Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá«, t. j. kdo někomu něco zlého přeje nebo činí, toho Pán Bůh potrestá právě tím, čeho přál neb co dělal jinému. Král potom napomínal Babylonských, by se báli a uctívali Boha Danielova, který jej tak zázračně zachránil.

Jak dlouho byl Daniel v jámě bez potravy? ... Kdo mu nedal zemřít hladem? ... Koho k němu poslal? ... Kam šel Habakuk? ... Co mu řekl anděl? ... Co odpověděl Habakuk? ... Kam jej přenesl anděl i s obědem? ... Kdo přišel k jámě sedmého dne? ... Koho dal ihned vytáhnouti? ... Koho poručil hoditi do jámy? ... Co učinili lvi těm? ...

Milé děti! Nepřejte a nedělejte nikomu nic zlého! Pán Bůh ví všechno a potrestal by vás podobně jako ty, kteří chtěli zahubiti Daniela. Kdykoli byste chtěly učinit někomu něco zlého, vzpomeňte si na přísloví: »Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá!«

Návrat ze zajetí babylonského.

Milé děti! Slyšely jste již několikrát, že Pán Bůh rád odpouští těm, kdo se polepšili. Tak učinil i se Židy. Protože se úplně polepšili, v y s v o b o d i l

je z babylonského zajetí a odvedl je do země Kananejské neboli židovské. O tom budu vám krátce vypravovati.

Židé byli již sedmdesát let v zajetí babylonském a polepšili se za tu dobu úplně. Ale po svých domovech a po chrámu Jerusalemském toužili neustále. Král Cyrus vážil si velice Hospodina, protože se předsvědčil, že jest pravý Bůh. A když mu Daniel řekl, že Hospodin si přeje, aby Židé navrátili se zase do své vlasti, oznámil jim ihned, že mohou odejít do Jerusálema a vystavěti tam chrám Hospodinův. Vrátil jim také všechny posvátné nádoby, které byl Nabuchodonosor z chrámu Jerusalemského pobral. Představte si, milé děti, radost Židů! Svazovali hned své věci, a nakládali je na vozy a vydali se na cestu. Když přišli do Jerusálema, vystavěli tam chrám Hospodinův a děkovali mu v něm, že je vysvobodil ze zajetí. Nový chrám nebyl tak krásný jako dřívější. Židé se z toho rmoutili, ale Pán Bůh je těšil, že již brzo pošle slíbeného Vykupitele, který tento chrám učiní slavnějším, než byl první.

Asi za osmdesát let po svém návratu ze zajetí babylonského. Židé počali stavěti nové zdi okolo Jerusálema. Samaritáni jim v tom bránili, ale židovští mládenci provedli stavbu přece. Rozdělili se ve dvě polovice. Jedni pracovali na stavbě a druzí hájili jich dnem i nocí proti Samaritánům. Po dvaapadesáti dnech byly dostavěny zdi, brány i věže města. Židé plakali radostí, že mají zase Jerusalem s chrámem Hospodinovým, a slibili Pánu Bohu, že budou vždy věrně zachovávat jeho přikázání.

Jak dlouho byli Židé v zajetí babylonském? ... Po čem neustále toužili? ... Co řekl Daniel králi, že si Hospodin přeje? ... Co ihned oznámil král Židům? ... Co vystavěli Židé v Jerusalemě? ... Byl tak krásný jako dřívější? ... Kdo se z toho rmoutil? ... Čím těšil je Hospodin? ... Později Židé počali stavěti zdi okolo Jerusálema. Kdo jim v tom bránil? ... Kdo provedl stavbu přece? ... Jak to udělali? ...

Milé děti! Židé toužili neustále po chrámu Hospodinově a měli velkou radost, když byl dostavěn.

Vy máte kostel tak blízko! Toužíte také po něm? Chodíte rády do kostela? Nezanedbávejte služeb Božích a plaťte věrně desatero přikázání!

Esther.

(Esther předobrazem Panny Marie.)

O Babylonských jste slyšely, že nakláda'li se Židy v zajetí dosti shovívavě. Proto nevrátili se všichni Židé do své vlasti. Část jich zůstala v říši Perské do brovolně. Mezi nimi byla ctnostná panna, jménem Esther. O té budu vám vypravovati.

Esther byla ještě malá, když jí rodiče zemřeli. I žila u svého strýce Mardochea, který ji miloval jako svou dceru, protože byla velice hodná. I král Esvér si ji oblíbil a učinil ji královnou. Mardocheus chodil každého dne do paláce, aby zvěděl, jak se jí vede. Jednoho dne zaslechl, jak dva komorníci se umlouvali, že zavraždí krále. I šel ihned k Estheře a oznámil jí to. Esther řekla to zase králi. Vyšetřováním se zjistilo, že komorníci chtěli skutečně krále zavraždit. Za to byli oběšeni a příběh byl zapsán do knihy, ve které bylo zaznamenáno všechno, co v říši se přihodilo.

Po nějakém čase povýšil král muže, jménem Aman, za správce říše. Aman byl pyšný a zlý. Služebníci království klekali před ním, aby se mu zalíbili. Toliko Mardocheus se mu neklaněl, neboť věděl, že by se dopouštěl hřchu, kdyby se klaněl člověku. Proto Aman se naň rozhněval i na všechny Židy a nalhal králi, že Židé chtějí jej zavraždit. Král mu uvěřil a nařídil, aby všichni Židé byli pobiti. Židé očekávali se strachem dne, kdy se tak mělo státi. Mardocheus šel k Estheře a prosil ji, aby se přimluvila u krále za svůj lid. Ale jíti ke králi bylo velice nebezpečně, protože zákonem bylo stanoveno, že jen ten smí k němu jíti, koho by král sám zaval; kdo by se odvážil jíti k němu bez dovolení, měl býti

usmrcen. Esther milovala lid svůj tolik, že se odvážila jíti ke králi bez dovolení. Král však pohléd' na ni tak hněvivě, že strachem omdlela. I bylo jí králi líto. Vstal a řekl jí vládně: »Neboj se, Esthero, nezemřeš; neboť zákon tento ustanoven jest pro všechny jiné, jenom ne pro tebe. Jaká jest prosba tvá?« Esther bála se ještě říci, že přišla prosit za Židy. Odpověděla tedy: »Přišla jsem krále prosit, aby přišel dnes s Amanem ke mně na hody, které jsem k jeho počtě připravila.« Král dal zavolat Amanu a šel s ním ke královně na hody. Když hodovali, král tázal se opět královnou, čeho si žádá. Esther prosila krále, by ještě druhého dne přišel k ní s Amanem na hody. Král to slíbil. Když Aman vycházel z paláce, Mardocheus ani před ním nepovstal. I rozhněval se ještě více a rozkázal udělati šibenici náramně vysokou. Druhého dne chtěl požádati krále, aby dal na ní Mardochea pověsiti.

Tak zlý byl Aman! Co dělali před ním královští služebníci?... Kdo však se mu neklaněl?... Kam chodil Mardocheus každého dne?... Co tam zaslechl?... Komu to oznámil?... Komu to řekla Esther?... Kam byl zapsán ten příběh?... Co nalhal králi Aman?... Co poručil král?... Co učinila Esther?... Co však bylo zakázáno?... Jak pohléd' král na Esther?... Esther omdlela strachem. Co jí řekl král?... Co odpověděla Esther?... Po hodech Aman šel z paláce. Kdo před ním nepovstal?... Co dal postavit Aman?... Zač chtěl druhého dne požádati krále?...

Té noci král nemohl usnouti. I dal si přečítati z knihy, ve které byly zapsány všechny příběhy říše. Když mu bylo přečítáno, jak Mardocheus králi zachránil život, tázal se služebníků: »Jakou odplatu obdržel za to Mardocheus?« Služebníci odpověděli: »Žádné odměny neobdržel.«

Zatím nastalo již ráno. Král zaslechl v předšní kroky a poručil sluhovi, aby se podíval, kdo tam jest. Byl to Aman. Přišel tak časně požádat krále, by dal Mardochea oběsiti. Král nařídil, aby vstoupil, a tázal se ho: »Co se má státi muži, kterému král chce prokázati velikou počtu?« Aman se domníval ve své pýše, že král chce tu počtu prokázati jemu; i řekl: »Muž ten má býti oblečen v roucho královské a po-

sazea na koně, na kterém jezdí král; potom má býti provázen po městě, aby všickni věděli, jak velikou úctu mají míti před mužem, kterého král ctí.« Král na to odpověděl: »Jdi hned a učin, jak jsi řekl, Židu Mardocheovi!« To bylo pro Amanu veliké zklamání. Měl sice hroznou zlost na Mardochea, ale nebylo n c platno; rozkaz králův musil vykonati.

Večer král s Amanem byii zase na hodech u královny. Král byl vesel a tázal se jí opět, čeho si přeje. Esther odpověděla uctivě: »Ó králi, smiluj se a daruj mně i lidu mému život; neboť máme býti povražděni.« Král tázal se rozhněvaně: »Kdo by se to opovážil učiniti?« Esther odpověděla: »Nejhorší nepřítel náš jest tento zlý Aman!« Když to Aman uslyšel, zbledl leknutím. Věděl dobře, jak Židům ubližoval, a proto se bál trestu. Jeden ze služebníků řekl: »Před Amanovým domem stojí šibenice. Aman připravil ji Mardocheovi, který zachránil králi život.« Král rozkázal služebníkům: »Oběste na ní Aman!« I stalo se tak. — Vidíte, milé dívky, jak Pán Bůh trestá ty, kteří někomu něco zlého přejí nebo dělají. I na Amanovi vyplnilo se přísloví: »Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.« — Potom učinil král místo Amanu správcem říše Mardochea a zakázal ubližovati Židům. Radost Židů byla veliká. Děkovali Pánu Bohu i královně a od té doby slavili každého roku slavnost na památku, že byli zachráněni. Pamatuňte si: Esther zachránila Židy před smrtí.

Před čím zachránila Esther Židy?... Co si dal král přečítati, když nemohl usnouti?... Co bylo mu mezi jiným přečítáno?... Jak tázal se král služebníků?... Co odpověděli služebníci?... Co si umínil král?... Co uslyšel v předsíni?... Kdo to byl?... Proč přišel tak časně?... Jak se ho tázal král?... Co odpověděl Aman?... Co mu na to král poručil?... Kde byl král večer s Amanem?... Jak prosila Esther krále za Židy?... Co řekla Esther králi o Amanovi?... Jak jej za to král potrestal?... Jak odměnil Mardochea?...

Život Esthery podobá se v mnohém životu Panny Marie. Esther byla jen chudá, ale velmi hodná dívka; proto oblíbil si ji král a učinil ji královnou. Panna Maria byla také jen chudá, ale velmi zbožná Panna. Pro její zbožnost vyvolil ji Pán Bůh za matku svého

Syna, Ježíše Krista. Tím Panna Maria byla povýšena nade všechny lidi i anděly a jest královnou v nebi. Esther šla ke králi prosit za svůj lid a král její prosbu vyslyšel. Také přfmmluva Panny Marie u Boha jest nejmocnější. Pán Ježíš vyslyší ochotně prosby své matky. Činil tak, dokud žil ještě na zemi. Pamatujte se, jak Panna Maria byla s Pánem Ježíšem na svatbě? Kde to bylo? Čeho se nedostávalo na svatbě? Panna Maria prosila Pána Ježíše, aby pomohl, a Pán Ježíš to učinil. Jak? Tak Pán Ježíš plní dosud přání své matky. Esther věděla, že každý, kdo by bez dovození přišel ke králi, má býti potrestán smrtí. Ale král jedině Esthery nepotrestal. Co jí řekl? »Neboj se, Esthero, nezemřeš; neboť zákon tento ustanoven jest pro všechny, jenom ne pro tebe.« Také zákon o hřichu dědčném byl ustanoven pro všechny lidi, jenom ne pro Pannu Marii. Proč nazývá se hřích prvních rodičů dědčným? Jediná Panna Maria neměla hřichu dědčného, protože ji Pán Bůh vyvolil za matku Vykupitele. Vidíte, milé dívky! Jako Pán Bůh ukázal na různých osobách a věcech, jaký bude slíbený Vykupitel, tak ukázal i na Esthere, jaká bude Vykupitelova matka, Panna Maria. Pamatujte si: Esther byla předobrazem Panny Marie. Opakuj! Všecky!

Milé dívky! Na Esthere vidíte, jak Pán Bůh miluje zbožné lidi. Jednejte jako ona, milujte Pána Boha i své bližní a můžete-li někomu něco dobrého prokázati, učíte tak rády a ochotně. Za to vás Pán Bůh také povýší, učiní vás svými milými dítkami a dá vám po smrti království nebeské. Pýchy však se varujte, neboť pýcha předchází pád. Kdykoli byste chtěly někomu něco zlého učiniti, vzpomeňte si na pyšného a zlého Amanu, který jiným škodil, ale uskodil nejvíce sobě.

Mučnická smrt Eleazarova.

(Nedávej špatného příkladu!)

Židům, kteří se navrátili ze zajetí babylonského do Jerusaléma, vedlo se delší dobu dobře. Když však

přišli pod vládu pyšného a ukrutného krále Antiocha, byli hrozně pronásledováni. Antioch poplenil chrám v Jerusalemě, pobral v něm všechny zlaté a stříbrné nádoby, dal postaviti modly a poručil, aby se jim všickni Židé klaněli. Kdo by modlám se neklaněl a zachovával by přikázání Boží, měl býti okamžitě usmrčen. To byla velice těžká zkouška pro Židy. Milé děti! Koho měli Židé poslechnouti: Pána Boha, který jim nařídil, aby se mu klaněli, nebo bezbožného krále, který jim to zakazoval? Ano, měli uposlechnouti Pána Boha. Ale mnozí lidé milovali svůj život mnohem více nežli Pána Boha. Aby nebyli zabiti, odpadli od víry a klaněli se modlám; jiní utekli do hor. Ale mnozí Židé chtěli raději zemřít, než aby byli přestoupili přikázání Boží. Jedním takovým mužem byl Eleazar. Budu vám o něm vypravovati.

Eleazar byl ctihodný stařeček. Po celý život sloužil věrně Pánu Bohu a chtěl mu sloužiti až do smrti. Král Antioch dal jej služebníky svými nutiti, aby jedl vepřové maso, které Pán Bůh Židům jísti zakázal. Ale Eleazar se zdráhal. Služebníci království položili jej za trest na lavici a bili jej nemilosrdně holemi. Někteří z jeho přátel ho litovali a nabízeli se, že přinesou maso dovolené. To aby jedl a se přetvařoval, jakoby jedl maso vepřové. Ale Eleazar odpověděl: »Ještě nikdy jsem se nepřetvařoval, a ve stáří měl bych tak učinit? To by byla veliká hanba a hřích. Kdybych tak učinil, dal bych mladším špatný příklad. A co by mně bylo platno, kdybych nyní přetvářkou zachránil život? Trestu Božímu neušel bych ani po smrti. Proto chci raději zemřít. Tak ukáži, že jsem si zasloužil tak dlouhého věku, a zanechám mladším dobrý příklad, jak i oni mají zachovávat přikázání Boží.« Po těchto slovech služebníci království bili jej ještě ukrutněji než dříve. Když byl již skoro mrtev, řekl ještě slaboučkým hlasem: »Pane Bože, ty víš, že to rád trpím, protože se tebe bojím.« Milé děti! Eleazar bál se trestu Božího po smrti, a proto nečinil nic zlého. Raději dal se umučiti, než aby se byl dopustil hříchu. Tak dal celému národu krásný příklad bohabojnosti a statečnosti. Pamatujte si: Král

Antioch dal umučiti staříčkého Eleazara.

Koho dal mučiti ukrutný Antioch? ... Proč jej dal mučiti? ... Co radili Eleazarovi jeho přátelé? ... Co odpověděl Eleazar? ... Co řekl ještě, když byl již skoro mrtev? ... Komu dal tím krásný příklad? ...

Milé děti! Bojte se Pána Boha jako Eleazar a nečiňte nikdy nic zlého. Kdo se dopouští hříchu, hněvá Pána Boha a dává špatný příklad jiným. Toho se varujte! Chovejte se ve škole, doma, v kostele, na ulici a všude slušně a mravně. Dávejte všem, zvláště mladším bratříčkům a sestříčkám dobrý příklad a neďte se také nikdy svésti ke zlému.

Mučnická smrt sedmi bratří Makkabejských.

(Věra naše má býti stálá.)

Milé děti! Krásným příkladem staříčkého Eleazara řídilo se sedm bratří Makkabejských. I oni dali se umučiti z lásky k Pánu Bohu a jeho přikázáním. Hned o tom uslyšíte.

Ukrutný Antioch pronásledoval Židy dále. Dal k sobě přivést také matku se sedmi syny a poručil jim, aby jedli vepřové maso. Když se zdráhali, byli zmrskáni. Takovým ukrutným způsobem chtěl je král přinutiti k poslušnosti. Ale nejstarší bratr řekl: »Chceme raději zemřít, nežli přestoupiti zákon Boží!« Ukrutný král dal mu vyříznouti jazyk, stáhnouti kůži s hlavy, usekati ruce i nohy, a když ještě dýchal, dal jej smažit na ohni. Představte si, milé děti, ta hrozná muka! Kdyby bratr váš byl nemocen, a měla by mu býti odříznuta ruka, jak by vám bylo! Nelitovaly byste ho? A netrásl byste se strachem, kdyby i vám měla býti ruka odříznuta? Zajisté. I bratři obávali se hrozných muk; ale nedali se přece zstrašiti. Napomínali se navzájem, aby zemřely také tak statečně jako jejich nejstarší bratr. Král tázal se druhého, bude-li jísti. On však odhodlaně odpověděl: »Neučiním toho!«

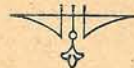
I byl mučen také tak hrozně jako první. Před svou smrtí řekl ještě Antiochovi: »Nešlechtnáče, běžeš nám sice život, ale Pán Bůh, král celého světa, vzkřísí nás k životu věčnému, protože umíráme pro jeho přikázání.« Po těchto slovech podával již třetí ruce své katům a pravil: »Od Pána Boha je mám, pro přikázání jeho je dávám, neboť doufám, že je od Pána Boha zase dostanu.« Potom i ostatní bratři byli umučeni.

Když došlo na nejmladšího, Antioch mu domlouval, aby jedl ze zapovězeného masa, a sliboval mu bohatství a slávu. Ale mládeneček slibů nedbal. Tu král domlouval matce, by přemluvila syna k povolnosti a zachránila tak jeho život. Ale matka řekla svému synu: »Prosím tě, synu můj, pohlédni na nebe i na zemi a na všechno, co na nebi i na zemi jest. To všechno Pán Bůh učinil z ničeho. Proto neboj se tohoto kata; ukáž, že jsi také tak bohabojný a statečný jako tvoji bratři, a zemři pro naši víru, abych tě opět našla s bratry tvými v nebi.« — Milé dítky! Mohly byste si snad mysliti, že matka svého synáčka neměla ráda, protože mu radila, by se dal umučiti. Vždyť všichni rodiče pláčejí, zemře-li jim dítě. Nemylte se! Matka milovala velice své syny a trpěla hroznou bolestí, když viděla jejich muka. Ale právě proto, že je velice milovala, přála si, by raději zemřeli a do nebe se dostali, než aby hřešili a přišli do pekla. — Když matka ještě mluvila, zvolal nejmladší na katy: »Nač čekáte? Neuposlechnu krále, nýbrž zákona Božího.« Pak obrátil se ještě ke králi a řekl: »Ale ty, který jsi Židům učinil tolik zlého, neujdeš Božímu trestu!« Král zuřil zlostí a dal jej mučiti ještě ukrutněji než všechny ostatní bratry. Naposledy byla usmrcena též matka. Pamatujte si: Král Antioch dal umučiti matku se sedmi syny.

Koho dal umučiti král Antioch? ... Proč? ... Co řekl nejstarší bratr? ... Jak byl za to umučen? ... Jak byli umučeni ostatní? ... Co sliboval král nejmladšímu? ... Co mu řekla matka? ... Kdo byl umučen naposledy? ...

Milé dítky! Veliká byla statečnost Eleazarova, který se dal pro svou víru umučiti. Ale ještě větší

byla statečnost bratrů. Eleazar byl již staříčký. Jak dlouho mohl ještě žít? Bratři však byli mladí — a který mladý člověk chtěl by zemřít a k tomu v tak hrozných bolestech?! A přece chtěli raději zemřít, nežli hřešiti. Král sliboval, hrozil i mučil, ale marně. Bratři byli pevní u víře jako skála a nedali se od ní odvrátiti ani sliby, ani hrozbami, ani mučnickou smrtí. Tak velikou pevnost u víře máte mít i vy! Budete-li někdy v pokušení, abyste něco zlého učinily a přikázání Boží přestoupily, zvolte jako bratři Makkabejští: »Raději zemřít, nežli hřešiti!« Pán Bůh, který jest všude a všechno vidí, bude mít ve vás zalíbení, že jste u víře tak pevní, a vezme vás po smrti do nebe, kde se shledáte s umučenými bratry a jejich hodnou matkou.

OBSAH.

Část I.

	Strana
Předmluva	5
Úvodní katechese	9
Stvoření světa	13
Stvoření a určení andělů	18
Stvoření prvních lidí	23
Ráj	26
Příkázání v ráji. Satan svedl první lidi lži	30
Zaslíbení Vykupitele	37
Kain a Abel	39
Několik úvodních slov k Novému zákonu	44
Zvěstování narození Janova	45
Zvěstování narození Ježíšova	47
Navštívení Panny Marie	49
Narození Janovo	53
Narození Páně	55
Pastýřové u jeslí. Osmého dne dítě nazváno Ježíš	59
Obětování Pána Ježíše v chrámě	61
Příchod mudrců od východu	63
Útěk do Egypta a návrat do Nazareta	66
Dvanáctiletý Ježíš v chrámě	68
Křest Pána Ježíše	73
Pán Ježíš proměnil vodu ve víno	79
Pán Ježíš rozmnožil chleby	82
Zalovení ryb	85
Utišení bouře na moři	87
Udravení slepce u Jericha	90
Udravení služebníka setníkova	92

	Strana
Vzkříšení dcery Jairovy	94
Vzkříšení mládence Naumského	96
Vzkříšení Lazara	98
Ježíš, přítel dítek	101
Pán Ježíš učí v podoběnstvích	104
Milosrdný Samaritán	104
O kůkole mezi pšenicí	107
O hřivnách	110
O marnotratném synu	114
Boháč a Lazar	117
Ačkoli učil a zázraky činil, nenáviděli mnozí Pána Ježíše, hlavně nejvyšší kněží, zákonníci a fariseové	119
Slavný vjezd Pána Ježíše do Jerusaléma	122
Beránek velikonoční. Umývání nohou	124
Ustanovení Nejsvětější Svátosti Oltářní	127
Předpověď zrady Jidášovy a Petrova zapření	130
Pán Ježíš na hoře Olivetské	132
Ježíš před Kaifášem. Petrovo zapření. Jidášovo zoufání	136
Pán Ježíš před Pilátem, bičován, trním korunován a na smrt vydán	139
Pán Ježíš nese těžký kříž, jest ukřižován, pronáší sedm bolestných slov a umírá	143
Ježíš do hrobu položen	147
Od těla se oddělivši, sestoupila duše Pána Ježíše do předpekli. Tělo Páně do hrobu položeno a od vojáků hlídáno. Z mrtvých vstání Páně	152
Ježíš zjevuje se apoštolům a dává jim moc odpouštětí hříchů. Ježíš činí Petra hlavou apoštolů a věřících	156
Pán Ježíš vstupuje na nebesa	160
Seslání Ducha svatého	164
Po seslání Ducha svatého kázal Petr shromážděnému lidu. Mnozí uvěřili v učení Pána Ježíše a dali se pokřtiti; Petr a apoštolé řídili církev. Křesťané vyznávali apoštolům své hříchů, a byly jim odpuštěny. Při mši svaté přijímali Tělo Páně	67
Jak Pán Ježíš přikázal, volili si apoštolé biskupy a kněze, jimž vzkládáním rukou svých udělovali moc, kterou od Pána Ježíše přijali	171

Část II.

Potopa světa	177
Obět Noemova	179
Stavění věže babilonské. Všeobecná modloslužebnost	182
Povolání Abrahama; jeho mírumilovnost a nezištnost	184
M. Ichisdech — obraz Pána Ježíše	186
Abrahamova hostinnost a láska k bližnímu	188
Zkáza Sodomy a Gomorrhý	190
Narození a obětování Isáka	191
Esau a Jakob	195

	Strana
Utěk Jakobův. Jakob u Labana; jeho návrat a smíření s Esauem	198
Josef do cizí země prodán	200
Josef v domě Putifarově a v žaláři	203
Josefovo povýšení	205
Cesta bratrů Josefových do Egypta	208
Josefova stříbrná číse	211
Josef dal se poznati bratrům	213
Jakobova cesta do Egypta. Josef předobrazem Pána Ježíše	214
Mojžíšovo narození	217
Mojžíšův útěk. Hořící kef	219
Beránek velikonoční. Pobití novorozených	221
Odchod z Egypta. Přejed mofem Rudým	224
Zázraky Boží na poušti	225
Israelští přicházejí k hoře Sinai a Bůh dává jim desatero přikázání	228
Zlaté tele	233
Svatostánek	235
Vyzvědači	239
Mojžíšova pochybnost. Měděný had	241
Mojžíšova smrt	243
Příchod do země zaslíbené	245
Vzbuzení soudců	247
Ruth	249
Samuel. Neposlušní synové nejvyššího kněze Heli. Saul prvním králem Israelským	251
David na krále pomazán. Davidův boj s Goliášem. Saul nenávidí Davida, tento mu odpouští. Saul zahyne v boji	254
Nábožný král David. Jeho péče o služby Boží	259
Absolonova vzpoura a pokuta	261
Šalomounova modlitba a moudrost	263
Stavění a posvěcení chrámu	265
Rozdělení říše	267
Vzbuzení proroků. Eliáš	269
Prorok Eliseus	272
Uzdravení Námana	273
Jonáš	275
Zkáza říše Israelské	278
Tobiáš v zajetí assyrském. Cesta mladého Tobiáše a jeho návrat	279
Vyvrácení říše Judské	282
Daniel v zajetí babylonském	284
Tři mládenci v peci ohnivé	285
Král Baltazar	287
Modla Běl	289
Daniel ve lví jámě	291
Návrat ze zajetí Babylonského	292
Esther	294
Mučenícká smrt Eleazarova	297
Mučenícká smrt sedmi bratří Makkabejských	299